Győri Kornél
Budapest
Lóverseny tér 4.III/7.
1046

Szolgatárs

Baptista Teológiai Akadémia Könyvtár Budapest

Baptista lelkésztájékoztató III. évfolyam 5. sz. 1994. október

A TARTALOMBÓL

HIRDESD AZ IGÉT!
Dr. Gerhard Claas:
Még egy lépést – Jézushoz 1
J.W. Alexander:
Imádkozzunk a Lélekért! 4

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK
Beszámoló 6
Uppsalai nagygyűlésről 7
BTA hallgatók beosztása 8

BIBLIATANULMÁNY
Dr. Steve Booth:
János története Jézus Krisztusról 9
Balla Péter: Milyen értelemben érvénytelen a törvény az Ef 2:15 szerint? 11

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN
Vas Ferenc: A jó gyülekezetről – tíz pontban 16
Veress Gábor: Az igehirdetés dinamikája... 19
Nemeshegyi Zoltán: Bibliaköri munkánk múltja, jelene, jövője 21

TALLÓZÓ
Szeretlek úgy, ahogy vagy 25

TANULMÁNYI SZEMLE
Dobner Béla: Tekintély és engedelmesség a gyülekezetben 28

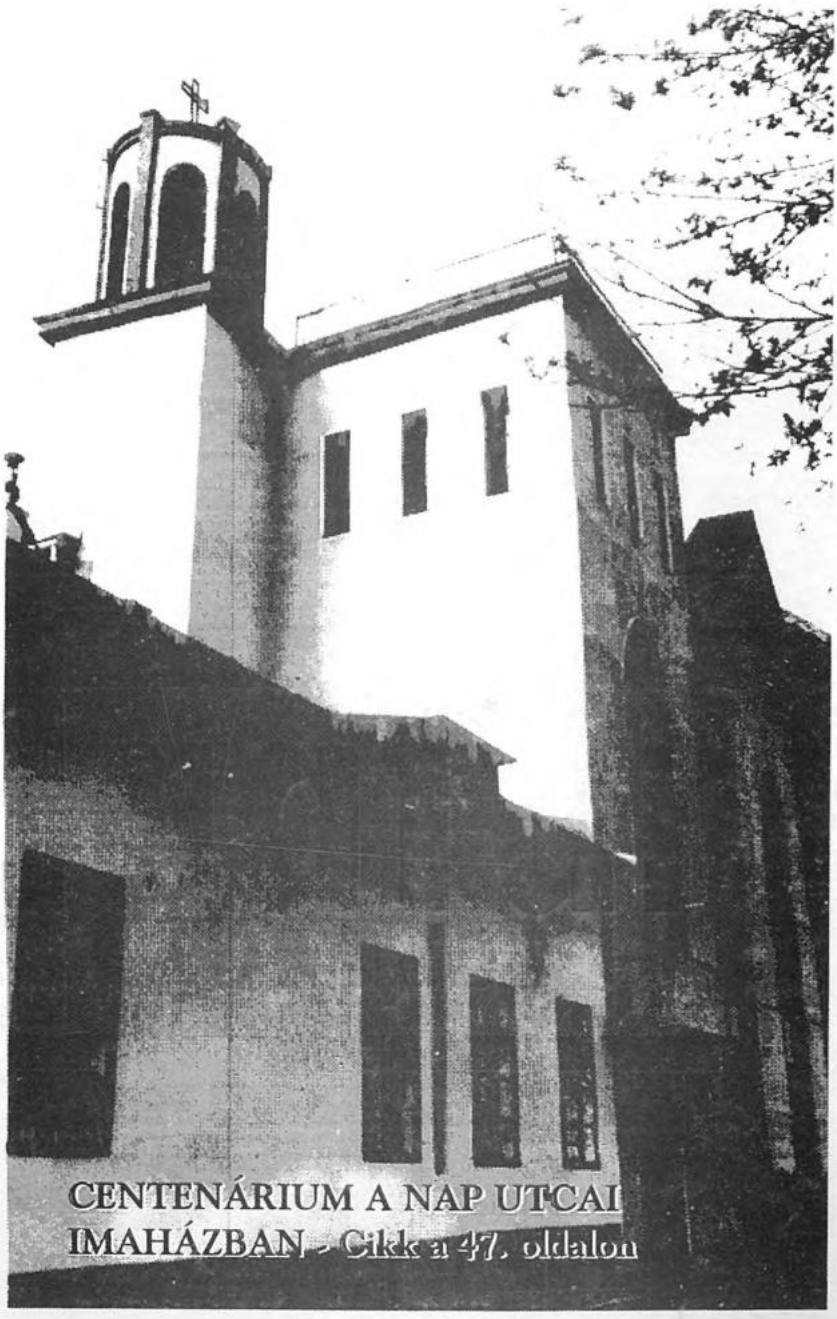
MISSZIÓTÖRTÉNET
Eszes Zoltán:
A szilágysági ébredés 31
Dr. Mészáros K., dr. Gerzsenyi L.:
Száz éves
a magyar baptista misszió 44
Nagy Ferenc: Száz éves
a Nap utcai baptista gyülekezet 47

"SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."
Dan László: Isten Gyermekei 50

SAJTÓFIGYELŐ 55

"SZOLGATÁRS-NÉ"
Gerő Sándorné:
A nők helye és szolgálata az apostoli levelek tükrében 63

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE 65

SZOLGATÁRS

Baptista lelkésztájékoztató

A Magyarországi Baptista Egyház kiadványa

Szerkeszti: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás
Felelős kiadó: a Szövetségi Tanács
Szerkesztőség címe: 1062 Budapest, Aradi u. 48.
Tel: 132-23-32, 132-79-85, Fax: 131-01-94
Nyomja: Texgraf Nyomda. Vezető: Kun Gyula
A folyóirat önköltségi áron megvásárolható és előfizethető a Baptista Kiadónál.
Egy szám ára: 250- Ft. Előfizetési díj egy évre /belföldre/: 1.500- Ft.
Megjelenik kéthavonta
ISSN 1218-425X

HIRDESD AZ IGÉT!

Egy prédikáció, mely az EBF lillehammeri kongresszusa előtt pontosan tíz évvel hangzott el. Ha ez az igehirdetés 1984-ben aktuális volt, akkor mára fokozottan azzá vált. Ezt az EBF IX. Kongresszusa után teljes meggyőződéssel állíthatjuk.

Dr. Gerhard Claas :

Még egy lépést – Jézushoz!

"Nincs itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük" /Zsid 13:14/.

Egy nagy államfő özvegye unokáival egyszer meglátogatta a panoptikumot, ahol az ő viaszból formált élethű alakja is látható volt, még abból az időből, amikor a férjét beiktatták hivatalába. A már idősödő, ráncos arcú, köznapi öltözetben levő nagyasszony átéléssel magyarázta a régi nevezetes eseményt, ekkor azonban egy fotóriporter arra kérte, hogy álljon kissé félre, mert szeretné végre lefényképezni a híres elnökasszonyt. Miután emberünk elkészítette a képet a tetszetős viaszbábról, elégedetten távozott, ügyet sem vetve a tőle karnyújtásnyira álldogálló "eredeti" nagyasszonyra.

Ne feledkezzünk meg erről a képről most, amikor számba vesszük ünneplésünket! Itt voltunk egy jubileumi kongresszuson. Hálával és nem csekély büszkeséggel tekintünk vissza az európai baptizmus 150 esztendejére. De nem lőttünk-e túl a célon? Az emlékezés jegyében nem formáltunk-e a baptizmusról egy panoptikumi viaszbábot, amely ifjúi szépségben, erőben és tökéletességben tetszeleg előttünk és mások előtt?

Ünnepléskor ez szinte elkerülhetetlen. Azonban ne csaljuk meg önmagunkat! Istent nem ámíthatjuk el.

Jól tudjuk, hogy a baptizmus 150 éve az európai kontinensen nemcsak az ébredés, a sikerek és a lelki megmozdulások története. Históriánkban nagyon is sok a balsiker, a megnemértés, a tévelygés, sőt a csőd és a vétek is. A kérdés az: hogy állunk mindezzel Isten színe előtt, aki nem a látszatot, hanem a valóságot méri! Ő – képletesen szólva – nem a csodálnivaló viaszképmást látja, hanem az "idősödő nagyasszonyt". Meglátja a ráncokat, a szarkalábakat, a sebhelyeket és a már kissé viseletes ruhát. De mindezt tudva is méltányol egy lényeges különbséget, ami a legtökéletesebb szobor ellenére is a tökéletlen eredeti javára szól, s ez pedig az a tény, hogy élet van benne. Ez a felülről való, örök és elpusztíthatatlan élet adott tartalmat és célt az európai baptizmusnak. Ezáltal vált teljessé atyáink élete, belőle részesültünk mi is, és ez ígértetett meg gyermekeinknek is.

Az élet, mégpedig az Istennel való élet ad értelmet létünknek. Igen csakis ez, de hogyan is valósulhat meg ez egyáltalán? Vegyük szemügyre ebből a szempontból atyáinkat, akiknél az élet jelenléte három célban testesült meg.

Az első ez volt:

MEG AKARTÁK VALÓSÍTANI E VILÁGBAN AZ ÚR JÉZUS GYÜLEKEZETÉT.

A baptisták sokszor hangsúlyozták, hogy nem bemerítési mozgalomnak, hanem sokkal inkább gyülekezeti mozgalomnak tudják magukat. Mi e világban az igazán hívők gyülekezetét szeretnénk bemutatni. A keresztyén gyülekezet tagjaivá nem lehetünk beleszületés, hanem csakis személyes üdvtapasztalat alapján, amelynek része a bűnbánat és a megtérés, a Jézus Krisztusba vetett élő hit, és a hitvallást megpecsétlő önkéntes bemerítkezés.

Már ez is jelzi, hogy elődeink mit értettek a "gyülekezeti mozgalom" fogalmán. Számukra világos és egyértelmű volt az Újszövetség gyülekezet /eklézsia/ szavának jelentése: kihívottak közössége. Ebből természetesen következett a világtól való elfordulás, amely magába foglalta az elvilágiasodott egyháztól való elszakadást is. Saját magukat két világ közti vándorként értelmezték, s az ószövetségi vándorokkal – ősatyákkal és néppel – azonosulva vallották:

"Nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük"/Zsid 13:14/.

Ez az elfordulás, elmenekülés a világtól, egy negatív előjelű magatartáshoz vezetett. Ez megnyilvánult például abban, hogy egyoldalúan azt hangsúlyozták, mit nem tesz egy keresztyén: nem dohányzik, nem iszik, nem hódol a moziba- vagy színházbajárás szenvedélyének, nem táncol, nem dolgozik vasárnap és így tovább. A két világ közötti vándor keskeny úton jár. A vezérlő elve ez az Ige:

"Ne szeressétek a világot, se azt, ami a világban van... A világ... elmúlik, és annak kívánsága is, de aki az Isten akaratát cselekszi, az megmarad örökké"/1Jn 2:15, 17/.

Mindez a legtisztább és a legőszintébb jószándéktól vezérelve alakult így. De ha most az Ige világosságában vizsgálódunk, azt kell mondanom: Barátaim, messzire haladtatok – úgy látom túlságosan is messzire! A ti kizárólagosan értelmezett kegyességi gyakorlatotok világ- és kultúra-ellenességhez vezetett, s éppúgy végletes volt, mint más egyházaknak a ti hívőségeteket félreértő és elitélő magatartása.

Számunkra már tarthatatlanná vált a baptista atyák törvényeskedése és kizárólagossága. Megtanultuk, hogy a Krisztus Gyülekezete más felekezetek keretei között is fellelhető. Az is tény, hogy mi magunk már a negyedik, ötödik baptista nemzedéket képviseljük, amely hívő családi légkörben nevelkedve úgyszólván "belenőtt" a gyülekezetbe, ezért nem is élhettük át megtérésünkkel egyidejűleg a gonosz világból való gyötrelmes kiszakadást, amely az atyáknak kivétel nélkül alapélménye volt. Ezzel szemben a Lélek világosságában megláttuk, hogy ebben a világkorszakban – sajnos – nem lehetséges a tökéletes elhatárolás a világ és a keresztyén gyülekezet között. Hogy sok világias dolog be-beszivárgott kezdettől fogva gyülekezeteinkbe. Mint például az irigység és viszálykodás, neheztelés és megszólás, összeférhetetlenség és törtetés. Fájdalmasan meg kellett tanulnunk, hogy az a gyülekezet, amelyhez tartozunk, egyszerre nagyon szeretetre méltó és ugyanakkor bosszantó közösség. Ne álltassuk magunkat! Lássuk be, hogy minden törekvésünk ellenére a baptista gyülekezet nem eszményi és nem tökéletes – de él!

Urunk ebben a helyzetben most így szól hozzánk: Barátaim, messzire haladtatok – de még egy lépést meg kell tennetek: Jöjjetek énhozzám! Mert én egyedül vagyok megmentőtök és megváltótok. Egyházi vagy gyülekezeti hovatartozásotok, kegyességi stílusotok nem képes megtartani titeket, csak én egyedül, aki a hit elkezdője és bevégzője vagyok. Ezért jöjjetek énhozzám, mert én vagyok és maradok is ugyanaz, tegnap és ma és mindörökké.

Atyáink második célja ez volt:

MEG AKARTÁK NYERNI A VILÁGOT ISTEN SZÁMÁRA

Az európai baptizmus alapítójának, Johann Gerhard Onckennek van egy patinás mondása, amely azóta a világ baptistáinak szállóigéjévé lett: *"Minden baptista egy misszionárius"*. A misszió ma – de hiszem, hogy a jövőben is – a baptisták legkedvesebb gyermeke. Ennek két oka van:

Az első ok: a világ elveszett voltának tudata:

"A világ elmúlik". "Nincs itt maradandó városunk." "Aki nem hisz, elkárhozik".

Ezért szükségszerű a Krisztus evangéliumának hirdetése, hogy ezáltal az embereket elveszett állapotukból Jézus Krisztus élő közösségébe vezessük. Ez természetes is, hiszen mindaz, aki megszabadult, maga is megtelik másokat mentő igyekezettel.

A második ok: Isten azt akarja,

"hogy minden ember megtérjen, és az igazság megismerésére eljusson".

Ezért elküldi tanítványait szerte a világba.

Nos, mi baptisták elindultunk. Bár Európa kisebbségi vallási közösségét alkotjuk, mégis mi tartjuk fenn a legnagyobb és legjobban szervezett tengerentúli missziót. A missziónk nyomán született ifjú egyházak hamar megleltek egyéniségüket és önállóságukat. Állandóan növekednek, terebélyesednek. A fejlődő országok ifjú egyházaival való szoros együttműködés naponként igazolja, hogy a misszió, a lélekmentés és a fejlesztési segély nem vagylagos, hanem kiválóan kiegészíti egymást.

Miközben megelégedéssel szemléljük tengerentúli missziónk eredményeit, fájdalmasan tolakszik elénk a nagy kérdés: miért oly szerények a lelki eredményeink hazánkban? Miért nincs átfogó ébredés Európában? Miért növekszik gyorsabban földrészünkön az iszlám, mint a Krisztus-hívők serege? – Lázasan keressük a gyülekezetek újjáéledésének orvosszerét. Részletes misszió-haditervet dolgozunk ki. Gyülekezet-növekedési programokat tervezünk. Munkatársak képzésére tanfolyamokat szervezünk. Ázsiai mintára új modellekkel – például házi összejövetelekkel – kísérletezünk.

Mindez nagyszerű dolog, s most mégis azt kell mondanom: Barátaim, messzire haladtatok, úgy látom túlságosan is messzire! A Krisztus Gyülekezetének építésére azonban nincs örökérvényű recept, amelyet amikor nekünk tetszik, ki lehetne váltani. A Szentlélek nem tervezhető, s az ébredést nem lehet "megcsinálni". Az Isten szerinti élet nem emberi mű, hanem csak kegyelemből, Isten ajándékaképpen érhető el.

Tárgyilagosan elismerve, hogy napjainkban atyáink nagyratörő bizonyságtevési szándékát szegényes eredménnyel érvényesítjük csupán, azért ne feledkezzünk el arról, hogy gyülekezeteinkben ott található sok hűséges testvér. Hogy milyen a bizonyságtételük? Gyakran csak ügyetlen dadogás. Milyen az imájuk? Szinte állandó, néma sikoly Istenhez a megújulásért, az ébredésért. De hát ér egyáltalán valamit ez a dadogás, ez a néma sikoly? Rendkívül sokat! Az Istentől való élet meglétéről tanúskodnak e jelek, amelyekből kibontakozhatna valami új.

Ebben a helyzetben így szól hozzánk az Úr: Barátaim, messzire haladtatok – de még egy lépést meg kell tennetek: Térjetek vissza hozzám, az első szeretethez! Éljetek velem állandó közösségben, hogy a szeretet legyen vezérlőtök a bizonyságtevésben, a misszionáriusi szolgálatban. Hadd kérdezzem meg tőletek: missziói tevékenységetek indítórugója valóban az elveszettek iránti mentő szeretet? Vagy talán csak az önmegvalósítás egyik sajátos eszköze?

Atyáink harmadik célja:

SZOLGÁLNI AKARTAK A VILÁGNAK JÉZUS KRISZTUS NEVÉBEN

A főpapi ima szerint nem e világból valók vagyunk, hanem ebben a világban élők. Ez határozott felelősséget ró ránk: keresnünk kell az emberek üdvét, jólétét, mégpedig testi, lelki és szellemi téren egyaránt. A baptizmus kezdete óta nagy betűvel írva áll előttünk a DIAKÓNIA, a szeretetszolgálat. Ez teszi lehetővé, hogy a kicsinységünk ellenére kiterjedt diakóniai programunk van, jelentős szociális intézményekkel /pl. szeretetházak/ . Napjainkban már a különböző államok – Keleten és Nyugaton – kórházi berendezések, s ehhez hasonlók terén sokkal nagyobb anyagi erővel rendelkeznek, mint mi, mégsem válik feleslegessé diakóniánk, mert – amint ezt nekem felelős kormányférfiak mondták már Kelet- és Nyugat-Európában egyaránt – mi olyasmit nyújthatunk, ami több,

mint a pénzkérdés: személyes odaadást, a szeretetben való lelki azonosulást.

A diakónia felelősséget ró reánk más területen is, mint például az emberi jogok megvalósítása, a kisebbség jogának megvédése, a természet védelme és tisztántartása, a béke biztosítása, az anyagi javak igazságos elosztása stb. Tisztában vagyunk e felelősséggel. Ezt bizonyítja ez a konferencia is, amelyen az egyes altémák részei voltak a nagy témának: *"Keressétek a város jólétét"!*.

Eszmecseréinket kiértékelve hadd mondjam most nektek: Barátaim, messzire haladtatok – úgy látom, túlságosan is messzire! – Ti a város jólétét nagy odaadással kerestétek. Néha már oly nagy igyekezettel, hogy közben elfelejtettétek a fontossági sorrendet. Márpedig az semmiképpen sem jó, ha megfeledkezünk arról, ami elsődleges.

Nézzük csak, mi is történt az utóbbi időkben! Sokszor annyira belevegyültünk a szociális tevékenységbe, hogy eközben a sajátosan keresztyén diakónia gyakran megrövidült. Vagy mit mondjunk arról, amikor egy gyülekezet egy jól megfizetett szakemberrel végezteti el a szeretetszolgálat feladatait, még azokat is, amelyek mindnyájunk feladatai lennének? Ez eltévelyedés! De ne legyünk igazságtalanok. Hála Istennek, ez még nem általános. Még működik a sok névtelen jótevő a gyülekezeteinkben, akikhez az Úr majd így szólhat:

"Éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam és befogadtatok, mezítelen voltam és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám"/Mt 25:35,3 6/.

Ebben a helyzetben így szól hozzánk az Úr: Barátaim, messzire haladtatok – de még egy lépést meg kell tennetek: csatlakozzatok azokhoz; akik az *"ajtón kívül"* rekedtek, a kivetettekhez, azokhoz, akik a társadalom peremére szorultak. Ott megtaláltok engem – azoknál, akiknek a leginkább szükségük van Rám!

Hadd mondjam el nektek, miként indult al az ébredés egy gyülekezetben épp akkor, amikor az országuk háborús események színterévé lett. Falujukba idegen csapatok érkeztek. Néhány baptista sorkatona is volt a községet megszálló alakulatban Ezek eljöttek az istentiszteletre. A gyülekezet ezt kedvezően fogadta, sőt az istentiszteletek után kinyíltak a hívő otthonok is az egyenruhás testvérek előtt. Az úrvacsorai közösségből azonban kirekesztették őket, mint "ellenségeket". A hívő katonákat az igehirdetés után kiküldték az udvarra, hogy ott várják meg a helyi gyülekezet tagjait, akik az úrvacsora végeztével majd otthonaikba viszik őket a vasárnapi ebédhez. Így ment ez hónapokig. Egyszer aztán úrvacsora kezdetén a gyülekezet vénje fölállt, és azt mondta: "Nem úrvacsorázhatunk. Az imént látásom volt, és megvilágosodott előttem, hogy az Úr Jézus nincs itt benn velünk az úrasztalánál. Ott kinn látom őt az úrvacsoránkból kirekesztett katonatestvérek között. Hívjuk be őket, s akkor az Úr itt lesz velünk!" – Fölállt erre egy másik testvér is, és így szólt: "Most ismertem föl én is, hogy az Úr nincs itt velem, Ő ott van a lakásunkban, feleségem mellett, aki házasságunk megromlása miatt sír, s nem volt képes eljönni az úrasztalához velem, aki olyan könnyedén túltettem magam mindenen. Függesszétek fel a kedvemért fél órára az úrvacsorát, hogy hazamehessek mindent elrendezni a feleségemmel. Hiszem, ha vele együtt jövök vissza, az Úr itt lesz velünk." Az úrasztalához telepedett testvéreknek meg kellett tenni az imaházudvarra kiküldött emberekig, vagy az otthon ülő feleségig az utat, s ekkor oly csodát éltek át, mely egy nagy ébredés nyitánya lett közöttük.

Ez az, amit az Úr Jézus mond: Messzire haladtatok, de még egy lépést meg kell tennetek – oda, ahol én vagyok, azokhoz, akiknek a legnagyobb szüksége van énreám! A Zsidókhoz írt levél írója ezt így fejezi ki:

"Menjünk ki... őhozzá a táboron kívülre, az Ő gyalázatát hordozva!"/13:13/

Ennek a lépésnek nem-szeretem következményei is lehetnek. Félreértenek, félreismernek, megmosolyognak, talán még üldözőbe is vesznek – de nekünk akkor is az értünk meghalt Jézus Krisztus és az Ő kicsinyei mellé kell állnunk.

Százötven éves az újkori baptizmus az európai szárazföldön. Ünneplésünk napjaiban nem egy gyönyörűséges szobor előtt hódoltunk, s nem makulátlan szenteknek adóztunk tiszteletünkkel. Mi egy Isten által létrehozott közösséget vettünk szemügyre, amely sok viszály, kudarc és tévedés ellenére is él és növekszik, mert élete Istentől van! Ez a gyülekezet azért él, mert Isten hűséges!

A másfél évszázad emlékeinek a felidézéséből a legfontosabb felismerés ez: Barátaim, megláthattuk, hogy Isten mily messzire haladt érettünk. Nem hagyott el minket sohasem. Ott volt mellettünk éjjel-nappal. Folyton velünk járt. Nem volt olyan hely, amelyet birtokba vettünk, hogy Ő ne járt volna már ott előttünk.

"Nincs itt maradandó városunk" – de van maradandó, utunkban társként mellénk szegődő Istenünk. Mi sokszor voltunk hozzá hűtlenek, de Ő hű maradt. Elfutottunk előle, de Ő utánunk futott. Mellőztük Őt, és Ő – ennek ellenére is – markába metszette nevünket.

Barátaim, megláthattuk, hogy Isten milyen messzire haladt értünk. Talán túlságosan is messzire? Eljött hozzánk ember formájában, barátunkká és testvérünkké lett. Vállalta életünket, vállalta szenvedéseinket, vállalta halálunkat.

Ezt tette Ő érettünk, s most újra hív, hogy menjünk tovább vele. Nem megelőzve Őt – ügybuzgóságunkban igazságtalansággá torzítva az Ő igazságait – de nem is elmaradva Tőle – , hanem az Ő nyomában. Elsősorban ott, ahol élünk, vagy bárhol a világban, hogy Krisztus élete láthatóvá legyen bennünk.

Hamburgi Kongresszusi Palota, 1984. augusztus 5.
EBSZ Kongresszus záróistentisztelete.

Németből fordította: Győri Erik
/BéHi, 1984./

J. W. Alexander

Imádkozzunk a Lélekért!

Ahhoz, hogy hatalmas és váratlan ébredés történjék, különösen szükség van arra, hogy az egész gyülekezet térdre boruljon Isten előtt. A régi megszabadulások nagy vágyakozást kelthetnek a szívünkben: *"Én, az Úr, vagyok a te Istened, aki kihoztalak Egyiptom földjéről. Nyisd ki a szádat, és én megtöltöm!"* (Zsolt 81:11). Ezrek jöttek már össze az imádkozásra, de amikor a "könyörgés Lelke" kiáradt a keresztyének nagy csoportjára, mivel a lelki Jeruzsálem romjai miatt siránkoztak, akkor ez az ige vált valóra: *"Indulj irgalomra Sion iránt, mert ideje, hogy megkegyelmezz neki, itt van már az ideje! Még a köveiben is gyönyörködnek szolgáid, a porán is szánakoznak"* (Zsolt 102:14-15). Bárcsak Isten népe ráébredne arra a kiváltságára, hogy kérheti ezt a nagy ajándékot!

Nyisd meg értelmed, hivő olvasóm, erre a rendkívüli igazságra, hogy Isten végtelenül készséges az ima meghallgatására, hiszen Fia elküldése az összes lehetséges ajándék között a legnagyobb. *"Ha tehát ti gonosz létetekre tudtok gyermekeiteknek jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik kérik tőle?"* (Lk 11:14) Kedves szülő, gondolkozz el ezen az áldott versen! A szívedben érzed ennek jelentését. Mi az, amit Isten kész megadni? Azt, ami biztosítja és alkalmazza Krisztus tanításának minden áldását; ami ébredéseket hoz létre e földön, és megtölti a mennyországot; ez a Szentlélek! Vajon nem kellene-e az egész földön térdre borulniuk a tanítványoknak a kegyelem trónja előtt, és könyörögni Krisztus nevében, hogy megnyerjék ezt a mindent magában foglaló ajándékot? Csak azokat hívjuk, *"akiben maradt még lélek"* (Mal 2:15). De Krisztus nevében kérünk, akinek neve azt jelenti, hogy Fölkent, és az a fölkenetés, amely tőle, a Főtől árad minden tag felé, éppen a Szentlélek ajándéka, *"mert annak ő nem mértékkel mérve adja a Lelket"* (Jn 3:34). Végtelen a gazdagsága, és egyházának megadja, ha az ő nevében kéri. Foglalkozzunk ezzel a nagy ajándékkal; ez segít imádkozásainkban!

1. Isten kiárasztja Szentlelkét. Ahogy Mózes *"a fölkenetés olaját ráöntötte Áron fejére"*, Isten ugyanúgy kiárasztja a Lélek kenetét a mi nagy Főpapunk fejére. És amint a szertartásos illatszer lefolyt "köntöse prémjére", ugyanúgy jut el a Lélek ajándéka minden hivőhöz. *"Ahogyan megtanított titeket, úgy maradjatok meg őbenne"* – mondja János apostol (1Jn 2:27). De néha a kenet szokatlanul bőséges egészen a túláradásig. Egyesek hibásnak találják ezt a kifejezést, pedig ez bibliai és megszentelt az egyházban. Az Izráelnek az utolsó időkre vonatkozó ígéretek között az Úr ezt mondja: *"Többé nem rejtem el orcámat előlük, mert kiöntöm Lelkemet Izráel házára – így szól az én Uram, az Úr"* (Ez 39:29). Apostoli értelmezés vonatkoztatja az újszövetségi időkre egy másik próféta szavait: *"Azután kitöltöm majd lelkemet minden emberre"* (Jóel 3:1). És egy másik helyen: *"Én kiárasztom rátok lelkemet"* (Péld 1.23). Az a gondolat szükségszerűen előkerül, hogy bőséges az áradás. Kérjük ezt Istentől! Az Úr Jézus ezzel az ajándékkal vigasztalta szomorú tanítványait, mint mennybemenetelének következményével: *"Ha pedig elmegyek, elküldöm őt hozzátok"* (Jn 16:7). Elküldte a Vigasztalót. Milyen dicsőségesen érkezett az első keresztyén pünkösdkor! Péter apostol mondta: *"És megkapta az Atyától a megígért Szentlelket, amint látjátok is, halljátok is"* (ApCsel 2:33). Hirtelen zúgás támadt az égből, mint valami szélroham, és betöltötte az egész házat, ahol ültek, és mindnyájan megteltek Szentlélekkel. Figyeld meg, hogy a hivők egyek voltak ez ajándékért való imádkozásban, és ezzel követték az Úrnak azt a parancsolatát, hogy várják meg az Atya ígéretét! Az ajándék folytatódott az első prédikálás alatt, és *"leszállt a Szentlélek mindazokra, akik hallgatták az igét"* (ApCs 10:44). Ugyanaz az apostol sokkal később utal arra az ismert tényre, hogy *"az evangélium hirdetői prédikálnak nektek a mennyből küldött Szentlélek által"* (1Pt 1:12). Minden nagy ébredés és a lelkek megtérésének áradata ugyanannak a Léleknek a munkája, akit kitartó imádkozásokkal kértek. Ezért imádkozzunk a Lélekért!

2. Isten Szentlelkének befolyása végtelenül hatalmas. Valami rendkívüli és forradalmi erőért imádkozunk. A mindenható erőt kérjük. Egy gonosz város, egy gonosz világ nem hódol meg alacsonyabb rendű erőnek. Milyen nagy bátorítás van abban, hogy az "Úristen ereje örökkévaló!" Ez alkalmazható az egyház megújulására, akárcsak a templom újjáépítésére. *"Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én Lelkemmel! – mondja a Seregek Ura"* (Zak 4:6). A keresztyének többé ne legyenek kétségben a legszennyesebb és legvéresebb helyeken levő legnagyobb bűnösök, a gonosztevők gonosztevőinek megtérése miatt; mert imáinkra nem valami gyenge, tessék-lássék működést várunk. Pál, a pogányok apostola írja: *"Mert a mi evangéliumunk nemcsak szavakban jutott el hozzátok, hanem erővel, Szentlélekkel és teljes bizonyossággal is"* (1Thessz 1:5). Ez a mi reménységünk alapja, amikor az ige prédikátorai az evangéliumot hirdetik; hogy a prédikálás *"a Lélek bizonyító erejével"* (1Kor 2:4) mutatkozik be. Isten adjon nekünk szabadulást hitetlenségünktől, amint a Szentlélek hatalma eredményessé teszi ez igazságot!

3. A Lélek, akit keresünk, a megújulás és megszentelődés szerzője. Ha Isten ezeket széles körben megadja, akkor az ébredés valóban teljessé válik. *"Ami Lélektől született, lélek az"* (Jn 3:5). Minden hivő ugyanazt a dicséretet kiáltja: *"az ő irgalmából üdvözített minket újjászülő és megújító fürdője a Szentlélek által"* (Tit 3:5). Figyeld meg, hogy emberek ezrei teljesen vakok a lelki valóságokra, és mondd, vajon mi mást kérhetünk nekik, ami annyira elengedhetetlenül fontos, mint az igazság Lelkét, aki megfeddi vagy *"leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet"* (Jn 6:8). Éppen úgy meg tudja változtatni a gyilkost, vagy a bukott nőt, mint a templomba járó farizeust; képes megújítani ezer embert éppen úgy, mint csupán egyet. Ki érzi szükségét annak, hogy könyörögjön Istenhez a bűnösök tömegeinek megtéréséért?

Az egyház minden ébredése erősítette a megszentelődést; és a bűnösök megtérésével elkezdődött a megszentelődés. Szükségünk van a Lélek ajándékára, és éppen most van rá szükségünk. A keresztyéneknek szükségük van a bennük levő bűn hatalmának megtörésére, hogy odakerüljenek kívánságaik a keresztre; mert csak ezzel a befolyással öldököljük meg *"a test cselekedeteit"* (Róm 8:13). Egyes őskeresztyének féktelen bűnösök voltak; *"de* – mondja Pál – *megmosattatok, megszentelődtetek, és meg is igazultatok az Úr Jézus Krisztus nevében és a mi Istenünk Lelke által"* (1Kor 6:11). A reménység, öröm, szeretet és a nyomukban járó tevékenység és eredmény ugyanannak a Léleknek a gyümölcse (1Thessz 1:6). Egy szóval, Isten Lelke az ébredés Lelke. Krisztus népének buzgó, mindennapi, együttes imádsága ezért a magasztos ajándékért különleges módon megtiszteli Istent. Még megjegyezzük, hogy Isten nagyon különösen megáldja azokat az erőfeszítéseket, amelyek nyilvános imádsággal járnak együtt. Szeretett testvéreim, ne szalasszuk el az ajándékot, és induljunk el azon az ösvényen, amelyet a gondviselés és a Lélek mutatott meg előttünk!

4. A Szentlélek elküldi azokat az ajándékokat, amelyek szükségesek az eredményes munkához. Amikor csodás ajándékokra volt szükség, akkor azok megérkeztek. Minden ihletés, bölcsesség és szolgálat ugyanabból a forrásból ered. Ugyanilyenek a lelkek megmentésében fáradozó, buzgó keresztyén napi életében megkívánt szolgálathoz szükséges általános képességek. "És különbségek vannak az isteni erő megnyilvánulásaiban is, de Isten, aki mindezt véghezviszi mindenkiben, ugyanaz. A Lélek megnyilvánulása pedig mindenkinek azért adatik, hogy használjon vele" (1Kor 12:6-7). Az Úr megígérte, hogy a Lélek segíti a tanítványokat, amikor számon kérik őket (Lk 12:12). Ugyanígy az áldott Figyelő betölti szívüket és ajkukat az általános szolgálatra. Maguk az apostolok is imádkozás által kérték a "szólás" bátorságát (Ef 6:29). Az imádkozó gyülekezetnek lesznek szolgáló és bátor tagjai, akik engedelmeskednek Uruknak. A könyörgések, amelyek ilyen hatásokat érnek el, magától Istentől erednek, amikor a hivők Isten szeretetében élve imádkoznak "a Szentlélek által" (Júd 20). Tehát látható, hogy mennyire teljesen Isten Szentlelkétől függünk. A kegyelem elkezdi a munkát; a kegyelem életben tartja azt; a kegyelem véghez viszi és továbbterjeszti.

Testvéreim, imádkoznunk kell úgy, ahogy még sohasem imádkoztunk! Eredményeink hiánya vágyunk és kéréseink hidegségére vezethető vissza. Isten nem korlátoz minket, hanem csak a saját alacsony rendű, hiányos elképzeléseink és reményeink. Azért nem kapunk, mert nem kérünk. Ha Isten hatalmának, bőségének és hűségének tudatában élnénk, nem lenne kérdés, *"hogyan kergethetne ezret egy, és hogy űzhet kettő tízezret?"* (5Móz 32:30) Az ébredés azt a leckét tanítja meg nekünk, hogy hűnek kell lennünk abban, hogy könyörögjünk Isten Szentlelkének bőségesebb és még dicsőségesebb kiáradásáért. Ennek alapján a szeretet új csodáit látnánk meg az imádkozás helyén.

Jóllehet igen fontosak a tanítások és istentiszteletek helyei, és jóllehet minden gazdag keresztyénnek bűnösnek kell éreznie magát addig, amíg ilyenek nem létesülnek, de nem elég ezeknek az eszközöknek az előteremtése. A tapasztalat bizonyítja, hogy a jó épületek üresek maradhatnak és a tehetséges prédikátorokat nem hallgatják meg. Arra van szükség, hogy valaki felrázza ezeket az eltompult lelkeket, hogy kezdjenek érdeklődni és hatalmasan vonja őket a mennyei erő Isten igéjéhez. A kívülállóknak elsősorban arra van szükségük, hogy érdeklődjenek és feltámadjanak indítékaik; valami arra késztesse őket, hogy eljöjjenek a gyülekezetbe és törődjenek a saját lelkükkel. A népszerű reformációk bizonyos mértékben elérték ezt a hatást. Nem gondolhatunk semmi másra, ami felhívná a világias, erőszakos, káromkodó emberek figyelmét, mint az ébredés hatalmas áradata, amelynek hullámai elérhetnék a nyomorultak otthonait és szíveit. A rossz befolyásokat intézményesen terjesztik, pedig a jó befolyásokra volna szükség. Bizonyos körökben egy óra elegendő ahhoz, hogy izgalom támadjon egy főnyeremény, egy gyilkosság vagy tömegcsődület miatt. Miért nem érik olyan hatások az embereket, amelyek tömegeket vittek Lutherhez, Whitefieldhez vagy Spurgeon-höz? Vajon nem azt akarja Isten, hogy eljöjjön az a nap, amikor az üdvösség üzenetét azok hallgatják és az imaösszejöveteleket azok a tömegek látogatják, akik most a kocsmákat, diszkókat és börtönöket töltik meg? Ezt semmi sem hozza létre, hanem csak a nagy és elsöprő ébredés, és éppen ezért kell imádkoznunk. Ha gondosan olvassuk, amit áldott Urunk mondott a két fiúról szóló példázatban, látni fogjuk, hogy ezek azok az emberek, akiknek nemcsak az igazságra van szükségük, hanem annak erejére is. "Jézus erre ezt mondta nekik: *»Bizony, bizony, mondom nektek: a vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában.«" (Mt 21:31).*

Amikor Isten olyan különleges módon mutatja be készségét arra, hogy nagy tömegeket magához vonjon, mindazoknak, akik félik nevét és szeretik az embereket, térdre kell hullniuk előtte, és kiáltaniuk kell hozzá, hogy a kegyelem munkáját még szélesebben és mélyebben terjessze a romlott társadalomban. Amilyen bizonyos, hogy a szeretet és hit imát hoz létre, olyan bizonyos, hogy az imádság tettekre késztet, és az elérhető eszközöket felhasználjuk a legalantasabb és leggonoszabb emberek evangélizálására. Eszközökkel már próbálkoztunk, de jobbakkal kell pótolnunk. A vakok és gonoszok, akikkel tele vannak a börtönök, nem fognak tódulni az igeprédikálásra, amíg valami friss és ellenállhatatlan befolyás nem érinti az egész népességet és el nem éri őket bűnük világában. Nyilvánvalóan elénk tárja az ige az imádságot, mint az ilyen befolyás érdekében gyakorolt kötelességet. Amikor imádkozunk, dolgoznunk is kell! Ezek a gonosz emberek nem jönnek a világosságra; oda kell vinnünk őket. Együttesen és odaadással kell vállalnunk az erőfeszítéseket, hogy egy talpalatnyi hely se maradjon érintetlenül, és a nyomorultak meghallják a gazdag evangéliumi lakoma jó hírét, aminek elfogadására várnak. Igy leszünk eszközök abban, hogy "kényszerítünk mindenkit bejönni".

Ezt azért hanyagoljuk el, és azért nem cselekszünk ennek megfelelően, mert nem hiszünk Isten hatalmában és készségében, hogy ezt megcselekszi. Ha csak egy pillanatra is hihetetlennek tartjuk e romlott és veszélyes társadalom megtérésének eseményét, akkor az ószövetségi szereplővel együtt mondjuk: *"Még ha az ÚR megnyitná is az ég csatornáit, akkor sem történhetik meg ez..." (2Kir 7:2).* Olyan ébredés, amely megrázza a száraz csontokat a nép legalacsonyabb rétegeiben, kiemelve őket a szennyből és iszákosságból, és feltámaszt egy hatalmas sereget, hogy harcolják a hit nemes harcát, több, mint amit merünk Istentől kérni. És mégis, testvéreim, nem több annál, mint amit ésszerűen elvárhatunk a Szentírás alapján, és nem több, mint amit az egyház örvendezve tapasztal meg akkor a Lélek által, amikor fölemelkedik a hit és könyörgés magaslatára. Ez a dicsőség hasonló lesz ahhoz, amivel az Úr előre vigasztalja Siont: *"Emeld föl tekintetedet és nézz körül: mind összegyűltek, eljöttek hozzád. Életemre mondom – így szól az Úr – hogy ékszerként veszed föl valamennyit, magadra aggatod őket, mint egy menyasszony"* (Ézs 49:18). Ámen.

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

A Tanügyi Bizottság 1994. július 13-án tartott ülést a Szövetségi Iroda tanácstermében. E tanácskozás egyik legjelentősebb eseményével kapcsolatosan ifj. Hargas Gyula testvér által elmondott beszámolót közöljük az alábbiakban.

BESZÁMOLÓ

a rózsadombi ingatlan értékesítéséről és a Benczúr utcai építkezésről

Kedves Testvérek!

A márciusi Szövetségi Közgyűlés azt a kötelezettséget rótta ránk, hogy a korábban fölvázolt elképzelést – a bővíthetetlen rózsadombi ingatlan értékesítéséről és a Benczúr utcában létesítendő komplex oktatási intézményről – a legkedvezőbb idői, anyagi feltételekkel és szakmai szempontok figyelembevételével valósítsuk meg. Ehhez egyetlen kiegészítő szempont járult, az, hogy a Baptista Teológiai Akadémia és a Missziói Főiskola Karának oktatási tevékenysége folyamatos lehessen, s a Missziói Főiskola október első napjaiban már megfelelő körülmények között kezdhesse a tanévet.

A rózsadombi ingatlan értékesítésére – akár egyben, akár a Közgyűlés által jóváhagyottan két részletben – azonnal megtettük a szükséges intézkedéseket. Hét ingatlanközvetítő szervezettel, céggel állunk kapcsolatban, ezenkívül az üzleti világ képviselőihez (üzletemberek, bankemberek és cégeik) célzottan eljuttattuk információinkat, valamint szakmai hirdetési újságban két hónapon át hirdetjük – ez jelenleg is folyik – a még eladandó épületet.

Több, kezdeti próbálkozás után kiderült, hogy az ingatlan együttes értékesítésére kicsi az esély. Nem sokkal ezután megvették a Bimbó úti öreg épületet 38 millió Ft-ért. (Mivel ez az összeg pontosan megegyezik azzal, amit a közgyűlésen az épületre jeleztünk, nem volt szükség különösebb konzultációra ez ügyben.)
A vevő a jelenlegi ingatlanához való közelség miatt döntött a számunkra kedvező feltételű vásárlás mellett. A fönnmaradt nagyobb és új épületrész eladását nem sietjük el. Az Akadémia szempontjából jó lenne, ha olyan vevőt találnánk, aki azonnal fizet, de az épület kiürítését csak 1995. januárjában igényelné. Erre azonban kicsi az esély, ezért a BTA esetleges korábbi kiköltözésével számolva, a Tanügyi Bizottságnak föl kell mérnie vagy egy kihelyezett négyhónapos – pl. újpesti oktatást – vagy a Missziói Főiskolával közös kétműszakos oktatás lehetőségét. (A Benczúr utcai építkezés ütemezése alapján 1995. februárjában már az első emelet birtokba vehető lesz.)

Miután a Bimbó úti épületrész eladásával elegendő pénz állt rendelkezésünkre a Benczúr utcai építkezés elindításához, az ifj. Hargas Gyula által készített felmérési rajz és vázlatterv alapján tervpályázatot hirdettünk. A jelentkező két pályázó mindegyike 1,4 millió Ft tervezési díjat kért. A megbízást végül is a pécsi Kulcsár és tsa. nyerte el. A pályázó a tervezési díjból 500 ezer Ft-ot elengedett az ifj. Hargas Gyula és tsai. által végzett hatósági ügyintézői munkák és a felmérési vázlattervezési munkák fejében. A leszállított kivitelezési terv igen színvonalas, sok helyen ötletes, és az igen szép és a komplett kert- és udvarrendezési tervet is tartalmazza.

Mivel az első ütem befejezésére kitűzött szeptember végi határidő nagyon közeli, a kiviteli tervek alapján öt – általunk ismert ill. mérvadó testvérek által ajánlott – kivitelezőt kerestünk meg, azok közül, akiknél bizonyosra vehettük, hogy időre el tudnának készülni.Az egyenlő feltételeket támasztó pályázati kiírás és a tételes költségvetési kiírások alapján hárman vállalták az ajánlattételt.
A kiírás szerint az első ütemmel 1994. szeptember 30-ig, a teljes befejezéssel 1995. szeptember 30-ig kell elkészülni.

A július első napjaiban kézhez vett pályázatok főbb adatai:

	I. ütem ár + ÁFA határidő	II. ütem ár + ÁFA határidő	Teljes ár + ÁFA
A/	52.500.000,-Ft határidő: ?	82.500.000,-Ft ?	135.000.000,-Ft
B/	46.000.000,-Ft 1994. okt. 10.	74.500.000,-Ft 1995. szept 30.	120.000.000,-Ft
C/	37.000.000,-Ft 1994. szept.30.	58.000.000,-Ft 1995. aug. 31.	95.000.000,-Ft
[A pályázók jelölése: A/, B/ és C/]			

Az árajánlatokat a Felügyelő Bizottság elnökével és Gere József építész testvérrel is véleményeztettük. A közgyűlési általános felhatalmazás alapján és e vélemények figyelembevételével, – tekintettel a végzetesen lerövidült időre, – a C/ pályázóval 1994. július 7-én megkötöttük a vállalkozási szerződést. (E vállalkozó több referencia-épülete is azt mutatja, hogy meg tud felelni az elvárásoknak.)
A vállalkozónak azonnal át is adtuk a területet. A Benczúr utcai építkezés most már a megvalósulás szakaszába érkezett. (Az első ütem teljes fedezete a C/ árajánlat esetében rendelkezésünkre áll.)

A többször említett I. ütem a teljes tetőtér, a második emelet (itt van a könyvtár is), valamint a lépcsőház teljes át- és újjáépítését tartalmazza. A II. ütem a teljes épület, valamint az udvari épület (dékáni lakás?) építészeti munkáit tartalmazza.

Az udvar terv szerinti rendezése külön munkafolyamatba tartozik, fedezetéről is külön kell gondoskodni.

A beszámoló végén még szólnunk kell arról, hogy az átmenet során nagy szükség lesz mind az oktatók, mind a hallgatók türelmére és jóindulatára. Ha valami nem úgy történik az előttünk álló tanév során, mint ahogyan az

ÖSSZEFOGLALÓ AZ UPPSALAI NAGYGYŰLÉSRŐL

48 országból, több mint 500 baptista vezető találkozott Uppsalában, Svédországban, és megállapodtak abban, hogy közösen fellépnek a világon mindenütt felbukkanó rasszizmussal szemben, valamint munkálkodnak az emberek közötti megbékélésen, "hogy a világ hinni tudjon Jézus Krisztusban."

A Baptista Világszövetség (BVSZ), a baptisták világméretű szervezetének évenként megrendezésre kerülő nagygyűlésén találkoztak, amely több, mint 200 országból 38 millió hívőt képvisel.

A megbékélés témája sokkal valóságosabbá vált a baptisták számára azáltal, hogy jelen volt egyik vezetőjük, Eleazar Ziherambere, Ruandából, akinek mostanában sikerült kijutnia országából.

"Sok szolgatársamat láttam meghalni, és pásztorokat, akiket meggyilkoltak," - mondta el Ziherambere a többi baptista vezető előtt. "Felkiáltok: Meddig, Uram, meddig?" - tette hozzá.

A baptista vezetők megígérték, hogy több, mint 1,5 millió USA dollár segélyt nyújtanak a ruandai menekülteknek, és felhívást intéztek a nemzetközi közösséghez az "azonnali békés beavatkozás" érdekében, hogy nyújtson humanitárius segélyt és munkálkodjon a rendezésen a háborúskodó hutuk és tuszik között.

Dél-Afrikában a megbékélést ünnepelték a közelmúltbeli szabad választásokon, ahol a baptisták vezetőjüknek Terry Rae-t és Desmond Hoffmeistert választották.

"Dél-Afrika csodálatos változásokon ment át, és úgy tűnik, feketék és fehérek megtalálták egymást" - mondta Rae, egy fehér dél-afrikai. Mégis, Rae elmondása szerint még sok a múltbeli sérelem, amelyeken felül kell emelkedni, a teljes megbékélés érdekében.

"Nelson Mandela-ban a keresztyén megbékélést demonstráljuk" - mondotta Hoffmeister, egy fekete dél-afrikai, véleménye szerint azonban az apartheid struktúrájának meg kell változnia, mielőtt a teljes megbékélés eljön.

A baptisták nagyfokú aggodalmuknak adtak hangot a vallásszabadság hiánya miatt a világ sok országában, főképpen olyan országok, mint Albánia, Bulgária, Irán, Etiópia, Kína, Közép-Ázsia köztársaságai, valamint az egyiptomi Kopt Ortodox közösség miatt.

Felszólították a kormányokat és a nemzetközi szervezeteket, hogy " garantálják és biztosítsák a teljes vallásszabadságot mindenkinek", elsősorban a vallási kisebbségeknek.

Más területen a baptista vezetők arra hívták fel tagjaikat, hogy az ENSZ által a Család Nemzetközi Évének kinevezett esztendő a cselekvés éve legyen azoknak a nőknek az érdekében, akik megaláztatás, szexuális rabszolgaság, otthoni erőszakosság és más társadalmi betegségek miatt szenvednek. Arra is szólt ez a felhívás, hogy "adjanak a gyermekeknek elsőbbségi jogokat", ami az együttérzést és az anyagi erőforrásokat illeti, és munkálkodjanak a Gyermek Jogairól szóló ENSZ egyezmény egyetemes ratifikálásán.

Sok egyéb teendőik között a baptisták a brazil lelkipásztort, Nilson Do Amaral Fanini-t elnökükké választották az 1995-2000-es időszakra. Az 1995. augusztusában Argentínában, Buenos Airesben megrendezésre kerülő 17. Baptista Világkongresszust követően lép majd a jelenlegi elnök, a dán Knud Wümpellman örökébe.

A BVSZ főtitkára, az Egyesült Államokbeli Denton Lotz lett újraválasztva a következő öt évre, 1995-től 2000-ig.

Jóleső érzéssel fogadták a meleg köszöntő szavakat, amelyekkel Birgit Karlsson, a Svéd Baptista Szövetség főtitkára, Terry Carlbom, a Városi Tanács elnöke, Gunnar Wernan, Uppsala érseke és Kristner Andersson, a Svéd Szabadegyházak Tanácsa elnöke üdvözölte a résztvevőket Svédországban.

"Ez volt az eddigi legnagyobb éves közgyűlés," - mondta Lotz, - "és sokan azért is jöttek el, mert Svédországban tartottuk. A fogadtatás melegségéből és együttlétünk eredményességéből kitűnik, hogy jól döntöttünk." BVSZ Alliance, 1994. július 23.

Ford.: Csiszár István

BESZÁMOLÓ

Folytatása az előző oldalról

eszményi lenne, akkor az ne az ígéretek számonkérésére késztesse az érdekelteket, hanem a "hogyan tovább?" közös felkutatására, egymás terhének hordozására.

Istenben bízva, mindent tegyünk meg azért, hogy októbertől megindulhasson az oktatás a Benczúr utcai objektum két szintjén. Hogy ez így lehessen, kérjük imádságos támogatásotokat.

Aláírások: Győri Kornél főtitkár
Hargas Gyula szaktitkár

HÍREK A BTA-RÓL

Az alábbiakban a Baptista Teológiai Akadémia hallgatói gyülekezeti beosztásának tervezetét közöljük. A harmadik oszlopban feltüntettük a hallgató iskolai évfolyamát, míg a negyedikben azt a gyülekezetet, amelyben a szolgálat gyakorlati részét tanulhatja ebben a tanévben.

Gyülekezeti beosztás az 1994/95-ös tanévre

1.	Takács Sándor	I.	Albertirsa
2.	Nemeshegyi Anna	II.	Angyalföld
3.	Hajnal Zoltán	IV.	Buda
4.	Juhász-Dóra Mária	IV.	Buda
5.	Veress Efraim	III.	Budafok
6.	Tömöri Gábor	III.	Csepel
7.	Nagy István és Edit	III.	Csömör-Cinkota
8.	Vasadi Teodor	III.	Dunaharaszti
9.	Major Zoltán	I.	Érd
10.	Bánsky Tibor	IV.	Felsőpetény
11.	Varga Sándor	III.	Fót
12.	Marton Imre	I.	Galgaguta
13.	Papp Dániel	II.	Gödöllő
14.	Steiner Anikó	I.	Élő Isten Gyülekezete
15.	Steiner József	II.	Élő Isten Gyülekezete
16.	Rabatin Gábor és Mária	III.	József u.
17.	Szommer Hajnalka	IV.	Kiskórus/Újpest
18.	Bóra Zoltán	I.	Kiskunhalas
19.	Fóris Tamás	II.	Kispest I.
20.	Kim Mózes	I.	(Koreai Gyülekezet)
21.	Szirtes András	III.	Nap u.
22.	Stelkovics Gyöngyi	IV.	Nap u.
23.	Fazakas Gyula	I.	(Ócsa)
24.	Szász Csaba Barna	I.	Őrbottyán
25.	Tóth Zoltán	II.	Pécel
26.	Kulcsár Ferenc	IV.	Pesterzsébet
27.	Pfaff Gellért	I.	Pestimre
28.	Láng Emese	I.	Rákoscsaba
29.	Giorgiov Adrian + Ruth	IV.	Rákoshegy
30.	Nikodém Noémi	II.	Rákospalota
31.	Urbán Gedeon	IV.	Rákosszentmihály
32.	Veress Ernő	IV.	Szada-Veresegyház
33.	Bálint Andrea	III.	Szekszárd
34.	Gaál János	III.	Szentendre
35.	Nagy Sándor	IV.	Szigetszentmiklós
36.	Dani Zsolt	IV.	Szokolya
37.	Putnokiné Kevy Ágota	I.	Tahi
38.	Chiciudean Miklós	IV.	Újpest
39.	Lőrik Levente	III.	Vác
40.	Dimény Ervin	V.	Wesselényi u.
41.	Rácz Lajos	V.	Velence

Dr. Páth Géza dékán testvér közlése szerint a beosztás még módosulhat.

BIBLIATANULMÁNY

Dr. Steve Booth

János története Jézus Krisztusról

Bevezetés

Nekünk, mint az Úr Jézus Krisztus szolgáinak, egyik legfontosabb dolgunk az isten Igéje hűséges hirdetése. Isten Igéjének hűséges prédikálása érdekében az Ige jó tanítványaivá kell lennünk. Szorgalmasan kell dolgoznunk, hogy a Szentlélek vezetésével jól megértjük mit írtak a Szentírás inspirált szerzői. Tudjuk, hogy Pál apostol buzdítja Timóteust, hogy igyekezzék odaszentelni magát istennek, mint jó munkás, "aki nem vall szégyent, hanem helyesen fejtegeti az igazság igéjét" (2Tim 2:15). Évek óta szigorúan ehhez tartották magukat a bibliai tanítók. Kitűnő munkát végeztek annak idején az "igetanulmányok" területén, pl.: az "igetanulmányok" területén kibányászták a szavak eredetét, amelyek a későbbi évszázadokban esetleg megváltoztak. A szintaxis területés is jó eredményeket értek el a bibliamagyarázók, például: Miként viszonyulnak a szavak egymáshoz és a mondatok szerkezetéhez? A bibliamagyarázók ma új eredményre tesznek szert a nyelvtudományban, mivel a bibliai szöveget nem csupán egy szó szintjén vizsgálják, hanem egy mondat szintjén is, de közben el is mozdulnak, hogy lássák miként fejlődött a nyelv, a fordulatok és a történelem szintjén. Van egy angol mondás, ami megvan magyarul is: "Nem látjuk a fáktól az erdőt". E kifejezés értelme, hogy néha figyelmünket annyira kis részletekre fordítjuk, hogy közben elveszítjük a szélesebb perspektívát. A Biblia olvasóinak (és a prédikátorok is ezek közé tartoznak), ez veszélyessé válhat, ha valamelyik verset eredeti összefüggéséből kiveszik, és valami olyan értelmet tulajdonítanak, ami a szerző eredeti intenciójával teljesen ellentétes. Ezekre gondolva szeretném ma János evangéliuma "erdeje" felé fordítani figyelmünket. Vizsgáljuk meg az evangélium struktúráját, és mutassuk ki, mit mond János evangélista Jézus Krisztus történetéről.

János célja

Talán nincs is olyan helye a Bibliának, mint a Negyedik evangéliumban, ahol olyan könnyen kitalálhatja az olvasó a szerző célját. Jn 20:30-31 állítja: "Sok más jelt is tett Jézus tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben. Ezek pedig azért írattak meg, hogy higgyétek: Jézus Krisztus az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében". János beismeri, hogy evangéliuma összeállítása közben szelektált. Sok dolgot leírhatott volna az Úr életéből, de nincsenek megírva. Isten Lelke vezetésével azonban minden le van írva, ami kifejezi ezt a célt: Higgyetek Jézus Krisztusban, az Isten Fiában! Gondolt János az elveszett emberekre, vagy a korai keresztyénekre? Ez későbbi kérdés. Most azt akarom kiemelni, hogy János evangéliumának célja világosan hitébresztő. hitre akarja segíteni azokat, akiket csak bír. Ugyanez Pál leveleire is vonatkozik. A legfontosabb viszont az, hogy feladatát mivel éri el. Pál apostol sokszor ad közvetlen parancsokat, miközben János a Negyedik evangéliumban elbeszélő irodalmi stílust használ. Elmond egy történetet Jézus Krisztus szolgálatának történetét, a halálát és feltámadását, hogy ezt a célját elérje.

Szerkezeti függőségek

Feltételezhetjük, hogy a jól elmondott történetet nemcsak elindítja és megállítja az ige egy bizonyos fokán. Inkább azt láthatjuk, hogy a történet fokozódik, eléri kumulációs pontját, ahol lehet egy fordulat, vagy egy csúcs, a vége felé, vagy egy kicsit már a második felében. A feszültség maximumán aztán bizonyos válságos esemény van, ami a lehetséges konfliktus megfejtése (dénouement=végkifejlete). Rá akar mutatni, mit kell hinnünk, és hogy kell viselkednünk. János többféle irodalmi eszközt vesz igénybe Jézus Krisztus története elmondása közben, ami evangéliumát nagyon élvezetessé, olvasmányossá teszi.

János apostol evangéliuma elején úgy mutatja be Jézus Krisztust, mint fő személyiséget, a mű főhősét, szinte minden esemény kezdeményezőjét. Ő tisztítja meg a templomot, változtatja a vizet borrá, gyógyítja meg a beteget, a vakot, a bénát. Ő élelmezi a sokaságot, jár a vízen, végül ő támad föl a halálból. a dolgok Jézussal történnek meg, az emberek őt nézik, követik, felé fordulnak, hallgatják, üdvözlik, hisznek benne és imádják őt. viszont vannak, akik már jó elején az opponensei. Nem örülnek vele és nem válnak a kibontakozódó események pozitív alakjaivá. Először az ötödik részben olvashatjuk, hogy a zsidók, – akiket fő antagonistáiként ismerhetünk meg – üldözik őt, amiért szombatnapon tett csodát. 5:18-ban olvasható, hogy még meg is akarják ölni, azért is, mert Istent atyjának merte nevezni, ami azt jelentené, hogy egyenlővé tette magát Istennel. 7:32-ben a farizeusok és a főpapok hivatalnokokat küldenek Jézus krisztus letartóztatására, de ez eredménytelen maradt, 7:45 szerint. 8:59-ben fölkapják a köveket a zsidók, hogy Jézus Krisztust megöljék, de a megváltó elrejtőzik előlük. A 10:31-ben megismétlődik ez az agresszió a zsidók részéről, de Jézus Krisztus ismét megmenekül (10:39). Végül 11:53-ban

elszánja magát a szanhedrin, hogy Jézus Krisztust megölik, bár 11:54-ben olvasottak szerint a Megváltó őrizkedik az összeütközéstől, és a pusztához közeli Efraimba megy. Az elbeszélői feszültség ennél az eseménynél már határozottan kialakult a szerkezet tudatosan épített feszültsége.

Az irodalmi jellegű feszültség forrpontjánál a római felsőbbség is megjelenik. Így áll egybe a körülmény: Helyszín Jeruzsálem, a történet legfontosabb városa; az eset ideje a húsvéti ünnep, ami a jelen történet legfontosabb időpontja; a szereplők: Jézus Krisztus és a tanítványai, a történet központjában álló résztvevők. E színtéren kívül álló szerző tájékoztatja az olvasót arról, hogy valaki rosszban jár, azt is megmondja, hogy már elfoglalta már a szívét a gonoszt, és az Urat el akarja árulni. Miközben Jézus Krisztus mossa a tanítványok lábát, tesz egy célzást, hogy közülük nem mindenki tiszta. Rögtön ezután idézi a 41. zsoltár 9. versét, e szavakhoz fűzve Jézus Krisztus elárulását. A 13:21-ben, amikor az Úr lelkében aggódik és nyíltan kimondja előttük: "Egy közületek elárul engem". A tanítványok megütköztek. Közelítenek hozzá, hogy megkérdezzék, ki az, de ebben a pillanatban mégsem értik tisztán a szavait meg a tetteit sem (13:28-29). A feszültség már szinte elviselhetetlen, amikor Jézus Krisztus a kenyeret bemártva Júdásnak adja. Ekkor János ezeket a szavakat írja le: "Amint Júdás elvette a kenyeret*, belement a Sátán". Ez az a hely, ahol János az evangéliumában egyetlen egyszer használja a sátán nevét. Az a lény, aki miatt a zsidók Jézust, mint Krisztust elvetették, az most a Megváltóval egy szobában van. Jézus Krisztus azonban még ott is kontrollálja őt. Kiutasítja Júdást a szobából, arra szólítja föl, hogy fusson el, tegye amit akar. Ő az egyetlen, aki eldönti, hogy kezdődjön a nagyheti szenvedése. Miután Júdás távozik, egy szinte fagyos megjegyzést tesz az evangélista: "Már éjszaka volt" (13:30). János nem csupán azt akarja mondani, hogy itt az éjfél, hanem azt, hogy Júdás határozott, ezzel elhagyta a "világosságot" és urrá lett benne a "sötétség". A történet ezen pontján minden valahogy csendre tér. Szinte tűkön ül az olvasó, hogy most mi lesz Jézus Krisztussal, aki hosszú beszélgetésbe kezd a tanítványaival. Az olvasó szeretné tudni, hogy mindez mire jut, de végig kell olvasnia a négy következő részt, mielőtt kérdésére a könyv választ ad. Nem azt mondom, hogy ez a négy rész nem fontos. Nagyon fontos pontok ezek Jézus Krisztus tanításában, ez az evangélium "didaktikus csúcsa". A történethez való kapcsolata azonban, a szerző függőségeket építő taktikája folytán várakozásra kényszeríti az olvasót, mígnem kitárul előtte az egész történet.

A színhely zsúfoltsága

A drámai nagy fordulathoz János szerzői rendezése tömegekkel népesíti be a színt, miközben női és férfi szereplőit mind beveti. Az irodalmi elbeszéléshez hasonlóan vizsgálhatjuk a felépítés technikáját is. Ez biztosan így történik János evangéliumában. ha ezeket a jelenteket Jánosnál valaki jól megvizsgálja, láthatja, hogy eddig a szereplők száma bármelyik esetben három vagy négy. Sokszor csak Jézus Krisztus és egyetlen személy beszélget. Itt a felső házban diskurálók közül a fókuszban Jézus Krisztus áll, mint ahogy eddig, de elfogásánál és kivégzésénél gyorsan és drámaian változik ez a helyzet. A lehető leggyorsabban jönnek a szereplők minden felől, egyeseket már korábbi időből ismerjük, másokat nem, jönnek csoportosan és egyénileg; megtelik a színpad, gyorsan kialakul a jelenet. Vessünk erre még egy pillantást! A 18:1-ben Jézus Krisztus és a tizenegy átmegy a Kidron-völgyén, és bejut egy olajfás kertbe. Ekkor kezdi gyorsan benépesíteni a színpadot a szerző. Júdás visszajön, külön római katonák, meg egy csoport templom-szolga (rendőr) a főpapoktól és a farizeusoktól. Ez a csapat hoz magával lámpákat, fáklyákat és fegyvereket (18:3). Jézus Krisztus egyetlen szavával visszalépésre kényszeríti őket, és azok földre esnek (18:6). Izgalmában Simon Péter kivon egy kardot, és levágva vele Málkusnak, a főpap szolgájának jobb fülét, de Jézus Krisztus ezt az akciót helytelenítve, rendre utasította Pétert. A következendőkben a színre két új résztvevő lép, Annás és Pilátus; aztán még egy, Kajafás (11:49), aki egy korábbi gyilkos tervhez kapcsolódik. E szereplőkön kívül mások is kezdik kitölteni a színpadot a következő jelenethez: A rabszolgalány, más szolgák, több tisztviselő, Málkus rokonai, több római katona, két szerencsétlen, akit Jézus mellett végeznek ki, végül a keresztet körülvevő tömeg. ha felbecsüljük a kollektív csoportokat és hozzá adjuk az említetteket, Máriát Kleofás feleségét, Máriát az ő anyját, magdalai Máriát, a csoportokkal hirtelen felszökik a szám, szinte háromszorosára az első 12 részben megszokott számokhoz képest.

Fordított szerep

Az elbeszélő másik csúcspontot jelző módszere a helyszíni zsúfoltsággal összefüggő "fordított szerep". Az elbeszélés fordulópontján nem szokatlan,hogy a főszereplő, aki azelőtt győztes volt, legyőzötté váljék. Ez is jellemzi az evangéliumokat, de leginkább János evangéliumát. A kontraszt, a két esemény (letartóztatás 18:1 és 19:16/a), megfeszítés (19:16/b-42) és az evangélium többi része között nagyon jellemző, a fordított szerep értelmében. Figyeljük meg a következő esemény-listát, mindezekben benne van a kettősség mármint, hogy Jézus Krisztus "legyőzetett".

A Megváltó elfogatása 18:12
Megkötözése 18:12
Elhurcolása 18:13
A főpap kérdései 18:19
Egy szolga megüti őt 18:22
Annás elküldi 18:24
Péter megtagadja 18:27
Elvezetik Jézus Krisztust 18:28
Pilátus behívatja 18:33
Pilátus elviteti 19:1
Pilátus megkorbácsoltatja 19:1
A katonák töviskoronát tesznek a fejére 19:2
Bíborruhát adnak rá 19:3
Kicsúfolták 19:3
Pilátus kihozatja őt 19:13
Kiszolgáltatja megfeszítésre 19:16
A katonák elvezetik 19:16
A katonák megfeszítik 19:23
Elveszik a ruháit 19:23
Négy részre osztják 19:23
Sorsot vetnek a köntösére 19:24
Szájához emelnek egy spongyát 19:29
Átdöfik az oldalát 19:34

* A görög akuzatívuszos "μετα" (=után) kifejezést ezzel, a fordításból hiányzó azonnalisággal fejez ki több angol fordító, általában 1966 utáni újszövetségi kiadványaikban — A Fordító.

Jézus Krisztus halála után a színhely kiüresedik, a helytartótól Arimathiai József elmegy, hogy elkérje az üdvözítő holttestét (19:38/a). Ő és Nikodémus elviszik a testet, vászonba csavarva helyezik sírba, és lehull a függöny. A következő versben (20:1) nyílik fel újra, a színtéren egy magános nő van, Mária Magdaléna, aki egy üres sírra talál. Ez csodálatos mód, ahogy ez a tragédia természetfeletti módon feloldódik. Ha Jézus Krisztus visszatér 20:14 szerint, akkor ismét ő a győzelmes hős, ami így is marad az evangélium végéig.
Ezenkívül a színpad zsúfoltságához és a fordított irányú szerephez még sok nyelvészeti megoldás járul, amelyek János alkalmazásaiban a történet kiemelkedő csúcsait mutatják. Lehet megmérni a mondatok hosszát, a kötőszavak előfordulását, az ige-szófajok használatát, a nevek számát. Amire én vállalkozni akartam a Szentírás megközelítése volt, más irányból. Azt hiszem, hogy a Szentírás rendelkezik sok szép gyémánttal. Ahogy ezeket megvilágítjuk, és enyhén körülforgatjuk, megláthatunk sok más gyönyörűséget, ami fölött át szoktunk tekinteni. Áldja meg az ÚR kutatásainkat, és adjon folytatólagosságot a csodálatosan szép ige hiteles kezelésére. Ámen

Elhangzott: LMK. Bp., 1994. jan. 24.
Ford.: Sz. O.

Balla Péter

Milyen értelemben érvénytelen a törvény Ef 2:15 szerint?

1. Bevezetés

Tudományos körökben több olyan tanulmány jelenik meg, mely megkérdőjelezi az Újszövetség teológiájának egységét. A viták főként néhány nehezen magyarázható bibliai textus körül folynak. Nagyon sok függ attól, hogy ki hogyan exegetálja e nehéz textusokat. A kutatók módszere rendszerint a következő: megvizsgálják a rendelkezésre álló dokumentumok apró részleteit, ezekre építve felállítanak egy egységes képet, majd visszatérnek a részletkérdésekre, hogy immár az egész kép alapján még jobban megérthessék azokat. Azután mindezt újra meg újra meg kell ismételni, hogy az egységes kép minél pontosabb legyen. A jelen dolgozat is egy szerény jelzés kíván lenni arra, hogy ezt a magyarázó, megértő folyamatot soha nem szabad abbahagyni. Nem szabad változtathatatlanná rögzíteni a Bibliáról kialakult képünket még akkor sem, ha azt olyan sokan vallják, hogy szinte konszenzusnak is tekinthető.

Súlyos kihívás az újszövetségi teológia egységével szemben, ha be lehet bizonyítani azt, hogy az Újszövetségen belül egymással kibékíthetetlen ellentétben álló nézetek, "teológiák" vannak. Ennek egy példája lehet az a kérdés: milyen a kapcsolat "evangélium és törvény" között az Újszövetségben. Tudósok rámutatnak olyan textusokra, melyek szerint a korai keresztyén közösségben egymásnak ellentmondó nézetek uralkodtak afelől, hogy milyen értelemben érvényes az Ószövetség a keresztyének számára. Némely tudós szerint a korai keresztyének egy része azt vallotta, hogy számukra az Ószövetség nem érvényes többé. Ilyen érvként szoktak például Ef 2:15-re hivatkozni. Ha bebizonyítható, hogy e vers szerint az ószövetségi törvény érvénytelen, akkor ez kibékíthetetlen ellentétben áll például Mt 5:17-tel, ahol a Hegyi Beszédben Jézus szavaként ezt olvassuk: "Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a próféták tanítását. Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy betöltsem azokat."

Vizsgáljuk meg tehát ismét friss nyitottsággal a kérdést: Milyen értelemben érvénytelen a törvény Ef 2:15 szerint?

Arra, hogy ez a vers milyen nehezen magyarázható, példa mindjárt az is, hogy mi volt a sorsa különböző fordításainkban. A revideált "Károli" így fordította a vers számunkra döntő első felét: "Az ellenségeskedést az Ő testében, a parancsolatoknak tételekben való törvényét eltörölvén". Újfordítás Biblia javított kiadása ezt írja: "miután a tételes parancsolatokból álló törvényt érvénytelenné tette". Érezzük a különbséget: Károli fordításában nem az egész törvényt, hanem annak valamilyen fajtája, része töröltetett el. Az Újfordítású Biblia első kiadása szerint az egész törvény érvénytelen. Ez utóbbinak a javított kiadása ismét Károli értelmezéséhez áll közelebb. E dolgozat is azt szeretné alátámasztani, hogy érdemesebb volt birkózni a textussal, s nem feladni a küzdelmet, mert valóban nem az egész törvény lett érvénytelenné e vers szerint. Károli jól érezte ezt, s így helyes döntés volt "javítani" az Újfordítású Biblián e helyen.

2. Az Efézusi levél szerzőségének kérdése

E sokat vitatott kérdés eldöntésére nem vállalkozhatunk e helyen. Témánk szempontjából most ez nem is lényeges a következők miatt. a tudósok egy csoportja szerint az Efézusi levelet Pál apostol egy tanítványa írta.[1] Mások fenntartják a hagyományos álláspontot, mely szerint maga Pál apostol a levél szerzője.[2] Jelen kérdésünk szempontjából mindenképpen jogos eljárás más páli levelekből is meríteni összehasonlítás céljából, mert ez a "Pál tanítványa" elmélet esetén is hozhat gyümölcsöket. A szerzőség-kérdés nyitvahagyásának jelzésére e dolgozatban a "levél szerzője" kifejezést használjuk.

3. Ef 2:15 közvetlen környezete: 14-18. versek

Ef 2:15 egy hosszú mondat része: a 14-16. versek egy mondatot alkotnak. Bár egyes kutatók megkísérelnek eredeti forrás-töredékeket elkülöníteni, Schnackenburg

szerint a bonyolult mondat a levél szerzőjének alkotása. [3] A 17. v. két Ézsaiás-versre tartalmaz utalást: 52:7 és 57:19-re. A "mi" stílus a 14. és a 18. versekben elkülöníti e szakaszt a 13. és 19. versek "ti" stílusától. Az önmagában egységes 14-18. versek fő témája: "Ő a mi békességünk". [4]

E szakaszra jellemző, hogy egyes fogalmakat megemlít, de teológiailag nem fejt ki a szerző, pl.: fal, ellenségeskedés, békesség, test, kereszt. Az is nehezíti e rész magyarázatát, hogy néhány szó csak itt fordul elő a levélben, pl. a törvényre alkalmazott hármas kifejezésből kettő: *nomos*, törvény, – dogma, tétel. Említésre méltó, hogy a szakasz hátterére vonatkozóan többféle feltételezés született. Itt most csak Schlier tézisére utalunk, aki szerint eredetileg zsidó anyagot gnosztikus csoportok használtak fel. Ez főként a fal, két nemzetség, ellenségeskedés kifejezésekre vonatkozik. Az Ef levél szerzője "gnosztikus judaizmus" ellen harcol itt.[5]

Mivel Schlier maga is elismeri, hogy az általa felhozott rabbinikus és gnosztikus irodalmi párhuzamok dokumentumai későbbiek az Újszövetségnél, itt nem vizsgálhatjuk meg, mennyiben vehette a levél szerzője e gondolatokat a fenti forrásokból. Szerintünk a szakasz Schlier hipotézise nélkül is megmagyarázható.

Bár láttuk, hogy a 14-18. versek egy önálló egységet alkotnak, azt is láthajuk, hogy e szakasz jól beleillik a szövegkörnyezetbe. szakaszunk főbb szavai vagy témái megtalálhatók az azt megelőző ill. követő versekben is, pl.: test (11.v.), távol és közel (13.v.), vér (13.v.), nem idegenek (19.v.), Lélek 22.v.). azt is jegyezzük meg, hogy vár Jézus neve nem fordul elő szakaszunkban, a minduntalan visszatérő egyes szám harmadik személy (ő, önmaga) verseinkben a 13. versbeli "Krisztus"-ra utal vissza. Az eddigieket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a választékos szókincsű és jól szerkesztett 14-18. versek szerves részét alkotják a fejezetnek. Ha ez így van, akkor érdemes megvizsgálnunk e szakasz szövegkörnyezetét a célból, hogy jobban megérthessük a számunkra fontos 15. verset.

4. A megelőző szakasz: Ef 2:11-13 jelentősége

A 11. versben a levél olvasóinak megszólítása ez: pogányok. Össze kell hasonlítanunk múltbeli helyzetüket a jelenükkel. A múltban távol voltak Istentől, a jelenben közel vannak Hozzá (13..v.). Az ellentét kifejezésének hátterében minden valószínűség szerint Ézs 57:19 áll, amely versre Ef 2:17 is utal. Érdekes, hogy az Ézsaiás-szakaszban a távoliak és a közeliek egyaránt izraeliták. Valószínűleg a diaszpórában és a Jeruzsálemben levő zsidókat szólítja meg a próféta. Nincs szó arról sem, hogy a távoliakból közelvalók lenének (amit Ef 2:13 kifejez). Mind a távoliak mind a közelvalók vétkeztek (Ézs 57:17), de Isten most békességet kínál nekik.

Schlier megjegyzi, hogy a midrásban találhatunk utalást arra, hogy a zsidó írásmagyarázat Ézs 57:19-et a nem-izraeliták és az izraeliták közötti különbségre alkalmazta, pl. a gibeoniták is "távolvalók".[6]

Robinson 5Móz 4:7-re hívja fel a figyelmet: "Mert melyik nagy nemzethez vannak olyan közel az istenei, mint mihozzánk a mi Istenünk, az Úr, valahányszor kiáltunk hozzá?!"[7]

Ehhez hozzáhetjük, hogy ugyanebben a szövegkörnyezetben a törvényre is olyan összefüggésben történik utalás, hogy Izráel kitüntetettnek érezheti magát a népek között, mert van törvénye (5Móz 4:8). Mindezek alapján elmondhatjuk, hogy az Ef levél szerzője egy olyan egyházról ír, ahol zsidókból és pogányokból lett keresztyének vannak együtt. Megtértek bűneikből (lásd Ézs 57:15), és most közel vannak Istenhez.

Ef 2:15 megértése szempontjából nagy jelentősége van annak, hogy a pogányok múltja a zsidók kiváltságaival való összehasonlításban szerepel. Ebben az összehasonlításban a zsidók kiváltságai olyan pozitívumok, amelyek hiányoztak a pogányokból, mielőtt Krisztushoz tértek (12. v.). Mintha Ef írója ezt mondaná: "Nézzétek, mit mulasztottatok azáltal, hogy nem tartoztatok a választott néphez!" Robinson ezt így fejezi ki: "Egyedül a zsidó ember volt közel Istenhez. Ebből következett, hogy közel lenni a zsidósághoz annyit jelentett, mint közel lenni Istenhez." [8]

E felfogás ellen Schlier azzal érvel, hogy a törvény nem szerepel a 12. versben a zsidók kiváltságai között.[9] Helyesen válaszol erre Schnackenburg, amikor Róma 9:4-re utal, ahol egy az ittenihez hasonló listában a törvény is szerepel a zsidóság kiváltságai között.[10]

A 12. vers tehát egy pozitív érv a levél írója kezében: a pogányok sajnálhatják, hogy Krisztushoz térésük előtt nélkülözték ezeket az ajándékokat.

Mivel már megmutattuk, hogy a levél e fejezete egységes, így nyílván a 12. vers sem szándék nélkül áll itt. Szerepe csak ez lehet: a pogányok azáltal, hogy Krisztushoz tértek részt kapnak a zsidóság ószövetségi kiváltságaiból. A zsidók közül itt az Ézs 57:19 fényében azokról van szó, akik megtértek bűneikből, s a pogányokból lett keresztyénekkel együtt közel vannak Istenhez. Tehát zsidó-keresztyének, mint maga a levél írója is. Schnackenburg helyesen foglalja össze szakaszunk témáját: "helyes kapcsolat, egység az egyházon belül a zsidókból és a pogányokból lett keresztyének között". [11]

Lássuk tehát a 12. vers alapján: mik azok a kiváltságok, amiket zsidó- és pogány-keresztyének együtt élvezhetnek? Először is Krisztus: az Ószövetségben megígért Messiás. Azután közösség: amint az Izráel népe számára sokat jelentett az összetartozás, a kiválasztottság, úgy a keresztyén gyülekezet is egy nagy népet kell hogy alkosson: a választottak közösségét. Az "ígéret szövetségei" kifejezés, így többesszámban, itt az Ószövetségen belüli több szövetségre utal: például a Noéval, Ábrahámmal, Mózessel kötött szövetségre. Az is jelentős lehet itt, hogy már maga az "Ószövetségen" szól az új szövetségről (Jer 31:31). A reménység nyilván az örökéletbe vetett hit, ami szintén már az Ószövetség lapjain is megtalálható, a feltámadás-hit kifejezéseivel együtt. Mindezt összefoglalóan: Isten, tehát az Izráel által vallott egyetlen igaz Úr Istennel való kapcsolat is immár az övék lehet. Ez a kapcsolat arra épül, amilyennek magát az egy Isten kijelentette.

Vizsgálódásunk eddigi részeit összefoglalva megállapíthatjuk: a szövegkörnyezet nem azt sugallja, hogy az ószövetségi törvény egésze érvénytelen lenne. Vegyük immár szemügyre a 15. versnek a törvényre vonatkozó kifejezéseit!

5. "A parancsolatoknak tételekben való törvénye"

(Károli)

A görög szövegben a hármas kifejezés (*ton nomon tón entolón en dogmasin*) a következő nyelvtani rendben áll: a legáltalánosabb kifejezés a törvényre, *nomos*, egyes számban, – *entolé*, parancsolat, többes szám birtokos esetben, – dogma, tétel, rendelet, többes szám részes esetben a "-ben" prepozícióval: "törvénye a parancsolatoknak tételekben". A tudósok véleménye megoszlik arról, hogy nem pleonazmusról van-e itt szó, tehát nem ugyanazt az egy dolgot mondja-e a szerző három kifejezéssel.

Lincoln pleonazmust lát itt, s azzal érvel, hogy "a hosszadalmas formula... az Ef levél egyik jellegzetessége". [12] Mitton ezzel szemben a következőképpen írja körül a kifejezést: "A Mózesi Törvény széleskörű parancsolatokat tartalmazott (mint pl. a Tíz Parancsolat), és ezeket számtalan precíz szabályban fejtették ki (ez volt a farizeusok szóbeli hagyományanyaga)".[13]
Meg kell jegyeznünk, hogy bár a levél szerzője valóban sokszor használ szinonímákat és hosszú szókapcsolatokat, nem találtunk nála egyetlen olyan esetet sem, ahol az ittenivel azonos nyelvtani szerkezetben pleonazmusról lenne szó. Minden ilyen esetben elmondható, hogy a szerkezet együttes értelme több, más, mint alkotó-elemeié különkülön (lásd pl. 1:17; 2:7; 4:19; 5:26).

A kifejezés megértését nehezíti az a körülmény, hogy nem találunk hozzá közvetlenül hasonlót sem az Újszövetségben, sem a Septuagintá-ban, sem Philónál, sem Josephus-nál. E helyeken nem szerepel a "parancsolatok törvénye" kifejezés sem. Dán 3:29-ben (Septuaginta) a két szó fordított sorrendben van összekapcsolva birtokos szerkezettel.

Dogma, tétel, nem szerepel a Mózes Öt Könyvében. Későbbi iratokban (IV. Makk, Dániel Theodotion ford., Philió, Josephus) gyakran szerepel uralkodó által kiadott rendelet értelmében. Érdekes, hogy ugyanilyen értelemben szerepel az Újszövetségben is: Luk 2:1, ApCsel 17:7, Zsid 11:23 – ez utóbbi helyen szövegvariánsban. A dogma a Mózesi Törvényre utal azonban a következő helyeken: IIIMakk 1:3, Philó Gig 52 és Leg All 1:54, Josephus C Ap 1:42. Így – a ritka előfordulás ellenére – a kifejezés ismert lehetett az Ef levél írója számára olyan értelemben, mely kapcsolatos a Mózesi Törvénnyel.

Fontos megjegyeznünk, hogy a levél szerzője használja az *entolé* kifejezést egy másik helyen is. Ef 6:2-ben egyértelműen pozitív értelemben hivatkozik a Tíz Parancsolat egyikére, ezzel támasztva alá parainétikus útmutatását: "Tiszteld apádat és anyádat: ez az első parancsolat, amelyhez ígéret fűződik..."

Mivel a hármas kifejezést nem tudjuk párhuzamokból megvilágítani, egyetlen megoldási lehetőségünk a szövegkörnyezetre való utalás marad.

6. "Érvénytelenné tesz, eltöröl" (*katargeo*)

Schnackenburg megjegyzi, hogy e kifejezést Pál apostol soha nem használja magára a törvényre vonatkoztatva, hanem csak arra a hatásra, amit a törvény a még meg nem váltott emberre gyakorol (pl. Róma 7:5köv.).[14] Róma 3:31 is egy fontos kontextus: "Érvénytelenné tesszük tehát a törvényt a hit által? Szó sincs róla! Sőt inkább érvényt szerzünk a törvénynek." Róma 7:22 és 13:8-10 szintén pozitív értelemben szól a törvényről. E versek alapján M. Barth megjegyzi: nem valószínű, hogy Ef 2:15 azt jelentené, hogy "érvénytelen az a kijelentés, amit Isten Mózesnek adott a Sínai hegyen."[15] Westcott szerint a törvény "be lett töltve és így valami szélesebb és mélyebb (körbe) lett bevonva".[16]
Ennek alátámasztására 1Kor 13:11-re utal, ahol *katargeo* olyan gyermek felnőtté nőve elhagyja a gyermeki dolgokat. A felnőttben benne van a gyermek, de átalakult formában.

Szólnunk kell a potenciális ellenérvekről is. 2Kor 3:7 szerint Mózes arcának dicsősége "múló" *katargoumenén*. A 11. versben a szó semleges nemben szerepel minden kifejezés nélkül: "a múlandó". A szövegkörnyezet alapján a betű szolgálatáról lehet itt szó, ami pedig összefügg a Mózesi Törvénnyel. E részt itt nem exegetálhatjuk. Annyit azonban megjegyezhetünk, hogy a 11. versben egy olyan összehasonlításról van szó, melyben a "múlandó" is dicsőséges, de van ami nála dicsőségesebb.

Végezetül Róma 10:4-re kell még röviden utalnunk (bár ott nem szerepel *katargeo*). Sokak szerint a *telos* ott negatív értelemben szerepel: "vége van" a törvénynek. Mi ez esetben is javított Újfordítású Bibliánkkal értünk egyet: "a törvény végcélja Krisztus." [17]

7. Milyen értelemben érvénytelen a törvény Ef 2:15 szerint?

Az Újszövetség kutatói körében elterjedt felfogásokat a következő típusokban foglalhatjuk össze.

1. Vannak, akik szerint Ef 2:15-ben a törvény a teljes Mózesi Törvényt jelenti. Abbot az International Critical Commentary első sorozatában e felfogást képviselte.[18]
A közelmúltban Lincoln is emellett érvel így: "annak érdekében, hogy Krisztus legyőzze a megosztottságot, e megosztottság okával kell megbirkóznia: magával a törvénnyel".[19]
Erre azonban azt kell felelnünk, amit már fentebb tárgyaltunk: nem az egész törvény okozott megosztottságot a zsidók és nem-zsidók között. Így nem valószínű, hogy az egész törvényt érvénytelenné tenné Krisztus.

2. Macpherson e nézettel szemben azt képviselte, hogy csak a "ceremoniális törvény" válik érvénytelenné Ef 2:15 szerint: "Ha az apostol a törvényről teljes általánosságban akart volna szólni, akkor egyszerűen törvényt írt volna..."[20]

Több tudós, aki e nézet mellett foglal állást, különböző kifejezésekkel írja le, hogy mi minden tartozik a ceremoniális törvények közé. Schnackenburg a körülmetélkedést, a tisztálkodási törvényeket említi.[21] Mitton ezeket kiegészítve utal az állatok levágással kapcsolatos módszerekre és a szombatnapi viselkedési szabályokra.[22]
Robinson szerint Ef 2:15 és Kol 2:14köv között "nyelvi párhuzamosság" figyelhető meg. Kol 2:14 említi a görög dogma kifejezést. Kol 2:20 ugyanezt a fogalmat igei formában használja. Erre utalva Robinson megjegyzi, hogy Ef szerzője mintha ezt kérdezné "azoktól, akik vissza akartak térni a külsőséges tiltások egy módosított rendszeréhez: Miért terhelitek magatokat kötöttségekkel?" A Kolossébeli levél szerint e kötöttségekre ilyen rendelkezések lehetnek példák: "Ne nyúlj hozzá, ne ízleld meg, ne is érintsd!" (2:21).[23]

M. Barth említ összefoglalóan még két olyan magyarázatot, melyet kutatók képviselnek:[24]

3. "Ef 2:15 talán kizárólag olyan rabbinikus tanításokra utal, melyek védőfalként, "kerítésként" vették körül a törvényt Izráel Bibliájának kialakulása után".

4. Ef 2:15 hármas kifejezése a törvényre "talán azt a célt szolgálja, hogy azonosítsa a törvényt egyfajta halálos ítélettel. Ebben az esetben a törvénynek csak egy különleges funkciója válik érvénytelenné: az a szerepe, hogy növeli a bűn ismeretét, és átkot és halált mér ítéletként az emberre".

8. Végkövetkeztetés

Láttuk, hogy nem találtunk párhuzamos esetet a törvény ilyen hármas szókapcsolattal történő leírására. Valószínű, hogy az írónak oka volt ezt a kifejezést használnia, s jelentősége van annak, hogy nem egyszerűen "törvényt" írt. Ef 2:15-öt csak akkor érthetjük meg, ha a szövegkörnyezetet hívjuk segítségül. Ez alapján valószínű, hogy a törvénynek csak olyan részei váltak érvénytelenné,

melyek lehetetlenné tették, hogy zsidók és pogányok egy közösséget alkossanak.

Így, ezt az általános útmutatást tartva szem előtt, mi elvetjük a fenti javaslatok közül az elsőt: szerintünk nem az egész törvény lett érvénytelenné Ef 2:15 szerint. A második és harmadik javaslattal egyetértünk, de szerintünk nem kell egyiket sem kizárólagossá tenni: mindezen értelemben eltöröltetett a "törvény", s nem áll immár a zsidóból és pogányból lett keresztyének közé.

A negyedik javaslat nehezen hozható kapcsolatba Ef 2:15 e dolgozatban képviselt értelmével, hiszen a törvény elítél mindenkit, aki nem a törvény szerint él, akár zsidó, akár nem zsidó. Talán az lehet itt a választófal jellege a törvénynek zsidó és nem-zsidó között, hogy a törvényt betartani igyekvő zsidó embernél többet vétkezett a törvényt nem ismerő pogány. E negyedik magyarázatban e dolgozat szempontjából inkább maga az a tény a döntő, hogy ez is egy olyan értelmezés, mely szerint nem az egész törvény, hanem annak csak egy funkciója lett érvénytelenné. Fontos kiegészítésnek tartjuk, hogy ezen összefüggésben Krisztus megváltói munkájára utaljunk, mert az nem vesztette érvényét, hogy a törvény elítéli a bűnt. Csak akkor nem érvényes az emberre a törvény átka, ha elfogadja, hogy a törvény átkát Jézus Krisztus vette magára a Benne hívők helyett (v.ö. Gal 3:13). E hitben is egyek a zsidóból és pogányból lett keresztyének.

Mindehhez végezetül annyit tegyünk hozzá, hogy Ef 2:15 elfogadása nem lehetett könnyű sem a zsidóból lett keresztyének, sem a pogányból lett keresztyének számára. Az előbbiektől azt kívánta meg e szemlélet, hogy az egyházon belüli egység érdekében adjanak fel számukra fontos parancsolatokat. Valószínűleg voltak olyanok is közöttük, akik még sokáig ragaszkodtak pl. gyermekeik körülmetéléséhez. A pogányokból lett keresztyéneknek pedig meg kellet tanulniuk, hogy Krisztus Evangéliumának elfogadása után sem élhetnek teljesen "törvény nélkül". Sok mindent tanulhatnak zsidó testvéreiktől, az "Ószövetségből". Itt most Ef 2:12, valamint a Tíz Parancsolatra utalunk csak ismét.

E kis tanulmány remélhetőleg megmutatta, hogy Ef 2:15 szerint nem lett érvénytelenné a Mózesi Törvény egésze. E vers nem használható annak bizonyítására, hogy a korai keresztyének között lettek volna olyanok, akik az "ószövetségi" törvényt nem tartották magukra nézve érvényesnek. Ez a vers természetesen csak egy az említett vitában. Az "evangélium és törvény" kérdésköre is csak egy azon problémák között, melyek az Újszövetség egységével kapcsolatban fölmerülhetnek. E dolgozat csak jelzés kíván lenni: a Biblia fordítói és magyarázói újra meg újra vissza kell, hogy térjenek jól ismert bibliai versekhez is, azokat nyitottsággal kell ismét kutatniuk, hogy a Bibliáról kialakult tágabb nézeteink biztos alapon nyugodjanak.

Jegyzetek

1. E nézet vallja Pl.: Gnika,J.: Der Epheserbrief. 19823, Freiburg-Basel-Wien: Verlag Herder.
2. Pl.: Schlier, H.: Der Brief an die Epheser: Ein Kommentar, 19655, Düsseldorf: Parmos-Verlag.
3. Schnackerburg, R.: Der Brief an die Epheser. (EKK X), 1982, Zürich: Benziger Verlag, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 107. o.
4. Így pl. Schlier, i.m. 122.o., és sok más kommentátor.
5. I.m. 127. köv.o.
6. I.m. 122. o., a midrásbeli hely: Nu R 8 (147d)
7. Robinson, J.A.: St Paul's and Notes. 1903, London: Macmillan, 61.o.
8. U.o.
9. I.m. 120.o.
10. I.m. 110.o.
11. I.m. 109.o.
12. Lincoln, A.T.: Ephesians. 1990, Dallas, Texas: Word Books, 142.o.
13. Mitton, C.L.: Ephesians. 1976, London: Oliphants, 106.o.
14. I.m. 115.o.
15. Barth, M.: Ephesians: Introduction, Translation, and Commentary on Chapters 1-3. 1984.8, Garden City, New York: Doubleday, 287.o.
16. Westcott, B.F.: Saint Paul's Epistle to the Ephesians: The Greek Text with Notes and Addenda. 1906, London: Macmillan, 37.o.
17. Ezen értelmezés melletti részletes érvelés található a következő műben: Badenas, R: Christ the End os the Law: Romans 10:4 in Pauline Perspective. 1985, Sheffield: JSOT Press.
18. Abbott, T.K.: A Critical and Exegetical Commentary on the Epistles to the Ephesians and to the Colossians, (ICC) 1897, Edinburgh: T. & T. Clark, 64.köv.o.
Érdekességként érdemes megjegyezni, hogy E. Best professzor az ICC most készülő második sorozatában is ezt az álláspontot szándékozik képviselni, amint ezt egy beszélgetésben elmondta.
19. I.m. 142.o.
20. Macpherson,J: Commentary on St. Paul's Epistle to the Ephesians. 1892, Edingurgh: T. & T. Clark, 216.köv.o.
21. I.m. 106.o.
23. I.m. 64.o.
24. I.m. 288.köv.o.

Az Ige hígítatlan tinktúrája

- ***A Szentírásban található igazság soha nem tesz boldoggá bennünket, amíg az a szívünkben élő igazsággá nem válik.***
- ***Krisztus sokkal jobban felismerhető saját kijelentéseiből, mint abból, amit barátai mondanak róla.***
- ***Isten igéretei a csendben válnak naggyá bennünk.***
- ***Testvéreim, azokat az Igéket olvassátok a legtöbbször, amelyek a legtöbb fájdalmat okoznak!***
- ***Aki azért olvassa a Bibliát, hogy abban hibát találjon, hamar felismeri, hogy a Biblia talál hibát őbenne.***
- ***Sok embernek nincs kifogása az ellen, hogy a Biblia a szükség és a szomorúság idejében vigasztalásul legyen; de az már nem tetszik nekik, hogy tanácsadóként is használják a hétköznapi, munkás életükben.***

Gondolatok – Ev. Kiadó

És mi lesz a küldetéssel?

Egy emberileg szükségszerűnek látszó, és sokféleképpen indokolható folyamatnak kellene az Úrnak engedelmeskedve, életképesebb missziónk érdekében sürgősen végetvetnünk. Annak a bibliátlan és értékzavar miatt létrejött folyamatnak, hogy vidéki kis gyülekezeteinkből elfogynak a testvéreink. Nem azok eltávozására gondolok, akik betelve az élettel, vagy teli az élettel eltávoztak közülünk, a minden élők útján. Azokra sem, akiket lelkipásztori szolgálatra választott ki az Úr, talán éppen egy kis gyülekezetből. Azokra gondolok, akik felszedve sátorfájukat elhagyják gyülekezetüket, és más otthont keresnek. Pedig ahova Isten minket állított, az a mi helyünk. A bástyánk elhagyása pedig igen nagy felelősség, illetve felelőtlenség. Mert üres marad a helyünk, Isten pedig szent céllal állított oda.

A hívő ember helyváltoztatásához nem elégségesek az emberi érvek: urbanizáció, centralizáció, jobb megélhetés, stb. Tapasztalatom szerint sok városba költöző testvéremre ezek az érvek hatottak csupán. Ennél a fontos, missziót is befolyásoló kérdésnél meg sem kérdezték az Urat: "Mit akarsz Uram, hogy cselekedjem?" Pedig ez igen-igen fontos kérdés. Azokra gondolok most, akik a vidéki kis gyülekezetben alkalmasak, képesek és elhívottak voltak a szolgálatra. /Akik nem szolgáltak, azoktól a városi gyülekezetben sem lesznek többen, csak sűrűbben./ A szolgáló testvérek távozása bénítóan hat a gyülekezethez, küldetéshez hűen ragaszkodókra is. Ez a jelenség váltja ki azt a lemondó ténymegállapítást, ami igaz is: "MÁR CSAK ENNYIEN VAGYUNK". A "MÁR ENNYIEN VAGYUNK" reménykedő, bizakodó kijelentéssé akkor válik majd, ha megállítjuk, megváltoztatjuk a gyülekezethagyó szemléletet, gondolkodást.

Ránk nemcsak a világ tényei hatnak, hanem Urunk szava, parancsa és akarata kell hogy hasson, ha hívők vagyunk. E világban kell élnünk, de nem élhetünk evilági módon. Ha előfog a vágyakozás a városi, kényelmesebb élet után, a nagyobb lehetőségek után, gondolj arra, hogy mi lesz a misszióval, a küldetéssel a faludban? Jézus Krisztus, az apostolok és baptista hitelődeink önfeláldozó, az életüket is halálba adó missziói lelkülete és módszerei nem igazolják a mi gyakorlatunkat. Amit ők felépítettek: missziót, imaházat, azt nincs jogunk leépíteni kényelemszeretetünkkel. Nem adhatjuk fel azt, amit üldöztetések közepette valósítottak meg, engedelmeskedve az Úrnak. Ők is evezhettek volna csendesebb vizeken. Választhatták volna, hozzánk hasonlóan, a kényelmesebb életet és a jobb megélhetést, de nem tették, mert nagyobb volt bennük a missziótudat, a küldetéstudat. Ábrahámhoz hasonlóan felcserélték a biztonságosabb körülményeket a vándorlással, "sátorban lakással" vidékre mentek, hogy terjesszék Istennek országát. Ez ma is időszerű feladat. Kell a só, kell a fény. Az imaházat nem szabad bezárnunk, nem szabad lebontanunk olyan könnyedén, amint az már-már szokásunkká lett. Nem a mammut-gyülekezetek létrehozása a cél. A misszióképes, szolgálni kész kis gyülekezetekre sokkal nagyobb szükség van, mert ott inkább megvalósulhat az a bibliai alapelv, amelyet J. G. Oncken így fogalmazott meg: "Minden baptista egy misszionárius". **Testvéreim, ne hagyjátok el gyülekezeteiteket!** A kereszthalálig engedelmes és már megdicsőült Úr Jézus bíztatásának engedjetek: "Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját!"

Bayer György

Az éneklésről

Kár, hogy a közös éneklést, az énekelgetést kiszorítja a televízió, a rádió, a magnó. Sok helyütt gépzene adja elő a "Mennyből az angyalt" is. Pedig az együtténeklést nem pótolja semmi. Itt ismét "az együtt" a hangsúlyos.

A gyülekezet nagy családjában szent kapocs az "együtt". Aki nem énekel, úgy viselkedik, mintha azt mondaná: Nem tartozom közétek. Vagy mintha azt mondaná: Mi közöm hozzátok? Én csak szemlélő és hallgató vagyok itt.

Egyszer megkérdeztem valakit, honnan tanulta meg kívülről az összes zsoltárt. Szegények voltunk és akkortájt drága volt a petróleum. Amíg el nem aludtunk, édesanyám elénekelte nekünk a szép énekeket, és mi álomba énekelgettük magunkat. Apánk brummogva tercelt hozzá. Ha szomorú vagyok, ma is énekelgetek. Megtörölte a szemét, aztán a nevetés szivárványozott át a tekintetén. Mindig énekelek, amikor mosok, mert azt utálom a legjobban. Csak attól félek, hogy leszoktat erről az új mosógép.

Ha énekeskönyvünk énekeit tanítgatjuk gyermekeinknek, magyarázzunk meg minden sort úgy, hogy a szöveget a saját szavaikkal is el tudják mondani. Különben úgy járhatnánk, mint én is gyermekkoromban, a "Fel barátim, drága Jézus" második versével. Évekig meg voltam győződve: ahogy van bőrtalp meg gumitalp, speciális Sátán-talp is van, és ez a "serge" talp. A hittanórán ugyanis így választottuk szét a sorokat éneklés közben: Lám a Sátán/ serge (serege) talpon/ szembetörni/ kész. Tehát: a Sátánnak serge-talpa van, amivel betöri az ember szemét. Valahogy így élt bennem ez az ének kiskoromtól.

Jézusi szeretetre van szükségünk, hogy elviseljük kamaszodó gyermekünk magnóbömböltetését, vagy gitárpengetését.

De ha mi készek vagyunk valahogy elviselni az újat, talán ő is kevésbé zárkózik el a régi énekek elől. Esetleg még arra is kész, hogy egy-egy szeretetvendégségen a barátaival kánont énekeljenek gitár mellett. Ne idegenkedjünk ettől az "új énektől". Hiszen az orgona sem volt mindig a templom megszokott hangszere. Az is "újmódi" volt valamikor, és az akkori ember is csóválgatta a fejét.

Hadd írjanak új szöveget: Istent, Jézust dicsőítőt. /Az sem baj, ha kissé kezdetleges. / Annak az indulatnak, érzületnek örüljünk, amellyel írták gyermekeink...

—

Dr. Gyökössy Endre
/Reformátusok Lapja/

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Vas Ferenc

A jó gyülekezetről – tíz pontban

1. Minden tag részese a megváltásnak

A gyülekezet tagokból áll. Személyes elhívás részeseiként alkotnak közösséget. Mint Jézus tanítványgyülekezete, a tizenkettőhöz hasonlóan, különböző korú tagokból tevődik össze. Idősek, fiatalok, ifjak és felnőttek együtt alkotják a testvérközösséget, melyet az Úr Jézus halála és feltámadása, és az abban való személyes hit teszi krisztusi gyülekezetté. Az Ige tanítása szerint az üdvözül, akit Jézus Krisztus vére megtisztított, és ebben a tisztaságban meg is marad. Az a gyülekezet képes a Sátán és a bűn ellen eredményesen harcolni, amelyik megmarad egységesen a krisztusi szentségben, tisztaságban és közösségben. Pál mondja: *"És így ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi..."*/1Kor 12:26/. Az egész test részt vállal az egy tag szenvedéseiből.

A gyülekezet végső öröme akkor lesz teljes, ha minden tagja ott áll majd a Bárány trónjánál. Ezért küzd, erre készül zarándokútján a megváltottak közössége. Isten szeretetéről, megváltó hatalmáról a legcsodálatosabb bizonyság a meghosszabbított élet.

2. A gyülekezet Krisztus teste, ahol Ő maga a Fő

Amíg e kegyelmi időszak tart, Krisztusnak lesz népe a földön. Ha pedig Krisztus a fő, akkor a tagok engedelmességgel tartoznak neki. Annak kell a főnek lennie, aki a legtöbbet tette a közösségéért, aki legjobban képviseli az övéit, aki a leghevesebb harcban sem futamodik meg, és végül, aki biztosan látja az utat, a jövőt.

A közösséghez tartozás feltételeit is Ő határozza meg. Aki az Ő feltételeit teljesíti, az számíthat az Úrral való szent közösségre. Ezek a feltételek szigorúak, teljes odaszánást igényelnek minden tagtól, minden időben.

Az egészséges agy egészséges ingereket továbbít a test részeihez. Az egészséges végtagok fogadják az agy utasításait, és vissza is jeleznek, hogy vették és teljesítették a parancsot.
Ha a gyülekezet egészséges, akkor könnyen teljesül Krisztus dolga. A test, mely vezetés alatt áll, a fő alá rendelten tölti be feladatát. Az a közösség, mely belső meghasonlásban él, vagy elveti a krisztusi főséget, az elpusztul.

3. Az Ige a hiteles mérce

Isten azért adta az Igét, hogy éljünk vele, és éljünk általa. Benne Isten tervei nyilvánulnak meg. Az Igére figyelve esetenként gyönyörűséges és kedves hatások érnek. Máskor a helyreigazítás kemény szavai hatnak. Van úgy, hogy korlátként van jelen az életünkben. Mindez egy előrevivő mozgást eredményez a közösség életében, mely késztetés az Úrtól meghatározott cél felé.

A lelki érésben előre jutó hívő ember minden dolgát a kinyilatkoztatáshoz méri. Számára az Ige lett a hiteles mérce, mely újszerű értékrendet jelenít meg ebben a világban.

4. A gyülekezet az üdvösségre törekvők közössége

Amikor az Úr Jézus kihívott bennünket ebből a világból, új célt és ezzel együtt új életformát határozott meg számunkra.

A Krisztus-követés nem valamiféle rang, kiváltság, hanem szolgálat, melyben elősegítjük mások találkozását a Megváltóval.
– Amikor asszonyok kisgyermekeiket Jézushoz viszik, a tanítványok megpróbálják visszatartani őket, de az Úr rendre utasítja tanítványait, és így rendelkezik: *"Engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket, és ne akadályozzátok őket..."*/Luk 18:16/.
– Lévi, miután elfogadta az Úr hívását, házában vendégül látta a vámszedőket és sok más bűnös embert is, hogy azok is találkozhassanak Urával/ Mk 2:13kk/.

Nagyság, elsőség kérdése. Amikor Jézus tanítványai körében felmerült: *"Ki a nagyobb?"* – Jézus egy kisgyermeket állított eléjük, hogy demonstrálja a "nagyságot", majd szavakban is feltárta a mennyek országában uralkodó nagyság mértékét: *"...ha meg nem tértek, és*

olyanok nem lesztek, mint a kisgyermekek, nem mentek be a mennyek országába."/Mt 18:3/.

Krisztusi arculat kialakulása a gyülekezetben: ha az Úr gyülekezetében a tagok Urukra figyelnek, abból az következik, hogy hasonlítani fognak Jézusra. Amikor azt keresik, ami tetszik az Úrnak, és mindazt, ami neki idegen, elhagyni igyekeznek, fokozatosan krisztusi arculat lesz rajtuk láthatóvá.

Krisztus-követésben. A versenypályán – az Írás a Krisztus-követést így is jellemzi /1Kor 9:24kk/ – nem a versenyzők határozzák meg a szabályokat. Azokat megtanulják és alkalmazzák. A verseny bírája is azok betartását figyeli. A versenypályán a végső győzelem előfeltétele a szabályok betartása. Ugyanígy a hit versenypályáján is.

Eltérő tapasztalati-, hangulati vonások. Néha mindenki úgy érzi, hogy ragyogóan süt a Nap a gyülekezet ege felett, máskor viszont beborul az ég, súlyos, sötét felhők tornyosulnak. Más esetben míg a gyülekezet egy része ragyogó fényárban gyönyörködik, a másik része keserűségek és félelmek közé sodródik. Alázatban kell maradniuk azoknak, akik pillanatnyi derűben vannak, és irigységtől mentesen kell társaikra tekinteniük azoknak, akik nehéz helyzetbe kerültek. Lehet, hogy egy idő után megfordul a helyzet. A gyülekezet minden tagja elmondhatja: engem ugyanaz a Krisztus váltott meg, mint téged. Mindketten az Ő kegyelmére vagyunk ráutalva.

– A megváltott nép természete megkívánja, hogy összetartó testvérközösséget éljen meg.

– Miként a Nap közelsége emeli a hőmérsékletet, ugyanígy fokozza Krisztus közelsége a testvérszeretet hőfokát is.

– A menny felé tartóknak tudniuk adatott, hogy csak az tart örökké, ami felülről, az örökkévalóságból származik.

– A menny felé tartók tartós örömet nyernek. Istennek népe körében elhelyezett értékei ha nem is minden esetben csillogóak, mégis valóságos örömet szereznek.

– A lelki öröm nem gyökere, hanem gyümölcse a kegyelemnek.

– Isten gyermekei nem egyszerre születnek. Nem egyszerre jutnak Jézus Krisztus színe elé, de ott örökre együtt lesznek.

5. Az Úr gyülekezete a bűnnel nem vállal közösséget

A zarándokút végéig érvényes a parancs: *"Válaszd a jót, válaszd az életet!"*

A gyülekezetben a bűn kétféle módon szokott jelentkezni: külső kísértésként, és belülről támadó viszályként. A kívülről támadó kísértés azokat éri el jobban, akik a gyülekezet szélén vannak. A belülről támadó pedig leginkább azokat éri először, akik valamilyen felelős funkcióban vannak.

A bűnnel szemben legtöbbször két dolgot szoktak tenni: elhagyni vagy eltakarni. A bűn legbiztosabban és legtisztábban Jézus Krisztus közelében ismerhető fel.

A bűn az, amit Isten bűnnek tart. Jézus Krisztus arra tanítja övéit, hogy fogadják el Isten értékítéletét. Ehhez Isten szerinti gondolkodás kell, melyet az Írás és Szentlélek munkál ki az övéinek gondolkodásában.

A bűn felismerése történhet:

– az Írás tanulmányozása közben,

– a Szentléleknek a megtisztított értelemben végzett munkája által,

– és mások figyelmeztetése által.

A bűnt nem elég felismerni. A bűn ellen harcolni kell. Egyénileg, családilag és esetenként gyülekezetileg is folytatni kell ezt a harcot. Tudjuk, hogy a bőrönd lemosása által nem tisztul meg annak a tartalma, a test ápolásától sem tisztul meg az emberi szív.

"A bűn az Isten akaratával való ellenkezésből ered" /Spurgeon/, a gyülekezet viszont arra hívatott, hogy cselekedje az Ő nagyságos dolgait e világban. E kettő semmiképpen sem egyeztethető össze!

6. A gyülekezet és a bűnt elkövető hívő ember

Ha a gyülekezet történelmi ideje alatt minden megbotló tagját kivetette volna magából, már a kezdetekben elfogyott volna a gyülekezet. Nincs olyan ember, aki ne vétkezne. Ezért nem a kivetés az első reakció, hanem a tévelygő visszavezetése.

A bűn elválaszt Istentől. Mégis, a bűn elleni harcban Isten csak azokat az eszközöket fogadja el tőlünk, melyek használatára Ő hatalmazott fel.

Isten előtt kétféle bűn van: megbánt, rendezett és rendezetlen bűn. Aki Krisztusra néz, az eredményesen fog a bűn ellen harcolni, aki e harcban leveszi tekintetét az Úrról, az *"levegőt vagdos"*. Aki a bűn ellen harcol, az az emberért harcol. Ezzel szemben sokan *"a lelkek megítélését"* végezve, nem ismerik a krisztusi mentő szeretet munkáját. A gyógyításhoz nem elég a jó diagnózis. A gyógymód ismerete nélkül súlyos károkat okozhat a "kontár". Jézus Krisztushoz bárkit is visszavezetni csak az tud, aki maga is Krisztusnál van, de csak azt lehet visszavezetni Krisztushoz, aki maga is vágyik az Úr jelenlétében lenni!

A Jézus Krisztus szeretetében élő gyülekezetben hatalmas erő van a bűn elleni harchoz.

7. A gyülekezet a kegyelmi ajándékok részeseinek közössége

A gyülekezet szolgáló életéhez a kegyelmi ajándékokra feltétlen szükség van. Ezek a szolgálatának eszközei. Minél több ajándék van jelen a gyülekezetben, annál hatékonyabb a szolgálata.

A Krisztussal való rendezett közösségben működnek helyesen a kegyelmi ajándékok. Az első Korintusi levélben Pál apostol először az úrvacsorai közösségről beszél /11. fejezet/, és csak ezt követően a kegyelmi ajándékokról. Az élő és éber tagok képesek a kapott ajándékokkal élni.

A lelki ajándékok egy sajátságos csoportját láthatjuk az Efézusi levél 6. részében, ahol az apostol

Isten fegyvereinek felöltözéséről, benne történő megerősödésről és a gonosszal szembeni ellenállásról szól.

A kegyelmi ajándékokkal élés lépései:

1. Közösség Jézus Krisztussal,
2. közösség a gyülekezettel,
3. a saját növekedést, fejlődést szolgáló ajándékok munkája,
4. a mások javát szolgáló ajándékok tere,
5. önmagunk védelmét szolgáló ajándékok,
6. mások védelmét szolgáló ajándékok.

8. A gyülekezetben folyó szolgálatok

Akiket Isten kihívott e világból és beépített az Ő gyülekezetébe, azoknak feladatot is adott. Isten tétlenségre senkit sem hív el. Aki a megváltottak közösségében otthonosan érzi magát, az hamarosan meglátja a feladatait is. Előbb-utóbb keresi, mivel szolgálhat az Úrnak és az Ő gyülekezetének. Minden szolgálat a maga helyén és a maga idején áldás.

Vannak egyéni és vannak közösségi szolgálatok. Mindkét területet jellemezheti az elismerést, dicséretet hajszoló elferdülés. Jó tudnunk, hogy nem a szolgáló egyéni érdeke a fontos, hanem az a cél, amit az Úr jelölt meg.

Vannak kevésbé látványos szolgálatok, melyeket talán könnyebb elhanyagolni. Ilyenkor aztán csodálkozik a gyülekezet, hogy az eredmény is elmarad. Isten csak az elvégzett munkát áldhatja meg. Maga a szolgálattevő a gyülekezet része, így az általa végzett szolgálat áldása az egész gyülekezetet is gazdagítja.

Az Úrtól kapott megbízások, szolgálatokat nem cserélgethetjük egymás között. Miként az apa sem küldheti maga helyett kisgyermekét a munkahelyére helyettesíteni őt, míg ő az óvodában töltené inkább a napját, ugyanígy a szolgálatnak is van személyre szabott jellege. Csak a hűséges szolga várhat jutalmat. Mindenki a maga szolgálatában a gyülekezetét is képviseli.

A gyülekezeten belüli szolgálatok a gyülekezetet erősítik. A jól végzett gyülekezeten kívüli szolgálatok a gyülekezetnek is dicséretet szereznek.

9. Az a jó gyülekezet, ahol mindenki megtalálja a feladatát.

A szolgálathoz talentumokat és ajándékokat kaptunk. Ebben megbízatásunk területe is meghatározott. Sok gyülekezet van, ahol mindenki mindent csinál. Igazán örömmel és hatékonyan csak ott szolgálhatunk, ahova a megbízatásunk szól.

A szolgálat azonban nem problémamentes. Van, akit folyton kritizálnak. Olyan elvárásokkal veszik körül, melyek nem tartoznak küldetéséhez. Az ilyen szolgáló testvér aztán nagyon hamar elfárad, sokan el is hagyják szolgálati területüket. Mások folyton panaszkodnak, önmagukat sajnáltatják. Az ilyenek is előbb-utóbb kiesnek szolgálati tisztükből.

A jól végzett szolgálatnak sokszoros az öröme. Az a gyülekezeti tag, aki örömmel végezte el szolgálatát, teljesítményével önkéntelenül is jelzéseket ad, és másokat is bátorít a szolgálatban.

A szolgálattal párhuzamosan állandó feladat mások felkészítése. A családban is a felnövekvő gyermekek erejükhöz, képességükhöz illő feladatokat kapnak, és ha a kisebb jelentőségű dolgokat jól végezték el, jelentősebb feladatokra kapnak megbízást.

Az Úr gyülekezetében a szent szolgálatokat a gyülekezet imádsága kíséri. De sok akadályt elhárítottak már az ilyen imádságok! Az elmaradt imádságok azonban sok szolgálatot tettek már eredménytelenné. Ahol az imádságos háttér megerőtelenül, ott a szolgálatok is elbizonytalanulnak. Ha felfokozzák is a szolgálat cselekedeteit, csak afféle gépies erőlködés tanúi lehetünk ott.

Ha egy nagyobb gyülekezet szolgálattevőket rendel ki kisebb gyülekezetek támogatására, az áldás a nagyobb gyülekezetet is gazdagítja. A kisebb gyülekezet is erősödik. Az ilyen szeretetszolgálat nagy mértékben fokozza a gyülekezetek összetartozásának élményét. Az élni akaró kisebb gyülekezet elfogadja a nagyobb, erősebb gyülekezet segítségét.

10. A gyülekezetben a szenvedők és a magányosok is otthonra találnak.

Vannak, akik a gyülekezettől folyton csak segítséget várnak. Úgy gondolják, hogy Isten népének csak az ő megsegítésük a feladata. Az Ige mindenesetre minket arra figyelmeztet, hogy *"Aki kér tőled, annak adj..."*/Mt 5:42/.

Vannak, akik biztonságban érzik magukat a gyülekezet védelme alatt. Ez azért van, mert a gyülekezetben imádkoznak a szenvedőkért és a magányosokért. Isten az elesetteken és nyomorultakon az Ő megváltott népe által akar segíteni.

Ahhoz, hogy az éhes embernek tolmácsolhassuk a krisztusi szeretet örömüzenetét, előbb az éhségét kell csillapítanunk. Lehet, hogy többen lesznek olyanok, akiknek csak az alamizsna kell, de biztosan találkozunk ebben a szolgálatban olyanokkal is, akik Jézus Krisztust keresik. Jönnek olyanok, akik rendszeres segítséget igényelnek. Ha ezeket átjárja az Isten szeretetének kiáradó melegsége, vágyakozni fognak a gyülekezet közössége után. Aki a gyülekezettel kapcsolatba kerül, az előbb-utóbb döntés elé kerül: vele vagy nélküle tovább?

Az igazi szeretet bizalmat ébreszt a mások által megvetett emberben is. A gyülekezetnek azok a legáldottabb tagjai, akik készek a szenvedő és magányos emberek terhét felvállalni. Ha a gyülekezet több melegszívű tagját mozgósíthatja, nagy áldást jelent környezete számára.

Veress Gábor

Az igehirdetés dinamikája, mint a Szentlélek ajándéka

Szállóigévé lett a modern empirikus homiletika felfedezése, melyet Hans Cristoph PIPER frappánsan fogalmaz meg: "A prédikáció krízise a prédikátor krízise." Hol van a hiba? "...nincs láng, mi űzzön, gyújtva és emésztve / szent harcra, bátor bizonyságtevésre?" – kérdezzük Bódás Jánossal. Megüresedett tartalmában, vagy meggyöngült formájában a prédikáció? Ezekre keresünk választ az igehirdetés dinamikájának vonalán. Bár sem a biblika-teológiai, sem pedig a rendszeres teológiai kitekintést nem mellőzhetjük, a téma a gyakorlati teológia síkjában mozog. Két kérdés érdekel: 1. A prédikáció dinamikája tartalmi vagy formai kérdés? 2. Irányítható-e a prédikáció dinamikája?

A/ A prédikáció dinamikája

Szótörténetileg a dünamis=erő, képesség, hatalom, erőmegnyilvánulás többirányú jelentéséből a Szentlélek erejéhez kapcsolódunk. A Lélek (és nem "Szellem"), mint Krisztus ereje, Krisztus mennyei uralmát gyakorolja a földi gyülekezeten, Ő "a jelenlevő Krisztus" (er ist der "Christus praesens" – Kaesemann.) Ő megtisztíthat, felemelhet, megerősíthet és békességre vezethet, és így tagjait az ítéletnapig hitben megtarthatja (1Pét 1:5; Kol 1:11;) Mivel a Szentlélek a mennybe ment Urat "képviseli", nem lehet manipulálni, mint teszik ezt a varázslók a mágikus "erőkkel" (ApCsel 8:18). Nem adatik hozzá egyszerűen az ember fizikai és lelki erejéhez; természetfölötti hatalmát, sajátos voltát, mint Isten ereje az által mutatja meg, hogy a gyönge emberben erős, hatalmas lesz (2Kor 12:9; 4:7; 6:4-10; 13:4; 1Kor 1:26-29). Pál számára ott lesz nyilvánvaló ez az erő, ahol az ember nem várja, a halottat feltámasztja, a nemlevőt előszólítja (Róm 4:17). Ezért Isten az emberileg alkalmatlant és jövőnélkülit kiválasztja (a Kis Izráel, a keresztyénüldöző Paulus, a szociálisan, társadalmilag gyengék Korintusban).

Mindebből látjuk, hogy "az Isten hozzánk való eljövetele" dinamikus. Ezt a munkálkodást, szüntelenvaló erőfeszítést és hatalmat azonban nem szabad tárgyiasítanunk. Egy jövetelről van szó, szolgál valaki, és mindez az együttlétben, a közösségben történik, vagyis egymásrahatásban, egy kapcsolat terében és közlésben. Mindezek a fogalmak tele vannak mozgalmassággal, de az általunk felhasznált szolgálati formák is (a kérügma kihirdet, a didaché tanít, elkísér, és amikor egy bizonyos szorult helyzetből valakit vissza kell vezetni, megerősíteni, rendreutasítani és vigasztalni, akkor paraklészis történik). Olyasmiről van tehát szó, ami nehezen határozható meg és főleg tárgyként nem vizsgálható, valamiről, ami mozgás. És nem olyan mozgás, ami valamikor megnyugszik, hanem mely maga is mozgató erő.[1] "Isten eljövetele az Ő Igéjében dinamikus valóság, mozgató mozgás", mely ráirányul egy emberre, és azt is mozgásba hozza, megszólítja és közösségre lép vele. "Erőteret" hoz létre.[2] Ebben történik valami.

Nézzünk egy kicsit szét történelmünk portáján. A reformáció századaiban sokkal jobban érzékelték eleink Istennek ezt a mozgató mozgását. Geleji püspök így panaszkodik: a lelkipásztorok "ugyanazt az ételt tálalják fel a szegény népnek unalomig". Ezért szenteli Geleji irodalmi tevékenysége legjavát az igehirdetés megformálására inkább, mint bármely kortársa. Bár a mintát jó ideig Scultetus, a jeles heidelbergi ortodox udvari lelkész szolgáltatja. Homiletikája: Axiomata conciandi practica – hangoztatja azt, hogy a világos tanítás fontosabb a gyönyörködtetésnél és a megindításnál (Scultetus felosztása csakugyan egyszerű: elkezdés, magyarázat, három rész, be-rekesztés és könyörgés). Az üdvözülésnél és az öntudatos hitnél elsősorban értelmi és erkölcsi követelmények vannak: hitünknek a Szentírással és a katekizmussal való egybevetése, alázat, egység, engedelmesség, fegyelem. Magyarországon elsősorban Alvinci Pétert lehet Scultetusszal párhuzamba állítani. Debreceni és nagyváradi professzor, aki Bocskai meghívására Kassára megy, ő készíti elő lelkes, tüzes prédikációival az erdélyi hadjáratok és a protestáns vallásszabadságért folyó harcok számára a talajt. Alvinci Péter prédikációi magukon viselik határozott, külsőségekkel nem törődő evangéliumi meggyőződését. "Nem a polémizálás harci készsége, sem az igazhitűségben felfuvalkodott gőg, hanem a Krisztusban megtalált és kibontakozó új élet indítja Alvincit..." – írja Nagy Géza.[3] Történelmi illusztrációi és szómagyarázatai alól is felcsapó lobogó lelkiséget, népe és egyháza sorsáért való tusakodását látva betekinthetünk a forma és a tartalom kapcsolatába, de érzékelhetjük azt is, hogy Isten mozgató erői, a Szentlélek korokat, eseményeket megvilágosító ereje, hogyan hat elsősorban magára az igehirdetőre.

A következőkben Isten erejének hatását két irányban szeretném vizsgálni (dr.Péntek Árpád vonalvezetésében). Az egyik a megismerő (ez a megértésre irányul), a másik a cselekvő (a megváltoztatást célzó) momentum. Nem kétséges, hogy a hangsúly a reformáció szellemében – Kávinnál is azon van, amit Isten végez. Szinte axioma, sarkigazság nála, hogy: Krisztus a "fej" (caput), Ő az "egyedüli tanító" (solus doctor), az "egyedüli mester" (solus pastor) az egyházban. De azt is látnunk kell, hogy Kálvin a hit elnyerésében és az egyházi szolgálatban általában, döntő fontosságot tulajdonít az emberi cselekvésnek (találó Péntek Árpád th. értekezésének címe: Az igehirdető szolgálat egyes vonásai, Kolozsvár 1973).

1. A megismerő momentum lényege: Isten nem valami misztikus és titokzatos módon közelít meg bennünket. Igéje nem "valaminek" az elmondása, hanem önmaga megismertetése. Megtörténik-e ez? Mi a kiábrándultság oka a szolgálatban? A prédikáció gyakran "jó", a "tanítás tanulságos" (a lelkigondozás "helyes") és mégsem gyúl ki a fény! "Mindennek tudjuk a helyét, okát, célját, lényegét, mivoltát: csak az embert nem találjuk meg újabbkori teológiánkban. Része-e a lelkipásztor, mint igehirdető, Isten "mozgató mozgásának"?" Homiletikai kérdésként fogalmazva: A prédikáció melyik fázisában hat Isten dinamikája? Nem áll rendelkezésünkre annyi idő, hogy mindegyik fázisban kimutassuk, de némelyikbe beletekintünk.

a/ A textusválasztás. "A homiléták véleménye szerint – írja dr. Boross Géza (Hogyan prédikáljunk ma?) az embereket megragadó, felfrissítő prédikáció jó ötletekből, meglepő, nem várt felfedezésekből keletkezik."[4]
"Napjaink homiletikai kutatásai szerint a prédikáció nemcsak misztérium, hanem amiképpen exegetikai, logikai és lingvisztikai esemény, ugyanúgy alkotáslélektani folyamat is.[5]
Manfred JOSSUTIS a prédikáció-ötletről írott tanulmányában egyenesen azt állítja, hogy a prédikátor csak akkor tud újat, személyeset, a helyzetre valóban találót mondani, ha feladatát alkotó-teljesítménynek (Kreative-Leistung) fogja fel (Friderick Winter "homiletikai produkcióról" ír). A Szentlélekért mondott imádság – tanítja Bohren – jó ötletek találásában hallgattatik meg. Véleményem szerint ez nem jelent mást, minthogy az igehirdetőnek be kell állnia Isten erőterébe. Spurgeon szerint a jó textus megtalálásának igazi ismertető jele: "Ha egy Bibliavers olyan erővel ragad meg, hogy tőle nem tudok többé szabadulni..." A prédikáció fogantatásával kapcsolatban írja Boross Géza: "Kálvin téri segédlelkész időmben szinte naponta kellett esküvői vagy temetési beszédet mondanom. Akkor fedeztem fel, hogy az ötlet soha sem este vagy éjjel, hanem reggel a fürdőszobában, borotválkozás közben támad a fejemben, pedig akkor rendszerint arra vigyázok, hogy ne csináljak magamnak 'faragott képet".[6]
A közelmúlt magyar református igehirdetésének egyik nyílt szívű, őszinte prédikátora, Bereczki Albert hagyatéka valóságos kincstára a prédikáció fogantatását feltáró vallomásoknak. Vagy idézzünk Darányi Lajos műhelyéből: "Vegyük azt az esetet – írja –, hogy hatalmas jégeső pusztította el a határ minden áldását. Mondjuk szombaton volt ez. Másnap a gyülekezet, mintha temetne, a templomba megy. Egyenesen lehetetlen, hogy az igehirdetés nyugodtan szóljon az Ige bármely részéről, s ne határoztassék meg az előbbi nagy csapástól... Az embernek első gondolata, hogy kikeres egy hasonló jégverte határt és bemutatja azt. 2Móz 9:18 Első gondolata, hogy ennél marad. Gyönyörűen lehet részletezni, és leírni itt a jégverést. De az

alapigében így milyen alapja lenne a vigasztalásnak..? Semmi. Tovább megy az ember. A Zsolt 148:8 már Istenre utal, de még mindig vigasztalás nélkül. Ézs 28:2 is csak fényképez. Így van a többi is. Részletezze a csapást... Csaljon könnyet a szemekbe... de érzi az igehirdető, hogy így mégsem az Igét hirdeti. Leírta a Biblia szavaival a helyzetet. De ez csak annyi vigasztalás, mintha azt mondanók, hogy a szomszéd falut is elverte a jég. Ekkor támad az igehirdetőnek olyan gondolata, hogy nem a hasonló esetet leíró Igét kell keresnie, hanem Istennek azt az Igéjét, mely a veszélyben, nyomorúságban levő embernek szól. Akár az Úr imádságának ismert mondatát veszi: "a mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma", akár ezt: "Minden gondotokat Őreá vessétek..." vagy ezt: "Azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van" ...ezek nem írják le a helyzetet, de adják Isten üzenetét (Károlyi Emlékkönyv, 295). Nem analógiára, hanem evangéliumra van szükség! Íme egy magyar "Kreative-Leistung"!

A múlt század nagy külföldi igehirdetőinek homiletikai hagyatékában a prédikáció fogantatásának olyan élményeit olvashatjuk, amelyek a mi racionalizált hitünk számára egyszerűen elképzelhetetlenek (B.G.), rajongásnak, vagy egyenesen istenkísértésnek minősülnek (pl. Finney és Spurgeon szószéken választott igéi). Többek között levonhatjuk a következtetést: "a prédikáció fogantatásának demitológizálása távolról sem jelentheti a prédikáció depneumatológizálását! Ez azt jelenti, hogy református hitünk szerint a prédikáció ötlete a Szentlélek által támad (Bohren) az emberben."[7]

Ezért feltétlen szükséges, hogy az igehirdető imádkozó ember legyen, "nyitott szemű" ember, aki meg tudja látni és ítélni az ún. homiletikai szituációt. Ez a szituáció az a helyzet, amiben az igehallgatók élnek, vagy talán éppen égnek.[8]

b/ A prédikáció születésének másik nehéz szakasza a személyes tusakodás a már megtalált Igével, nevezzük itt meditációnak (Schleiermacher 1850-ben megjelent gyak. teológiájából e vonatkozásban is sokat tanulhatunk). Elcsendesedés, erőgyűjtés, Isten erővonalainak koncentrálása. Itt az igehirdető nem annyira az értelmével, inkább szívével értelmezi az Igét, és keresi, hogy miként lesz a textusból Krisztusra vezérlő Mester. Az érdekli az igehirdetőt, hogy hogyan reagálhatnak a kérügmára az egyes társadalmi rétegek, a különböző életkorok, a különböző nemek (Winter). Mikor segít az igehirdetés a hallgatónak, ha építő, vagy támadó? (Fend).

2. A cselekvő tekintet. Lényege: hogyan lesz közvetítő tényezővé a prédikáció? Hiszen az igehirdetésnek (elsődleges) feladata, hogy közvetítse Isten mozgásba hozó erejét. Ezért ez a momentum már a gyülekezet előtt "történik". Ez a történés az igehirdető egész lényén, mint a Szentlélek eszközén megy végbe. A nagyon gazdag problematikából én most csak egyet "akciót" emelek ki, mindenekelőtt magát a "beszédet", a "szót". Összehasonlításképpen:[9]

Luther Márton szókincse mintegy 8000 szó volt. A modern kommunikációs eszközök által állandóan befolyásolt ember szókincse mintegy 15000 szó, a szakkifejezésekkel, a kereskedelmi áruk neveivel, rövidítésekkel stb. csaknem tízszeresére növekedik ez a szám. Vannak, akik állítják (Moltmann), hogy ez a szám 300.000-500.000 között ingadozik. E szóözönben valóban megerőtelenedett az igehirdetés nyelve. Hogyan lehet beszédünk igen és nem? Keresnünk kell azokat a metodikai megoldásokat, melyek lehetővé teszik az Ige befogadását. Gondolok itt pld. arra a "dinamikus csendre", "interkommunikációs csendre", melyben az igehallgató feldolgozhatja lelkében a hallott üzenetet. Lehet ez akár az egyes igei gondolatokat összekapcsoló, vagy áthidaló csönd. Általában úgy látszik (pld. az imahetek tapasztalatai szerint), hogy a gyülekezet hiányolja liturgiánkból a "csendet". A másik "akció" a prédikáció írásbelisége. Valóban igaza van dr. Szőnyi Györgynek (Homiletika, Sárospatak 1993), hogy le kell írni, néha-egészen, vagy rendszeresen-vázlatosan a prédikációt. De nem mindig jó olvasva, legjobb esetben felfelpillantva megjeleníteni. Az exegetikai kongenialitást a textus állandó, következetes, körültekintő olvasása biztosítja. Axioma: "Nem vesszük le szemünket a textusról". Az igehirdetésben a gyülekezettel való kontaktusban, a "sympathiában" ugyanez érvényesül, nem vesszük le szemünket a gyülekezetről. Nem jelenti azt, hogy textusolvasás után letesszük a Bibliát ("Eddig volt a textus, most következünk mi"). A textus szeme a lelkipásztor szeme, aki a gyülekezet szemébe néz. "Tetszik hinni azt, amit a szószéken mond?" – kérdezik nemegyszer híveink. Lássa a gyülekezet, hogy hiszi a lelkipásztor azt, amit mond, de lássa a lelkipásztor a hívek szemében is a reakciót (érdeklődés, unalom, közömbösség). A szabadon, de vezérfonal mentén mondott prédikáció lehet vita vox (élőbeszéd). Általa kapcsolódik a prédikátor szabadon (de nem kötetlenül) küldőjéhez és azokhoz, akikhez küldetett. Így nem fékezi Isten erővonalait. Általa Isten szólítja meg, nézi, inti, áldja az Ő népét.

B/ A pünkösdi prédikáció

Mi történik a pünkösdi igehirdetésben? Niebergall itt a lelkiismereti megszólalásról, felébresztésről, eltalálásról beszél. (KATANÜSSO – karddal átszúrni, megrendülni, fájdalmat érezni, megdöbbenni). E szerint a pünkösdi prédikáció egyik hatása "a hallgatóság szíventalálása". Ez azonban nem jelenti azt, hogy a Lélek megfosztja az embert személyiségétől, ellenkezőleg, megerősíti a maga személyes mivoltában. Amikor Isten lakozást vesz az emberben, akkor lesz igazán "személyiség", akkor válik önmagává, szubjektummá. A Szentlélek ereje átalakító erő! Egyben feloldja az igehirdető "erőlködését". Dr. Kecskeméthy István ApCsel 16:16-34 alapján így ír: " A történet... olyan meglepően és nagyszerűen egyszerű. Egy hatalmas átalakulásról van szó, amelyet mi olyan ritkán tapasztalunk. Hányszor prédikálunk mi, és nincsen semmi látszatja, nem hogy egyetlen szavunknak ilyen hatása legyen. S ez az ember, ez a profósz, ez a durva, keményszívű, kiszolgált katona, egy szóra megtér és az ő házanépe is, s az azelőtt még rideg, szomorú háztája paradicsommá változik át. Valószínű, hogy ennek a dolognak az a magyarázata, hogy annak, aki e szót mondotta, az arcán, az életén, és egész magatartásán látta a börtönőr a munkálkodó, hatalmas erőt; azt, hogy ez az ember hisz Jézus Krisztusban, s látta rajta az idvezültség tudatát. Aki mondotta, hitből, tapasztalatból mondotta, mert élte azt az üdvösséget, amit kilátásba helyezett. Ez a titka minden belső erőkifejtés eredményességének...".[10]

Ha megváltozik az ember magatartása, akkor Isten templomává lesz, úgy kell élnie, hogy ne vétkezzen – saját testével szemben se. Ebben a hitviszonyban helyreáll a személyisége.

Érdemes kitérni a synergizmus gondolatára.[11] A pneumatológiában ugyanis nem beszélhetünk a Lélekkel való együttműködésről. Az ember sem aktíve sem kreatíve nem működik közre az üdvösség megszerzésében. Erről az együttműködésről lehet szó a krisztológiában, de inkább így fogalmazhatunk: a keresztyén ember, mint cselekvő szubjektum, nem együttműködik, hanem együtt tesz Krisztussal, s így válik Isten munkatársává.

Ehhez azonban a pünkösdi prédikáció nyomán az igehallgatónak fel kell tennie önmagának a kérdést: hogy éljek tovább? Az igehirdetés szolgálatának (Barth szerint pedig az egyház egész tevékenysége igehirdetés) éppen ebben kell segítenie! Ezért a pünkösdi igehirdetés textushoz kötött igehirdetésként is, a Szentháromság feltétele alatt Krisztusról szól! Megfontolandó tanulság szól Spurgeon pneumatológiájából, ahol a Szentháromság koinoniájáról, üdvökonomiájáról ír, egyben pedig az igehirdetés dinamikájának távlatát nyújtja.[12]

Tehát megismételve kiinduló kérdéseinket: 1. A prédikáció dinamikája tartalmi vagy formai kérdés? Kétségtelenül tartalmi és formai kérdés is. A válasz mégis így lenne helyes: a dinamika nem emberi eszköz, az ember a dinamika eszköze. 2. Irányítható-e a prédikáció dinamikája? Nem. A Lélek fúj, ahova akar. Az ember mit tehet? Mint igehirdető beáll Isten "erőterébe" és hozzásegíti ehhez a gyülekezetet is. Így lehet a prédikáció Isten "eljövetelének", a közösségteremtésnek alázatos, helyes eszköze.

Felhasznált irodalom:

1. Dr. Péntek Á. – Az igehirdető szolgálat egyes emberi vonásai – th. doktori értekezés I.(76. old.) 2. (99. o.) 11. (97.o.) – 2. Dr. Boross G. – Hogyan prédikáljunk ma? 4. (3.o.) 6.(6.o.) 7. (11.o.) 8.(13.o.) 9. 43.o.) – 3. Dr. Boross G. – Spurgeon kincseskamrája 12. (347.o.) – 4. Nagy Géza – Fejezetek a magyar református egyház 17. századi történetéből 3. (48.o.) – 5. Dr. Kecskeméthy I. – Elmélkedések a keresztyéni élet főkérdéseiről, Kolozsvár,1917. 10.(21.o.) – Theologisches Begriffs Lexikon II. 922 – 7. Handbuch der Praktischen Theologie II.263.305.

/Theol. Szemle 1993. 6. sz./

Nemeshegyi Zoltán

Bibliaköri munkánk múltja, jelene és jövője

A megadott cél olyan széles területet ölel át, hogy biztos vagyok benne, senki sem gondolja közülünk, hogy minden lényeges kérdést érinteni fogok. Azonban biztató az a tény, hogy az előadást eszmecsere követi majd, ahol elmondhatjuk, hogy miről kellene még szólni a témával kapcsolatban.

I.

Ha módszeresen a múltnál szeretném kezdeni, akkor, ha nem is Ádám-Éváig, de jó messzire kell visszamenni, de mindenképpen a bibliai időkig. A bibliaköri munka a keresztyén tanítás egy fajtája. Nem azóta létezik, amióta az elnevezése ismeretes. A keresztyén tanítás a Szentírásban gyökerezik. Előzményei között kell számon tartanunk nemcsak azt, amit az ÚSZ tanít, hanem azt is, amit az Istentől rendelt tanításról az ÓSZ-ben olvashatunk.

a/ Tanítás az ószövetségi időben

Az Úr rendelése alapján első sorban az apák kötelessége volt az, hogy mindazokat a hatalmas tetteket, amiket Isten a néppel cselekedett, megismertessék a fiakkal és a fiaknak fiaival (5Móz 4:9). Ugyancsak az apáknak szól az intés: *"Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok néked. Ismételgesd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról,akár házadban vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz!" (5Móz 6:6,7).*

Az ÓSZ központi gondolata: Isten törvényére kell oktatni, az abban való járásra kell vezetni a gyermeket és a felnőttet egyaránt. A szülők felelősek azért, hogy az ifjú nemzedék értesüljön Isten nagy tetteiről, megismerje és megtartsa a törvényt, s beépüljön az ószövetségi gyülekezet életrendjének fegyelmébe, a kultuszba és az etikai követelések rendjébe.1

b/ Tanítás az újszövetségi időben

Az ÚSZ-ben nem lehet éles különbséget tenni a prédikálás (kérügma) és a tanítás (didaché) között. A kezdet kezdetétől ez a kettő együtt alkotta az evangéliumot. H.G. Wood szerint a kérügma (amit Jézus tett) és a didaché (amit Jézus tanított) kezdettől fogva egybekapcsolódott az evangéliumban. Lukács azzal foglalkozik, amit Jézus tett és tanított (Lk 1:1-4; ApCsel 1:1). Jézus úgy járt kelt, hogy *"tanított"* a zsinagógákban, és *"prédikálta"* az Isten Országa evangéliumát (Mt 4:23; 9:35; 11:1). Pál úgy utalt a hagyományra (paradoszisz), mint amit szóval és levél által tanítottak (2Thessz 2:15).

Jóllehet nincs éles különbség a kérügma és a didaché között, mégis bizonyos különbség figyelhető meg a hangsúlyban. Az őskeresztyének naponta végezték a tanítást és evangélizálást (ApCsel 5:42). Pál és Barnabás másokkal együtt, tanították és prédikálták az Úr Igéjét Antiókiában (ApCsel 15:35). Az Efézusi levélben a tanítás szolgálata szorosan kapcsolódik a lelkipásztor szolgálatához (Ef 4:11). Minden prédikálásban lennie kell a tanítás elemeiből, hogy folyamatosan oktassák azokat, akiket kezdetben evangélizáltak.

A nagy missziópárancsban szó van arról, hogy miután tanítvánnyá lettek az emberek, oktatni kell őket arra, hogy megtartsák Krisztus parancsolatait (Mt 28:20). Az utalás itt nem csupán a tények kifejtésére, hanem a Krisztusnak való engedelmesség oktatására vonatkozik. A tanítás oktatás az életre. A tan végső próbája az általa létrehozott élet.

c/ Tanítás az ókorban

Az apostoli korban /Ősegyház/ az ÚT tanúsága szerint az első gyülekezetek ismerték az igehirdetésben a tanító mozzanatot, ill. a szűkebb értelemben vett igehirdetés mellett a tanítást.

Az óegyházban a keresztyénség terjedése szükségessé teszi a pogányságból a gyülekezetbe térők rendszeres oktatását. Kialakul a katechumenátus. A bemerítésre való előkészítés ebben az időben igen alapos, néha két-három évig is tart.
Az óegyházi kor talán legjelentősebb ilyen vonatkozású művét Augustinus írta. Tanításának anyaga főleg az apostoli hitvallásra támaszkodik, s természetesen tartalmazza a "Miatyánkot" is.
Chrysosztomosz egyházatya tanításában hangsúlyozza a keresztyén család, a szülők felelősségét.

d/ Tanítás a középkorban

A középkor kezdete Európában a nagy térítések ideje. A tömegkereszteléseket néha erőszakkal viszik véghez. Ilyen körülmények között természetesen szó sincs többé a keresztelendők előzetes oktatásáról, sőt utólag is elmarad, legalábbis nem lehet beszélni rendszeres és gondos tanításról.

A IX. században Hrabanus Maurus ad újabb lendületet a Katechizációs oktatásnak. Ebben az időben a szorosabban vett kátéanyag (hitvallások, parancsolatok, imádságok) a bibliai történetek és az egyháztörténet is megjelenik az egyházi tanításban.

Az egyházművészet is jórészt oktató célzatú. Ebben az időben jelennek meg az első káték a nép nyelvén /Wissenburgi káté 789./.

A középkor végén egyre sűrűbben jelentkező reformmozgalmak az egyházi tanítás területén is hatást gyakoroltak. Az első valdens káté is nagy súlyt helyez a bibliai anyagra /1170/. 1420-ban megjelent a huszita káté /kiemelte a keresztyén család illetve családfők felelősségét/. Mivel a reformmozgalmak a Szentírásra hivatkoztak, mint perdöntő fórumra, szükségképpen fordult az érdeklődés a Biblia felé.

e/ Tanítás a reformáció korában

Luther felismerte a középkori egyház hibáit az egyházi tanítás tekintetében is. Mégpedig nemcsak abban, amit tanítottak, hanem abban is, amit nem tanítottak.
Luther s a többi reformátor munkásságának is döntő módon tanító jellege volt. A kor jellegzetes terméke a vitairat, s ez mindig meggyőzni, jobb belátásra bírni akar, nem az érzelmekre épít, hanem a józan észre apellál. A reformáció korában a taní-

1. Győri Kornél: Gyülekezeti élet 63. oldal –Budapest 1980.

tás főként kátéprédikációk módján történt. A kálvini reformáció területén 1565-ben jelent meg a Heidelbergi káté.[2]

"Zwingli előtt a legfőbb tekintély a Biblia. Minden nap prédikált a Bibliából, főleg az újtestamentumból. Igehirdetései népszerűek, sok hallgatót vonzanak. Megkívánja, hogy a hallgatóság is foglalkozzon a Szentírással. Kisebb bibliai körök keletkeznek, ahol mindenki kifejti nézeteit az Igéből. Ezzel megteremtette Zwingli a népi kegyességet. Maga köré is egy 10 tagú bibliakört gyűjtött, amelynek tagjai voltak a későbbi anabaptista vezetők: Grebel Konrád és Mantz Félix.
Castellberger zürichi nyomdász is létrehozott egy "bibliaiskolát". /Evangéliumi tárgyú könyveket, vallásos iratokat, füzeteket adott az emberek kezébe.[3]

Az előreformációs mozgalmak "iskoláihoz" hasonlóan az anabaptisták is létrehozták a maguk bibliaolvasó, bibliamagyarázó köreit. A bibliaolvasó-körök elsődleges célja a Szentírás szövegének és tanításainak megismertetése volt.

Az "anabaptisták iskoláiban" szülők és gyermekek együtt vettek részt az oktatásban. Miközben együtt növekedtek az ismeretben, sokszor együtt jutottak el a Megváltó igaz megismerésére és a megszentelt életre is.

Az anabaptista "iskolák" célját Otto Brunfels korabeli neveléstani munkájában így határozza meg: "Aki csak azért tanul szép beszédet, szerez műveltséget, hogy tanultabb legyen és nem azért, hogy ezáltal jobbá is váljon – azt az ördög tanítja". Ez a megállapítás a keresztyén tanítás mai művelői számára is időszerű és helytálló.[4]

f/ A protestáns ortodoxia, a pietizmus és a felvilágosodás kora

A reformáció korát követő korszakok a tanítói munka területén hanyatlást hoztak. Eluralkodik a minél több anyag átadásának elve, nincsenek tekintettel a gyermek és ifjú lelkivilágára. Helyenként lábra kap a módszer mindenhatóságába vetett hit.

A pietizmus kísérleteket tett az egyházi tanítás megújítására. Az értelmi oktatás mellett hangsúlyt tesznek az értelmi meggyőzésre is, a kegyes és gyümölcstermő, jó cselekedetekben munkálkodó életre nevelésre.

A felvilágosodás kora a tanítás módszerének szentelt nagyobb figyelmet, s e téren hozott haladást. Racionalizmus – szekularizáció. Az egyházi anyagok tanítása külön "tantárgyként" kap helyet az iskolai tantervben, mint "vallástan", "hittan".

g/ A "vasárnapi iskolai mozgalom"

"A vasárnapi iskolai mozgalom megindítása Raikes Róbert, Glaucester-i /Anglia/ újságtulajdonos és újságíró nevéhez fűződik. Raikes Róbertet nem is annyira vallásos, mint emberbaráti érzések indították arra, hogy gyermekek vasárnapi foglalkoztatásáról és oktatásáról gondoskodjék... A gyermekek sivár helyzetének felismerésekor Raikes még nem gondolt a vasárnapi iskolára, mint megoldásra. A vasárnapi iskola lehetőségeire Raikes figyelmét egy King Vilmos nevű Dursley-i jómódú iparos hívta fel, aki Raikessel való találkozása előtt néhány évvel már alapított egy vasárnapi iskolát, de nagy elfoglaltsága miatt... a kis iskola magszűnt. A gondolat megragadta Raikest, s azt már saját leírásából tudjuk, hogyan alkalmazott először négy nőt, kik vállalták azt, hogy tanítják vasárnaponként egy silling tiszteletdíjért azokat a gyermekeket, akiket Raikes hozzájuk küld. A tananyag írás, olvasás és egyházi katekizmus volt." Ez történt 1780-ban.

Ugorjunk 160 esztendőt, s nézzük meg, hova fejlődött a szerény Glaucester-i mozgalom. 1940-ben egy hatalmas világszervezetet találunk, amely szervezet a keresztyén gyülekezetekben különböző mértékben, a tanítás szervévé vált. A fejlődés egyházanként és vallási közösségenként különböző mértékű volt, legmagasabbra az Amerikai Egyesült Államok keresztyén közösségeiben jutott.

A vasárnapi iskolai rendszer elkezdi a Szentírás tanítását a 3-4 éves gyermekeknél, és folytatja az oktatást minden korú egyén számára. A korszerű vasárnapi iskola azt a tényt veszi alapul, hogy a Biblia az élet könyve, és ezt a könyvet az embernek éppenúgy egész életén keresztül tanulmányoznia kell, mint magát az életet. A szentírásszerű vasárnapi iskolában nem az a jelszó "küldjük a gyermeket". hanem hogy "vigyük a gyermeket". A fő különbség a teljesen kifejlesztett és félig kifejlesztett /lásd Magyarország/ vasárnapiiskolai rendszer között abban áll, hogy a fejlettebb rendszer mindenkié, míg a kevésbé fejlett rendszer csak a gyermekeké.

Vizsgáljuk meg végül azt a kérdést, hogy milyen érvek szólnak amellett, hogy a vasárnapiiskolai oktatást a felnőttekre is kiterjesszük. Három érvet hozunk fel:

1. Az első érv a Biblia tanulmányozásának természetéből adódik
A Biblia mindenki könyve, de az értelmes egyén nagyon jól tudja, hogy ebben a könyvben olyan mélységek vannak, ahova a gyermeki értelem még nem hatolhat le. Nem teszünk-e rosszat akkor, amikor tanítjuk a gyermekeket a Szentírásra, de abbahagyjuk a felnőttek tanítását?

2. Második érvünk gyakorlati érv
Többszáztagú gyülekezetben nagyon nehéz a gyülekezeti tagokat szemmel tartani, és a gyülekezeti munkába bevenni. Szerényebb tagok eltűnnek a többségben. Tapasztalat szerint ezek a szerényebb tagok is tevékeny és hasznos tagjai lehetnek a gyülekezetnek, ha kisebb csoportokban megtalálják a helyüket, és munkaterületüket.

3. A harmadik érv lelki érv
A lelki életet élők tudják, hogy a hívőnek lelki közösségre van szüksége. Igazi bensőséges és hasznos lelki közösséget nem tarthat az ember százakkal és ezrekkel. Ismerhetünk százakat és ezreket, jó testvéri viszonyban lehetünk velük, de az ismeret és jóviszony még nem lelki közösség. A lélek Krisztus közösség utáni vágyát elégíti ki a korszerű vasárnapi iskola, amikor a gyülekezet tagjait kor és nem szerint csoportosítja és alkalmat ad az egyénnek, hogy kis körben 20-25 másik egyénnel lelki közösséget találjon.[5]

h/ A II. világháború után az egyházak és az állam szétválasztása új helyzetet teremtett hazánkban. A kötelező vallástanítás megszűnt, s ismét a keresztyén család és gyülekezet válik a tanítói szolgálat hordozójává.

II.

A Bibliaköri munka múltjának áttekintése után a jelenre kerül a sor.

A jelenen a háború utáni kort értem a mai nappal bezárólag. Én teljes egészében ennek a kornak vagyok a gyermeke, így érthető, ha a jelenről személyes tapasztalataim tükrében szólok. Szórványban nőttem fel, de megismertem a nagy gyülekezeteket is belülről, így remélem nem lesz egysíkú, amit elmondok.

Szórvány és kis-gyülekezetekben nincs szükség arra, hogy kor és nem szerint csoportosítsuk a bibliakör résztvevőit, hiszen az egész gyülekezet egy jól áttekinthető kis csoport. Ilyen helyzetben gyakran találkoztam olyan megoldással, hogy a legkisebbektől a legnagyobbakig együtt voltak a gyermekek, s az őket elhozó szülők vagy nagyszülők is részt vettek passzív

2. Dr Groó Gyula: Katechetika (Teol.jegyzet, Bp. 1972.)
3. Dr. Mészáros Kálmán: Az anabaptisták 16. oldal – Teol. jegyzet, Budapest, 1975.
4. Győri Kornél i.m. 66. oldal

5. Vasárnapiiskolai Bizottság, – Vasárnapiiskolai kézikönyv 5-7.oldalig. Ford. Baranyai Mihály, Budapest, 1941.

hallgatóként a foglalkozásokon, szükség esetén abban merült ki aktivitásuk, hogy menet közben fegyelmezték a "kisebbeket" Egyszerűbb körülmények között a kijelölt bibliaköri anyag elolvasása, az aranymondás megtanulása vagy kikérdezése esetleg énektanulás és imádkozás képezik a bibliaköri foglalkozás tárgyát. Nem egyformák a személyi feltételek sem. Vannak gyülekezetek, ahol jól felkészült pedagógusok végzik ezt a munkát, máshol egyszerű, de rátermett személy, de az is előfordul, hogy minden pedagógiai érzéket nélkülöző személy akarja vagy kényszerül végezni a munkát.

a/ A gyermekek bibliaórái

3 éves kortól 14 éves korig bezárólag a gyermekbibliaóra keretében történik a keresztyén tanítás. Ha a körülmények lehetővé teszik, három korcsoportra osztjuk őket /3-5, 6-9, 10-14 éves korig/. Jó, ha minden csoportot ketten irányítanak, az egyikük a témát vezeti, a másik a fegyelmezésben és az énektanításban segít, és akadályoztatás esetén helyettesíti társát.

A vasárnap délelőtti imaórával párhuzamosan tartjuk a foglalkozásokat. E gyakorlat előnyei a következők: 1/ a gyermekek szüleikkel együtt érkezhetnek és távozhatnak az imaházból. 2/ a felnőttek áhítata bensőségesebb, a gyerekek is nyernek, mert koruknak megfelelő formában foglalkozhatnak velük az isteni dolgokkal. 3/ elegendő idő van a gyermekekkel való foglalkozásra. Hátrány, hogy a nevelők távolmaradnak az imaórától, de azt át lehet hidalni (3/4 9-es imaórával), a bibliakörvezetők alkalomszerű közösségével.
Jól bevált gyakorlat az is, hogy az istentisztelet kezdetén a gyermekek bevonulnak és elmondják röviden, mivel foglalkoztak, együtt vagy egyenként az aranymondást, esetleg elénekelnek egy éneket is.

A gyülekezeti év kezdetén /amely egybeesik az iskolai évkezdettel/ a bibliaköri vezetőkkel megbeszélést tartunk, ahol ismertetik éves tervüket. Nem kötelező a Vezérfonal szerinti foglalkozás, de konkrét éves tervet kérünk a csoportok vezetőitől. A bibliaórák sorrendje nagyjából a következő:

1. A vezető imádsága
2. Éneklés, énektanulás
3. Az előző foglalkozáson tanultak felidézése
4. Az alapige felolvasása vagy felolvastatása
5. Az anyag előterjesztése, elmélyítése és alkalmazása
6. Imaközösség /sorban, lehetőleg mindenki. A kezdőknek segítünk/
7. Aranymondás elmondása
8. Közösségi percek /létszámnyilvántartás, jutalmazás, születésnapi köszöntés, gyermekszolgálatra való felkészülés, adakozás, bibliai játék, éneklés a fennmaradó időben./
9. Bevonulás az imaházba

A gyülekezeti év végén /június valamelyik vasárnapján/ nyilvános istentisztelet keretében a gyülekezet előtt összefoglalják mindazt, amivel az év folyamán foglalkoztak. Az év folyamán legalább háromszor szolgálnak csoportosan, Karácsony és Húsvét első napján, valamint Anyák napján.

b/ Az ifjak bibliaórái

15 éves kortól családalapításig tartoznak ebbe a csoportba. Tehát a felső határ eléggé határozatlan. Ahol elegendő számú fiatal van, érdemes a 14-18 éveseket külön csoportban foglalkoztatni.

Az ifjúsági bibliaórát általában hetenként egyszer, hétköznap este másfél-kétórás időtartammal tartjuk.

Az ifjúsági óra keresztmetszete nagyjából a következő:

1. Rövid áhítat (ezt fölváltva mindig más és más résztvevő tartja meg)
2. Imaközösség
3. A bibliaóra témájának előterjesztése (néha az imaóra témájának folytatása)
4. Eszmecsere
5. Éneklés

Az ifjúság imaházon kívüli foglalkoztatására évenként egyszer-kétszer kirándulást is szoktunk szervezni.

Az egyik évben egyhetes túrát szerveztünk gyülekezetlátogatással, azonban a pozitív tapasztalatok ellenére is jobbnak tartom, ha valamelyik egyházi üdülőnkben vállalunk közös szolgálatot a fiatalokkal.

c/ Fiatalházasok bibliaórája

Már ifjúsági bibliaórás koromban rossz szemmel néztem, hogy a nálunk alig idősebb, de házas fiatalok a "levegőben lógnak". Első évfolyamos teológiai hallgató koromban az újpesti fiatalokkal elhatároztuk, hogy "összehozzuk" a fiatal házasokat egy közös alkalomra, hogy ötletet adjunk nekik a gyakoribb találkozásokhoz. Előkészítettük az alkalmat programmal, szeretetvendégséggel, de sajnos nem járt sikerrel az egyesítési kísérlet. (Annál inkább örültem annak, hogy Balatonszemesen készen kaptuk ezt a kört.) Azonos gondok és örömök könnyen összeköthetik a fiatal házasokat, amikor abban a helyzetben vannak, hogy korábbi barátaikkal lazul a kapcsolat, s a születendő vagy már megszületett gyermekek, a lakásépítés korlátozzák mozgásukat más gyülekezetekbe.

A fiatalházasok kéthetenként tartanak bibliaórát, talán legalkalmasabb pénteken este, mivel szombaton nem kell korán kelni a gyerekeknek sem. A gyermekeket ugyanis magukkal hozzák, amíg az egyik teremben a gyerekek játszanak, "hallóközelben" beszélgetnek a felnőttek.

Az alkalmat közös énekléssel kezdjük, tematikus beszélgetéssel folytatjuk, és imádsággal fejezzük be.

A korhatár elvileg 35 év lenne, de akik régóta járnak, nem akarnak megválni a csoporttól, kényszeríteni pedig nem akarjuk őket. Annál is inkább nem, mert az idősebb korosztálynak nincs rendszeres bibliaórai összejövetele. Megpróbáltuk ezt is megszervezni, de nem ment. Ma már tudom, hogy lélektani tényezők is közreműködnek abban, hogy a középkorúak nehezebben szervezhetők. A fiatalházasok bibliaóráját egy fiatal előljáró vezeti, akit a csoport választott, és GYMT-t végzett.

d/ Törekvők bibliaórája

A törekvők bibliaóráját akkor szoktuk meghirdetni, amikor már legalább egy jelölt van, aki döntött, és felvételét, valamint bemerítését kéri. Ezeken az alkalmakon Hitvallásunk tételeit vesszük sorról sorra, megbeszélés keretében, különös tekintettel a jelöltben felvetődő kérdésekre.

Jogos kérdés, hogy miként lehetne szervezettebben, hatékonyabban végezni az így előkészítettek "utógondozását" a bemerítés után is.

e/ Gyülekezeti bibliaóra

A gyülekezeti év idején (szeptembertől májusig) a hétköznapi alkalmakat bibliaórává alakítottuk. Ez az egész gyülekezet közös tanulási alkalma lehet, de már egy 70-75 tagú gyülekezetnél tapasztalható, hogy nem lehet mindenkit megmozgatni egy-egy bibliaórán.
Nemcsak kérdést nem lehet mindenkinek feltenni, hanem még arra sincs idői keret, hogy egy-egy igeverset felolvassanak.

Azonban ennek ellenére is mozgalmasabb, hasznosabb lehet, mintha hagyományos istentiszteletet tartunk. Szemléltető eszközök gazdag választéka kínálja magát. (Képek, térképek, diafilmek, stb.)

Alapelvenk tekintendő, hogy nem a bibliaóra vezetőjének kell végigbeszélnie a rendelkezésre álló időt. célszerű, ha a felolvasott igeszakasznak az eredeti értelmét komoly exegézis alapján a lelkipásztor ismerteti, míg az "itt és most" értelmét és feladatmegjelölését átengedi a hozzászólóknak. Nem fontos az sem, hogy minden kérdésre a bibliaóra vezetője adjon választ, elég akkor közbelépni, ha rossz irányba haladna a beszélgetés fonala.

f/ Egyéb bibliaórák

Szándékosan nem szóltam a jegyesoktatásról, mint külön bibliaórai alkalomról, noha speciális értelemben az is bibliaóra. Nem szóltam az ún. "nyugdíjasok bibliaórájáról", mert tapasztalatom alapján nem mindig szerencsés az ilyen megkülönböztetés, hiszen az életnek ebben a lefelé ívelő (vagy felfelé tartó) szakaszában nem mindenki örül annak, ha akarva, akaratlan emlékeztetik arra, amit úgyis tud.

III.

Itt már áttérek a jövő bibliaórájára, amit így kezdhetnénk az egyéb..., az ami még nem bevett gyakorlat, csak felvetendő ötlet, gondolat.

Nem adatott meg számomra, hogy teljes bizonyossággal lássam a jövő útját a bibliaköri munkát illetően. De a múlt tapasztalatai, a jelen gyakorlata és a felfedezett hiányosságok felbátorítanak arra, hogy megalapozott elképzeléseink legyenek a jövő egyházával kapcsolatban. Feltételezve természetesen, hogy nyitottak leszünk az új felé.

A jövő gyülekezete sejtjeiben élő gyülekezet lesz, amely sejtek önállóak, de egymásért élők, hogy Krisztus testének egysége megmaradjon..

Néhány évvel ezelőtt azt mondta egy katolikus barátom, aki egy kis katolikus bibliakör tagja: Tőletek tanultuk, hogy a kis bibliás-imádkozó csoportok képezik a nagyobb közösség alapját. Akkor az volt az érzésem, hogy a tanítvány többre viheti a mesterénél, mert amikor részt vettem egy ilyen alkalmon, nem zárt, hanem nyitott csoportot találtam, akik nemcsak képesek befogadni bárkit ebbe a körbe, hanem célul is tűzik ki, hogyha 12 fölé emelkedik a létszám, osztódni kell.

Sajnos ezt az osztódást a misszió érdekében mi még nem tudjuk vállalni bibliaköreinkben. A fiatalházasok bibliakörénél felvetettem az osztódás gondolatát, de az volt a válasz, hogy olyan jó így együtt, ne osztódjunk." Ha pedig nem osztódunk, akkor egyesek automatikusan sodródnak a szélre. A csendesebbek, a kevésbé aktívak. Amikor a felnőttek bibliaórájával, akkor is az volt a válasz, miért ne jönnénk össze mindannyian. (A tömegben el lehet bújni, személytelenné lehet válni, senki sem veszi észre, ha csak alatta tartom a vállam a tehernek, de nem emelem.)

Tomka Ferenc r. katolikus teológus következőket írja a "Hogyan jön létre a közösség" c. tanulmányában: [6]

"1. A csoport életének első korszakára jellemző, hogy egy vezető köré egyének csoportosulnak. Ez az un. "azonosulási fázis": A csoporttagok azonosulnak a csoport vezetőjével, valamiképpen annak hatása alá kerülnek. Erre indítja őket a vezető által eléjük tűzött cél, a vezető körül kialakuló csoport vonzása és a vezető egyénisége.

A csoport első fázisában a csoport lelkesedése nagy. Tagjai örülnek, hogy kiszabadultak magányukból és közösségre találtak. Ilyenkor a tagok a közösségbe lépve ösztönösen összehúzzák magukat, nem nyilvánítják ki elképzeléseiket, hanem alkalmazkodnak a közös célhoz, eszközökhöz, alkalmazkodnak a közösség vezetőjéhez. Mindezek következtében úgy tűnik, hogy a közösség nagyon jól funkcionál. Valójában ilyenkor a csoport mégcsak gyermekkorát éli: tagjai önállótlanok, önmagukban cselekvésképtelenek; ha a vezetőt elveszik közülük, széthullanak./

2. A csoport életének második szakasza az "elszakadás fázisa" Egy idő múltával a csoport tagjai a csoportra találás első mámora után kezdenek magukra ébredni: véleményt nyilvánítanak, elképzelésekkel állnak elő, amelyek esetleg eltérnek a csoportvezető véleményétől. Eddig teljességgel azonosultak a vezetővel, most elszakadnak tőle: az önállósulás útjára szeretnének lépni. – Kritikus fázis ez a közösség életében. Eddig úgy tűnt, hogy a csoport minden tagja egyet akart, most kiderül, hogy a vélemények több kérdésben különbözőek. Az új helyzet lecsökkenti a csoport működőképességét, lelkesedését, vonzerejét – szembenálló csoportosulásokat hozhat létre a közösségen belül.

3. A csoport életének harmadik szakasza az "önállósulás", kooperáció fázisa. Ekkor születik meg az önálló életre képes csoport. – a közösség akkor léphet a nagykorúságnak ebbe a fázisába, ha vezetője az önálló vélemények jelentkezésekor igyekszik azokat komolyan venni, és helyt ad az önálló kezdeményezésnek; vagy még inkább, ha már e külön vélemények fellépése előtt önmaga is az önállósulás felé vezeti a közösséget: önálló feladatok, önálló döntések által.

A csoport önállósága és a különböző életkorok:

A 6-12 éves gyermekek között még nem alakulnak ki hosszú távon önálló életet élő csoportok. Hasonlóan csökken az önálló csoportalkotás vágya, és megnő az azonosulási igény az idős korban. Elgondolkodtató, hogy a lelkipásztorkodás sokfelé csak az önállóságot kevésbé igénylő személyekkel, ill. korosztályokkal – a kisgyermekekkel és idősekkel – talál hangot, csak köztük tud nagyobb csoportokat mozgatni. Nyilvánvalóan összefügg ez a tény azzal, hogy az autokratikus magatartást, az önállótlanságot csak ezek a korosztályok viselik el.

A serdülőkor az önállósodás kora. Ebben az életkorban már érett, önálló közösségek alakulhatnak ki. Mivel azonban a serdülőkben a legerősebb a közösség utáni vágy, egy nagyhatású közösségvezető meg tudja tartani az ifjúsági csoportot az azonosulás gyermeki szintjén is. A lelkipásztorkodás nagy lehetősége és feladata, hogy ebből a korosztályból önálló keresztyén közösséget alakítson ki, amelynek tagjai képesek lesznek felnőtt korban is – önállóan is – nagykorú keresztyén életet élni.

A felnőtt kor önálló alkotó kor. A felnőttek csoportjai csak úgy válhatnak élő és tartós közösséggé, ha a csoportban az egyes tagok szabadságának és kezdeményező kézségének helyet adnak. Illetve a csoport előtt felnőtthöz illő, őket motiválni tudó, konkrét feladat lebeg. Ilyen konkrét feladat lehet a keresztyén nevelés kérdéseiben való elmélyülés éppenúgy, mint az apostoli vagy lelkipásztori munkában való közreműködés.

Ha serdülőkorban, vagy az ifjú felnőttkorban a közösségvezető önálló feladatokat bíz a csoport tagjaira, illetve a közösségen belül a kis csoportokra, akkor ezek megérzik az élő közösség és a keresztyén küldetés "ízét", és így remélhető, hogy a közösség az alkotó felnőttkorban is életképes marad. Egyébként széthullik.

A keresztyén közösség létrejövetele azonban alapvetően kegyelmi esemény. Hiszen e közösség lényege, hogy Krisztus él benne (Mt 18:20). A keresztyén ember megdöbbenve látja, hogy az ősegyház vagy az egyháztörténelem megújulásai csoportlélektani ismeretek nélkül is – az evangélium szellemében – igazi közösséget tudnak létrehozni.

Milyen jelentősége van akkor a fenti megjegyzésnek?

A csoportlélektan és a szociológia szempontjainak ismerete komoly segítséget nyújthat a közösség létrehozásában, illetve berögzött hibák és téves szemléletek feltárásában, mert rávilágít a közösségi élet és a közösségvezetés kritikus pontjaira. Aki a csoportlélektani elveket is figyelembevéve fog a közösségi munkához, rövidesen felfedezi, hogy azok segítségére lesznek az evangéliumi szellemű közösségek és közösségi légkör kialakításában.

Elhangzott: OLTT, Tahi, 1994 aug. 17.

A következő számban folytatjuk az elhangzott tanulmányok közlését.

Következik:
1.Újváriné Szabó Anikó: A csoportos bibliatanulmányozás
2. H. Vadász János: Felnőttek vasárnapi iskolai osztálya

6. Tomka Ferenc: Hogyan jön létre a közösség? – Teológia, 1982/13.190-192.oldal

TALLÓZÓ

Durván bánik el az a szülő, aki szeretethiányban szenvedő gyermekét bünteti.

Szeretlek úgy, ahogy vagy

Szülők: *"Gyermekünk máról holnapra féktelenné vált, nem érdekli az iskola, már csak kényszerből jár templomba... Mindent megpróbáltunk: eltiltottuk a szórakozástól, megvertük. A szakkönyvek által javasolt bánásmódok azonban csak elkedvetlenítettek bennünket."*

Gyermek: *"A barátaimon kívül igazából senki sem törődik velem. A szüleimet csak a munkájuk, elfoglaltságaik érdeklik..."*

Gyermeknevelés: félelmetes-csodálatos feladat

Minden helyzetben tökéletesen cselekedni lehetetlen, de nagyon is elgondolkodtató, amit dr. Ross Campell az Életre szóló ajándék c. könyvében pszichiáterként és gyakorló szülőként (négy gyermek apja) kimond: a gyermekeknek legjobban az édesapja és az édesanyja érzelmi törődésére van szüksége. Legnagyobb tévedésünk: túlzásban visszük a fegyelmezést, és a mai hajszában nem megfelelő módon mutatjuk ki iránta a szeretetünket. Így nem érzi, hogy őszintén, minden feltétel nélkül szeretjük. Hogyan szeressünk igazán?

Az otthon légköre

Bármennyire is kényelmes a gyermek helytelen viselkedésért az iskolát, a barátokat, az utcát hibáztatni, ne feledjük: a szülők hatása, az otthon légköre mindennél fontosabb. Az határozza meg, mennyire kiegyensúlyozott a gyermekünk. Nos, ha ez így igaz, akkor hogyan történhet meg, hogy a családban az egyik testvér sokkal könnyebben nevelhető, mint a másik? Ezért Stella Chess és Alexander Thomas jó néhány olyan örökölt alkati adottságot sorolt fel, amely bár a környezet hatására valamelyest módosulhat, többnyire életünk során személyiségünkre, viselkedésünkre rányomja bélyegét. A módosult motorikus akitivitás szintje, a ritmikusság, a rendszerességet jelenti az egyes életjelenségekben (pl. alvás-ébrenlét). Örökölt tulajdonság, hogy új ingerhez (pl. új személyhez) mennyire tudunk alkalmazkodni, vagy az új környezeti feltételek hatására milyen gyorsan, könnyen változtatunk magatartásunkon. Nem elhanyagolható az energiamennyiség, amelyet hangulatunk kifejezéséhez használunk fel, vagy az un. érzékenységi küszöb (az inger erősségének az a legkisebb mértéke, amely reakciót vált ki a csecsemőkből). Alkati adottságunk, vidám vagy barátságtalan kedélyállapotunk figyelemösszpontosításunk, kitartásunk is örökölt. Az erősen érzelmi beállítottságú, visszahúzódó, többnyire rosszkedvű gyermek hajlamos a stresszre, különösen akkor, ha túl sokat követelünk tőle. Általában a nehezen nevelhető gyermek kap épp legkevesebb szeretetet és gyöngédséget a szüleitől.

Bármilyen tulajdonságokkal született is meg egy gyermek, az anyai és apai bánásmód, az érzelmi gondolkodásmód minősége határozza meg, milyenné válik.

Házastársunk pótolhatatlan!

Első lépésként tegyük tartalmasabbá viszonyunkat házastársunkkal. Gyermekünk biztonságérzete ugyanis erősen függ házastársi viszonyunk milyenségétől. A férfiak általában óriási energiával próbálják a felszín alatt tartani mély érzéseiket, hogy azok ne zavarják őket. A asszony viszont nehezen tud kezdeményező lenni a szeretetben, ha nem érzi férje százszázalékos melléállását a család valamennyi területén. Ugyanakkor a férjnek is tudnia kell, hogy a felesége szükség esetén hajlandó átvállalni tőle a felelősséget. A feleség a férjtől kiinduló szeretetet megsokszorozva viszszaárasztja a férjére és gyermekeire.

Senki sem tökéletes

Ezt tudatosítsuk minden alkalommal, amikor elbátortalanodunk. Egy újabb házasság, kapcsolat sem lehet jobb, ha a magunkkal cipelt bűntudat és válással járó egyéb dolgok terhelik. Időben fogjuk fel: házastársunk pótolhatatlan! Igyekezzünk hát erényeivel, hibáival együtt elfogadni és szeretni. Ez a legkevesebb, amit megtehetünk. A feltétel nélküli szeretet azt jelenti, akkor is szeretjük, amikor éppen ki nem állhatjuk viselkedését.

Ne fukarkodjunk az időnkkel!

Ha igazán törődni akarunk gyermekünkkel, akkor hajlandók vagyunk áldozatot is hozni érte. Csak tetteiből méri le szeretetünket, amelyet szemkapcsolattal, testi érintés útján tanúsított melegséggel, osztatlan figyelemmel és fegyelmezéssel mutathatunk ki. Egyiket sem tanácsos (különösen a fegyelmezést) a másik rovására hangsúlyozni.

A szemkapcsolat. Tekintetünkkel ne csak fegyelmezzünk. Szigorú pillantásunk csak a kisgyermekeket kényszerítheti engedelmességre, nagyon rövid ideig. Tévedünk, ha bizonyos feltételekhez (pl. jó tanulmányi eredményéhez) kötjük a szemmel közvetített szeretetünket. Mindig kedves szavak kíséretében nézzünk a gyermek szemébe. Ha tekintetünkből állandó melegség, kedvesség árad felé, akkor az az övéből is visszasugárzik, mert a gyermek szüleit utánozva tanul.

Költözködéskor pl. bosszantják a szülőket a nyafogó, ingerlékeny egymással állandó civakodó gyermekeik, akik örökösen lábatlankodnak. Miért viselkednek ilyen lehetetlenül a gyermekek? Viselkedésükkel adják tudtunkra: teendőink közepette nem szentelünk nekik elég figyelmet, elhanyagoltuk a szemkapcsolatot és testi érintést. lehetetlen viselkedésükkel kérdezik: Még mindig, így elfoglaltan is szeretsz? Ha kérdez tőlünk valamit, ha mesél, nézzünk gyakran a szemébe. Kapjuk ölbe a kicsit, öleljük át a nagyot, komoly érdeklődéssel hallgassuk, mi foglalkoztatja őket. Ne gondoljunk arra, hogy "kárba vész" az időnk. Ennek ugyanis éppen az ellenkezője igaz. Rövid idő alatt érzelmileg úgy feltöltődnek, hogy rendetlenkedés helyett egymással játszanak majd.

Testi közelség – mesterkéltség és túlzások nélkül

A testi közelség nemcsak ölelésből és pusziból áll. Időnként tegyük a vállára a kezünket, gyengéden bökjük oldalba, viccből húzogassuk meg a haját, paskoljuk meg a térdét, karoljuk át, húzzuk magunkhoz, mulatságos alkalmakkor gyengéden hátba veregethetjük. A gyöngédséget és fizikai kedvességet lányok és fiúk egyaránt igénylik, azzal a különbséggel, hogy a fiúk emellett igénylik a testi érintés "fiúsabb" formáit, a játékos birkózást, tenyérbe csapást... Használjunk ki minden spontánul adódó alkalmat, hogy kielégítsük a gyermekeknek mindvégig szükséges testi kapcsolat megteremtésére való igényét. E meghitt pillanatokra a kamaszkor legzaklatottabb időszakaiban is emlékezni fog, amikor a lázadás és a szülei iránti szeretet konfliktusában vergődik. Minél több ilyen emléket őríz, annál szilárdabban tud majd megállni a kamaszkori zűrzavarban.

Teljesen a tied vagyok

Amikor váratlanul kettesben maradok a gyermekkel, osztatlanul ráfigyelve éreztetem vele, hogy abban a pillanatban számomra ő a legfontosabb lény a világon, én meg teljesen az övé vagyok. Ezt az érzést nem pótolhatom cukorkával vagy valami mással. Mennyivel könnyebb ajándékot adni, mint csak őrá figyelni. Pedig a szakemberek véleménye szerint azoknak a gyermekeknek a viselkedésével van a legkevesebb gond otthon és az iskolában, akiknek a szüleik nem sajnálják tőlük a kitüntető figyelmet.

Bármennyire nehéz, tegyük félre mindazt, ami elvonná a figyelmünket, s találjunk időt arra, hogy kettesben legyünk külön-külön minden gyermekünkkel.

Időnk megtervezésekor gondoljunk minden egyes gyermekünk érzelmi szükségleteire. Nemcsak a leghangosabb, hanem minden gyermek egyformán igényli a kitüntető figyelmet, akár követelőző, akár nem. Ahogy nő a gyermek, ne sajnáljuk növelni a neki szánt időt. Az idősebbnek több időre van szüksége, hogy érzelmileg megnyíljon előttünk, gondolatait, gondjait megossza velünk.

Mintha nem a miénk volna

A helyes szeretet biztosítja a gyermek egészséges növekedését, elősegíti érzelmi fejlődését, és növeli önbizalmát. A helytelen szeretet elsősorban birtoklási vágyban, a csábításban, az önmegvalósításban és a szerepcserében nyilvánul meg. Birtokolni akarjuk a gyermeket, ha túl magunknak neveljük. Később könnyen behálózzák a tekintélyt parancsoló emberek, különféle csoportosulások, szekták, vagy nyíltan szembehelyezkedik elvárásainkkal. Dr. Tournier tanácsa: "Úgy legyen a miénk, mintha nem a miénk volna." Azaz ösztönözzük gondolkodásra, ébresszük rá, hogy önálló személyiségként egyre inkább felelős önmagáért.

A gyermek iránti helytelen szeretet egyik mutatója az önmegvalósításra törekvés, amikor szakmai, sportolói vagy egyéb álmainkat gyermekünk életén keresztül kívánjuk megélni. A fizikai vagy szellemi kimerültség óráiban pedig szerepet cserélve, gyermekünktől vigasztalást, szolgálat-készséget és passzív engedelmességet várunk el. Megbízhatjuk őket különféle feladatokkal, de érzelmi törődést ne kérjünk tőlük. Egészséges táplálkozással, pihenéssel, házastársi kapcsolatunk tartalmasabbá tételével, lelki életünk ápolásával, imádkozással próbáljunk szülőként minél hamarabb talpra állni.

Fegyelmezés – fenyítés

Nem választható el a szeretet és a fegyelmezés. A büntetés csupán igen parányi része a fegyelmezésnek. Csak az egészséges, szeretetre épülő szülő-gyermek kapcsolat segíti majd át gyermekünket később az élet válságos időszakain.

A gyermek azonosulni kíván a felnőttel. Irányításunkat csak akkor fogadja el ellenállás nélkül, akkor engedelmeskedik szívesen, akkor tud jól nevelt lenni, ha érzi szeretetünket.

Nos, hogyan fegyelmezzünk? Példaadással, szóbeli és írásbeli utasítással, kéréssel, játékosan, tanulás közben stb. Fegyelmezéskor ne feledkezzünk meg gyermekünk tényleges meghallgatásáról, az osztatlan figyelemről, a szemkapcsolatról és a testi kapcsolatteremtésről. Mindennek segítségével megnyugtathatjuk, ha valamiben nem is értünk vele egyet, megértjük érzéseit és kívánságait, figyelembe vesszük őt, mielőtt vele kapcsolatban bármit döntenénk.

Minél ritkábban

Őseink a Szentírásban emlegetett pásztorbotot kizárólag a juhok terelgetésére, nem pedig bántalmazásra használták. A pásztorok szelíden irányítgatják a nyájat, elsősorban a bárányokat, a bottal csupán gyöngéden bökdösték őket, hogy el ne tévedjenek. A gyermek helyes útra nevelése a fegyelmezés. A büntetés csupán egyik módja ennek. Ajánlatos minél ritkábban alkalmazni. A fegyelmezett gyermeket ritkán kell büntetni. "Szeretlek úgy, ahogy vagy!" – ezt éreztetni vele a legfontosabb szülői feladatunk.

Szomszédunk sokat büntetett gyermeke szófogadóbb, mint a miénk. Ez megtéveszt bennünket. Kisgyermekkorban testi fenyítéssel ideig-óráig ugyan kordában tartható a gyermek. De vajon behódoló szolgálatkészség, a szorongó engedelmesség az, amit jó magaviseleten értünk? Vagy amikor a kemény testi fenyítést szinte zokszó nélkül tűri a gyermek? A feltétel nélküli szeretet hiánya akkora ellenállást – dacot, dühöt – vált ki a gyermekben, hogy ezt nem lehet "kiverni" belőle. Durván bánik el az a szülő, aki szeretethiányban szenvedő gyermekét bünteti. Csak annak van joga fegyelmezni, aki elmondhatja magáról, igazán szereti gyermekét, mert előbb kielégítette érzelmi igényeit.

A jó magaviseletre buzdító irányítás messze felülmúlja a rossz magatartásért kiszabott büntetést. A testi fenyítés megalázza a gyermeket emberi mivoltában. Bűntudatérzéke gyengül, ha túl gyakran élünk a testi fenyítéssel. Sokkal jobb, ha az elégedett, kiegyensúlyozott tízenéves viselkedését a félelem helyett egészséges lelkiismerete határozza meg. Ha túlzásba visszük a testi fenyítést, később szülőként ő is hasonlóan bánik gyermekével. Jellemét próbáljuk inkább úgy formálni, hogy ne alázzuk meg, és ne sértsük meg önérzetét. Elsősorban növeljük önbizalmát.

Mire van szüksége?

A gyermek nem felnőtt. Mert különben megpróbálná viselkedésével kiérdemelni szeretetünket. Ehelyett helyes vagy helytelen magatartásával egyre csak azt kérdezi tőlünk: "Szeretsz?" Ha élete legfontosabb kérdésére igennel felelünk, akkor felszabadul a szeretet kutatásával járó nyomás alól, és fegyelmezhetőbbé válik. Ha nem érzi a szeretetünket, még követelőzőbben ismétli meg azt a kérdést, magatartásával sokszor idegesít bennünket. Álljunk meg egy pillanatra, s gondolkozzunk el. Mire van szüksége: talán szemkapcsolatra, testi közelségre, vagy tényleges figyelemre? Előbb csillapítsuk lelki éhségét, aztán boncolgassuk viselkedésének helyességét.

Többnapos útról tértünk haza. Boldog fogadtatásról szó sem lehet, állapítjuk meg kiábrándultan, mert a gyermekek viselkedése több mint idegesítő. Állandóan piszkálják egymást, kiabálnak, veszekednek. De mielőtt rájuk kiabálnánk, vagy elfenekelnénk őket, gondolkozzunk el. Napokig nem láttak bennünket, biztosan nagyon vágyódtak szeretetünkre. Ahelyett, hogy már az előszobában úti élményeinkkel dicsekednénk, vagy az ajándékokat szednénk elő, kapjuk egyiküket-másikukat ölbe, vigyük be a szobájukba, s rövid ideig legyünk csak az övék. Meglátjuk, milyen gyorsan helyreáll a hétköznapi derű, nyugalom.

Feltétel nélkül

Ha a gyermeknek helytelen viselkedése miatt lelkiismeret-furdalása van, bánkódik, esetleg bocsánatot kér, bocsássunk meg neki, de bocsánatunkat ne kössük feltételekhez. Mindenképpen érezze, hogy valóban megértjük, őszintén törődünk vele, és mindentől függetlenül szívünk legmélyéből szeretjük. A fegyelmezés: kérés, parancs, jutalom, büntetés.

Szép szóval, kéréssel többet elérünk, mint parancs-osztogatással. Kérésünkben a gyermek ösztönösen érzi a választási lehetőséget és személyiségének megbecsülését. Pl."Szeretném, fiam, ha odafigyelnél az órán, többet jelentkeznél, itthon pedig komolyabban gyakorolnál. Ugye, megteszed?"

Időnként, ha nem tesz eleget kérésünknek, közvetlen utasítást (parancsot) kell adnunk. Leggyakrabban akkor tévedünk, amikor olyan dolgot kérünk tőle, ami látszólag nem haladja meg képességeit, valójában azonban igen. Pl. a négyéves gyermek csak a szülővel együtt tudja összeszedni játékait, teljesen önállóan még nem. Nem tanácsos megbüntetni az egyébként szófogadó gyermeket, ha egy alkalommal megmakacsolja magát. Inkább derítsük ki, mi miatt ellenkezik annyira. Fontos, hogy megértse előbb a helyzetet, s utána tegyen eleget feladatának.

Sok szülő szinte minden tekintélyét és tartalék erélyét a szokásos napi fegyelmezésre pazarolja. Amikor valóban kritikus helyzetekbe kerül, s igazi erélyre és tekintélyre lenne szükség, akkor tehetetlen. A gyermek veszélyhelyzetben sem szófogadóbb, mint pl. öltözködés közben.

Amit nem szabad megtűrnünk

Ez a dac, az engedelmesség makacs megtagadása. Természetesen mindent elkövetünk, hogy elkerüljük az ilyen összeütközéseket. A gyermek minden értelmetlen kívánságának a teljesítése helyett mérlegeljük, mennyire ésszerűek, indokoltak, és vajon összhangban vannak-e a gyermek életkorával, fejlettségi fokával és képességeivel szemben támasztott elvárásainkkal.

S ha megmakacsolja magát, és sem kérésre, sem határozott utasításra (parancsra) nem reagál? Ilyesminek csak nagyritkán szabad előfordulnia. A büntetés fontolgatása előtt nem árt végiggondolni, valóban minden tőlünk telhetőt megtettünk-e.

A büntetés legyen összhangban a kihágás súlyával. A gyermek megérzi, mikor vagyunk túl hevesek, durvák vagy elnézőek. Észreveszi, talán szóvá is teszi, ha nem vagyunk hozzá következetesek, ha kivételezünk fiatalabb testvérével. Fontos a határozott fellépés. Mindig kívánjuk meg a helyes viselkedést, de fegyelmezés (nevelés) közben ne féljünk szeretni gyermekünket. Legyünk rugalmasak, mert nem vagyunk tévedhetetlenek. Összezavarjuk a gyermeket, ha útonútfélen meggondoljuk magunkat, de enyhíthetjük vagy szigoríthatjuk a büntetést. Ha rájövünk a tévedésünkre, az ártatlanul büntetett gyermektől merjünk bocsánatot kérni, sőt valamiképpen tegyük jóvá, amit elrontottunk.

Legyünk rugalmasak és határozottak. Rugalmas szülőként a fegyelmezéshez (neveléshez) való hozzáállásunkat megpróbáljuk az adott helyzethez igazítani.

Határozottnak (de nem túl merevnek) kell lennünk elvárásainkban, és meg kell követelnünk azok teljesítését. Ha mindig barátságosan, kedvesen fordulunk gyermekünkhöz, hatékonyabban neveljük.

Ha utasítással, magyarázattal valamely kívánság megvonásával megtörhetjük ellenkezését, akkor ne folyamodjunk testi fenyítéshez. Ha nem akkor viszont:

– magyarázzuk meg neki, miben járt el helytelenül, miért büntetjük;
– ügyeljünk, nehogy testi sérülést okozzunk;
– közvetlenül a büntetés után hagyjuk magára;
– amikor sírás után körülnéz, bőséges szemkapcsolattal, testi melegséggel, valamint tényleges, osztatlan figyelemmel biztosítsuk szeretetünkről.

Ha a gyermeknevelési tanácsokat gyakorlatban nem alkalmazzuk mereven, gyermekünk vidám, szolgálatkész, jó magaviseletű lesz, életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően, különösebb nehézségek nélkül fog engedelmeskedni. Ha nem is megy mindig minden tökéletesen, de fejlődésével és vele való kapcsolatunkkal többnyire elégedettek leszünk.

(Összeállította: sv)
Hitélet, 1994. január

"Ha szeretünk, az egész embert szeretjük, amilyen, nem amilyennek akarom, hogy legyen."

(Tolsztoj)

TANULMÁNYI SZEMLE

Dobner Béla

Tekintély és engedelmesség a gyülekezetben

1 Péter 5:1-6

Hierarchia = rangsor, az egymás fölé rendelt hivatalok, rangok, tisztségek, szigorúan megállapított és betartott sora. Hierarchikus = a rangsornak megfelelő, a rangsor szerinti egymásután következés. Baptista közösségünkben ilyen nincsen. Viszont meg kellene lennie a tekintélynek és engedelmességnek a családban és a gyülekezetben a Szentírás elvárása alapján.

Mi a tekintély? A tekintély az a tisztelet, megbecsülés, elismerés, amelyet valaki egy közösségben bizonyos képességével, eredményeivel, illetve magatartásával szerez, érdemel ki, VAGY amely helyzeténél fogva megilleti (apai, szülői, tanítói, presbiteri stb.). Egyesek képességükkel, eredményeikkel, vagy magatartásukkal szerezték, érdemelték ki a tekintélyt. Másokat pedig helyzetüknél fogva megillet a tekintély.

Hangoztatni szoktuk, hogy gyülekezeteink olyanok, mint egy nagy család. Valóban olyanok! – Minden gyülekezet olyan, mint az azt alkotó családok. Amelyik családban a bibliai rend szerint él a családi közösség, ott nem kell félteni a "szülői tekintélyt", vagy nem kell aggódni a gyermekek testvéri kapcsolata miatt. A következetes igei nevelés meghozza áldott gyümölcsét. Legyen a hívő családokban mindenek előtt "tekintélye" az Isten Igéjének! Annak, hogy "Meg van írva!" Fontos azt is tudni, hogy mi van megírva! A gyülekezetben az egészséges tiszteletadás, a tekintély akkor nem kérdéses, ha a hívő családokban a családfő: az édesapa, másodsorban az édesanya életvitele, magatartása jó irányban, – az Ige mértéke szerint – hat övéire; ha a maga házanépét a családfő az Isten Igéje szerint igazgatja. Otthon hogyan beszél a gyermekek előtt a gyülekezet felnőtt tagjairól, a presbiterről, a lelkipásztorról? Mondé valamit egyáltalán? Amit mond, abban van-e szeretet a másik testvér iránt? Van-e tisztelet, megbecsülés? Előfordulhat, hogy egyik-másik gyermek azért olyan tiszteletlen, mert otthon ilyen a kisugárzás – talán szó nélkül is.

A gyermeknek elsőszámú példaképe a szülőpár. A szülők tekintélye a kisgyermekkorban mindenek felett áll. Amit az édesapa, vagy az édesanya mond vagy parancsol, azt ellenvetés nélkül teljesíti, bár nem minden gondolkodás nélkül, hanem kritikai mérlegelés tárgyává teszi a tennivalót. Ebből következik, hogy különösen az vált ki a gyermekből ellenállást, ha szülei helytelen, lelki beállítottságával ellentétes irányba kényszerítik.

Ellenállással találkozunk akkor is, amikor a gyermek, esetleg a már tinédzser a szülők beszéde és tettei között nagy ellentétet lát, vagy ahol bármelyik szülő erkölcsi botlásai botránkoztatják a gyermek lelkét. A gyermek ösztönösen felismeri a szülők hibáit vagy bűneit és menekülve keres oltalmat ott, ahol védelmet remél. Keresi a VALAKIT, az elképzelt erős, okos, tiszta felnőttet, aki megfogja a kezét, hogy segítsen lelki problémáiban.

Ahol a szülők tiszta élete, imaélete, ige-élete, szeretetkapcsolata következetesen és folyamatosan nyilvánvaló, ott ebből eredően megszületik a szülőtisztelet, a szülő tekintélye. Az engedelmesség kérdéséhez hozzátartozik a mózesi parancsban elvárt magatartás: "Tiszteld apádat és anyádat!" Még akkor is, ha nem tiszteletre méltó! Ez a parancsolat érvényben van és a tekintélynek abba a csoportjába sorolja a szülőt, amelyben helyzeténél fogva jár, vagy illeti meg a tekintély. Ez ellen fel lehet lázadni, lehet zúgolódni de attól még Isten parancsa érvényben marad: Tiszteld szüleidet! Legyen tekintélye a gyermek előtt a szülőnek. – Olyan világban élünk, amelyben ez az érték válságban van még a hívő családokban is. Meggyőződésem, hogy ha a hívő otthonokban a Biblia tanítása szerint helyreáll a tekintély-tisztelet, akkor a gyülekezetben sem kell tartanunk attól, hogy a lelkipásztorok, vének, diakónusok, és kipróbált idősebb hívők lenézettek, tekintélyüket vesztettek lesznek. Adja Isten, hogy eszméltető igéje hathasson ránk és ébresszen szent felelősségre a ránk bízottakért, hogy a "nagy családban", a gyülekezetben, Isten akarata szerint helyére kerüljenek a dolgok egymás megbecsülése terén.

– Természetesen, ha bárki az idősebbek közül nyilvánvaló bűne miatt tekintélyvesztetté lett; az Igazság és a Szentlélek által megítéltetik, s ezért elveszti a megbecsülést és az életkornak kijáró tiszteletet. Ezt majd később szemléljük példák által is.

A tekintély elve. Amint említettem már, a szülőpárt a gyermek vagy gyermekek részéről "helyzeténél fogva" megilleti a tisztelet.

Az ember az élet kényszerének törvénye alatt áll. Az egész életeredet azt mutatja, hogy a kemény törvényszerűség előtt való meghajlás hozzátartozik a földi, emberi életsorshoz. Az ember életének egyetlen szakaszában sem teheti azt, amit kénye-kedve kíván. Akárcsak kezdetben, úgy a továbbiakban is a születés és az elmúlás vasszigorát kénytelen elviselni és elismerni. Aki született, annak meg is kell halnia!

A tekintély azonban nem ilyen konok természeti megnyilvánulás. Létezése az emberi méltóság tükre, a szív önkéntes hódolata a maga-

sabbrendű, a felsőrendű előtt – mindenekelőtt istentisztelet!

A születés két tényezője Isten és a szülő. Az egyik a metafizikai élet elindítója, a másik a fizikai életé. A szülők a testi formát, Isten a lelki tartalmat adja. Így lesz az ember a test, lélek és szellem csodálatos egysége. Az újszülött két családba kapcsolódik be: az egyik a testi család szűk kerete, a másik az emberiség széles közössége. Ha az élet kezdete a szülők és Isten teremtő törvénye alatt áll, akkor természetes, hogy a kibontakozó élet fejlődése is szoros kapcsolatban van velük: irányításuk alakítja az élet folytatását.

Az irányító szó nem marad hatástalan a testi és lelki élet területén. – A befolyásolás előtt az egyén gyakran spontán megnyílik – néha azonban ellenállást fejt ki; nem enged. Ilyenkor a tekintély erejére támaszkodó szülő vagy nevelő előbb kéri, majd követeli, végül kikényszeríti az engedelmességet – ha kell, szankciók által is. Különösen fontos ez a fejlődő gyermek életében, az életcél eléréséhez. Az igazi tekintély az ember természetszerű érvényesülése, ösztönző, ellenállhatatlan hatása, megnyilatkozása. – Olyan erőhatás, amely magasabb élettartamból, vagy tudatos értékek erejéből táplálkozik. Lényege az, hogy a nagyobb látókörű, magasabb szellemi fejlettségű személy életerejével megkülönböztetett helyet foglal el.

"A tekintély ugyanis egy személynek vagy dolognak (pl. könyvnek) olyan tapasztalható megbízhatósága, vagy jogigénye, amely egy másik személyt meg tud győzni egy tényállás igazságáról, vagy egy rendelkezés érvényességéről, illetve akkor is kötelezni tudja a tényállás elfogadására és a rendelkezés megtartására, ha azokat nem lehet közvetlenül belátni." Természetesen legalább a szándéknak meg kell lennie, "hogy a dolgot közvetlenül beláthatóvá tegye a másik előtt". "A közvetlen belátás feltételei: nagyon alapos tájékozottság, bonyolult összefüggések megértése, műveltség stb. Ha az általánosan elismert tekintély megtagadja az információ átadását és az ilyen értelemben vett párbeszédet, akkor a tekintélyi viselkedés önkényeskedő uralommá alakul át. A gyülekezetben a tekintélyt az Úr Jézus küldetésében végzett szolgálat igazolja. Ez nem azonosítható egyszerűen az Úr Jézus tekintélyével, és Jézus nevére hivatkozva nem térhet ki a testvéri szeretetből fakadó tárgyi kritika elől, amely arra hivatkozik, hogy a hívő és kinyilatkoztatásra hallgató eklézsiához hozzátartozik a gyülekezeti tekintély is.

"Valamely igazság tekintélyi alapon történő elfogadását hitnek, más rendelkezés tekintély alapján való elfogadását engedelmességnek nevezzük; mindkettő – a hit és engedelmesség a közvetett megismerés módja, mert közvetítő tekintélyen alapul." (Karl Rahner: Teol. Kisszótár: tekintélyről 704. old.)

Tehát a gyülekezetben a tekintélyt az Úr Jézus küldetésében végzett szolgálat igazolja, mint Istentől meghatározott munkára elhívott és kiválasztott munkását.

De ki az, aki arra hivatott a gyülekezetben, hogy kimérje, megállapítsa a tekintélyt a végzett munka alapján? Van-e egyes embernek ilyen megbízatása, illetve lehet-e? És ha igen, ha van ilyen, akkor tudomásul kell-e venni? Vagy az Ige és a Lélek által ellene kell állni a kiválasztás, megbízatás alapján?

A következő néhány mondattal nem lezárni akarom a kérdések sorát, hanem csupán néhány megállapítást teszek. Aki élő, személyes kapcsolatban van Istennel, az üdvözítő hit által, mint Krisztusban megváltott ember, aki számára Isten tisztelete és tekintélye mindenek fölött van, azt nem kell tanítani arra, hogy tiszteljen másokat. A megváltás után nyert új kegyelmi állapotában "isteni természet részeseként" örömmel, szeretettel és tisztelettel néz a felebarátra, a másik emberre.

Amelyik gyülekezetben a Krisztus szeretete lakozik gazdagon, ott a tiszteletadásban egymást megelőzőek a tagok. Nem kérdés a tekintély ott sem, ahol szeretet, tisztelet és megbecsülés van a másik ember iránt. Ott, ahol komolyan veszik az Igét és foglalkoznak ezzel a felszólító Igével: "Másokat magatoknál különbnek tartván..." – el lehet indulni a mások megbecsülése és tisztelete ige szerinti útján....

A Biblia szerint a tekintély, helyzetüknél fogva megilleti első sorban a gyülekezet felavatott – Istentől kiválasztott és a közösség által kirendelt – munkásait. "A vezetésben bevált presbiterek kétszeres megbecsülést érdemelnek: elsősorban azok, akik az igehirdetésben és tanításban fáradoznak... Presbiter ellen vádat ne fogadj el, csak két vagy három tanú szavára. "Akik vétkeznek, azokat mindenki előtt fedd meg, hogy a többiekben is félelem támadjon". (1Tim 5:17, 19-20). Ezek az igeversek azok ellen is szólnak, akik felelőtlen bajkeverők, tekintélytiprók, másokat lenézők, vádaskodók.

Az Istentől kapott tekintély nem föltétlen, hanem erkölcsi kötelezettségek korlátozzák. "Fegyelmi vétség minden olyan cselekmény és magatartás, amely sérti a gyülekezetnek, mint Krisztus testének Szentírásra épülő meggyőződését és kialakult rendjét, vagy rontja a gyülekezet erkölcsi hitelét. Fegyelmi vétség többek között: az erkölcstelen magaviselet, az összeférhetetlenség, a zavarkeltés és pártoskodás a gyülekezetben, a tévtanok követése és terjesztése, a testvéri kapcsolat megszakítása" (Egyházszervezeti Szabályzat 24. pont)

Egy gyülekezet lelkipásztoraként, véneként, diakónusaként, Istentől és a gyülekezettől nyert helyzeténél fogva megilleti a tekintély. Mint említettük, az Istentől kapott tekintélyt erkölcsi kötelezettségek korlátozzák.

Ha előfordul az, hogy erkölcsileg visszájára fordul az Istentől kiválasztott ember tekintélye –, ennek helyrehozása Istenre tartozik!

PÉLDÁK: (Pozitív és negatív)

Mózes ellen fellázadtak Dátán és Abirám. Hivatta őket Mózes. De azok azt mondták: Nem megyünk! (4Móz 16:12-35). A föld elnyelte őket házuk népével együtt. Isten Mózes mellé állt.

Ugyancsak Mózes tekintélye ellen lázadt fel Mirjám és Áron. Ezt mondták: "Vajon csak Mózes által beszél az Úr? Nem beszélt-e mi általunk is? De az Úr meghallotta. Ez a Mózes pedig igen alázatos volt, a földön élő minden embernél alázatosabb" (4Móz 12:1-3). Mirjám, a lázadásnak hangot adó, "egyszerre csak poklos lett, olyan mint a hó" (10. vers). Mózes kiáltott az Úrhoz: Istenem gyógyítsd meg őt! (4Móz 12:13).

Péter tekintélye (ApCsel 5:1-11. – "nagy félelem szállta meg az egész gyülekezetet...").

Pál nyilatkozata tekintélye védelmében (1Kor 4:1-4). Isten népe élére meghatalmazottakat állít. Ezek elsősorban nem politikai személyiségek – azok is – hanem vallási küldöttek, közvetítők, akiknek az a feladatuk, hogy Izráel népéből "királyi papságot, szent népet alkossanak". Mózes és a próféták – így lelki jellegű hatalom letéteményesei. De az ószövetségi nép, Izráel nemzetközösség is, politikai szervezettel ellátott állam. Ez a szervezet teokratikus, mert a hatalmat Isten nevében gyakorolják: Ilyen volt a Mózesnek segédkező vének hatalma (2Móz 18:21, 4Móz 11:24).

Emlékezzünk Saul király és Sámuel próféta "kapcsolatára", nem a politikai hatalom volt a nagyobb, hanem a prófétai.

Ezeket a különbségeket Isten hozta létre. Ő jelöl ki és választ ki, akit akar. Akiket kiválasztott, azoknak az Úrtól, vagy az Úr által választott helyzetük-

nél fogva megilleti a tekintély, a tisztelet megadása. Aki ezt nem fogadja el, az Isten kiválasztását bírálja felül.

Például említem Dávid eljárását Saul ellenében. A nép királyt akart és Saul királlyá lett. Tudjuk, hogy engedetlensége miatt méltatlanná lett arra, hogy király maradjon. Dávidot az Úr választotta ki, hogy királlyá legyen Saul helyett. Saul tudott erről. Dühödt féltékenységgel üldözte Dávidot. Meg akarta ölni. Eközben adódott olyan helyzet, hogy Dávid megölhette volna Sault. – Abisai, Dávid embere ezt a lehetőséget így állította be Dávidnak: "Kezedbe adta a mai napon Isten a te ellenségedet" – és egy dárdaütéssel a földhöz akarta szegezni Abisai Sault. Dávid – az üldözött – nem engedte. Ezt mondta Abisainak: "ki emelhetné fel kezét büntetlenül az Úr felkentje ellen?" (1Sám 26:8-9).

Újból mondom, az Írás alapján: Ha Isten által kiválasztott és kirendelt lelkipásztor, presbiter, diakónus – bárki is – Saul király, ha Isten megítélése szerint méltatlanná lesz – Isten megítélése alá tartozik elsősorban. Majd Ő intézkedik.

Néhány gyakorlatból leszűrt megállapítás a közösségi tekintély kialakulásáról és a vezetés eredetéről:

Ahogyan a gyülekezet növekszik, úgy formálódik benne a vezetés. A létszámban és lelkiekben növekedő gyülekezetben, annak különböző területein – gyermekek, ifjúság, énekkar, férfiak, nők, egyéb szolgálattevők – kitermelődnek azok a személyek, akik az egyes csoportok élére kerülnek. Odaállnak, vagy megbízatás alapján kerülnek az élre. Nem kell ettől félnünk, ha lelkileg egészséges a közösség. A "tálentumos, vagy több tálentumos" rátermettségével, példamutató, jóban, szeretetben, alázatban elöljáró lelkületével, akarvaakaratlan előbb utóbb vezetővé válik, mert arra hivatott. Ilyenkor az Ige szabályai és elvárásai szerint és a gyülekezeti életben példásan élőt – a közösség avatottjainak javaslatára – a közösség is alkalmasnak ítéli és megbízza egyik vagy másik terület felelős vezetésével. Megbízza, kirendeli majd felavatja őket az Úr nevében. Ezeket azonban meg kell előznie mindannak, ami megbecsülést, tekintélyt, kipróbáltságot szerzett a gyülekezetben. Ezután értelmezhető az egyes szolgálatterületre alkalmasnak ítélt személyre vonatkozóan: "Tetszett a Szentléleknek és nekünk..."

Ahogy írtam egymás után gondolataimat, rádöbbentem, hogy a tekintélyről és tiszteletről elég sok szó esett, azonban az engedelmességről alig.

Olyan korban élünk, amelyben gyülekezetünk fiataljai, az itt felnövők és a kívülről bekerülők, valamint gyermekeiket nevelő szülők középkorú csoportja nemigen tartja szem előtt, vagy fogadja el a Bibliából megismerhető család-modellt. Ebből következően az idősebbek, vének, presbiterek felavatottak tekintélyét sem fogadják el. Ez súlyos neveltetési probléma. – Saját családomon belül nekem ezzel semmi gondom nincsen. Mindig azt kértem az Úrtól, hogy nálam sokkal különb emberek legyenek gyermekeink, az Úr Jézushoz hasonlítsanak jobban!

Sokan – tisztelet a kivételnek – száműzték gyakorlatukból a tiszteletadást, a tekintélyelv elfogadását, ilyenféle megjegyzésekkel: "Csak ezért, mert előbb született, tiszteljem? Hiszen ez nem érdem, hanem állapot." Nem gondolnak arra, hogy felettük is múlik az idő...

Önkéntes engedelmesség csak ott van, ahol tisztelet is van azirránt, akinek engedelmeskedni kell.

A tekintélynek kijáró tisztelet és engedelmesség meg nem adása mögött a túlzott önértékelés, gőg, saját személyének előtérbe helyezése húzódik meg.

A tekintélyt elutasító, tiszteletlen embernek, – bárki legyen is az –, érdemes erre az igére gondolnia: "alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál." (Fil 2:3/b)!

Ahol valóságos és őszinte az Isten tisztelete, ott mint igei követelmény, az "új ember" természetének és természetes módon valósul meg a tiszteletadás.

Lehetséges, hogy ezen a területen is "meg kell térni"?

Elhangzott:
Budapest, József u-i imaház,
1994. február 1.

Lillehammeri korrekció

Az EBPS vezetője, Stanley Crabb egy helyesbítést tett közzé, mely szerint az EBF regisztrációs csomágjába helyezett üdvözlő levélben téves adat szerepelt.

Helyesbítés:

Ez az 1994. évi Kongresszus Lillehammerban, Norvégiában az EBF IX. Kongresszusa. Ez a tizenegyedik alkalom, amelyen az európai baptisták összegyűltek kongresszust tartani. Nyilvánvaló, hogy volt két kongresszus az EBF 1949-es megalakulása előtt is.

– EBPS –

GYÓGYÍTÓ ZENE

Orvosok és pszichoterapeuták megfigyelése szerint a klasszikus, szép zene javítja a testi-lelki egészséget. Volt olyan, aki ötödik evangéliumnak" nevezte a klasszikus egyházi zenét, és határozottabban állítják mind többen, hogy újra divatba jön az egyházi zene". Helmut Rilling professzor, zenepedagógus szerint Bach muzsikája fokozza az emberek hitét. Németországban, ahol egyébként is nagy hagyományai vannak az orgonaépítésnek, mind több kisgyermek választja a "hangszerek királya", az orgona tanulását. Főiskolások, fiatal gyógyszerészek , mérnökök vállalják, hogy kevés szabadidejükben "Új éneket zengedeznek az Úrnak". Egy svájci főiskolai tanár Bázelben a rockzenét a pokol muzsikájának nevezte. McCauleys professzor szerint nem más ez, mint "anti-kultúra" . Kijelentette: "hozott ugyan a gyülekezetbe fiatalokat a könnyűzene, de nem Isten szerinti életre". Sürgette: "Vessenek véget a keresztyének annak, hogy ezt a stílust meghonosítsák a gyülekezetekben." Végül egy fogorvost idéz az Idea Spektrum, amelynek oldalait tölti meg ez a téma, hogy Bach lassúbb ütemére szűnni kezdett a fogorvosi előszobában az idegesség, csökkent a szapora szívverés. A fogorvosi székben is nyugodtabbak voltak a betegek.

/Idea Spektrum, BaHír/

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZAT 1994-BEN

Az alábbiakban Eszes Zoltán végzős akadémiai hallgató Egyháztörténelem tárgykörében megírt szakdolgozatának főbb részeit közöljük.
E munka olyan missziótörténeti ábrázolás, mely a hazai misszióban egy alig ismert ébredés történetét mutatja be.

ESZES ZOLTÁN

A SZILÁGYSÁGI ÉBREDÉS

I. MIT ÉRTÜNK AZ *ÉBREDÉS* FOGALMA ALATT?

A/ Mi az ébredés?

A Baker's Dictionary of Theology így fogalmazza meg az *ébredés* jelentését: az *ébredés* szó nagyobb erőt hordoz magában, mint amit ma nekünk jelent. Ma sokszor helytelenül felcseréljük az *ébredés* és az *evangélizálás* kifejezéseket. Az evangélizálás jóhír közlését jelenti, az *ébredés* új életre keltést. Ezért nem lehet az *ébredés* megszervezéséről beszélni. Az evangélizálás az ember munkája Istenért, az *ébredés* az Isten szuverén munkája az ember érdekében. Nincs emberi lény, aki fel tudná kelteni úgy az érdeklődést, meg tudná mozdítani az emberek lelkiismeretét és fel tudná gerjeszteni úgy a lelki szomjúságot, mint az ébredés. Minden lelki élet akár az egyénben, gyülekezetben vagy nemzetben a Szentlélek által van. Ember nem tud *ébredést* beprogramozni, csak egyedül Isten az, aki életet tud adni. De amikor a sötétség elmélyül, amikor az erkölcsi alásüllyedés eléri a legalacsonyabb szintet, amikor a gyülekezet halott vagy lágymeleg lesz; amikor elérkezik az "idők teljessége" és ilyen imák szállnak föl néhány őszinte szívből: "nem akarsz új életet adni nekünk és örömet szerezni népednek?" (Zsolt 85:7), akkor a történelem tanítása szerint elérkezik az *ébredés* árja, hogy még egyszer végigsöpörjön. [1]

Ébredés alatt azt értjük, amikor Isten kiönti az Ő Szentlelkét, amely életet és elevenséget ad az embereknek és az ő Gyülekezetének. Ébredéskor az emberek felismerik lelki valóságukat és a bűnösök megtérnek Krisztushoz.

Általában az *ébredés* három dolgot foglal magába: a tan reformálásának jelenlétét, akár prédikálva, olvasva vagy más módon ismerve azt; a reformált tan gyakorlati alkalmazását, és a gyakorlat szeretettel és gondossággal történő megvizsgálását, egy ilyen tapasztalat kiterjedését nagy tömegekre.[2]

B/ Kinek van szüksége az ébredésre?

Ha az *ébredés* az Isten Szentlelke által az emberben keltett új életet jelenti, akkor ez magába foglalja azt, hogy az ember halott, mélyre süllyedt, eltávolodott az élet Urától, Krisztustól.

Az *ébredés* nem azt jelenti, hogy az ember (gyülekezet), a semmittevésből, a levertség állapotából valami folytán fellelkesedik és buzgón tevékenykedik. [3] Az *ébredés* Isten különös és szuverén műve, amellyel meglátogatja népét, helyreállítva, felfrissítve és feloldva őket Isten áldásának a teljességére.[4]

---

1 John H. Armstrong: Reformation and Revival, A Quarterly Journal for Church Leadership (1992, Volume:1, No.2),Reformation and Revival Ministries, Inc. Carol Stream, IL 60188,1992-1993, 17. old.

2. Thomas Nettles:Reformation and Revival Journal, 1992 No. 2, 29. old. Reformation and Revival Ministries, Illinois.
3. Petru Popovici: Trezirile Spirituale, 1 old.
4. Revival The Need of The Times, January 1993. John H. Armstrong: Revival:What Is It Really? 5. old

A Bibliában számtalan példát találunk, amely azt bizonyítja, hogy Isten népe gyakran eltért az Ő akaratának, törvényének teljesítésétől. Ennek következménye az idegen kultuszok jelenléte, helytelen tanok hirdetése, az erkölcsi alásüllyedés, az Isten templomának elhanyagolása, egyszóval a lelki halál (Ef 2:1).

A Szentírás több esetről is beszámol, amikor Isten különböző eszközök által eljuttatta Igéjét tévelygő népéhez, és azok helytelen életüket belátva megtértek rossz utjaikról. Az egész nép életében történt megtérések az Isten Szentlelkének felébresztő munkájának eredményeképpen valósult meg.

Izráelt pusztai vándorlása során sok zúgolódás és hamisság jellemezte, de Isten különböző figyelmeztetéseire ismét megtértek hozzá (Zsolt 78:34)

Józsué a honfoglalás után azt tapasztalta, hogy idegen isteneket imádnak a törzsek. Ezért összehívta őket Sikembe, hogy elmondja az Isten vezetését és áldásait, amit a nép addig élvezett. A nép ünnepélyes fogadást tett ott, hogy csak az Urat fogja szolgálni (Józs 24.). Ebben is Isten megelevenítő Lelkének munkáját ismerjük föl, amely egy szívet és lelket adott nekik, hogy keressék az Urat.

A Bírák korát jellemzi talán a legkiemelkedőbben az *ébredés* és a visszaesés, hanyatlás korszakainak váltakozása. Izráel elhagyta Istenét, bálványokat imádott. Isten átadta őket ellenségeiknek és ítélettel sújtotta őket. Majd elküldte követeit, szabadítóikat. A nép bűnbánattal visszatér Istenhez, Ő pedig kegyelemmel fordul feléjük és kimenti őket ellenségeik kezéből.

Dávid király idejében a frigyláda Jeruzsálembe való szállítása hatalmas örömöt okozott a királynak és az egész népnek (2 Sám 6.). Ezt a kultuszcentralizálást reformációnak is nevezhetjük, amely szintén az *ébredés* következménye.

A királyok idejében is az Isten imádásától való elhajlás volt a jellemző. Isten ebben az időben is meglátogatta népét, idejében elküldte Igéjét prófétái által. Ezékiás és Jósiás királyok idejében az isteni törvény megtartása következtében nagy *ébredés* volt Júdában (2 Krón 29;30; 2 Kir 22;23,).

A fogságból való hazatéréskor valami több történt, mint a várfalak kijavítása és a templom építése. A nép, hallva az Isten törvénykönyvének a fölolvasását, az Ő Lelke munkája nyomán felébredt. Belátták bűneiket, bűnbánatot tartottak és elkötelezték magukat a törvény betartására (Neh 9).

Krisztus újszövetségi gyülekezeteire is jellemző, akárcsak az ószövetségi népére, hogy elvilágiasodnak. A hívő élet következetlensége, a formalitás, a sekélyesség megszomorítja a Szentlelket. Nem munkálkodik az Ő keze közöttünk úgy, mint kezdetben, amikor mindenben engedelmesek voltunk neki, hisz semmi sem ellenszenvesebb neki, mint az, ha csak szájjal tisztelik Őt. A gyülekezetnek föl kell ébrednie, belátva valós állapotát és elfogadni a megelevenítő isteni kegyelmet.

Isten idejében üzent az efézusi gyülekezetnek (Jel 2:1-7.), amely elhagyta az első szeretetet;. a szárdiszi gyülekezetnek (Jel 3:1-6.), amely abban a tévhitben volt, hogy él, pedig Isten szerint halott volt; a laodiceai gyülekezetnek (Jel 3:14-22.), amely elbizakodottságában nem ismerte föl, hogy a valós elveszett állapota menyire szánalmas.

Krisztus egyházának az állapota mindenben hasonlít ma is az elmúlt idők helyzetéhez. A Szentlélek ma is munkálkodik közöttünk, új életet ad a holtaknak is, és megeleveníti az elaléltakat.

C/ Mi az *ébredés* következménye?

Ébredéskor a Szentlélek az emberrel beláttatja mélyre süllyedt állapotát, azt, hogy Isten igazságos ítéletét érdemli cselekedeteiért. E belátás bűnbánatot, kesergést eredményez (Bír 2:4; 2 Kir 22:19; Neh 8:9; Jón 3:5-7; ApCsel 2:37).

A bűnbánat után a bűn elhagyása, a régi élet szokásainak a elvetése, megváltoztatása lesz a következő lépés (2 Krón 31; 2 Kir 23; Jón 3:8; ApCsel 2:41-45).

Az *ébredés* következményeként a hívő embernek megújul az Isten Igéje iránti érdeklődése, és az imádkozás gyönyörűséges lesz (Neh 8:1-9; ApCsel Csel 2:42)

Azok, akik felébredtek, eszközökké válnak mások felébresztésében (Jel 3:2).

A zsoltáríró igy kiált Istenhez: "Uram, nem akarsz új életet adni nekünk, és örömet szerezni népednek?"(Zsolt 85:7). Az *ébredés* következménye a bűnbocsánat, az új élet, a megváltottság és az örök élet bizonyosságának az öröme (2 Krón 29:36; 30:21-25, ApCsel 2:46).

II. A SZILÁGYSÁGI BAPTISTA MISSZIÓ KEZDETE

Szilágyság Erdély észak-nyugati részén elterülő tájegység. Határait nehezebb meghatározni, mint jellegzetességeit, ugyanis Szilágy megyének, mint közigazgatási területnek ebben az évszázadban háromszor is változtatták határait. Ezért a köztudat nem a mai Szilágy megyét érti a Szilágyság szó alatt, hanem azt a tájegységet, amit a hajdani Szilágy vármegye jelentett. A táj szépsége és törvényszerűsége is egyben a dombos, hepehupás vidék.

A sok nemzetiség együttélése is jellemző ezen a vidéken. Románok, magyarok, tótok, cigányok élnek ma is vegyesen itt. A jellemzőbb az, hogy a magyar lakosság egy-egy faluközösségben legfeljebb csak cigány nemzetiségűekkel keveredetten él. Természetes van román, magyar vegyes lakosságú település is, a második világháború utáni betelepítések nyomán egyre több. A mai helyzet tehát nem a század eleji.

A vidék magyar lakosságának megkülönböztető jellemzője az archaikus beszédmód. A tompa "é" használata az "e" betű helyett és az "i"-zés (az "i" használata az "é" helyett).

Bihar megyében a tizenkilencedik század végén a Nagyszalontáról 1875-ben kiinduló baptista misszió egyre jobban terjed. Kornya Mihály, a fáradhatatlan "parasztapostol" egyre több helységbe vitte a megtérés evangéliumát. Sok helyen alakult baptista gyülekezet.

"Az 1893. május 3-án Nagyváradon tartott konferencián felosztották Kornya Mihály hatalmas munkaterületét. Három területet határoltak körül: Meyer Henrik pesti, Kornya Mihály bihardiószegi és Tóth Mihály nagyszalontai körzetét.[5]

Szilágy megyében az első baptista gyülekezet 1882-ben Kornya Mihály munkája nyomán Érszőlősön alakult meg. Ez a falu a megye szélén terül el, Bihardiószeghez közel. 1893-ban Kornya Mihály nyilvános bemerítést tartott a falu népe előtt. Ezután kezdett megerősödni a gyülekezet és bekapcsolódni a missziómunkába. A következő években a környező falvakban, a tasnádi járásban sorra alakulnak a baptista

5. Dr. Mészáros Kálmán: A Magyarországi Baptista Egyház vázlatos története. 53. old.

gyülekezetek Kornya Mihály és a bihardiószegi és érszőlősi úttörő missziómunkások munkássága nyomán.[6]

Szilágyságban, beljebb először 1896-ban Kémeren jelentek meg az érszőlősi baptista úttörők. Szabó János volt községi jegyző és Szabó Sámuel volt községi bíró, megtérésük után missziómunkába állva elindulnak Kémerre. 1896 karácsonyától rendszeres házi összejöveteleket tartanak Gergely József házánál. Kiss Imre és Kozma Imre Biharról is ellátogatnak Kémerre és a környékbeli falvakba. Végh Mihály a diószegi körzet lelkipásztora is látogatni kezdi a kéméri új misszióállomást. Hosszú kitartó munkájuk eredményeként 1899-ben Kémeren két lány elfogadja a megtérés evangéliumát és bemerítkeznek. A következő években más helységekben is sorra alakulnak a megtértekből a baptista gyülekezetek.[7]

Kornya Mihály 1902-től kezdi el az Ige magvát hinteni ezen a vidéken. Első bemerítését Ipon tartja 1902-ben. Ezt követően évente többször is tart nyilvános, nagy bemerítéseket a Berettyó és a Kraszna folyókban. Egyre több faluba vitték tovább az evangéliumot. Néhány év múlva már több helységben népes és szervezett gyülekezet működik. "1905-ben Sámsomi Istvánt választották meg első szilágysági körzeti prédikátornak, mivel Kornya Mihály országos misszionáriusként működött".[8]

"1913-ban az összes szilágysági gyülekezetek képviselői konferenciát tartottak, és testvéri szent szövetségre léptek egymással. Ezt a szövetséget népiesen Kornya Szövetségnek is nevezték. A konferencián a misszióterületet öt körzetre osztották fel"[9].

A "Kornya-szövetségben" levő baptistákat Kornya hívőknek is nevezték. Ebbe a szövetségbe tartozók vették át legjobban Kornya Mihály fundamentális alapelveit. Úgy a gyülekezetben, mint a családi életben, évtizedek után is követték Kornya alapelveit. A családban nem maradhatott el a reggeli és esti áhítatok megtartása. A gyülekezetben kemény egyházfegyelmet gyakoroltak. Kornya halála után olyan rendszabályokat is bevezettek, amelyeket ő sosem gyakorolt volna. Kornya szigorú volt a fegyelmezésben. A szilágyságiak később a túlzott fegyelmezésben messzebb mentek Kornyánál. Túlozták az egyszerűség elvét.[10]

A legnépesebb magyar baptista gyülekezetek ezen a vidéken alakultak. Több településen ma száz, kétszáz, sőt háromszáz tagú baptista gyülekezet is található.

Ma a Szilágyságban háromezerötszáz magyar baptista hívő van negyvenöt gyülekezetben.

III. MIÉRT VOLT SZÜKSÉG AZ *ÉBREDÉSRE*?

A/ Általános kép a gyülekezetek állapotáról az 1950-es években

A gyülekezeteket alapító tagok generációja kihalt. A másod-, és harmad generáció ragaszkodott ugyan a valláshoz és a gyülekezethez, de sajnos Jézus Krisztussal a személyes kapcsolat sok esetben elhidegült. A gyülekezeti szokások, hagyományok öröklődtek a kezdeti időszakból, de valódi tartalom nélkül.

A gyülekezetek előljárói többségében idősebb testvérek voltak, akik ismerték a kezdeti időszakból a gyülekezet belső melegét, a kegyes gyakorlatokat, az akkori tagok viszonyulásait az élet különböző helyzeteihez. Számukra a puritán, nemcsak a bibliai parancsoknak, hanem a gyülekezet minden rendszabályának engedelmes baptista hívő volt a mérték.[11] Erre a mértékre vágyva "fektettek le szigorú szabályokat, erkölcsi normákat, melyeket megerősítettek és szaporítottak a gyakori gyülekezeti zártórákon".[12] Ezekkel szabályozták azt, hogy milyen legyen az élete, a viselkedése egy gyülekezeti tagnak. "Ezen vastörvények felállítása csak megszaporította a bűnöket, nehéz volt eligazodni a sok - ezt nem szabad, azt nem szabad hívő embernek, asszonynak vagy fiatalnak - rendszabályon".[13] Különösen azért, mert több ilyen szabályzat helyi jellegű volt, vagy nem biztos, hogy más gyülekezetben is ugyanazt megkövetelték a gyülekezeti tagoktól.

Ami még inkább kifogásolható, hogy több gyülekezeti rendszabály nem bibliai alapelvekre és igazságokra épült,hanem abból a puritán felfogásból eredt, hogy a hívő öltözete és külseje nem változhat a világi divatokkal, és a gyülekezetben általános viseletként elfogadott szokásoktól sem térhet el. Ha valaki mégis radikálisan változtatott hajviseletén vagy öltözetén, függetlenül attól, hogy azzal nem hivalkodni, vagy feltűnni kívánt, azt minden esetben Isten elleni vétéknek is tekintették. Néhol (Perecseny, Kraszna) a lányok csak két ágra befonva viselhették a hajukat. Ez természetesen a vidék népviseleti szokásából eredt, de megszegése gyülekezeti fegyelmezést vont maga után.[14]

Gyülekezeti szabály tiltotta a fiúknak az udvarlást is. Sajnos, nemcsak e szabály figyelmen kívül hagyása volt gyakori, hanem néha az is megtörtént, hogy hajadon lányok teherbe estek. Ez az erkölcsi vétek és szégyen romboló hatása mellett, családi és gyülekezetre kiható konfliktusoknak volt okozója. Kémeren gyülekezeti szabályzat tiltotta a fiúk nősülését katonai idejük letöltése előtt, de nagy többségük mégis fiatalon, a katonaság előtt kötött házasságot.[15]

A Szilágyság bortermő vidék. Az itt élő emberek nemcsak sok bort termeltek, de ők maguk is sokat ittak. A hívők között a borral való kínálgatás az egymás tisztelése, a szeretet jele volt. Csak az számított mértéktelen borivónak, aki annyit ivott, hogy a mámor hatása egyértelműen meglátszott járásán, vagy beszédén. A vidék több gyülekezetében működött fúvószenekar. A zenészek sok esetben serkentőként használták a bort. Menyegzőkben gyakori volt, hogy a bortól felvidult testvérek különös nagy lelkesedéssel énekelték a gyülekezeti énekeket. Az is gyakran megtörtént, hogy ilyenkor néhány gyülekezethez tartozó testvér teljesen leittasodott.[16]

Ha valaki a bibliai törvényeket és a gyülekezeti rendszabályokat megszegte, figyelmen kívül hagyta, azt számonkérték és nyilvános gyülekezeti tanácskozáson megfenyítették. A fegyelmezésnek ezen a vidéken több módját ismerjük, mint az a Bibliából kiolvasható. Ennek

6. Kiss László: A szilágysági baptista missziótörténet első kora 5. old.
7. Kiss László: A szilágysági baptista misszió első kora. 6.old.
8. Kiss László: A szilágysági baptista missziótörténet első kora. 24.old.
9. Kiss László: A szilágysági baptista missziótörténet első kora 26.old.
10. Kiss László: A szilágysági baptista missziótörténet első kora. 28.old.
11. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer 1993.nov. 10.
12. Kiss László: A Nagyfalusi Baptista Gyülekezet krónikája.42. old.
13. Kiss László: A Nagyfalusi Baptista Gyülekezet krónikája, 42 old.
14. Kiss László nyilatkozata, Arad 1993. nov. 4.
15. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec.1.
16. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993.nov.10.

kialakulásához a gyakori fegyelmezések járultak hozzá. A vétségek, bűnök, kihágások, engedetlenségek súlyosságát és nagyságát mérlegelve a fegyelmezés különböző módozatait érvényesítették. Ha valaki paráznaság bűnébe esett, a gyülekezetből kiközösítették és két évig nem léphetett be az imaházba sem, de kívülről az ablak alatt hallgathatta az igehirdetést. Ha valaki bortól megmámorosodott, nem úrvacsorázhatott és csak a hátsó padban ülhetett. Ha valaki öltözködési-, hajviseleti szabályokat nem vett figyelembe, eltiltották az úrvacsorától és mindennemű szolgálat végzésétől a gyülekezetben.

Némelyik gyülekezetben a fegyelmi idő hatályát is a bűnök súlyossága szerint határozták meg: tagsága felfüggesztve hat hónapra, egy évre, két évre, stb. Természetesen a tagság visszaállítására nem az eltelt idő volt a feltétel, hanem a bűnbánat és a bűn elhagyása, de a kikötött idő előtt erre nem kerülhetett sor. A gyülekezeti tanácskozások (zártóráknak nevezték) hangulatára az indulat, a pártoskodás kellemetlen hangulata volt jellemző. A gyakori szeretetlen fegyelmezések vitáknak, ellentétek kialakulásának adtak helyet, ami elmérgesítette a gyülekezetben a testvéri kapcsolatokat. [17]

Az 1950-es évekig a gyülekezetek lelkipásztorai e vidékről származó presbiterek voltak. Szemináriumot, teológiát végzett lelkipásztor csak néhány évig munkálkodott a szilágyballai körzetben. A helyi gyülekezetekben az igehirdetők az érettebb korú, jó bibliaismerettel rendelkező testvérek közül kerültek ki.

Vasárnaponként három alkalommal is volt gyülekezeti összejövetel: reggel 9-től 11 óráig, délután 3-tól 4-ig, este pedig 7 órától (vagy a sötétedés beálltától, amikor az állatok nyugovóra tértek). Délelőtt imaóra és igehirdetés volt, délután igemagyarázat, este igehirdetés és az ifjak szolgálata (ének, zene, versmondás, társas előadás). [18]

A presbiterek kiterjedt körzetben szolgáltak , idejük nagyobb részét lekötötte az úrvacsora kiszolgáltatása a gyülekezeteknek és a bonyolultabb gyülekezeti ügyek intézése. A gyermekek tanítására igen nagy hangsúlyt fektettek általában minden gyülekezetben. A vasárnapi iskolában a gyerekek jó bibliaismeretre tettek szert. Gyülekezetenként az oktatásban legtehetségesebbek közül választottak egy főtanítót, aki mellett több tanító segédkezett. A szigorúság és a határozott követelmények nem minden esetben bizonyultak rossz tanítási módszereknek.[19]

Sajnos, a vasárnapi iskolából kikerülő tinédzserekkel és az ifjúsággal semmilyen szervezett formában nem foglalkoztak. Az idejük lekötése énekkarban, zenekarban való szolgálással, azzal a főcéllal, hogy a világi dolgokra ne maradjon idejük, nem volt mindig hatékony. Ifjúkori kérdéseikre, problémáikra nem volt kitől választ kapjanak. Az ifjúság összetartó volt a gyülekezetben. Társadalmi helyzetük azonos volt, szinte mindenki mezőgazdaságban dolgozott. A szomszédos gyülekezetek közötti kapcsolat is jó volt. Az ifjak évente többször is ellátogattak a szomszédos gyülekezetek ünnepélyeire. A csoportosan gyalog megtett utakon sok alkalom volt közös társalgásra. Épp az ifjúság volt a gyülekezetek azon rétege, amelyen a közömbösség és a lelki lanyhaság legjobban lemérhető volt. Az idősek sokszor bírálgatták őket hibáik, hiányosságaik miatt, de sajnos igazi hívőkeresztyén modell kevés állt előttük.[20]

A lelkipásztorok, a főlavatott presbiterek nagyon hatásosan tudták hirdetni, tanítani Isten igéjét, de kevés iskolájuk-képzettségük miatt nem volt módszerük és sokszor idejük sem az ifjak nevelésére.

Cserepka János ifjú lelkipásztor 1942-től 1950-ig a szilágyballai körzetben szolgált. Budapesten végezte a teológiai tanulmányait. Sokat foglalkozott az ifjak lelki nevelésével. Igei tanításaival és helyes tanácsaival nagy hatással volt az ifjakra. Nemcsak saját gyülekezetének ifjaiért érzett felelősséget, hanem látva a vidék gyülekezeteinek nagyszámú ifjúságát, többször szervezett ifjúsági konferenciát. Szeretettel kérlelte őket, hogy térjenek meg, fogadják el Jézus Krisztust. A szilágyballai ifjak szervezettségben, jobb felkészültségben az éneklésben-zenélésben még távozása után is kitűntek a környékbeli gyülekezetek ifjúságai közül.[21]

A gyülekezetek a hívő szülők gyerekeivel szaporodtak leginkább. A tagfelvételeken az ifjaktól számon kérték bibliaismeretüket, engedelmességüket a bibliai alapelveknek és a gyülekezeti rendszabályoknak. A sok kérdéssel faggatott tagjelölttől nagyon ritkán kérdezték meg, hogy Jézus Krisztus megváltásában és kegyelmében bízva bizonyos-e abban, hogy örök élete van. Néha a nagyegyházak tagjai közül némelyek megtértek, csatlakozva a baptista gyülekezethez. A gyülekezeti élet elevensége az énekkar, a zenekarok, az ifjúság szolgálatai, az érthető egyszerű igemagyarázatok ide vonzottak egyeseket a templomi élet még egyhangúbb sivárságából.[22]

B/ Isten megelevenítő Lelkére várva

Az előbbi fejezetben leírt gyülekezeti állapotok, az egyes hívők lelki életének mélypontra süllyedése, a változás szükségét követelték.

Mai visszaemlékezők arról tanúskodnak, hogy akkor a gyülekezetekben néhányan, akik a kezdeti időszakból ismerték az első hívők hitének elevenségét és szeretetük melegségét, folyton a letűnt idők áldásainak megismétlődését kívánták. Voltak, akik szívükön viselték a változás, a lelki megújulás szükségének fontosságát: "Többen is voltak, akik újabb megtérésekért imádkoztak. Cserepka János, szilágyballai prédikátorról tudjuk, hogy lelki ébredésért imádkozott, a szilágysági gyülekezetek érdekében."[23] Látva a gyülekezet alvó állapotát, az igehirdetők prédikációikban gyakran ostorozták a hívőket.

A ,szilágynagyfalusi körzet idős prédikátora, aki Kornya Mihálynak munkatársa is volt, "Szabó László prédikátor nemcsak a gyülekezeti fenyíték gyakorlásával, hanem az igehirdetéseivel is síkra szállt a hívők életébe betolakodó bűnökkel szemben. Ostorozta a bűnt, és csaknem minden prédikációjában elítélte a gyülekezet lelki állapotát, ami sokakban kiváltotta az elégedetlenséget és a megújulás vágyát."[24]

Kémeren öt-hat idős testvérnő, akik az 1950-es évek gyülekezet állapotát össze tudták hasonlítani a kezdettel, felismerték a különbséget. Ők minden vasárnap böjtöltek, az imaházban maradtak és az istentiszteletek közötti időt imádkozással és könyvek olvasásával töltötték. Spurgeon prédikációit, John Bunyan: Zarándok útja c. könyvét, Csopják Attila írásait

17. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 10.
18. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 10.
19. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov.10.
20. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec. 1.
21. Kiss László nyilatkozata, Arad, 1993. nov. 14.
22. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993.dec.1.
23. Kiss László: A Szilágynagyfalusi Baptista Gyülekezet krónikája.42.old.
24. Kiss László: A Szilágynagyfalusi Gyülekezet krónikája 42. old.

és más népszerű hitbuzgalmi írásokat olvastak. Több ízben csatlakozott hozzájuk a gyülekezet presbitere, és a többre vágyó Gergely Pál ifjú ember is.[25].

"Szilágynagyfaluban 1959 imahetén, buzgó imádkozásokat tartottak, hogy legyenek megtérések a gyülekezetben. Kiss László lelkipásztor felkérte a gyülekezetet, hogy kezdjenek imádkozni megújulásért. Többen is azonnal jelezték, hogy készek böjtöléssel és imádkozással kérni Istent, hogy megelevenítse a gyülekezetet."[26]

A gyülekezeti fegyelmezések, az ostorozó, ítéletet hirdető prédikációk nem hoztak változást a hívő életek megjobbítására. A lelkipásztorok, presbiterek, őszinte, Istent szolgáló gyülekezeti tagok felismerték azt, hogy ebből a formális vallásos életből csak az Isten Lelkének leleplező és megelevenítő munkája által van kiút. Testvéreikért érzett felelősségük és Isten hatalmában való bizalmuk kitartó könyörgéssel párosult. Isten minden időben válaszolt övéinek buzgó könyörgésére, akkor is, ha úgy látszik, hogy néha késik. Ekkor is rátekint népe sorsára és a Szilágyságban hamarosan kipattant az *ébredés* várva-várt szikrája.

IV. AZ *ÉBREDÉS* KIBONTAKOZÁSA KÉMEREN

A/ "A sötétben szikra gyúl"

1956 márciusában Nagy Károly - a kémeri gyülekezet tagja - kezében egy korsó borral, felkeresi fiatalkori barátját Szilágyi Sándort Értarcsán. A találkozáskor a két barát megöleli egymást, miközben Szilágyi boldogan mondja: "Károly, megtértem!"

Vasárnap délelőtt együtt voltak imaházban. Vendégségben, a Szilágyi családnál, meglepődve tapasztalja, hogy barátja és annak felesége sok mindenben másként viselkednek. Például barátja már nem fogyaszt bort mint azelőtt. Korábban, ha együtt voltak néhány pohár bor mellett, mindig a katona-élményekről folyt a szó. Most Károly meglepődött, hogy barátja semmi másról nem beszél, mint a megtéréséről, és tőle is megkérdezte, hogy nem szeretne megtérni? A barátja életében tapasztalt változás meglepte és a neki szegezett kérdés számára érthetetlen volt. Délután ismét együtt vettek részt a gyülekezeti istentiszteleten, ahol szintén a megtérés üzenete volt hangsúlyos.[27].

Néhány fiatal, akiket szíven talált az ige, az istentisztelet után háziösszejövetelre gyűltek Szilágyiéknál. Folytatták a beszélgetést. Kérdések sorozata jött felszínre, és keresték ezekre Isten igéjéből a választ. Itt jelen volt Balk Margit utazó misszionárius nőtestvér, aki abban az időben gyakran járt Értarcsán.[28]

Miután hazamentek az ifjak, Szilágyi Sándor, barátjával Károllyal, tovább folytatta a beszélgetést. De nem volt más mondanivalója akkor sem, csak az, hogy hogyan tért meg ő és a felesége. Újból és újból ezt ajánlgatta barátjának is: "Károly, neked meg kell térned!" Károly nem válaszolt semmit, de ugyanakkor gondolatában elindult egy harc. Egyrészt az, hogy ő bemerítkezett, gyülekezeti tag, fúvószenekarban-, énekkarban szolgál, ünnepi társas előadásokban szerepet játszik, megelégedéssel tölti el. Másrészt látva barátja életében a jóirányú változást, benne is vágy ébredt, mivel önmaga előtt be kellett ismernie, hogy a mértéktelen borivása, helytelen viselkedése fiatal feleségével, és sok más, soha meg nem bánt bűne és vétke, melyekre Isten bocsánatát nem kapta meg, vádolják.

Barátjának az a kérdése hatotta meg és késztette önvizsgálatra: "Károly, ha ma meghalnál, hova jutna a lelked, a mennybe, vagy a pokolba?" A belső harc fokozódott benne, és egy kis gondolkozás után kimondta: "A pokolba". Attól a pillanattól kezdve a pokol gondolatának iszonyától borzasztó terhet érzett belsejében.

Éjfélre járt az idő, barátja hosszú beszélgetés után azt mondta Károlynak: "Nem kell a pokolba jutnod, Jézus meghalt érted." Ezután arra kérte, hogy imádkozzanak. Sírva imádkozott Károlyért barátja, kérve Isten kegyelmét számára. Sohasem hallott senkit úgy könyörögni érte, mint akkor. Bűnei súlyos teherként nehezedtek rá, olyan dolgok is terhelték, amelyeket eddig azzal magyarázott meg, hogy az élettel járnak, vagy hogy mások is így tesznek. Bűnei és könnyelmű életének vétkei vádként sorakoztak önmaga előtt, mintegy a kárhozatra, a pokolra ítélve őt.

Sírva fakadt, és térdein csak ennyit tudott imádkozni: "Uram, meg tudsz-e bocsátani egy ilyen bűnösnek, mint én vagyok?" Barátja felelt rá hangosan: "Isten meg tud bocsátani"; majd felesége adott hálát, azért, hogy Jézus Krisztus megbocsátotta Károly bűneit. Térdeikről fölálltak, és megcsókolták egymást. Károly oly tisztának érezte magát, és olyan megkönnyebbültnek, amilyet nem tapasztalt azelőtt.

Már éjfél is elmúlt akkor. Később lefeküdtek. Károly álmot látott. Önmagát egy borzasztó sötétségben látta, ahol gyermekkora óta elkövetett bűnei vádlóan mind megjelentek előtte. Kis idő után oszlani kezdett körülötte a sötétség, és csodálatos világosság váltotta fel, amely kellemes érzéssel töltötte el. Álmában hangosan énekelte: "Rút volt szívem sötét, de Jézus oda betért, Mert megmosott a vér, a szívem hófehér". A szomszéd szobából meghallották Szilágyiék az éneklést és átmentek abba a szobába, ahol Károly aludt. Miután befejezte az éneklést felkeltették és elmondták, hogy mi történt. Együtt adtak hálát Istennek ezért a kellemes élményért.

A következő nap Károly hazautazott Kémerre. Vonattal, autóstoppal és gyalog ért haza. Útközben ismerősnek és ismeretlennek egyaránt elmondta, hogy ő megtért és elfogadta Jézus Krisztust megváltójának. Valaki, aki jól ismerte, megjegyezte: "Biztos elfogyott a bora, majd meglátjuk, hogy beszél ősszel."

Hazaérve nagy lelkesedéssel beszélt feleségének a vele történtekről, és arról is beszélt, hogyha eddig házaséletükben sok zűrzavar is volt, de ezután olyan lesz, mint a mennyország. Felesége akkor még nem értette, hogy mi is történt férjével.[29]

B/ "A szikra lángot kap"

Nagy Károly másnap reggel, mielőtt munkába indult volna, átment szomszédjához, akivel azelőtt sokat borozott, elmondani neki, hogy ő megszabadult ettől a szenvedélytől.

Olyan örömmel és meggyőzően beszélt megtéréséről, hogy szomszédja, aki szintén baptista gyülekezeti tag volt, azt kérdezte: "Én is megtérhetnék?" Ott a kovácsműhelyben, ahol együtt beszélgettek, letérdeltek a porba és sírva imádkoztak mindketten. Géczi Andor, a kovács, a bűnbocsánat örömével állt föl térdeiről, Károly pedig boldog volt, mert először tapasztalta, hogy az az isteni kegyelem, mely őt is megszabadította bűneiből, mások szabadítására is elégséges.

25. Gergely Pál közlése alapján, Kémer, 1993. nov.10
26. Kiss László: A Szilágynagyfalusi Gyülekezet. krónikája.42.old.
27. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec.1
28. Balk Margit nyilatkozata, Nagyvárad, 1993.dec.2.
29. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec.1.

Örömmel és sietve ment a kalákába házat építeni. Többen együtt dolgoztak a falak építésénél, mely igen nehéz munka volt, ő azonban egész nap böjtölt: nem evett és nem ivott. A munkások közül többen is baptista testvérek voltak, de nem értették társuk viselkedését. Máskor ő vitte körbe a boros kancsót kínálgatva társait, minekutána ő is bőven fogyasztott.[30]

Míg mások ebédelni mentek, ő elment Berta húgához, akinek szintén nagy örömmel beszélte el megtérését. Húga kezdetben gyanakodva hallgatta, de látva azt, hogy bátyja ilyet még sohasem tett, hogy nehéz munka közben nem ivott, és hallva örömmel teli, lelkes beszámolóját ő maga is megkívánta ezt a valóságos örömöt. Őszinte bűnbánattal együtt imádkoztak, ettől kezdve vallotta húga is, hogy bizonyos üdvösségében.[31]

Délután, munka közben Gergely Pál kíváncsiskodóan megkérdezte Károlytól, hogy mi történt vele. Miután elbeszélte neki, azt javasolta Károlynak, hogy este hívják össze a gyülekezet vezetőségét, hogy elmondja azoknak is a változást.

A gyülekezet vezetősége valószínű azzal a gyanakvással fogadta a meghívást, hogy ismét családi békítést kell végezzenek Nagy Károlyéknál. Amint együtt voltak, Károly megköszönte, hogy eljöttek, és ezután hangosan imádkozva megköszönte Istennek, hogy megszabadította bűnös életéből és üdvösséget adott neki. Többen örömkönnyekkel a szemükben hallgatták, hisz Károlyt még sohasem hallották hangosan imádkozni. Közösen elénekelték térdeiken a "Bűnnek tengerében voltam" kezdetű éneket. Azután elmondta nekik megtérése történetét, és azt a vágyát, hogy amint eddig odaszánta magát a rosszra, úgy szánja oda életét ezután a jóra. A többség hallva az örömhírt felbátorodott, de egy vezető testvér azt javasolta, hogy ne mondja ezt senkinek. A többiek pedig arra bátorították: "Károly, mindenkinek mondjad, másnak is erre van szüksége".[32]

Vasárnap már voltak vagy négyen a kéméri gyülekezetből, akik a Szentlélek megelevenítő munkája révén új életet nyertek. Károly, aki addig ritkán imádkozott az imaórán, most buzgóságában és örömében ismét az énekszöveget mondta el imádságként: "Bűnnek tengerében voltam elmerülve teljesen..."(HH 499).

Mikor vége lett a délelőtti istentiszteletnek, mindenki a helyén maradt. Károly és a többiek is elmondták az átélt dolgokat, és azt, hogy eddig ugyan nagyon sokszor hallottak mennyországról, üdvösségről, de Isten kegyelméből csak az elmúlt héten nyertek bizonyosságot efelől. Mindenkit meghatóan, örömmel mondták el azt is, hogyan nyertek felszabadulást bűnvallásuk után Jézus Krisztus bűnbocsátó kegyelméből. Néhányan, látva a kézzelfogható változást, szintén bűnbánattal Isten kegyelméért kiáltottak. Egy héttel Károly megtérése után a kéméri gyülekezetben már heten voltak, akik "felébredtek".[33]

C/ Új élet Kéméren

1956 márciusában, ahogy a tavaszi napsugár az alvó fák rügyeit kiserkentette, úgy keltette életre Isten Szentlelke Kéméren a szunnyadó közömbös hívő életeket.

Nagy Károly élete megváltozott és új irányt vett. Házasságkötésükkor kapott Bibliája addig a szekrény tetején porosodott. Bibliaismerete csupán abból állt, amit a gyermek-bibliaórákon szerzett és amit az igehirdetéseken megjegyzett. Megtérése után, amikor haza érkezett, levette a Bibliát, letörölte róla a port, majd megcsókolta és bocsánatot kért Istentől, hogy addig nem használta. Attól kezdve nemcsak a családi áhítatok alkalmával olvasta, hanem szabad idejében nagy szomjúsággal tanulmányozta. Gyakran magával vitte a mezőre is, hogy míg pihen, addig olvashassa. Mindig úgy érezte, bárhonnan olvasott is, hogy az ige hozzá beszél. Gyermekkorában szüleivel szinte törvényszerűen megtartották a reggeli-esti áhítatot, de nősülése után ezt már teljesen elhanyagolták. Most újra gyakorlattá vált a család életében a reggeli és esti áhítat. Korábban az étkezésnél elmondott szertartásos imákon kívül nem tartotta fontosnak, hogy bármikor is imádkozzon. Mostantól gyakran elvonult "csendes kamrájába", hogy Istennel társalogjon.[34]

A bűnbánat és az Istentől kapott új élet öröme dinamikus erővel áradt szét nemcsak a gyülekezetben, hanem az egész faluban, sőt a vidéken is híre kelt.

Károly és vele együtt a néhány felébredt a hét minden estéjén találkoztak. A közösségben először beszélgettek. A *felébredtek* elmondták, hogy milyen örömet éreznek ők azóta, amióta megvallották bűneiket és Isten bocsánatát kérték. Boldogan számoltak be egymásnak, azokkal az igeversekkel, amelyekből aznap üzenetet nyertek. Imádkoztak egymásért és egymás családtagjaiért, a gyülekezet tagjaiért, akik felől nem volt bizonyosságuk, hogy megtértek és újjászülettek.[35]

Kezdettől fogva Gergely Pál is, aki ugyan korábban nagyon kiegyensúlyozott és mértékletes életet élt, csatlakozott a *felébredtek* csoportjához. Saját elbeszélése szerint életében is nagy változás történt, mert előzőleg nem volt bizonyossága abban, hogy bűneit Jézus Krisztus megbocsátotta és hogy van örök élete.

A házi közösség vezetésében Gergely Pál és Károly munkatársak lesznek. Egyre nagyobb felelősséget éreztek közeli rokonaikért, a gyülekezet többi közömbös tagjaiért. Próbálták elhívni őket a házi közösségbe, mások kíváncsiságból mentek el. Némelyek bűnös életükből szabadulásra vágyva látogatták meg a házi közösséget. Kezdettől módszerükké vált, hogy megkérdezték azoktól, akik először jöttek el a közösségbe: "Hogy vagy lelkileg? - Biztos vagy-e afelől, hogy bűneid megbocsátattak? Biztos vagy-e abban, hogy van üdvösséged?" Legtöbb esetben a megkérdezettek úgy érezték, mintha Isten Lelke kérné számon őket, és ezért a kérdés súlya alatt megterhelődve, összetörve, sírva kiáltottak Isten szabadításáért. Bűneiket, amelyeket eddig tagadtak, vagy takargattak, most minden szégyen nélkül megvallották Istennek a közösség előtt. Ami alatt ezt valaki megtette, a Szentlélek másokban is mély bűnbánatot ébresztett. Beteljesedett amit az Úr Jézus ígért, hogy amikor a Lélek eljön, meg fogja győzni a világot a bűnről (Jn.16:8).[36]

A bűnbocsánat és a szabadulás felett érzett öröm csodálatos érzéssel töltötte el őket. Szabadulásuk után boldogan vallották, hogy most már a mennyország örökösei. A *felébredtek* öröme, lelkesedése egyre inkább fokozódott, tapasztalva önmaguk és mások életében az isteni kegyelem kiáradását.

A közösség a nyár-eleji, nyári mezőgazdasági szezonmunkák végzésekor természetesen ritkábban találkozott. Sok mezőgazdasági munkát közösen végeztek a falubeliek. A *felébredtek* a mezőre is magukkal

30. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec. 1.
31. Seres Berta nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 11.
32. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 10.
33. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 10.
34. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec.
35. Seres Berta nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 11.
36. Seres Berta nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 11.

vitték Bibliájukat, és a déli pihenő ideje alatt mohón olvasták a Szentírást. Munka közben gyakran hangos volt a mező a *felébredtek* éneklésétől.[37]

Késő ősztől tavaszig szintén majd mindennapos volt a *felébredtek* találkozása házaknál. Legtöbbször nem is rögzítették, hogy a következő házi közösség melyik nap és hol lesz. De ha valaki úgy érezte, hogy örömét meg kell ossza a testvérekkel, vagy imában támogatást kell kérjen tőlük, akkor egymásnak adták tovább a hírt, hogy mikor és kinek a házában fognak találkozni.

A vidéken is híre kelt a kémeri ébredésnek. Voltak olyanok, akik egy hétköznapon ellátogattak Kémerre, azzal a vággyal, hogy ők is meg akarnak újulni, és betelni azzal az örömmel, amilyet a felébredtektől hallottak. A hírt egymásnak hamar továbbadták a faluban, hogy jött valaki megtérni. Este ismét együtt voltak, úgy örültek egy ember megtérésének, mint amikor a családban egy újszülött érkezik. Így már nem csak a hír terjedt a környéken, hanem a tanúk által is egyre több gyülekezetbe jutott el az *ébredés* bizonysága.[38]

D/ A *felébredtek* a gyülekezetben

A kémeri gyülekezetben egyre növekedett a *felébredtek* száma. Kezdetben a gyülekezet egy kisebb részét alkották, de hatásuk mégis jelentős volt a közösségi életre és a szolgálatokra. A vasárnap délelőtti imaórákon addig csak néhány idős gyülekezeti tag imádkozott. Az ő bőbeszédű és megszokott imáikon kívül mások imádságát sohasem lehetett hallani. Amióta Isten Szentlelke felébresztett némelyeket, az imaórák teljesen megváltoztak. Több imádkozó lett. Az imák nagy hatással voltak minden jelenlevőre. Egyesek örömmel adtak hálát az új életükért, mások megvallották bűnös állapotukat, kérve Isten kegyelmét. Buzgón imádkoztak az igeszólókért és azért, hogy Isten sokakat ébresszen föl, hogy sokan örüljenek a személyes megváltás és üdvösség tudatának. Néha az éneklés alatt az ének szövege annyira szíven érintette a hallgatókat, hogy többen sírásra fakadtak és később Isten szabadításáért könyörögtek[39]

A vasárnap délelőtti igehirdetés után a *felébredtek* csoportja és még sokan mások is gyakran ott maradtak az imaházban. Néhányan kíváncsiságból, mások azért, mert megkívánták a *felébredtek* életében tapasztalt örömöt és a változást. Ilyenkor elfelejtkeztek az ebédről is. Egész nap az imaházban maradtak. Sokan elbeszélték, hogyan tapasztalták meg Isten megújító kegyelmét. Elmondták, hogy előbbi életük milyen terhelt volt a bűneik miatt és hogy örülnek most Jézus Krisztus szabadításának és az örök életnek.

A közösségben a szószólók Nagy Károly és Gergely Pál voltak. A *felébredtek* bizonyságtevése után olvastak Isten igéjéből egy szakaszt és azt értelmezték. Bárhonnan is olvastak a Bibliából, azt az üzenetet találták, hogy Isten szereti az embert és örök életet, üdvösséget ad kegyelméből annak, aki bűneit megbánva elhagyja azokat és Jézus Krisztusban új életet él. Megkérdezték a hallgatókat, hogy akar-e valaki megtérni; ha valaki jelezte szándékát, akkor azt kérték tőle, hogy mondja ezt el imában Istennek és azt is, hogy miért van neki szüksége a megtérésre. Mindnyájan térdre borulva imádkoztak. A megtérő imája után többen könyörögtek érte, majd hálát adtak az új életért.[40]

Sokszor megtörtént, hogy a bűnbánati imák után egymás közt is rendezték a rossz kapcsolatokat. Most derült csak fény igazán, hogy a gyülekezetben milyen sok harag, neheztelés, rossz indulat lappangott a testvéri kapcsolatokban. A megtérőktől ez később követelménnyé is vált: rendezze a rossz testvéri-embertársi viszonyait. Volt olyan, aki megkárosította, vagy meglopta embertársát, most azt is rendezte, miután Isten bocsánatát kérte. A kárt megtérítette,az ellopott dolgot visszaadta, megfizette.

A délutáni istentiszteleten az is megtörtént néha, hogy az igehirdetés kiszorult, mert a megtértek bizonyságtevésével eltelt az idő. Elmondták, hogy milyen volt régi életük, és hogy milyen örömet kaptak Jézus Krisztustól, bűneik bocsánata által. Az őszinte beszéd és az öröm láttán Isten Szentlelke újabb és újabb emberekben gerjesztett vágyat az igazi megtérés után. Ha valaki jelét adta annak, hogy ő is meg akar térni, ismét nagy együttérzéssel könyörögtek érte. Ilyenkor nem számított az idő múlása. Gyakran több órával hosszabb volt az imaházban eltöltött idő, mint az korábban szokásos volt.[41]

E/ Feszültségek a gyülekezetben

A kémeri gyülekezetben sokan voltak, akik egyetértettek a felébredtekkel, de voltak némelyek, akik szembe fordultak velük. Az egyes tagok életében végbement hirtelen változás a gyülekezeti-istentiszteleti szokások, gyakorlatok területén is reformokat sürgetett. Természetesen, a tradicionalisták szembefordultak mindenféle változtatással, kifogásolva azt, hogy miért kell a hívő élet egyes területeit túlhangsúlyozni. Voltak olyanok, akik nem tudták elfogadni a megtérést követő jó irányú változást némelyek életében. Várakozó álláspontot foglaltak el, azt mondva: "majd meglátjuk, meddig tart ez a buzgalom".

A *felébredtek* gyakran találkoztak együtt házi közösségekben. A testvéri szeretetben egyre jobban összeforrtak, közvetlenek, bizalmasak lettek egymáshoz. Azok, akik nem tartoztak hozzájuk, azzal vádolták őket, hogy személyválogatók, kivételezők a szeretetben. A házi közösségekről néha hamis, rossz híreket terjesztettek: például azt, hogy az ott résztvevőket bűnvallásra kényszerítik, a *felébredtek* el akarnak szakadni a közösségtől. Ez utóbbit abból következtették, hogy a házi közösség tagjai néha a rászorulókat anyagiakkal támogattak, anélkül, hogy a gyülekezetet erről értesítették volna. A felébredteket különös nagy öröm töltötte el a bűnbocsánat és az üdvbizonyosság tudatáért. "Miért kell azzal dicsekedni, és annyit beszélni róla?" - vádolták ezzel is őket.

A *felébredtek* buzgalmukban sokkal bátrabbak lettek a beszédben. Azok, akik előzőleg soha meg sem szólaltak a gyülekezetben, most gyakran bizonyságot tettek saját életükről és Isten igéjéből kapott új meglátásukról. Sajnos, néha az is megtörtént, ha olyan valaki vezetett imaórát, vagy istentiszteleten igét hirdetett aki nem tartozott a *felébredtek* közé, akkor a *felébredtek* közül valaki, bizonyságtétel címén, újraértelmezte az igét. Sokszor megbírálták, vagy minősítették a prédikációt, hogy nem volt a Lélek üzenete. Ezt fenntartás nélkül gyakorolták bárkivel, helybelivel, vendéggel, vagy akár lelkipásztorokkal is.

Nagy Károly és néhányan, akik megtérésük előtt híresek voltak a sok borivásról, elhatározták, hogy többé egyáltalán nem fogyasztanak sem bort, sem más szeszes italt. Erre a fogadalomtételre buzdították mindenkit, némelykor már erőszakosan is. A *felébredtek* határozottan elutasították,

37. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993.nov. 10.
38. Seres Endre nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 11.
39. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 10.
40. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec. 1.
41. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov.10.

hogy a menyegzői vacsorákon bort szolgáljanak fel. Úgyszintén a vasárnapokra, és a halotti torokra is vonatkozott a bor-tilalom. E bortermő vidéken sok konfliktust okozott ennek a fogadalomnak a megkövetelése és megtartása. A mértékletes borivók nem tartották bűnnek a saját gyakorlatukat, azonban álláspontjukkal szembekerültek az ébredőkkel. Ebből sok vita és ellenségeskedés is származott. A bor fogyasztása, vagy a bortól való tartózkodás egy kegyességi mércévé is vált: nem fogadták el azoknak a szolgálatát a felébredtek, akik kitartottak azon véleményük mellett, hogy mértékletesen lehet bort fogyasztani a hívő embernek is.[42]

F/ Ébredési énekek

A baptista gyülekezetekre mindig jellemző volt, hogy szerettek énekelni és szívesen tanultak, énekeltek új énekeket is. Az istentiszteletek szerves része volt az *ébredés* előtt is a közös éneklés. A többszólamú éneklés főleg a délutáni összejövetelek alkalmával szólalt meg. A gyülekezeti közös énekek a század elején kiadott "A Hit hangjai" énekeskönyv énekei voltak, az énekkarok pedig az Evangéliumi Karénekek énekeskönyv négyszólamú énekeit énekelték. Emellett az úgynevezett "írott énekek" - többszólamra feldolgozva - is közkedveltek voltak. Ezeket a karmesterek kézírással füzetekben sokszorosították. A nagyobb gyülekezetekben zenekarok is szerveződtek. Kedvelt volt a fúvószenekar (Kémer, Szilágyballa, Perecseny, Nagyfalu, Kraszna, Hadad,); vonós-, pengetős zenekar már kisebb számban működött. A gyermekek és a fiatalok ének-zene képzését a helyi gyülekezet karmesterei végezték. A karmesterek is önképző módon szerezték ismereteiket.

Ahogy az Isten igéjének olvasása és hallgatása nagy változáson ment át az *ébredés* éveiben, úgy az Istent dicsőítő énekek éneklése is. Az énekkarok és zenekarok működésében is nagy változások lettek. Isteni szolgálatnak tekintették a zenélést és az éneklést is. Ezért megkérték azokat, akik önmagukról nem tudták elmondani, hogy megtértek, hogy ne vegyenek részt e szolgálatban. Ebből aztán sok feszültség származott. Több gyülekezetben emiatt hosszú időre megszűnt a fúvószenekarok működése.[43]

A bűnbocsánat és az új élet öröme gyakran lelki énekek énekelésében fejeződött ki. Az énekek szövegére jobban odafigyeltek, és annak mondanivalója mélyebb hatással érintette szívüket, fejezte ki saját érzelmeiket és vágyaikat. Sokszor sírva énekelték a bűnbánati-, vagy Jézus Krisztus megváltó munkájáról szóló énekeket. Őszinte vágyakozással és örömmel énekelték Isten országáról, a mennyországról szóló énekeket. Az énekkarok is inkább evangélizáló énekekkel szolgáltak. A házi közösségekben is mindig nagy örömmel és átéléssel énekeltek. Volt alkalom, amikor nem tettek mást, mint egybegyűlve egymás kedves énekeit közösen elénekelték és imádkoztak. Otthonaikban és kinn a mezőn gyakran dicsőítették Istent énekeikkel.[44].

Az *ébredés* idején a legkedveltebb énekek közül a függelékben bemutatok néhányat. Ez énekszövegek hűen tükrözik a bűnbocsánat, a megújult élet és az örökélet reménységének az örömét.

42. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 10.
43. Hajas Miklós nyilatkozata, Kraszna, 1993. nov. 12.
44. Szilágyi József nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 11

V. AZ *ÉBREDÉS* TERJEDÉSE

A/ Magukkal vitték

A kémeri *felébredtek* buzgón hirdették más gyülekezetbeli ismerőseiknek új életük örömeit. Gyanakodva hallgatták őket,de látva az őszinte megnyilvánulást a régi bűnös életükről, és az új életük valóságáról is, sokakban kívánság vagy kíváncsiság támadt, hogy elmenjenek Kémerre meglátni, mi történik ott valójában.

A vasárnap délelőtti imaórán a látogatók már megtapasztalhatták a változást. Még az olyanok is, akik merő kíváncsiságból mentek el, amikor hallották az őszinte imákat, hogy ott nem a kötelesség, közszereplés, vagy szokás miatt imádkoznak hangosan, és érezték , hogy a közösség szívelelke eggyé forr az imában és nem unott türelemmel várják az imádkozások befejezését, hiányérzetük támadt.

Egy alkalommal a krasznai gyülekezet egyik szolgálótestvérét, Hajas Miklóst kérték meg imaóra vezetésre. Saját elmondása szerint ő hitt abban, hogy Jézus Krisztus megváltotta őt, de az istentisztelet végén bevallotta ismerőseinek: "Nekem hiányzik valami, ami nektek van." Ilyenkor a vágyakozónak elmondták, hogy miként kapták őszinte bűnvallásuk után a felszabadulást és az örökélet bizonyosságának örömét, majd együtt imádkoztak vele. Hajas Miklós is megújulva, nagy örömmel tért haza, buzgón hirdette másoknak is, hogy életében változás történt.

Voltak olyanok, akik bűnös szenvedélyük tudatában sok harcot vívtak önmagukkal, de szabadulni nem tudtak megkötözöttségükből. Számosan voltak a vidék gyülekezeteiben az iszákosság rabjai. Az ilyenek nemcsak a család, a gyülekezet szégyene voltak, hanem önmagukat is szégyellték, de nem tudtak önerőből megváltozni. Több hasonló helyzetben sínylődő ember a változás, szabadulás vágyával látogatott el Kémerre. A *felébredtek* közösségében az Isten jelenlétének különös közelségét átélve összetörtek és bűnbánattal szabadulásért bűnbocsánatért esedeztek. A Szentlélek nem csak bűnbánatra ébresztette őket hanem betöltötte a szabadulás örömével és üdvösségük boldog tudatával .Hazatérve nagy bátorsággal és boldogan beszélték el, hogy mit tett velük Isten. [45]

Kémeren a látogatók egyre szaporodtak. Akiket Isten kegyelme ott újított meg, azok visszavágytak a lelkiközösségbe és még másokat is hívtak magukkal. Olyan volt Kémer, mint egy szülőotthon. Sok sírás, bűnös élet miatti kesergés és őszinte szabadulásért való kiáltás hangzott el a közösségben, de ezt követően az újélet, a szabadulás, a megváltás boldog öröme töltötte be a hívőket. Sokan azért jöttek újra vissza, hogy tanúi legyenek mások megtérésének, együtt örüljenek a mennyei angyalokkal a bűnösök megtérésén. Nemcsak vasárnap, hanem hétköznap is jöttek látogatók. Ha vendég jött, elég volt egyet értesíteni a *felébredtek* csapatából és már futott is hívni a többieket. Késő délután vagy este már együtt is volt a közösség. Meglepő az a vágy és kívánság ahogy és amiért jöttek a látogatók. Nyíltan kijelentették többen, hogy azért jöttek, hogy megtérjenek, mert ők nem akarják tovább élni kettős életüket. [46].

Vasárnaponként gyakori volt a sok látogató Kémeren. "I96O január hónap 3. vasárnapján történt, hogy Kémeren nagy összejövetel volt. Becslések szerint mintegy ezer szilágysági hívő volt együtt. Nagy lelki megmozdulás volt. A nagyfalusi gyülekezetből is mentek többen, akikben megújulási vágy volt. A Kémerről hazajöttek közül az egyik testvér, akit

45. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov.10.
46. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec. 1

előzőleg a gyü-lekezet megfenyített helytelen élete miatt, felkereste a gyülekezet vezető-ségét. Mint tékozló fiú összetörve, bűnbánattal kért bocsánatot".[47]

A nagyfalusi gyülekezet lelkipásztora, Kiss László elzárkózott az ébredéstől 1960-ig. Távolról szemlélte és a híresztelésekből volt csak ismerete, amelyek nem voltak mindig pozitívak. Úgy ítélte meg, hogy nem ilyen megújulásra van szüksége a közösségnek, noha ő maga is megújulásért sóhajtozott. De amint látta Bódizs János életében a változást, az új élet örömét és Isten Igéjének a szeretetét, megváltozott a véleménye. "Ő maga is lelki megújuláson ment át, jóllehet megtérése nem akkor történt. Szolgálatai megváltoztak, ami magával ragadta a gyülekezetet is."[48]

Akik *felébredtek,* nem rejtették el a teljes életüket átformáló változást. Bátran tettek bizonyságot a gyülekezetben és ismerőseiknek is megújító isteni kegyelemről.

B/ Az *ébredés* hírvivői

A kémeriek örültek annak, hogy a vidék gyülekezeteiből is érkeznek látogatók azzal a vággyal, hogy Isten Szentlelkének munkája által ők is új életet nyerjenek. A látogatók látva a nagy buzgóságot és örömöt a vasárnapi istentiszteleti alkalmakon és a háziközösségekben egyaránt, a saját gyülekezetükben és otthonukban is hasonlót kívántak. Elhívták hát a kémerieket, hogy látogassák meg őket. Igy indultak el egyre többen, először a szomszédos gyülekezetekbe, majd később egyre távolabb. Nemcsak vasárnap mentek, hanem hétköznap is. Legtöbb helyre gyalog jutottak el. Ha kedvező fogadtatásban részesültek és a Szentlélek ott is lángra gyújtotta az *ébredés* tüzét, az is megtörtént, hogy napokig ott maradtak. Ilyenkor háziközösségekben egész nap együtt voltak. Beszélgettek, a Bibliából olvastak, imádkoztak, énekeltek. Nem volt nekik több szabad idejük mint másnak, hanem a lelki megújulások, a bűnből való szabadulás öröme elfelejtette velük a saját földi feladataikat is.

Ahogy szaporodott a gyülekezetekben a *felébredtek* száma, úgy gyarapodott azok száma is, akik tovább kívánták vinni ezt más gyülekezetekbe is. Nem szervezte őket senki. Mentek abba a gyülekezetbe, helységbe ahová hívták őket,vagy ahová késztetést, küldetést éreztek. Kettesével, vagy nagyobb csoportokban mentek a misszióutakra.[49]

1960-ig már egy tucat szilágysági gyülekezetben kigyulladt az *ébredés* tüze. A *felébredtek* kapcsolatban voltak egymással, gyakran ellátogattak a szomszédos helységek gyülekezeteibe, vagy a háziközösségekbe. A látogatásaikkal sok gyülekezetben feszültséget is okoztak. Az őszinte, szokatlanul bátor, néha erőszakosnak tűnő bizonyságtevéseiket, sok helyen gyanakodva, vagy elutasítólag fogadták. Némelyek előítélettel tévelygőknek tekintve meg sem hallgatták bizonyságtevésüket, vagy azt mondták rájuk, hogy a gyülekezet szakadását okozhatják az újszerű viselkedésükkel. A különféle vélemények és híresztelések ellenére a Szentlélek mind több és több "alvó" gyülekezeti tagot győzött meg a lelki megújulás szükségességéről.[50]

Az Úr különösen használt némelyeket az *ébredés* terjesztésében. Természetesen ezek nemcsak a kémeriek közül kerültek ki, hanem más gyülekezetekből is. Azok, akik legtöbbet utaztak, és más gyülekezetekben is elmondták, hogy mit tett velük Isten, és hirdették az új élet lehetőségét Jézus Krisztus kegyelme által, a következők voltak: Nagy Károly és Gergely Pál Kémerről, Hajas Miklós Krasznáról, Kulcsár Mihály Perecsenyből, Borzási Zsigmond Ipról, Balk Margit Nagyváradról (akinek a munkája nyomán a gyerekek és ifjak között is megtérések voltak), Bodor Sándor Gálospetriből, aki tizenhat éves volt, amikor megtért. Természetesen a felsorolás csak néhányat emel ki azok közül, akiket Isten felhasznált a mások felébresztésében. Ezekhez legtöbb esetben csatlakoztak útitársak is.

Sokan voltak olyanok is, akik a helyi gyülekezetben szolgálataikkal, megújult életük gyakorlati bizonyságtevésével eszközökké váltak mások felébresztésében.

Több fiatal lelkipásztor is ellátogatott Kémerre az 1960-as évek elején. Ők is megújultak és hazatérve gyülekezeteikbe másképp prédikáltak. Jézus megváltói munkája, a megtérés szükségessége, a kárhozat mint a megtéretlen bűnösök osztályrésze, a megtért és újjászületett ember örökéletének bizonyossága,- exponáltabban volt jelen azután igehirdetéseikben. "Ezek között voltak a következő lelkipásztorok: Kiss László, a nagyfalusi körzet lelkipásztora, Nagy Mihály, a krasznai körzet lelkipásztora, Bartha István, a bánfihunyadi körzet lelkipásztora, Mike Béla, a ballai körzet lel-kipásztora, Kiss Juhász Lőrinc, a sámsoni körzet lelkipásztora és Balla Dávid, a szőlősi körzet lelkipásztora". [51]

Vendég igehirdetők, lelkipásztorok szolgálatainak témájára és üzeneteire a mai napig is emlékeznek ezen a vidéken. Isten ezeket is felhasználta az *ébredés* eszközeként. Az *ébredés* ideje alatt különösen, de később is szeretett és visszavárt vendégek voltak a szilágysági gyülekezetekben Dénes Ferenc kolozsvári lelkipásztor, Kovács Géza lelkipásztor Magyarországról, akinek a hatvanas években a kommunista hatóságok bevonták lelkipásztori igazolványát néhány évre. Édesanyám Kovács Géza 1958-ban elhangzott szilágyballai szolgálata nyomán újult meg lelkileg.

A legtöbbet utazott és Isten eszközévé vált sokak felébresztésében Nagy Károly. A krasznai gyülekezet vett neki egy kerékpárt, hogy ne gyalog járja a misszióutakat. Valószínű azonban, az ő erős alkatának is megterhelő lehetett a szilágysági hepehupák és rossz utak járása az emberi erő által működő járművel, mert néhány év múlva ugyancsak a krasznaiak megajándékozzák egy motorkerékpárral. Sokat járt a szilágysági gyülekezetekben, és más vidéken is. Az 1960-as években lehetőségei szerint két évenként Magyarországon töltött egy hónapot. Először 1960-ban Gergely Pállal sok magyarországi gyülekezetet meglátogattak.[52]

Szilágymegyében 1958-1962-ig alakultak meg a szocialista termelő szövetkezetek. Az amúgy is szegényes termőföldű vidék lakosai még jobban elszegényedtek ezt követően. A szocialista iparosítás is elkerülte ezt a vidéket. Az erdélyi nagyvárosok pedig sok munkahellyel és viszonylag jobb életkörülményekkel vonzották a vidék tömegeit.

Az 1960-as években "a városra költözések során a Szilágyságból elköltözöttekkel megkétszereződött a nagyváradi, szatmári, nagybányai, aradi, temesvári és vajdahunyadi gyülekezetek létszáma"[53] A felébredt, megújult életű gyülekezeti tagok vitték magukkal buzgóságukat a fogadó

47. Kiss László: A Nagyfalusi Gyülekezet Krónikája 46.old.
48. Kiss László: A Nagyfalusi Gyülekezet Krónikája 44.old.
49. Hajas Miklós nyilatkozata, Kraszna, 1993. nov.12.
50. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec.1.
51. Kiss László: A Nagyfalusi Gyülekezet Krónikája. 44. old.
52. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec.1.
53. Kiss László: A Nagyfalusi Gyülekezet Krónikája. 45. old.

gyülekezetekbe. A maguk életében a bűn ellen harcoló és gyakorlati megújult életre törekvő, új gyülekezetbe bevándorlók sok mindent észrevételeztek az új közösségben, ami nem volt bibliai vagy helyes, ezért igen sok konfliktus és harc is akadt a bevándorlások következtében. Természetesen mindkét fél hibájából fakadóan. Az odaköltözöttek ha szeretetlenül másokat bírálva kezdték el saját jó látásukat terjeszteni vagy az igazság ügyét védeni, automatikusan elutasításba ütköztek és felforgatóknak, gyülekezet-rombolóknak lettek tekintve a helybeliektől. Az is megtörtént, hogy az új látásuk párosult bizonyos helyi szokásokkal és ezeket együtt ajánlták az új közösségnek, amit azok igy nem tudtak elfogadni. A sok konfliktus ellenére is egyértelműen jó hatást gyakoroltak a szilágysági *felébredtek* más gyülekezetekbe való költözésükkel.[54]

VI. MI VOLT A *FELÉBREDTEK* BIBLIAI TANITÁSA ÉS HOGYAN HIRDETTÉK AZT ?

A/ A *felébredtek* teológiája

A szilágysági *ébredés* úgy kezdődött el, hogy néhány egyszerű ember helyesen felismerte elveszett, bűnös voltát, és hittel Jézus Krisztus megváltói munkája által felkínált isteni szabadítást elfogadva meggyőződéssel vallotta, hogy kegyelemből örökélete van. A bűntől való szabadulás és az örök élet bizonyossága különös boldog örömmel és lelkesedéssel töltötte be őket. Amint erről másoknak is bizonyságot tettek, azt tapasztalták, hogy Isten minden őszinte vágyakozónak készségesen adja a bűnbocsánatot és az új élet örömét, az örök élet bizonyosságát.

Az *ébredést* kezdettől kiemelkedően jellemezte többek között néhány tanítás hangsúlyozása.

Bűn, megváltás, megtérés, újjászületés, örökéletről

- A bűnös élet következménye a kárhozat. Természet szerint minden ember bűnös.
- Isten megbocsát a megtérő bűnösnek, Jézus Krisztus váltságművére való tekintettel.
- A megtérés a bűn felismerését, megvallását a bűnös múlt miatti kesergést, összetöretés után hittel Jézus bűnbocsátó kegyelmének az elfogadását, a bűntől való elfordulást jelenti.
- Mivel minden ember bűnös, minden ember meg kell hogy térjen. A megtérő bűnösnek Isten megbocsát és örök életet ad. A megtéretlenek a kárhozat fiai.
- Mindenkinek tudnia kell önmagáról, hogy meg van-e térve. A megtért Istentől kapott új életben jár és a kegyelemből kapott örökélete bizonyosságában.
- A megtért, új életet és örök életet kapott ember kell, hogy tudjon tanúbi-zonyságot tenni az újélete valóságáról és örökélete bizonyosságáról.
- Az újélet valóságának láthatónak kell lennie abban, hogy a hiábavaló, bűnös cselekedetekkel nem vállal többé közösséget, Isten Igéjéből táplálkozik és a testvéri közösséghez ragaszkodik.

A gyülekezet a megtértek közössége

- A *felébredtek* vallották azt is, hogy a gyülekezetben csak a megtért, újjászületett tagok szolgálatára van szükség. Ezt mindenféle szolgálatra értették.
- Az újjászületett emberek őszinte közösségben kell, hogy éljenek egymással, sőt egymásért is felelősséggel tartoznak Istennek. E felfogás a gyakorlatban azt jelentette, hogy a testvérben fölismert bűnt tudomására kell hozni, figyelmeztetve annak következményére, és rámutatni a szabadulás lehetőségére.

Isten Igéjéről

A gyülekezeti tagok olvasták a Bibliát előzőleg is, és hallgatták az igehirdetést, de értelmüket homály fedte. Az isteni kegyelem által felébresztett, és újéletet kapott hívők nagy érdeklődéssel és szomjúsággal olvasták Isten Igéjét. Értelmük megvilágosodott, úgy tapasztalták, hogy az olvasott szakasz mindig személyes, konkrét üzenetet közöl nekik. Új életük természetes és elmaradhatatlan szükségletévé vált a Biblia olvasása.

Gyakran megtörtént abban az időben, hogy két testvér, ha találkozott, újságként mondták el egymásnak azt, amire Isten Igéje legutóbb tanította, figyelmeztette, vagy épp amiben megítélte. A házi közösségi alkalmak is sok esetben azzal teltek el, hogy beszámoltak egymásnak arról az üzenetről, amit az egyéni bibliaolvasáskor a Szentlélek megértetett velük. [55]

A gyülekezetben is megszaporodtak a bizonyságtevések, amelyek arról a fölismerésről számoltak be, amelyre Isten Igéjének az olvasása és megértése következtében jutottak el. A gyülekezetben és a házi közösségekben is rendszeresen imádkoztak az igehirdetőkért és a bizonyságtevőkért. Az igehirdetést úgy fogadták, mint Isten üzenetét. Néha megtörtént az, hogy valaki az igehirdetés befejezése után a nyilvánosság előtt beszámolt arról, hogy megítélte Isten Igéje egy bűnét.

A Szentlélekről

A Szilágyságban az *ébredést* megelőző évtizedben több baptista gyülekezetben zavart, sőt szakadást okozott a pünkösdista tanítások elterjedése. Az *ébredést* jellemző buzgóságot sokan előítélettel pünkösdi megmozdulásnak tartották, noha a tanítások hangsúlyai nagyon távol álltak egymástól. A *felébredtek* soha sem tanítottak a Szentlélek egyes ajándékairól, mint az újjászületett élet bizonyítékáról. Azt vallották, hogy a Szentlélek munkája a bűnfelismerés és bűnbánat, ugyanakkor az újjászületés is. Hangsúlyos volt tanításaikban az, hogy a megtért, újjászületett emberben a Lélek a bűn iránti érzékenységet ébren tartja és megítéli benne a bűnt. A Szentlélek jelenléte látható a hívő ember életében, az új élet tetteiben (Rm 8:1-16), és az üdvösségének biztos tudatában (2 Kor 5:5; Ef 1:13). Az Isten Igéjét helyesen értelmezni és hirdetni csak a Lélek által lehetséges. Nem fogadták el annak a tanítását, akiről tudták, hogy valamilyen bűnben él. [56]

B/ Hogyan tanítottak a *felébredtek*?

Az *ébredés* kezdetén spontán módon, mint nagy kincset talált emberek mondták el másoknak a megújultak az életükben történt változást és

54. Kiss László nyilatkozata, Arad, 1993.nov. 14

55. Borzási Zsigmond közlése alapján, 1993. nov. 11.
56. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 10.

örömük okát. Isten Szent Lelke másokban is vágyat keltett és őszinte kérésükre bennük is ugyanazt elvégezte. Ezt látva a *felébredtek* felelősségüknek érezték hogy, tovább hirdessék mindenkinek ezt. Azt vallották, hogy aki megtért, annak tudnia kell megtérése történetét bizonyságként elmondani másoknak és felelősséget kell éreznie a gyülekezet olyan tagjai miatt, akik még nem tértek meg vagy nem tudják bizonyossággal vallani azt, hogy örök életük van.

Isten eszközként használt némelyeket már kezdettől az *ébredés* terjesztésében. Ahogy kiterjedt más gyülekezetekre is az ébredés, Isten eszközei is szaporodtak. Az eszközök között alkati és személyiségi különbségek voltak ugyan, de kezdetben valamennyien egy módszerrel hirdették az *ébredés* szükségességét: saját bűnös múltjukról, gyülekezeti életük képmutatásáról, arról a felismerésről számoltak be, hogy így ők elveszettek voltak, majd a bűnbánat után tapasztalt szabadulásról és az örökélet örömteljes tudatáról tettek bizonyságot. Hangsúlyos volt igehirdetésükben és bizonyságtevéseikben a kárhozat mint a bűn fizetsége, és az örök üdvösség, mely kegyelemből minden megtérő bűnös számára lehetséges.

Nagy Károlynak kezdettől módszere volt, hogy megkérdezte másoktól:"Hogy vagy?", "Meg vagy térve?", "Biztos vagy abban, hogy örök életed van?". Ezt a módszert sokan átvették tőle. A kérdés feltevése sokakat kellemetlenül érintett, de tény, hogy a Szentlélek sokakat rádöbbentett valós állapotukra e kérdések hallatára. A házi közösségekben és a gyakori ún. utóösszejöveteleken (a gyülekezeti alkalmak után) is gyakorolták egymás megkérdezését. Sokszor tapasztalták, hogy a Szentlélek munkája következtében némelyek összetörnek, őszinte bűnvallással Isten kegyelméért kiáltanak. Természetesen nem mindig és mindenhol, sőt nem mindenkinél volt egyforma az, amit és ahogy Isten elvégzett benne. Ezt nem tudták feldolgozni sok esetben az *ébredés* hírvivői.

Megtörtént az is, hogy erőltették valakiknél a bűnbeismerést, bűnvallást, vagy mások megtérésében kételkedtek. A bűnvallás teljesen spontán módon a Lélek késztetésére történt kezdetben. Később ha úgy érezték némelyek, hogy valakinek a bűnvallása nem teljes, vagy nem őszinte, megkérték, hogy négyszemközt tegyen bűnvallást. Ezt a gyakorlatot Újszászi Benyó Illés magyarországi lelkipásztortól és feleségétől látták, akik az 1960-as évek elején néhányszor meglátogatták e vidéket. Természetesen azelőtt is volt olyan eset, hogy valaki egy lelki testvér bizalmát kérte egy bűnvallása meghallgatásában, de ezt helyesen mindig a megtérő, bűnvalló igényelte. [57]

Az emberi türelmetlenség és az eredményesség abba a hibába sodort némelyeket, hogy a módszerek működésének túl nagy jelentőséget tulajdonítottak, igy sok esetben jogosan erőszakosoknak sőt bűnvallatóknak is bélyegeztek némelyeket. Különösen Nagy Károlyra mondták ezt.

VII. ÜLDÖZTETÉSEK, ELLENTÉTEK

A/ Üldöztetések

A kommunista ideológiában a vallás mint a kapitalizmus megmaradt csökevénye megsemmisülésre volt ítélve.

Már 1954-ben kiterjedt a figyelme a hatóságnak a baptista gyülekezetek gyakori összejöveteleire. Ebben az évben korlátozták először az imaházakban a gyülekezési alkalmak idejét szombat estétől vasárnap délután két óráig.[58] E korlátozás betartását nem mindenhol követelték egyforma szigorúsággal, igy volt ahol ezt figyelmen kívül hagyták a gyülekezetek.

A szilágysági gyülekezetek megelevenedése, a Kérnerre látogatók tömege felkeltette a mindent szemmel tartó titkosrendőrség (securitate) figyelmét.

Ebben az időben (1959, 1960), a Hitközség vezetőjt és a lelkipásztorokat kényszerítették arra, hogy a gyülekezetekkel szigorúan betartassák a gyülekezeti összejövetelek korlátozását, szombat estétől vasárnap délután két óráig[59] A külföldiek szolgálata is tilos volt abban az időben a gyülekezetekben.

Sajnos a legtöbb gyülekezetben voltak beépített emberek, akik a gyülekezetben történtekről hamar értesítették a rendőrséget. "Bármelyik igeszóló számíthatott arra, hogy a vasárnapi szolgálatában használt szavakért, kifejezésekért hétfő reggel már a Szekuritátén kell jelentkeznie, hogy számot adjon." [60]

Az *ébredésre* kezdettől jellemző volt a háziközösségek gyakorlása. A gyülekezeti alkalmak korlátozása ezeket az összejöveteleket még inkább vonzóvá és gyakoribbá tette. "A bizonyos üldözőszervek ezt csak később vették számításba. Ez ellen úgy harcoltak, hogy politikai jellegű összejöveteleknek bélyegezték azokat, hogy több jogot formálhassanak azok üldözésére, vagy beszüntetésére" [61]

1964-től az Állami Vallásügyi Hivatal emberei (vallásügyi inspektorok) erős nyomást gyakoroltak a Baptista Unió vezetőire és a lelkipásztorokra, hogy ők tiltsák meg a Szilágyságban a *felébredtek* vezetőinek a más gyülekezetekben és helységekben a misszziózást. Mivel a *felébredtek* hírvivői ezt nem fogadták meg, drasztikusabb eszközöket használtak .Állandó megfigyelés alatt voltak azok, akikről megtudták, hogy az *ébredés* terjesztői, amint ez később kiderült: a Szekuritate minden útjukat figyelemmel kisért és jegyzőkönyvben rögzített.

1964-ben Gergely Pált, egy magyarországi vendéget és még néhány testvért Szilágybagoson letartóztatták, amint épp távozni akartak egy vasárnap az imaházból. Ugyanazon a héten letartóztatták Nagy Károlyt is. Arról faggatták őket, hogy az utóbbi években hol és hány helységben voltak. Meglepődve tapasztalták, hogy mindenről informáltak a vallatók, csupán tőlük is akarják hallani. A tanításaikról is durván kérdezték őket, azt akarva rájuk bizonyítani, hogy a szocialista termelőszövetkezetek ellen bujtatják az embereket. Nagy Károly 1956-ban tért meg, ezt mindenütt hangoztatta, ahol megfordult. Ebből is politikai jellegű dolgot akartak kovácsolni, társítva a Magyarországi forradalommal. Ez sem sikerült, hisz itt más jellegű dolgokról volt szó.

Egy szilágysomlyói testvért, Kulcsár Ferencet, aki fogságukból ki akarta szabadítani őket, tőrbe csalva, hivatalos személy megvesztegetésének vádjával letartóztatták, és később egy évi szabadságvesztésre ítélték.[62]

---

57. Kiss László nyilatkozata, Arad, 1993.nov. 14

58. Üdv üzenete 1993 III.szám 3. old. - Kiss László: Az üldözések célpontjai
59. Kiss László: A Szilágynagyfalusi Gyülekezet Krónikája 46. old
60. Üdv üzenete 1993. III. szám 3. old. - Kiss László: Az üldözés célpontjai
61. Üdv üzenete 1993. III. 3.szám, 3.old. - Kiss László: Az üldözés célpontjai
62. Gergely Pál nyilatkozata, Kémer, 1993. nov. 10

Néhány napi vizsgálati fogság után hazaengedték őket, de különösen Nagy Károlyt ezt követően rendszeresen berendelték kihalgatásra, és folyamatos megfigyelés alatt tartották. Ez idő alatt kihallgatásokat tartottak a vidék több gyülekezetében, keresve a terhelő vádat Nagy Károly ellen.

1964 márciusában, Nagypénteken, Nagy Károlyt elítélték egy évi szabadságvesztésre. A tárgyaláson a szilágysomlyói bíróságon hatvankét tanút állítottak ellene. Ezek közül hatvan baptista testvér volt, kettő pedig hamis tanú. A hatvan testvér közül senki sem mondott terhelő dolgot, de a két hamistanú koholt vádjai az igazságtalan bíráknak többet értek. Ezután fellebbezett és három hónap szabadságvesztésre csökkentették a másodfokú tárgyaláson az ítéletét. Bár a kihallgatásokon és az ítélethirdetés előtt nagy félelem volt Károlyban a fenyegetések és bizonytalanság miatt, de Isten csodálatos gondoskodását tapasztalhatta meg minden helyzetében. A másodfokú bírósági tárgyaláson a védelmét nem akarta senki elvállalni, majd egy baptista szülők gyermekéből lett ügyvéd kiválóan bizonyította ártatlanságát. Ennek eredményeképpen három hónapi szabadságvesztésre csökkentették az ítéletet.

A nagyváradi börtönből munkaszolgálatra vitték ki. Építkezésnél dolgoztak civilekkel együtt. Károlyt egy ács segédjének osztották be, aki néhány évvel azelőtt a Károly bizonyságtevésére tért meg. A szentjánosi testvérek, amint értesültek Lukács Sándortól, az ácstól, hogy Nagy Károly fogolyként vele dolgozik rendszeresen küldtek ennivalót a fogságban lévő testvérüknek.[63]

1965 márciusától a kommunista hatóságok kényszerítésére a Nagyváradi Baptista Hitközség felfüggesztette Kiss Lászlót a lelkipásztori szolgálatából (1968-ig). Úgy végezte tovább az igehirdetést, hogy nem ment a szószékre, hanem a padban, a hallgatóság között állva prédikált.

Folyamatosan zaklatták a rendőrség emberei. 1967-ben ismét egy nagyobb méretű üldözés következtében Kiss László lelkipásztort és Kulcsár Mihály perecsenyi diakónust hét hónapi szabadságvesztésre ítélték.[64] Azok, akik üldözve voltak, gyakori kihalgatáson fenyegetések borzalmaival rémítgetve, vagy még börtönt is szenvedve, nem veszítették el bizalmukat Istenben. A próba megedzette őket és Istentől kapott új erővel tovább végezték feladataikat.

Az évtized vége felé az ébredési megmozdulások és az üldözések szigorúsága egyaránt csökkentek.

B/ Ellentétek

A kommunista rendszer vezetői különös figyelmet fordítottak a vallások korlátozására, elsorvasztására. E céljuk megvalósítására bármely eszközt és módszert gátlástalanul alkalmaztak. Intézkedéseiket gyakran a vallások vezetői által hajtatták végre.

A "vallásügyi inspektor" engedélye nélkül semmi sem történhetett, még a helyi gyülekezetekben sem. A legszemléltetőbb példa erre, hogy a baptista gyülekezeteknek nemcsak a bemerítés helyét és idejét kellett előre bejelenteni, hanem a bemerítkezők pontos adatait is. Csak azokat lehetett bemeríteni, akik betöltötték tizennyolcadik életévüket és baptista szülők gyermekei voltak.

A vezetőket, lelkipásztorokat próbálták állandó függőségben tartani. Fenyegetéseiket és rémisztgetéseiket velük közölték, ha valami "rendszabályukat" nem teljesítettek a gyülekezetek, sőt, általuk kérették is számon azok elhanyagolását.[65]

A szilágysági *ébredés* hírvivőit, különösen Nagy Károlyt, a Romániai Baptista Unió és a Nagyváradi Hitközség vezetői arra kérték, hogy többé ne hirdessék más gyülekezetekben tanaikat. Az *ébredés* hírvivői ezt nem fogadták meg. Azt tudták, hogy vezetőik kényszerből cselekszik ezt, de úgy érezték, hogy megalkudtak a gonosszal és Isten akarata szerinti jó dolgok elfojtásában eszközökké váltak. Ez kialakította az ébredőkben a vezetőkkel szembeni ellentétet.

Az ellentétek még jobban kiéleződtek azt követően, hogy Nagy Károly elítélése előtt az országos baptista közösség elnöke és alelnöke személyesen kérte a kémeri gyülekezettől Nagy Károly kizárását a közösségből. (Ezt szintén hatósági kényszerítésből tették). A gyülekezet kényszerítő tények elé lett állítva: kizárja Nagy Károlyt a közösségből vagy betiltják a gyülekezet működését. A közösség sok vajúdás után a többséget védeni akaró döntést hozta: Nagy Károlyt kizárták a baptista gyülekezetből. Ezt követően még inkább elterjedt a gyülekezetekben az a hír, hogy a vezetők megalkusznak a gonoszt képviselő hatóságokkal. Különösen Nagy Károly érezte magát elhagyatottnak, amikor értesült a tényekről.[66]

A valóságos tények helyes ismeretével mindkét fél részéről és a megfelelő tájékoztatás az ellentétek elkerülésében eszköz lehetett volna, vagy legalább enyhítette volna azokat. A vezetők sem szántak időt a szilágysági *ébredés* megismerésére, hanem inkább a hírekből vonták le következtetéseket, ezért személyes hozzáállásuk sem volt pozitív. A vezetők félelmükben nem tájékoztatták a gyülekezetet a hatóság részéről rájuk nehezedő kényszerről, így nem ismerhették ezeket a gyülekezetek. Ezért nagyon sok rossz hír terjedt róluk.

VIII. AZ *ÉBREDÉS* HANYATLÁSA

Az egyháztörténelmi leírások és adatok egyértelműen bizonyítják, hogy az ébredések nem tartanak örökké, illetve nem folyamatosak. Az *ébredés* a Szentlélek munkája.Nem a Szentlélek munkájának a természetéből fakad ez a tény. Az *ébredés* továbbterjedését, folyamatosságát megszakító, lassító okok mindig az emberi hibákból, bűnökből, helytelen törekvésekből, félelmekből erednek.

Az ember Istenben való bizodalmának legnagyobb próbája az állhatatosság. Megmaradni az isteni vezetés által kijelölt úton, függetlenül a körülményektől és a személyes egyéni érdekektől. "Ellaposodik az ébredés, ha a hívők újra és újra föl nem ismerik, és be nem látják bűneiket. Az *ébredést* Isten Lelke csak akkor uralhatja folyamatosan, ha a hívők alázatban Istenre utaltan élnek. Az *ébredés* legtöbbször azért ér véget, mert az emberek nem figyelnek a Szentlélek vezetésére, és nem alázkodnak meg."[67]

Az 1960-as évek kezdetén különös nagy lendülettel terjedő ébredési hullám az évtized közepétől kezdett lehanyatlani. Ennek okai sokrétűek, de az bizonyos, hogy az emberi oldalon keresendő.

Az üldöztetések is kétségkívül hozzájárultak a hanyatláshoz. Mivel épp néhány Isten kezében alkalmas eszközt vontak ki a lelkimunkából,

63. Nagy Károly nyilatkozata, Felsőlóna, 1993. dec. 1.
64. Kiss László: A Nagyfalusi Gyülekezet Krónikája. 46.old.
65. Kiss László nyilatkozata, Arad, 1993.nov. 14
66. Nagy Károly nyilatk., Felsőlóna, 1993 dec. 1 .
67. Charles G. Finney: Az ébredéshez vezető út CH-5023 Biberstein

megfélemlítve ezzel másokat is. Mégsem itt keresendő a hanyatlás legfőbb oka.

A tömeges elköltözések az *ébredés* terjedésének eszközévé lettek sok esetben, de a megtizedelt szilágysági gyülekezeteket negatívan befolyásolták a hirtelen megüresedések. Hisz sok esetben épp a gyülekezet szolgálattevői távoztak el. A gyülekezetek megritkulása is hozzájárult az *ébredés* hanyatlásához.

Az *ébredés* hanyatlásának legfőbb oka azonban saját felismerésem szerint máshol keresendő. A megkérdezettek, különösen a vezető egyéniségek, Nagy Károly, Gergely Pál, Hajas Miklós úgy vélik, hogy a *felébredtek* több szeretettel és türelemmel kellett volna, hogy viszonyuljanak azokhoz, akikről úgy vélték, hogy nincsenek megtérve. Sok esetben erőszakosan faggattak, vagy győzködtek némelyeket, ami ellenhatást, megkeményedést vagy szembefordulást eredményezett.

Ennek a vidéknek a gyülekezeteire jellemző volt a szigorú gyülekezeti fegyelem, az egyszerűség követelménye. Ebből igen könnyen átsiklottak a törvényeskedésbe. Nem az *ébredés* következménye tehát a Szilágyságban a törvényeskedés, hanem mint előzőleg is jellemző negatív jelenség az ébredésben is helyet kap hozzájárulva ezzel az *ébredés* hanyatlásához, hisz ez nem a Szentlélek munkája volt, hanem emberi követelmények erőltetése. Mit is jelentett ez a gyakorlatban?

Az *ébredés* kezdetén az emberekre a bűneik fölismerése és megbánása és elhagyása volt jellemző. Újra és újra megvizsgálták életüket Isten színe előtt, hogy van-e bennük még valami, ami nem kedves Istennek. Ez nagyon helyénvaló. De később ha fölismertek magukban egy bűnt pl: egy férfi a nyakkendő viseletét (a vidéken nem volt jellemző a nyakkendő viselete), önmagában a hiuság bűneként vélte fölismerni és erről bizonyságot tett másoknak, azután e bűn általánosságát mindenkire érvényesnek tekintették és követelménnyé vált, hogy a megtért, újjászületett ember ne viseljen nyakkendőt. Néhány ilyen törvényeskedő szabály helyi jellegű volt. Kémeren, Krasznán, Perecsenyben a gyűrűk viselete, még a jegygyűrűé sem volt megengedett a gyülekezeti tagoknak Perecsenyben a temetéseken nem öltöztek feketébe (hogy ez ott és máshol is szokás volt), mondván, a hívő ember nem szomorkodik. Krasznán a menyegzőket megszüntették és a menyasszony fején koszorú disz viseletét megtiltották. Ezek és még sok más hasonló szabályok, követelmények figyelmen kívül hagyása másmás gyülekezetekben különböző következményeket vont maga után. Volt olyan, hogy a tagságát is fölfüggesztették, gyülekezeti szolgálatoktól eltiltották, vagy nyíltan kijelentették, hogy még nincs megtérve az ilyen. Mi is volt ez valóban?

A bűnfölismerést, amit Isten Szentlelke elkezdett, emberi módszerekkel akarták működtetni. Ezek a negatív hírek terjedtek később az ébredésről és ellenállást keltettek. Azt bizonyítják ezek a tények, hogy hiányzott a megfelelő biblikus tanítás. Az alap, a bűnfölismerés a bűnbánat a megváltás és örökélet bizonyossága helyes volt, csak a továbbnövekedés volt elhanyagolt. Újra és újra ezt az alapot rakták le (Zsid 6:1-3). Szemléltetően bizonyítja ezt a valóságot az a tény, hogy csak a megtéretlen gyülekezeti tagok felé misszióztak és a gyülekezet küldetését a világban elhanyagolták.

IX. AZ *ÉBREDÉS* MAI HATÁSAI

Úgy emlékeznek a megkérdezettek az *ébredésre,* mint egy dicső korszakra. Akkor Isten jelenlétében helyesen látták meg önmagukat. Felismerték bűneiket, hiábavaló életüket és az összetöretés és bűnbánat után hatalmasan betöltötte őket a szabadulás öröme.

A *felébredtek* közösségének egysége, az egymáshoz való őszinteség, a bűn iránti érzékenység és buzgóság, mind veszítettek azóta abból a valóságból, amely az ébredéskor jellemezte őket. Sajnos ma az is megtörténik, hogy némelyek sokat nosztalgiáznak, vagy saját élményeiket, átéléseiket többnek tartják a másokénál.

A szilágysági *ébredés* megszűnéséről ugyan nem beszélhetünk, de az 1960-tól egyre inkább terjedő lelki ébredési hullám az évtized vége felé erejét vesztette és fokozatosan csökkent. Az okokkal az előbbi fejezetekben foglalkoztunk. Határozottan megállapíthatjuk azonban, vizsgálva ma a gyülekezetek helyzetét, és a hívő emberek életét, hogy az *ébredés* hatása és következménye most is tapasztalható.

Általánosságban jellemző a baptista gyülekezetekre, hogy a kezdeti időszakhoz képest egyre kevesebb a laikus igehirdetők száma. E vidék gyülekezeteiben az *ébredés* következményeként az Isten igéje iránti érdeklődés megújult, a másokért érzett felelősség megelevenedett és komolyan vették az egyetemes papság elvét (1 Pt 2:9), és keresztyén küldetésüket (Mt 28:18-20). Ma is több gyülekezetben számos igehirdető van, olyanok is akik nemcsak a saját gyülekezetükben szolgálnak, hanem a körzet más gyülekezeteiben is rendszeresen prédikálnak, bizonyságot tesznek. Mások új gyülekezet plántálásában fáradoznak. Erre igen nagy szükség van, ha a gyülekezetek létszámát (több mint 40) és az ezekben szolgáló kevés lelkipásztort (6) vesszük figyelembe.

A helyi szokások és a kisebbségben élő magyar nemzetiség közösségigényével is magyarázzák némelyek azt a tényt, hogy e vidék legtöbb gyülekezetében különös éhség,vágyakozás tapasztalható ma is az igehirdetés után. A vasárnapi délelőtti és délutáni közösségi alkalmakon kívül majd minden gyülekezetben még hétköznap is van két összejövetel. Minden alkalmon nagy a részvételi arány. Ha csupán közösség vágyból fakadna e jelenség, akkor az ige utáni éhség, az aktív részvétel nem lenne tapasztalható, csupán csak a jelenlét. Ez is az *ébredés* hatásának a jele.

Az *ébredés* idején több fiatal hallotta meg az Isten elhívását a lelkipásztori szolgálatra. Némelyek az *ébredés* hatására lettek engedelmesek arra, hogy lelki ajándékaikat a gyülekezet javára kamatoztassák. Gyülekezeti vénné avattak több testvért, akik az *ébredés* idején, és később is nagy buzgósággal hirdették Isten igéjét nemcsak a helyi gyülekezetükben, hanem a vidék többi gyülekezeteiben is.

A gyülekezeti szokások-gyakorlatok megreformálása ma is érezhető ezen a vidéken. A vasárnap délelőtti imaórákon a hívők nagy többsége jelen van és imádkozik, mert úgy tekintik az imádkozást, mint az istentisztelet szerves részét. A menyegzői vacsorákról, a vasárnapi ebédről a bor fogyasztása az *ébredés* óta teljesen kiszorult.

Noha az *ébredés* időszakára nem volt különösen jellemző a gyülekezeten kívüliekért érzett mentőszeretet, ma a gyülekezetek tudatában e küldetésük felelősségként jelen van. Ennek eredménye az a tény, hogy a vidék gazdasági, ipari elmaradottságának következtében elköltözésre kényszerültek tömege miatt mégsem apadtak el, vagy szűntek meg a szilágysági gyülekezetek, amint erre más vidéken sok példát találunk, hanem ma is népes, szaporodó baptista közösségek.

AZ ÖNÁLLÓ MAGYAR BAPTISTA MISSZIÓ ELINDULÁSÁNAK CENTENÁRIUMI ÜNNEPE TAHITÓTFALUBAN

A Történelmi Bizottság, a fenti címen és helyen rendezett emlékünnepet melyet meghirdetett a Közgyűlésen, Újpesten, 1994. márc.26-án, és a Békehírnök ápr. 24.sz 136. oldalán. Külön levélben hívtuk meg az önálló magyar misszió elindításában résztvevő gyülekezetek küldöttségét. A Tahitótfalui Gyülekezet és Körzete /szigeti és a szokolyai/ mellett a Nap utcai, pestszenterzsébeti, őrszentmiklósi, rákoscsabai és szadai gyülekezeteket.

Az ünnepi alkalomra összegyűlt vendégsereget a helyi gyülekezet lelkipásztora, Nyári István köszöntötte. Az ünnepi alkalmat a Történelmi Bizottság elnöke, Dr. Mészáros Kálmán teol. tanár vezette. Emelte az ünnep fényét a jól felkészült helyi énekkar szolgálata.

Az igei alapvetést Kiss Emil lelkipásztor, a T.B. tagja, a megemlékező ünnepi előadást Dr. Gerzsenyi László teológiai tanár, a T.B. tagja olvasta fel. A vendégek közül felszólaltak, és köszöntötték a résztvevőket: Révész Árpád szövetségi elnök, Nap utcai Gyülekezet, id. Zentai László gy.vén Pestszenterzsébet, Baranyi László lp. Szada, Dr. Mészáros Kálmán lp. Rákoscsaba, Csuhai József lp. és Lakati Ádám presbiter a Szokolyai Gyülekezet nevében./

Figyelemreméltó elismerő szavakat mondtak a település nevében: Budai Mihály polgármester, Balla Benjámin a nyugdíjasok klubjának vezetője, a pócsmegyeri református lelkész a szigeten levő gyülekezetek nevében. A kisteremben ügyesen szervezett kiállítást tekinthettek meg a résztvevők.. Az egyik vitrinben volt kiállítva Szabó András nevezetes Bibliája, és az imaházavatásra /1903/ vásárolt Doxa zsebórája, ami még ma is üzemképes, /a Történelmi Bizottság tulajdonában van/, és egyéb értékes relikvia.

Az ünnep másnapján istentisztelet keretében méltatta a T.B. elnöke az önállósulási gondolat két értelmi szerzőjének és kivitelezőjének, Szabó András /1860-1943/ és Udvarnoki András /1865-1945/ testvéreknek életét és egész közösségünkre kiható áldásos munkásságát, az ige tanácsa szerint:

"Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, akik szólották nektek az Isten beszédét, és figyelmezvén az ő életük végére, kövessétek hitüket." /Zsid. 13:7/.

Dr. Mészáros Kálmán

Dr. Gerzsenyi László

SZÁZ ÉVES AZ ÖNÁLLÓ MAGYAR BAPTISTA MISSZIÓ

Az Úr Jézus Krisztus mustármagról szóló példázatának tanítása kétezer év alatt már sokféleképpen valóravált a hivők és az egyház életében. Ennek egyik példája a száz évvel ezelőtt Tahitótfalu központtal kibontakozó magyar baptista misszió, amelynek gyümölcseit ma is élvezi országos közösségünk és az egész világra kiterjedő baptista evangéliumi szolgálat.

1894 tavaszán szinte alig észrevehető módon kezdődött el a magyar ajkú baptista testvérek önálló körzeti szerveződése, amiből a később elsorvadó német nyelvű misszió mellett a magyarországi baptisták vezető szövetsége fejlődött ki. Erre az átalakulásra nem azért volt szükség, mintha a német nyelvű baptista misszió nem jó alapokon nyugodott volna. A magyar szövetséget nem is a német misszió rovására szervezték. Ennek inkább az volt a hátterében, hogy az abban a korban országszerte kibontakozó és az idegen, főként a német befolyás ellen erősödő irányzatok hatással voltak a baptista gyülekezeteket alkotó, többségükben magyar ajkú testvériségre, és ennek hangot adtak szervezeti életükben és missziómunkájukban is.

A tahitótfalui kezdeményezés

Már 1893 őszén behullt az új missziós kezdeményezés magva a földbe, amikor Csopják Attila néhány magyar nyelvű gyülekezeti taggal együtt kilépett a Budapest Wesselényi utcai német baptista gyülekezetből, és a tahitótfalui körzethez csatlakozott, amely magában foglalta a "Szigetség" területén, tehát Tahitótfalun, Pócsmegyeren és Szigetmonostoron levő gyülekezeteket. Ehhez a négy "gyülekezethez" vagy szórványhoz akkor körülbelül 60 bemerített gyülekezeti tag tartozott, de az egész országban már több ezret számláló magyar ajkú baptista megtértek vágyát képviselték és öntötték határozott formába.

Meyer Henrik és munkatársai azt szerették volna, ha a tanulmányaik elvégzése után Hamburgból hazaérkezett Udvarnoki András és Balogh Lajos úgy folytatja tovább a szolgálatot, hogy Tóth Mihály és Kornya Mihály felügyeletével járja a hozzájuk tartozó nagy kiterjedésű missziókörzet gyülekezeteit, főként bibliaterjesztői minőségben. Ezt a magyar gyülekezetek nem tudták elfogadni,

mert nagy volt a lelkipásztor-hiány, és nem akarták tovább elviselni, hogy a Meyer-féle központi vezetés döntsön felőlük, véleményük és kívánságuk figyelembevétele nélkül. Udvarnoki Andrásnak azt tanácsolta Meyer Henrik, hogy Bihar megyébe menjen missziómunkára, de erre nem érzett hajlandóságot, hanem az akkor hozzá érkezett meghívást fogadta el és Tahitótfalura költözött.

Közben Meyer Henrik és társai konferenciát tartottak, és eldöntötték, hogy Udvarnoki András Békés megyébe küldik. Amikor Udvarnoki András hazaérkezett Hamburgból, lement egy üzenettel Kornya Mihályhoz, és hajlandónak mutatkozott a vele való együttmunkálkodásra. De ez a találkozás nagyon balul ütött ki.

Udvarnoki András családi hagyományként őrzött epizódját fia, ifjú Udvarnoki András adta át írásban a Baptista Egyház Történelmi Bizottságának: "

Hamburgból Budapestre érve fölkereste Meyer Henrik testvért, hogy missziós beosztását megtudakolja tőle. Meyer testvér zárt borítékot és kiszámolt pénzt [útiköltséget] adott át neki, Kornya Mihályhoz irányítva őt. Kornya testvér elolvasta a levelet, és (kiszámolt pénz nélkül) ennyit mondott: »No, akkor menjen vissza a testvér oda, ahonnan jött!« Akkor apám gyalog és tehervonaton, két-három napos munkákat vállalva a közbeeső tanyákon, Pestre, ill. Őrszentmiklósra érkezett. És mint mondotta, ez volt az a pont, amikor a missziós önérzetén és az emberségén ejtett csorba miatt megtorpanva, majdnem rá sem lépett arra az útra, amelyet azután Isten kegyelméből és akarata szerint végigjárt. Tisztelettel: Udvarnoki András s.k." [1]

Udvarnoki András 1893. október 9-én választották meg a tahitótfalui misszió körzet lelkipásztorává, vagy ahogy akkor nevezték, "tanítójává". Ezután a gyülekezetek képviselői eldöntötték, hogy "köriratot" készítenek, és elküldik körülbelül 70 gyülekezetnek, hogy felajánlják nekik a magyar baptista misszióhoz való csatlakozást. A gyülekezetek egymás után jelentkeztek, és eljött az idő, amikor hivatalosan is kimondták egységes magyar szövetséggé alakulásukat.

Ekkoriban – érthető módon – eléggé feszültté vált a kapcsolat Meyer Henrik és a kilépni szándékozó gyülekezetek között. A magyar gyülekezetek – Udvarnoki András és munkatársai ajánlatára – írásban közölték szándékukat Meyerékkel, de ő a legtöbb esetben nem fogadta el a kilépési nyilatkozatot, hanem visszaküldte a feladó gyülekezeteknek. A kilépési nyilatkozatok és kérelmek szaporodása ellenére Meyerék arra számítottak, hogy minden visszatér a régi mederbe, és nem tettek lépéseket a munkamegosztás érdekében. Halogatásuk azonban csak siettette a magyar gyülekezetek elszakadását és önállósulását. Mire az öregek – Meyer, Kornya, Tóth – által vezetett konferencia 1894 tavaszán összejött, már kész helyzetet talált, mert a magyar gyülekezetek – Udvarnoki Andrással az élükön – önálló misszióvá szerveződtek. Udvarnoki András körzetét hamarosan a következő gyülekezetek alkották: Tahitótfalu, Pócsmegyer, Szigetmonostor, Budapest Nap utca, Erzsébetfalva, Szokolya, Vácharty án, Őrszentmiklós, Szada, Veresegyház, Fót, Pécel és Rákoscsaba.

A gyülekezetek az igehirdetés szolgálata mellett hamarosan megbízták Udvarnoki Andrást az úrvacsoraosztással is, mert Seres Sámuel felavatott körzeti lelki munkás ritkán jutott el hozzájuk. Udvarnoki András kissé vonakodva ugyan, de elfogadta a megbízást. Sőt, a tahitótfalui gyülekezeti órák jegyzőkönyvének tanúsága szerint, elvégezte első bemerítését is, miután tíz újonnan megtért személyt fölkészített az Úr Jézus példájának és parancsának követésére. A gyülekezetek és maga Udvarnoki András is tudta jól, hogy a véni tisztségre való kirendelés és felavatás szükséges ahhoz, hogy az úrvacsorai és bemerítési szolgálatokat végezhesse, de a gyülekezetek szavában Isten szavát ismerte föl, és a lelki kényszer alapján vállalta a munka minden területét.

Az első bemerítésre 1894. májusában került sor Tahitótfalun, amikor 10 személy merítkezett be a Dunában. Udvarnoki András a következő gyülekezeti órán (1894. május 18-án) visszatért a bemerítési istentisztelet ügyére: "

Utólagosan jegyzem meg, hogy az első keresztelés nekem nem tetszett, noha nem fordult elő valami baj, de a másik alkalommal már óhajtanám mégis, hogy másként történne, jó lenne talán, ha ki nem jelentenénk előre, csakis az utolsó istentisztelet alatt. A múltkori nép s gyermekek tömege rám nézve kellemetlen volt." [2]

Erről egyik jegyzetében is említést tesz nagyon szűkszavúan:

"Meyer azt mondta, hogy nem vagyok alkalmas a munkára. Rágalmazott. A tótfalusiak kilépése. Keresztelés Tótfalun."[3]

Eközben Balogh Lajos is elfoglalta munkaföldjét Hajdúböszörmény központtal, és 1894 elején önálló munkát kezdett. Mind Balogh Lajos, mind Udvarnoki András és az általuk vezetett gyülekezetek jónak látták, hogy közös konferenciát hívjanak össze, és évente kétszer meglátogassák egymás gyülekezeteit, ezzel is kifejezve együvé tartozásukat és közös szolgálati céljaikat.

Szabó András hősies vállalkozása

A száz évvel ezelőtt Tahitótfalun megalakult magyar baptista közösség nagymértékben Szabó András prófétai látomásának és hősiességének köszönheti létét. Szabó András 1889-ben tért meg és merítkezett be Budapesten Meyer Henrik által. Még ugyanabban az évben házat épített Tahitótfalun, amihez Meyer Henriktől 300 forint kölcsönt kapott azzal a föltétellel, hogy házának egyik nagyobb szobáját átadja a baptista összejövetelek rendszeres megtartására. A fölépült házat és istentiszteleti helyet Meyer Henrik nyitotta meg nyilvános istentisztelet keretében, meghatározatlan időtartamra. Szabó András a 300 forintos kölcsönből hamarosan kifizetett 100 forintot Meyer Henriknek. A gyülekezet később megadta a második száz forintot is. A harmadik száz forintot Meyer Henrik elengedte volna a gyülekezetnek, ha tíz évig vagy annál tovább használhatják Szabó András . lakását. De Meyer Henrik – valószínűleg a gyülekezet önállósulása miatt –, már az igénybe vételtől számított negyedik évben visszakérte az utolsó száz forintot, amit Szabó András kifizetett.

1. Udvarnoki András levele, Kézirat – Budapest, 1966.szeptember 25.

2. Tahitótfalui jegyzőkönyv, kézirat. 1894.május 18. 42.l.

3. Kézirat. A dátum ismeretlen.

Abban az időben Seres Sámuel szadai felavatott lelki munkás látta el a lelkipásztori teendőket egész Pest megyében, de munkálkodott Hont, Komárom és Nyitra megyében is. 1893-ban nagy várakozással tekintettek a gyülekezetek – amelyek tagjai többségükben magyar nyelvűek voltak – Udvarnoki András testvérék hazaérkezése elé. Meyer Henrik nem értette meg az idők szavát, és továbbra is a nagy német birodalom szemlélete értelmében kezelte a magyarokat. Felosztotta az ország területét három részre úgy, hogy maga munkálkodott a felső Pest vidéken Seres Sámuellel, a másik területet Kornya Mihálynak, a harmadikat Tóth Mihálynak adta oda azzal a tervvel, hogy mellettük Udvarnoki András és Balogh Lajos munkálkodik néhány évig mint bibliaterjesztő, és ha jól szolgálnak, akkor esetleg önálló munkaterületet is kapnak. A magyar gyülekezetek élni akarása és az újonnan hazaérkezett lelkes fiatalok szolgálatkészsége másként látta a nagy misszióparancs teljesítésének lehetőségeit, és azt az utat választotta.

Udvarnoki András /1865-1945/

Amikor Szabó András tudomást szerzett Meyer Henrik tervéről, óvást emelt ellene. Ehhez külön segítséget kapott Tóth Mihály testvértől, akivel Budapestről Tahitótfaluba hajózott, Tahitótfaluról pedig Szadáig gyalog mentek együtt. "Tóth Mihály testvér minden titkot feltárt, melyről már azután a tahitótfalui testvérek is értesültek, ami valamennyiünket nagyon lesújtott. El is határozták, hogy semmiképpen nem engedik meg, hogy a négyes bizottság terve keresztül vitessék; minden áldozatot meghoznak, hogy Udvarnoki András Pest megyében maradjon; ha más gyülekezetek nem járulnának hozzá, megteszik a legmesszebb menő intézkedéseket még annak árán is, ha mindenüket el kell adniuk."

"Ezzel bocsátották el Szabó András Tóth testvérrel, hogy tegyen meg mindent a terv meghiúsítása érdekében, t.i. hogy Balogh és Udvarnoki testvérek csak mint kolportőrök alkalmaztassanak az ország más megyéiben. Tóth Mihály Szadán felszólította Udvarnoki testvért, hogy menjen vele, aki azt válaszolta: Elmehetek, mert teljesen magamra vagyok hagyva, semmiféle intézkedés nem történt reájuk vonatkozóan és egy gyülekezet sem hívta még meg őket. Ezt a kijelentést Szabó testvér hallotta s nagyon szívére vette, t.i. hogy egy gyülekezet sem hívta meg. A szada-gödöllői úton Szabó testvér már kijelentette, hogy a négyes bizottság határozatának keresztülvitelére ne számítsanak, Udvarnoki testvért pedig megkérdezte, ha egy hatvan tagú gyülekezet meghívná, hajlandó lenne-e a meghívást elfogadni? Udvarnoki testvér a következőket mondta: »Ha egy hatvan tagú gyülekezet meghívna, ahol teljes egyetértés van és a meghívás egyhangúlag történne, elfogadnám a meghívást.«"

"Amikor Szabó András hazaérkezett Tahitótfaluba, a Szigeten levő három gyülekezetet megbeszélésre hívta össze, és egyhangúlag elhatározták, hogy Udvarnoki Andrást meghívják Tahitótfalura prédikátornak, Pócsmegyerrel és Szigetmonostorral együtt úgy, hogy önálló gyülekezetté lesznek, és függetlenítik magukat Budapesttől. Azonban készek lettek volna ezt a határozatot felfüggeszteni, ha Meyer Henrik a négyes bizottságban hozott határozatát visszavonja és egy országos konferencián hajlandó az ügyet letárgyalni, legalább fél éven belül. A megbeszélésre három tótfalui testvért küldtek el: Lukács Zsigmond, Szabó András és Csörgő József testvéreket, akik egy egész napon át tárgyaltak Meyer Henrikkel, de sajnos, eredménytelenül, mert Meyer Henrik nem volt hajlandó visszavonni nevezett határozatot és azt sem ígérte meg, hogy fél éven belül országos konferenciát hív egybe, ezt mondván: »Nem hívom egybe, mert utoljára is, ha egy fej áll száz fejjel szemben, de ha az az egy fej okosabb, annak az oldalán áll az igazság."

A Szabó testvér által megfogalmazott és az összes tag által aláírt kilépési nyilatkozat a küldöttek zsebében volt, de azon a napon nem adták át, hanem Tahifótfalun még egyszer megtárgyalták az ügyet. Negyven kérdésre kellett mindenkinek megfelelnie, és megkérdezték őket, hogy minden körülmények között és mindvégig kitartanak-e jelen elhatározásuk mellett. A válasz egyhangú és kivétel nélküli volt, »bármi történjék is«, a kilépési nyilatkozatot a gyülekezet legidősebb tagja, Lukács Zsigmond testvér adta át. Ezzel tehát a »Szigeten« levő három gyülekezet és a Budapestről kivált hat gyülekezeti tag önállóvá lett, és meghívta Udvarnoki Andrást, aki az eddigi fejleményekről semmit sem tudott. Fóton értesült minderről és óvatosságra intette a testvériséget, de már megtörtént a kilépés, és Udvarnoki Andrást meghívták, aki még 1893-ban Tahitótfalura költözött. Ezután csatlakozott hozzájuk az erzsébetfalvai, Nap utcai, őrszentmiklósi, rákoscsabai, szadai és a szokolyai gyülekezet. Ezt követően a gyülekezetek egymás után önállósodtak és csatlakoztak a tahitótfalui kezdeményezéshez. [4]

Így indult el Tahitótfalun egy olyan missziómunka, amely ma is folytatódik, immár az egész ország területén, egy Szövetség keretében. Hálásak vagyunk mennyei Atyánknak elődeinkért, e néhány gyülekezetért és bátor, prófétai látású vezetőiért. Név szerint Udvarnoki Andrásért, Csopják Attiláért, Szabó Andrásért, Seres Sámuelért. Ők voltak, akik időben felismerték Isten akaratát, és ráléptek az addig ismeretlen útra. Kezdeményezésüket áldás koronázta, és ennek gyümölcse ez a mai megemlékezés is, száz évvel az első idők küzdelmes napjai után.

Elhangzott: Tahitótfalun, 1994. április 30-án

4. Szabó András történelmi dolgozata: Adatok a magyarországi baptista gyülekezetek ötvenéves történetének megírásához. Dátum ismeretlen. Kézirat.

Nagy Ferenc

Száz éves a Nap utcai baptista gyülekezet

Ünneplő Gyülekezet, mélyen tisztelt Vendégeink! Az emberről, mint a teremtés koronájáról több olyan dolgot elmondhatunk, ami sajátos és csak reá jellemző. Így például azt is, hogy az ember Isten után szomjazó, más szóval vallásos lény.

A felsőfokú tanintézetekben úgy tanították, hogy a vallás történelmi kategória, ami azt jelenti, hogy nem volt mindig, hanem a fejlődésnek egy bizonyos fokán kialakult, és a fejlődésnek egy magasabb fokán majd megszűnik, mintegy magától elhal. Ugyanezt a profán jóslatot akarták megerősíteni a sok értelmetlen vitát kiváltó alap és felépítmény teóriájával is. A társadalom alapja a gazdasági szerkezet, a felépítmény pedig az alapnak megfelelő politikai, jogi, művészeti, vallási, erkölcsi, stb. nézetek és az azoknak megfelelő intézmények és szervezetek összessége, beleértve az államhatalmat is. Ha pedig az alap, a gazdasági szerkezet megváltozik, netán összeomlik, akkor vele együtt a felépítmény is megváltozik, összeomlik. Így az alap megváltozásával a vallásnak, vagy mondjuk félreérthetetlenül, az egyháznak a sorsa elkerülhetetlenül megpecsételődik!

A keresztyén egyház kétezer éves fennállása óta az alap többször is megingott, összeomlott, de az egyház az alappal együtt mégsem omlott a porba! – Ez azért történhetett így, mert a keresztyénség létalapja nem a gazdasági szerkezet, nem a termelési viszonyoknak az összessége (és bocsássák meg, kedves vendégeink, hogy nem történettudományi teóriával, hanem egy éneksorral fejezem ki magamat): AZ EGYHÁZNAK CSAK JÉZUS A FUNDAMENTUMA!

A vallást nem kellett kitalálni, mint azt sem, hogy a szemünkkel nézni, a fülünkkel hallani, a szánkkal beszélni és az eszünkkel gondolkodni kell! Az ember eredendően vallásos lény. Nincsen olyan kiásott emberi kultúra, amely a vallásra utaló lelettel erről ne tanúskodna!

Az egyház ellenségei a profán jóslat megvalósulását természetesen nem ölbetett kézzel, holdra merengve várták csupán, hanem tőlük telhetően és minden lehetséges eszközzel igyekeztek elősegíteni annak beteljesedését.

Ugyanakkor el kell ismernünk, hogy a világnak az egyházra irányuló kritikája, olykor intrikája sem volt alaptalan, és azt is, hogy az egyház és a hívők reagálása ezekkel nem mindig a Krisztusi szelídség jegyében történt. A hívőknek is bűnbánatban kell a nyomasztó terhektől megszabadulni, és a világ megmentésén megújuló erővel tovább dolgozni! Az pedig, hogy az idők viharait nagyobb veszteség nélkül sikerült átvészelni, nem az egyház vagy hívők érdeme, hanem Isten könyörületre felhevült szívének édes gyümölcse!

Centenáriumi megemlékezésünknek csak ez lehet az alapeszméje és az alapérzése is!

Pillantás a múltba

Missziótörténetünkben a gyülekezetplántálás klasszikus eseteként tartjuk számon a nagyszalontait. A Biblia, amelyet a buzgó terjesztők eljuttattak mindenfelé – így Szalontára is –, sokak érdeklődésének a középpontjába került. Szavait egyesek nemcsak szépnek, figyelemreméltónak tartották csupán, hanem egyenesen parancsnak fogták fel, amelynek megtartásával, naponkénti cselekvésével az életvitelük megváltozott. Az ilyen belső, de külsőleg is látható változást nem lehet, de nem is szabad titokban tartani, magánügyként kezelni. Amikor a Bibliában valaki ilyen prioritást enged meg az életében, akkor megy végbe az Ige és a Szentlélek ereje által az az átlényegülés, amit az írás megtérésnek, újjászületésnek nevez.

1871-ben Novák Antal bibliaárus Nagyszalontán egy helybeli lakos, Lajos János házában szerveződött bibliás közösségre talált. Ők a Biblia tanulmányozása révén mélyebb ismeretre és hitre jutottak. Fokozatosan megérlelődött bennük az a vágy, majd pedig szándék, hogy Jézus példaadása szerint ők is részesüljenek a bemerítésben. Ennek már csak külső akadálya volt az, hogy a bibliai hitvalló keresztséget Magyarországon ebben az időben senki sem szolgáltathatta ki. Amikor azonban, 1873-ban Meyer Henrik hazánkba érkezett, és Budapesten letelepedett, ez az akadály is elhárult. Meyer Henrik ugyanis felavatott prédikátor volt. Novák Antal, aki állandó közösségben állt a szalontai közösséggel, levélben értesítette őket, hogy bemerítésüket bizalommal kérhetik Meyer prédikátortól. Erre a nehezen várt eseményre csak 1875. augusztus 26-án került sor, Gyulán.

A gyülekezetalapításnak ez az esete megegyezik sok tekintetben az újtestamentumi esetekkel, noha minden gyülekezetplantáció mégis más! Amikor tehát Isten Igéjének olvasása vagy hallgatása által a hitrejutás megtörténik (ebben láthatatlanul a Szentlélek mindig segítőnk!), bűnösségünk tudatára ébredünk. Ilyenkor kérdezzük kétségbeesetten, hogy mit tegyünk. A feleletet a Biblia is megadja, Isten azonban itt lépteti be Anániásait a történésekbe, akik által a szükséges útmutatást a kérdező ember megkapja. Amikor Meyer prédikátor találkozott a szalontai hívőkkel, őneki csak a megtérésükről kellett bizonyosságot nyerni, hogy azután a bemerítés sákramentumát kiszolgáltatva – miként pecsétet és okmányt – hitelesítse emberek előtt is Istennek bennük elkezdett munkáját. A Nap utcai Gyülekezet létrejötte rendhagyó hazánkban. Az alapító tagok egy meglevő és jól működő gyülekezetből léptek ki, és hívták életre ezt a ma már nagy múltra visszatekintő gyülekezetet. A pártoskodások, meghasonlások, szakadások által keletkezett gyülekezetek természetellenes alakulatok. Új gyülekezet alapításához a régi mindig bázisul szolgál! A régi úgy segíti az újat, mint szülő a gyermeket! Az önkényes kilépéssel azonban megszűnik az elhagyott gyülekezettel való közösség. Ugyanakkor a hűtlen gyülekezet nem tarthat igényt az önállóságra! Csak szakadárok, a tisztesség és a jó rend megtiprói veszik maguknak a bátorságot arra, hogy az elpártolás mellett az önállósághoz is jogot formáljanak! Missziói tapasztalataink szerint a szakadár "gyülekezetek" kijózanodás után vagy visszatértek (részben vagy egészben) az elhagyott gyülekezetbe, vagy megkeményedve más fele-

kezethez kapcsolódtak, de igazán önálló és eredményes baptista misszió folytatására képtelenek voltak és elsorvadtak!

A Nap utcai gyülekezet egykori alapító tagjai nem zavarkeltés okán léptek ki a Wesselényi utcai anyagyülekezetből, sem nem tanbeli különbözőség kényszeréből fordítottak hátat a szeretett gyülekezetnek, amelyben hitben megerősödtek, és buzgón szolgálhattak is, és nem nagyravágyás vagy más elmarasztalható emberi gyengeségek miatt kellett az anyagyülekezetnek eltávolítani és a sátánnak átadni őket! Ha ilyen okok fennforogtak volna, még elképzelni is lehetetlenség lenne, hogy az önmagukkal meghasonlott elődök alkalmasak lehettek volna arra a misszióra, amire most igen-igen nagy hálaadással tekintünk vissza! Az anyagyülekezetből való kilépésre az egyetlen ok az volt, hogy Budapesten magyar nyelvű missziót akartak kezdeni és folytatni! A Wesselényi utcai gyülekezetben ugyanis német volt az igehirdetés és a tanácskozás nyelve is. A szóban forgó missziós program megvalósítására azonban Meyer Henrik testvér – sem szíve, sem esze indításából – áldását nem adhatta!

Európában a 17. századtól kezdődően a legtöbb országban a latin nyelvet fokozatosan a nemzeti nyelv szorította ki a közéletből. A latin – holt nyelv lévén – szókincse és grammatikája lezárt volt. Ennélfogva a fejlődő élet új jelenségeit, fordulatait kifejezni képtelen volt. A fejlődő élet támasztotta nyelvi követelményeknek az ugyancsak fejlődő nemzeti nyelv felelhetett meg maradéktalanul. Hazánkban a 18. század végéig a tudományban és a politikában túlnyomóan a latin nyelv uralkodott. De latin volt a tannyelv is. Széchenyi István gróf a Magyar Tudományos Akadémiát a tudományoknak magyar nyelven való művelése céljából alapította. Még inkább súlyosbította a helyzetet az a körülmény, hogy az igazgatás, a hatóságokkal való érintkezés nyelve a német volt, nem pedig a magyar. Az még egészen érthető, hogy az osztrák-magyar közös hadsereg vezényleti nyelve is német volt. Az egyszerű ember nem ismerte ki magát az államelméletben. A törvény előtt latinul forgatták el az igazságát, az adóhivatalban és a vásáron németül csapták be, és a hadseregben is németül parancsolgattak neki. A múlt században Európában legutóljára hazánkban szűnt meg a latin nyelv uralma. Ám nyelvünk a némettel szemben is csak lassanként nyerte el természetes jogait.

A probléma megértéséhez utalnunk kell legalább néhány mondatban fővárosunk történetére is. Buda és Pest Mátyás király idejében élte fénykorát. A mohácsi vész után 145 évig a törökök vigadtak bennük. Amikor 1686-ban visszafoglalták, az egykor gyönyörű Buda egy lepusztult, lompos keleti város látványát nyújtotta az átutazónak. A lakosság pedig ezután mindjárt kicserélődött. A magyar polgárságnak teljesen nyoma veszett. Helyükbe német telepeseket ültettek, akik a birodalom legkülönbözőbb tájairól érkeztek. Óbudán a török megszállás idején is megmaradtak a magyar lakosok, most azonban sváb teleppé változott. Budát pedig az udvar idegen képviselőkkel töltötte meg. A magyarságnak csak apránként lehetett ősi városait birtokba vennie. Népünk örökös honfoglalásban élte és éli az életét!

Meyer Henrik prédikátor nem ismerte a magyar nép sebeit, így fájdalmában osztozni sem tudott. Nem vette észre, hogy Budapest a magyar nép fővárosa még akkor is, ha utcáin a járókelők németül hemzsegtek! Missziói koncepciója jellegzetesen "birodalmi német" volt. A lokális szempontok és érdekek figyelmen kívül hagyásával akarta elgondolásait érvényesíteni és a parancsnoki helyet magának kívánta fenntartani. Ezt a vezetést az igazán birodalmi német baptisták helytelenítették. Meyer testvér fájdalmas hangú levélben és csodálkozva tette szóvá a német baptisták meg nem értését.

Mindezeknek ismeretében kijelenthetjük, hogy hazánkban német missziót kezdeni és folytatni nem volt tévedés, de az önálló magyar misszió kibontakozásának sürgetése nem reakciója volt ennek! Hogy az elődök a kiválással vetették meg e magyar baptista misszió alapjait, csak látszólagos szépséghiba! Ma már jól látható, hogy az akkori lehetőségek sohasem ismétlődtek meg. Így az erőszaktétel Isten országáért történt, amelynek jogosságát a leghitelesebb személy, Jézus Krisztus is elismerte, sőt szükségesnek tartotta!

Látjuk tehát, hogy a magyar népnek – igaz nem ok nélkül – fenntartásai voltak a német nyelvvel és még inkább a németül beszélő emberrel szemben. Maga a nyelv ebben természetesen nem volt vétkes, így a vele szembeni előítélet sem igazolható. Viszont ha figyelembe vesszük azt, hogy minden ember anyanyelvén ért a legjobban, és a pünkösdi nyelvcsoda a misszionáriusok tapasztalataival is egyezően azt igazolja, hogy az evangéliumot anyanyelven lehet és kell az emberekhez eljuttatni, akkor elődeink döntését megértjük azzal együtt, hogy törekvéseik abban a sajátos történelmi szituációban az egyetemes nemzeti érdekeinkkel is konvergáltak! – Minden népnek jogos igénye az, hogy az evangéliumot anyanyelvén hallgassa, a misszionáriusoknak pedig kötelességük ezt a szent igényt fölkelteni és betölteni minden nép üdvére!

A HEGYEN ÉPÜLT VÁROS

Kilépés a Wesselényi utcai gyülekezetből

Csopják Attila 1893-ban hatodmagával kilépett a Wesselényi utcai anyagyülekezetből. Ugyanakkor csatlakoztak is a tahitótfalui körzethez, amely már független magyar baptista missziós bázis volt. Először egy szerény pincelakásban találtak helyet maguknak a IX. kerületi Imre utcában. A következő évben pedig a VIII. kerületben béreltek egy szobát imaház céljára. Ennek ünnepélyes megnyitása 1894 május 1-én volt. Az erőteljesebb munka most kezdődött el Csopják Attila helyi és Udvarnoki András tahitótfalui körzeti előljáró vezetésével. Midőn pedig Udvarnoki testvér prédikátorrá avatása és Budapestre való felköltözése (1895-ben) megtörtént, tüneményes gyorsasággal nőtt és lett hegyen épült várossá a gyülekezet! Az 1894-ben megnyitott Nagytemplom utcai imaházat 1895-ben egy nagyobbra kellett átcserélni. A Hunyadi utcában béreltek egy kb. 150 személy befogadására alkalmas termet. Az érdeklődők száma miatt már ekkor is szűk termet 1897-ben sikerült úgy megnagyobbítani, hogy már 300 személy is részt vehetett egy-egy istentiszteleten. Néhány év múlva pedig (1903-ban) a névadó Nap utcában saját imaházat építhetett a gyülekezet. Ez már hosszabb időre kényelmes otthont adott a gyülekezetnek. Az új imaházban csak úgy pezsgett az élet. A kicsinyek a vasárnapi iskolában ismerték meg Jézust, a gyermekek barátját, és növekedtek a hitben. Az ifjúság az egyleti (önképzőköri) munkában bontakoztathatta ki magát, és végezhette lelket nemesítő szolgálatát. A leánykör szorgalmas, ötletgazdag munkája áldásos volt a gyülekezetben, tagjainak pedig a magánéletben való megbízhatósága városszerte híressé tette a gyülekezetet! Az énekkar (amelynek vezetői koruk igényeinek magasan megfelelve, képzett zenészek voltak) szívet melengető énekei szállást készítettek az igehallgatásra elcsendesedett gyülekezetben az édes Ige számára. Az asszonyok a nőegyletben fejtették ki hasznos és dicséretes szolgálataikat. A közösség bölcs tanítója, Udvarnoki

András testvér (másokkal együtt) a teológiai oktatás megindítója volt. Pásztori, lapszerkesztő és árvaházalapítói munkájának, evangélizáló körutazásainak elősorolása csak jelzései annak a hatalmas munkának, amelyet a jólszervezett közösséggel együtt lélegezve folytathatott 1927-ig a gyülekezetben Isten dicsőségére!

DR. SOMOGYI IMRE (1894-1951)

Dr. Somogyi Imre a szegedi csillagbörtön egykori foglya, folytatta bemerítőjének, Udvarnoki Andrásnak elkezdett munkáját. A Nap utcai gyülekezet lelkipásztori tisztébe történő beiktatása 1927. október 9-én volt. Az utódló pásztor javakorabeli, harminchárom éves volt. Viszont gyülekezeti tagsága még csak öt, a szorosan vett pásztori szolgálata pedig mindössze két évnyi volt. Nagy merészségnek látszott tehát ezt a felelősségteljes örökséget átvenni!-

Somogyi Imre azonban kalandos életének minden hasznosítható emlékét összegyűjtötte és lelkében szinte kategorizálva tároltan őrizte meg. Pásztori munkájában ennek sokszor hasznát vette!

Másrészről azonban azt is tudjuk, hogy magában az élettapasztalat senkit sem képesít a lelkipásztori szolgálatra! Ehhez szükséges az a többlet, amelyet csak az Istennel járó ember kaphat meg. – Akit pedig Isten nagy bajból ment ki – mint Somogyi Imrét is –, azzal Istennek terve van. Ez pedig üdvtörténeti tapasztalat!

A változással a gyülekezet növekedése nem állt le, hanem új lendületet vett Somogyi testvér vezetésével. Nem sok gyülekezetünk építkezett annyiszor hazánkban, mint a Nap utcai. 1930. tavaszán újból munkához láttak az építők. Példás gyorsasággal emelkedtek a falak, és a torony is magasba lendült. Igaz, pénzszűke miatt teljes magasságát nem érhette el, ám október 30-án hazánk egyik legszebb és legtágasabb temploma megnyitotta kapuit, amely országos konferenciáink állandó helye lett. De jubileumi alkalmaknak, jeles egyházi eseményeknek is ez lett a színtere. A baptista világ nagy igehirdetői ragyogtatták fel Krisztust az örökszép evangélium hatalma által, némán is tanúskodó szószékén. Testvéreink az ország minden tájáról ismerték az idevezető utat. Nap utca 40. és Kistemplom utca 12. volt az ország "közepe" a baptisták számára. Ide futottak össze a levelek, megrendelések, és innen indították el szeretett lapjainkat, énekeskönyveink ezreit, és egyéb kiadványainkat gyülekezeteinkbe. Ügyesbajos dolgaik elrendezését is ettől a "központtól" várták a bajbajutottak.

Dr. Somogyi Imre sokirányú munkát fejtett ki. Erejét és minden idejét gyülekezete és egész közösségünk javára áldozta fel. Működésének ideje – 1927-1951-ig – történelmünk nehéz időszakára esett. Ő azonban avatott kezű pásztorként vezette nyáját mindaddig, míg a szenvedések hazájából megbízó Ura a boldogság szép hazájába magához nem rendelte.

A száz év történetének második felét kutatni, feltárni ma még lehetetlen feladat. Egyik oka ennek a közelmúltban lezajlott rendszerváltozás. A hatalmat átadni kényszerülők érdekeltek voltak abban, hogy az őket kompromittálló dokumentumokat megsemmisítsék. Ez részben meg is történt. A maradék kutatási anyag pedig még zárolva van. Természetesen sok mindent tudunk, de a korrekt históriai bizonyításhoz szükséges dokumentumok nem állnak rendelkezésünkre. A kutatást nehezíti az a körülmény is, hogy az egyházaknak íratlan utasításokkal is történő irányítása eleve bizonyíthatatlan. Ennélfogva a felelősség csak a végrehajtókat terheli. Az egyházirányításnak gyakorolt módja volt az is, hogy a hatalom akaratát "fülbe súgták", az egyház vezetői pedig ezt, mint a közösség akaratát, kérelem formájában felterjesztették, a hatalom pedig ennek megvalósításához írásban is hozzájárult. – Mindezek kellőképpen érzékeltetik nemcsak a kutatás nehézségeit, hanem a kutatók felelősségét is, hiszen a hamis iratok csak az egyik fél bűnösségét bizonyítják, nevezetesen az egyháziakét, míg a hatalom pedig tiszta marad!

Mégis tartozunk ebben az ünnepi órában számot adni ennek az időszaknak a dolgairól is, Isten előtt!

Visszatekintve a múltra, orcapirulással kell megvallani, hogy nem láttuk mindig Isten ujját a történelem menetében, szabadításának vélt késésében, elhagyatottságunk hamis képzetét erősítgettük lelkünkben. Hitünk tépett zászlaja alig-alig lengett a pusztító zivatarban. Már nem néztünk felfelé. Kollaboráltunk a földi hatalmasságokkal, és elárultuk Megváltónkat és szent Testét is, a Gyülekezetet. Mártírjainkat, akik hűségesek voltak mindhalálig – lehet, hogy parancsra –, de kirekesztettük a gyülekezetekből! Őket kettős száműzetésbe kényszerítettük, de nem bánkódtunk sorsuk miatt. – Vessenek magukra! – mondtuk –, ha nem értették meg az idők szavát. – Pedig csak arról volt szó, hogy nem álltak be a hűtlen-hűségesek elvtelen gyülekezetébe. Lobogó hitükért utáltuk és megvetettük őket. Bizonytalankodásainkkal pedig megtévesztettük a gyöngéket, akik tőlünk akartak példát venni; botránkoztattuk a kicsinyeket is, és nem fájlaltuk elhanyatlásukat. Nagy garral tisztogattunk, és félénken hívogattunk. Némelyek karrierista becsvágytól hajtva rohantak a pályán fölfelé, és eltiporták azokat, akik elébük kerültek. A cserbenhagyott áldozatok fájdalmas pillantásait pedig nem vették észre, és segélykiáltásuk sem jutott el a fülükig. Pedig a gázolások nem lehettek véletlen esetek, és nem írhatók a gonosz idők számlájára sem!

Szólnunk kell a mindig népszerű emberről is, akit a népi bölcsesség így jellemez: Se nem hal, se nem hús, az Istennek nem gyertya, az ördögnek nem piszkavas! Vagyis az olyanokról, akik a nehéz idők veszedelmei elől elrejtőztek, és nem csináltak semmi rosszat és semmi jót, de most makulátlanságuk tudatában lerohanják azokat, akik félelmek között csak messziről követték Urukat, – mint Péter is azon a bizonyos éjjelen – és bemerészkedtek a főpapi rezidenciára, ahol tagadásaikat hallva sem fogadták be őket azok a káderek, akik a tűz mellett anekdotázva melegedtek! – Balul sikerült dolgainkat elrendezni csak úgy lehet, mint Péternek is a virágzó oleanderfák koszorúzta tóparton. Urunk kérdésére: Simon, ó, Jóna fia, szeretsz-e engem? – most már meg kell adni a végső választ, a visszavonhatatlan feleletet: Ó, Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy én szeretlek téged!

A babiloni fogságból megszabadult Izráel lélektani ábrázolása felülmúlhatatlan, amint az egyik zsoltárban előttünk áll: "Mikor visszahozta az Úr Sionnak foglyait, olyanok voltunk, mint az álmodók. Hatalmasan cselekedett velünk az Úr, ezért örvendezünk!"

Mindazáltal, mi nem akarunk emlékeztetőül siratófalat építeni, ahol könnybelábadt szemmel jeremiádokat énekelhetnénk önmagunk sajnáltatására! – Az örvendezés kellemes ideje immár eljött, amelyre szeretettel hívjuk meg az ünneplő gyülekezetet és kedves vendégeinket; mindazokat, akik részestársak kívánnak lenni örömeinkben!

Ne álmodozzunk tehát tovább, hanem teljen meg a szánk is nevetéssel, nyelvünk pedig vigadozással, mert nagy dolgokat mívelt velünk is az Úr!

Vigadozva áldjuk az Úr nevét!

Elhangzott a Nap utcai Baptista Gyülekezet jubileumi istentiszteletén, 1994. április 23-án.

"...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."

Dan László

ISTEN GYERMEKEI

E kevésbé ismert szektáról szóló írás a Szerző akadémiai szakdolgozatának egyik alfejezeteként született meg. Igen fontos kérdésben sürget fokozott felelősségvállalásra minden Igét és gyülekezetet szerető embert.
Ma, amikor elgondolkodtató vallási jelenségek, a Szentírás üdvüzenetének számtalan változatban való elcsavarása jellemzi korunkat, fontos szemmel tartanunk mindazokat, akik Urunknak, az Úr Jézus Krisztusnak nevében nyilatkoznak. Ezért nagy segítséget jelent ez az írás.
A Szerző a témával kapcsolatban további kutatásokat folytat. Reméljük, hogy munkájának gyümölcsét mindannyian hasznosíthatjuk a későbbiekben. - a Szerkesztő.

Története

Erről a közösségről még publikálatlan kéziratokból és a szektával való személyes kapcsolat révén tájékozódtam.

Ez a szekta is, sok társához hasonlóan, nem európai földön született meg. A szekta létrejötte és kezdeti fejlődése az Egyesült Államokban történt a 60-as években. A megerősödés és az ideológiai alapvetés időszaka után nemcsak a híre, hanem néhány képviselőjével együtt az eszmeisége is kezdett tért hódítani az újvilágon kívül. A 70-es évek közepétől vált érezhetővé jelenlétük Nyugat-Európában.

Szinte törvényszerű volt, hogy a 80-as évek végétől kezdve az egyre bizonytalanabbá váló politikai helyzetben a kelet-európai államokban is megjelennek.

A pontos időbeli meghatározásokat nagymértékben megnehezíti az a titokzatosság, ami ezt a szektát mind a mai napig befedi.

Az Egyesült Államokban néhány évvel a csoport létrejötte után jelenlétük és életmódjuk komoly indulatokat váltott ki. Az ellenük felhozott vádak és feljelentések nyomán egyes helyeken ügyészségi vizsgálatot indítottak. Az egyik vizsgálatot okulás végett hadd ragadjam ki a többi közül. 1974-ben adta közre New York államügyészsége másfél évi feszített ütemben végzett vizsgálata után a szekta bűnlajstromát. Most előzetesként csupán néhány dolgot emelek ki: nemi erőszak, modern rabszolgaság, pornográfia.

Az alapító David Berg önértelmezése szerint a szekta: végideji királyság, szent maradék. Jézus visszajövetelét 1993-ra jövendölte meg. Magukat forradalmi, radikális keresztyén csoportnak tekintik.

Tiltják:

- az állami iskolák, oktatási intézmények látogatását,
- bármiféle munkavállalást,
- arra törekednek, hogy soha, sehol ne legyenek bejegyezve.

A csoport tagjai mindig új név alatt jelennek meg, mondván, az üldözések miatt teszik ezt. 1990-91 óta:

- világ misszionáriusai,
- a jövő horizontja,
- független misszionáriusoknak nevezik magukat,
- Japánban: a 21. század nemzetközi iskolája néven, iskolát alapítva igyekeznek a szülőkhöz közel jutni.

Szervezeti felépítésük

Ez a rendszer sokat elárul a szekta felfogásáról és életmódjáról is. Az építmény csúcsán David Berg áll. Őt az úgynevezett "tanácsadói" stáb követi. A vezetés következő fokán az alvezérek állnak. a szekta bázisát a kolóniák képezik a kolónia pásztor vezetésével. A kolóniák tíz csoportba szakosodnak.

1. Pionier Kolónia 6 taggal M0 leveleket kapja, s a minimum szintet kell a füzetek árusításával teljesítenie.
2. A tagság kolóniája 7-12 taggal minden M0 levelet megkap, s a teljes szintet kell teljesítenie.
3. Szimpatizáns kolónia, nem teljesíti mindig a szintet, ezért csak DFO és GP jelzésű leveleket kap.
4. Ez a csoport hasonló, mint a 3-as, azonban még lazább kötődésű, ezért csak GP leveleket kap.
5. Gyermek-kolónia, anyák gyermekekkel, itt az anyák nemcsak saját gyermekeiket, hanem a szektához tartozó más gyermekeket is nevelnek.
6. Adminisztrációs kolónia: feladata a levelezés, iratok csomagolása, küldése.
7. Fordító kolónia: fordítja az M0 leveleket az adott ország nyelvére.
8. Baby-kolónia: összegyűjti indoctrinációs céllal az új áldozatokat.
9. Iskolai kolónia: összegyűjti az iskolaköteles gyermekeket, mert semmiféle iskolába nem járhatnak.
10. Selah kolónia: titkos, amit csak a vezetők ismernek, olyan új tagokat gyűjt össze, akiknek szülei keresik gyermekeiket.

David Berg 1978-ban kérdőívet töltetett ki a szekta tagjaival. Ebben a kérdőívben 233 kérdésre kellett választ adniuk. A kérdések között többnyire ilyen, és ehhez hasonló kérdések szerepeltek:

- egészségi állapota,
- szülők vagyoni helyzete,
- szülők foglalkozása,
- szülők képzettségi foka,
- szexuális jellegű kérdések.

Érdekes politikai színezetet ad és a szekta szövevényességét jelzi a következő adat. David Berg 1975-ben meglátogatja Líbiában Kadhafit, aki a szekta tagsága és szervezettsége iránt érdeklődik.

M0 levelek: ez a kapcsolat egyetlen formája a tagsággal, amit a hálózaton keresztül küld David Berg. A leveleket jelzéssel látja el, ami a levél későbbi útját határozza meg.

Levéljelzések:

GP: eladásra, utcai terjesztésre,
DFO: csak tagoknak és megbízható barátoknak,
DO: csak tanítványoknak,
LTA: csak vezetőknek!
LTO: csak a felsőbb vezetőknek,
LO: hasonló az előbbihez jellegében,
RV: átdolgozott régi levelek.

David Berg szigorúan előírja, hogy csak a GP jelzésű levelek kerülhetnek a nyilvánosság elé.

A szekta pénzügyei

Mivel a szekta a közeli világvég váradalmában él, ezért viselkedésüket ez nagymértékben meghatározza. Az iskolai képzés, jövedelem, munkahely, beteg- és öregségi biztosítás nem szerepel az elfogadott dolgok között.

Miből élnek tehát?

1. Az újonnan belépők minden vagyonukat viszik magukkal a szektába.
2. A koldulás minden beosztott tag feladata.
3. Audio és video kazetták árusítása indul (Heaven Magic, Aurora Production, Kiddie Viddie) jelzéssel.
4. Saját irodalmuk árusítása.
5. Az irodalom árusításánál történő agresszív rendszabályok:
   - először adj el, utána beszélgess,
   - ha rendőr vagy szülő jön, rejtőzködj el,

- ha fizetnek, a visszajárót tartsd meg és köszönd meg, mint adományt,
- aki nem éri el azt az összeget, amit napról napra össze kell koldulni, az büntetést kap.

A megélhetésük területén tehát azt az utat választották, amit hozzájuk hasonlóan egyéb szekták is (például Krisna tudatúak). Nem azon az úton járnak, amely az Ige, és a társadalom által is elfogadott.

Térítési módszereik

Magyarországon viszonylag rövid ideje vannak jelen, ezért ennél a pontnál nemcsak az itthoni módszerekre utalok. Hasznos figyelembe venni, hogy az elmúlt években, évtizedekben más országokban milyen módszereket alkalmaztak:

- Túláradó szeretettel körülvenni a kiszemelteket,
- Az új, jobb világ építésében való részvétel,
- Reménység felébresztése, hogy Jézus visszajövetelét együtt élik át,
- Az új megtértek elszigetelése egy helyre, ahol a szülőktől való teljes elszakítás történik (három hónapos éjjel-nappali agymosás),
- Miért kell elszakítani magunkat a jelenlegi világtól? Mert a mi feladatunk a világ elfoglalása,
- Szeretet és szex,
- Bibliai végidő-próféciák,
- Állandó foglalkoztatás,
- Teljes engedelmesség a vezetőnek,
- Minden visszaút felszámolása azzal a céllal, hogy ne lehessen visszatérni,
- A nyugtalan szülők félrevezetése (például békehadtestben vagyok, ne aggódjatok)
- Minden külső kritika hazugság,
- Az állam, az iskolák, a szülők és az egyházak a Sátán világa, nem lehetséges az együttműködés,
- Mindent megtagadni, és mindenkit letagadni, ami és aki eddig fontos volt számomra,
- A családi kapcsolatok teljes szétszakítása,
- A csoportokon belül is az a cél, hogy a kisgyermekeket elszakítsák szüleiktől,
- Ha rendőrség nyomoz utánatok jelszavuk: "meneküljetek egy másik országba!"

Miért nyomozhat utánuk a rendőrség? A következőkben álljon előttünk a közelmúlt egyik kirívó esete "Őrizetben az Isten Gyermekei! Franciaországban országos razziát tartottak az Isten Gyermekei nevű, a szabad szerelmet hirdető szekta tagjai ellen - közölte az MTI. Az akciók nyomán 52 felnőttet letartóztattak, több 140 gyermeket pedig kihallgattak. A szektát az amerikai David Berg alapította. A szekta volt tagjai elmondták, hogy a gyermekeket 12 éves korukban beavatják a szexualitásba. A felnőttek és a gyermekek együtt hálnak, és úgy tartják: a megváltás a szexualitás által érkezik el. " [1]

Az adatgyűjtés időszakában meg kellett látnom azt, hogy az ilyen és az ehhez hasonló razziák elől menekülők a kelet-európai országok felé veszik az irányt. Ebből következik az, hogy az utóbbi időben a nyugati országokban való zaklatásuk miatt Magyarországon is sokan keresnek menedéket. Fel kell tennünk a kérdést, vajon azt jelenti-e a demokrácia, hogy minden ilyen irányzatnak védelmet kell nyújtani?!

Kísérjük figyelemmel a szekta belső előírásait és szabályait:

- Menekülés alkalmával nők, öregek és kisgyermekek maradhatnak, tőlük nem tudnak meg semmi rendkívülit.
- Isten Gyermekei illegalitásban dolgoznak, és mindig menekülésre készen.
- A vezető személyzet meneküljön először, a legtitkosabb anyaggal, címlistával, kartonokkal és pénzügyi feljegyzésekkel.

"Forradalmi szabályok"

- A világ megjavításáért áldozatot kell hozni.
- Szabadnak kell lenni a törvényektől, a jogi kötelezettségektől.
- Isten mindent megengedett! Istenért szabad hazudni, csalni, egészen az ellenség megsemmisítéséig.
- Megengedett az emberek félrevezetése, és a hamis információ adása.
- A prostitúció megengedett és ajánlott, ha így pénzt lehet szerezni a szervezetnek, vagy

1. Népszabadság 1993. június 11.

támogatót lehet így megnyerni. Ezt szolgálja az ESCORT Service, a szekta nőket közvetít gazdag fizetőknek. A misszió neve: Fleurty Fishing.

- Behatolás a felső elitbe: kirívó eset rá a Fülöp-szigeteki példa. A szekta nőtagjai közül épültek be a katonai vezérkarba oly módon, hogy a tisztek szeretői lettek. Miután ez megtörtént, hathatós anyagi és állami támogatást szereztek a közösség számára.

- A szekta tagjai új neveket kapnak, ami megnehezíti a személyek rendőri azonosítását!

- Halálos ítélet, jövendölés a visszaesőknek és a szektát elhagyóknak.

A második generáció

A szekta a tagok által nemzett, illetve szült gyermekeket "tőkének" tekinti, a növekedés egyik forrásának. A gyermekeknek már egészen kicsi korban bibliai verseket kell megtanulni, és részt kell venni az utcai koldulásokban is. A szekta azt az elvet vallja, hogy a gyermekeket szigorúan, brutálisan kell fenyíteni.

Talán a legfájdalmasabb, és ezért a legelítélendőbb cselekmény a szektán belül a gyermek-prostitúció és a gyermek-szex. David Berg szerint a sex jó, megengedett, függetlenül az érintettek korától, rokonsági fokától.

A szektából kilépett tanúk szerint egyértelműen már egészen kiskorú gyermekeket is alkalmaznak a szektán belül perverz szexuális praktikákhoz.

- Kiskorúak egymás közt javasolt szexuális kapcsolata.

- Felnőttek szexuális kapcsolata kisgyermekekkel és kiskorúakkal.

- Vérfertőzés, mint a szabadság jele, például apa szexuális kapcsolata kiskorú lányával.

- David Berg 12 éves kortól javasolja a kiskorúak házasságkötését.

- Minden nő köteles kielégíteni a szekta férfiainak kívánságát.

A szekta tagságának egyharmada második generációs gyermek: 12-18 éves korú. Ezeknél a fiataloknál megfigyelhető, hogy a folyamatos promiszkuitás súlyos pszichológiai károsodást okozott. A beszámolók szerint a lányokra legnagyobb negatív hatással saját apjukkal, vagy az öreg szektatagokkal való közösülés volt.

"Szigorú engedelmességet követelnek, még a nemi partner megválasztásában is. Szuggesztív, paranormális hatások alkalmazásával tartják fenn a fegyelmet."[2]

A gyermekek ebben a világban nőnek föl, és később a normális világhoz való alkalmazkodásuk rendkívül nehéz, majdnem kilátástalan.

Az Isten Gyermekei Magyarországon

A legnagyobb számban Budapesten vannak jelen. Már évek óta tapasztalható jelenlétük. A kezdeti időkben csak ausztriai címet adtak meg az érdeklődők számára. Mindenkinek válaszoltak, aki őket levélben megkereste. Leveleik nagyon közvetlenek, bensőségesek, és egyben céltudatosak is. Mindenki, aki kapcsolatba kerül velük, kódszámot kap, ez a szám megjelenik leveleiken, illetve minden iraton, amely számukra érkezik. A levelezésben előrehaladva újabbnál újabb iratmissziós anyagot kapnak az érdeklődők. Elmaradhatatlan tartozéka ezen leveleknek a színes poszter, amelynek hátoldalán különféle témákban olvasható leírás. Minden levelükben megtalálható a "Napi Étel" c. füzetecske, amely a kapcsolat előrehaladásával párhuzamosan egyre komolyabb dolgokat tái az érdeklődő felé. Leveleiken és különböző iratmissziós anyagaikon nagyon szembetűnő a szívnek a jelenléte. A kapcsolat előrehaladtával a negyedik levelükben már utalást találhatunk arra, hogy kérik és várják az anyagi támogatást. Leveleik és iratmissziós anyagaik egymásra épülése egyértelművé teszi előttünk a szekta tökéletes szervezettségét. Leveleikből és iratmissziós anyagaikból a Függelékben néhányat bemutatok. Mára néhány területen változtattak a kezdeti időkhöz képest. A vallásszabadság lehetőséget biztosít számukra, hogy nyíltabban is vállalják önmagukat.

A fővároson kívül városomban, Debrecenben is működik egy csoport. A jobb megismerés és a csoport leleplezése érdekében komoly előkészületek

[2]Tarnay Brunó: Katolicizmus és kultuszok. Pannonhalma 1992. 63.

történtek. A hivatalos városi és megyei szervekkel a kapcsolatfelvétel megtörtént.

Gyülekezetem tagjai között van egy olyan házaspár, akik az ő "szolgálatuk" alapján indultak el Isten felé. A kapcsolat előrehaladtával azonban észrevették, hogy tévtanítókkal állnak szemben. Az eszmélés után látásukat leírva közölték a szektával, hogy az Isten Gyermekei, vagy ahogy Magyarországon sokan ismerik a "Család" nevű közösség az örök ítélet felé tart. Ezen levelük megírása után kapcsolatuk a szektával megszűnt.

A szekta Magyarországon is terjeszt röplapokat. Az egyiknek a címe: "A világot jobbá tesszük". Ebben az írásban, amiben magukról írnak, szépítve ugyan, de néhány dolgot mégis elismernek. Vizsgáljuk meg ezeket a dolgokat néhány magyarázattal kiegészítve.

1. A gyermekeket nem kívánják közoktatási intézményekbe engedni..

2. Nem kívánnak dolgozni, hanem adományokból, koldulásból élnek.

3. Nem titkolják, hogy az ausztráliai és a spanyol hatóságokkal alapos konfliktusba kerültek. Dolgozatom előbbi részében már kitértem arra, hogy a francia hatóságokkal is szembekerültek.

4. Illegalitásban vannak, csak postafiókkal érhetők el.

5. Kiadványaik a World Service, azaz M0 levelek kiadásában jelennek meg.

6. A kezdeti időszakban Magyarországon osztogatott színes agitációs röplapokon felajánlották a kapcsolatfelvétel lehetőségét. Ausztriai címet jelöltek meg.
Az utóbbi időben azonban már Magyarországi címet is megadnak.

7. A röplapok és egyéb kisméretű traktátusok félrevezetőek. Önmagukat úgy tüntetik föl, mintha valamelyik evangéliumi kisegyháznak a tagjai lennének. Igyekeznek önmagukat úgy "eladni", mintha egy keresztyén közösségbe tartoznának.

8. Röplapjaikból nyilvánvaló, hogy előre válaszolnak Magyarországon is a várható botrányokra. Igyekeznek a vallásszabadság és nemzetközi jog alapján legalitást szerezni, azonban látnunk kell, hogy tevékenységük egyértelműen illegális.

Gerzsenyi Sándor

REGGELI ZSOLTÁR

Atyám! Kegyelmed új reggelt virrasztott
Felettem. Munkás, csendes őszi nap.
Kint eső permetez. Itt meg az Ige
Zápora hull szívemre, tenfiad,

Megváltó Krisztusom szent érdemében.
Hangod szelíd, bár bűnömre mutat.
Tisztíts meg a tisztátlan gondolattól,
Hogy el ne vétsem soha az utat,

Amely hozzád vezet. Szeretnék lenni
Eszköz ma is kezedben. Szólj, Uram,
Én hallom s megteszem. Beszéded törvény,
Lelkem törvénye... A perc elsuhan,

Hanem a perc áldása megmaradhat,
Ha azzá lesz szolgálatom nyomán.
Uram, segíts időmet szent hasznodra
Váltni. Rajtam, utak vándorán

Kegyed ha megnyugszik, a lélek-eső
Üresen nem tér vissza. Jó kenyér
Lesz abból. Ó, segíts, hogy életemből
kenyér legyen: lágy, illatos, fehér!

Első kéve, 1980

Sajtófigyelő

A Biblia legősibb kéziratai

Hízelgő ajándék a királynak: az Alexandriai Kódex

Britannia és Franciaország között gyakran voltak viszályok, sőt gyakran még háborúra is sor került. Rivalizálásuk kihatott az egész földkerekségre és sok népet megfertőzött, még a bibliai tudományok terén is. I.Jakab király uralkodása idején /1603-1625/ vita kerekedett a görög ortodox egyház és a katolikus egyház között amiatt, hogy kit illet meg az elsőbbség a török fővárosban, Konstantinápolyban. Az angol nagykövet a görög egyház mögé állt, a francia pedig a katolikus egyházat támogatta.

A görög pátriárka nagyon hálás volt az angolok támogatásáért, és segítette őket, hogy régi kéziratokat és szobrokat gyűjtsenek. Hálájának külön jeléül különleges ajándékot ajánlott fel, amelyről azt gondolta, hogy bizonyára elnyeri majd az angol király tetszését. A nagykövet levelet küldött Londonba, és leírta az ajándékot. Beszámolója szerint egy Bibliáról volt szó, amelyet Tekla vértanú írt, aki Pál idejében élt. Jakab király azonban meghalt, mielőtt kezébe jutott volna a könyv. Halála elodázta az ügyet, de a pátriárka 1627-ben átadta a Bibliát a nagykövetnek, az új király, I.Károly részére.

A kézirat eljutott Londonba, ahol a Királyi Könyvtárban helyezték el, majd 1757-ben II.György király a British Museumnak ajándékozta. A tudósok azonnal nekiláttak tanulmányozásának, és tudományos cikkek jelentek meg róla. Nem tudták bebizonyítani, hogy a Biblia valójában olyan régi, mint ahogyan a nagykövet állította, de mindenesetre a legősibb görög kéziratnak tekintették.

Ma ezt a Bibliát Alexandriai Kódexnek hívják, mert minden jel szerint a pátriarka Alexandriából hozta magával, ahol egyházi tisztséget töltött be, mielőtt Törökországba került volna. Nem tudni, hogy pontosan hol írták. Keletkezésének idejével kapcsolatban megállapították, hogy bizonyára nem a negyedik század közepe előtt másolták le, mert a zsoltárokhoz Szent Atanáziusz írt bevezető magyarázatot, aki Kr. u. 373-ban halt meg. Nagyon nehéz megállapítani a kézirat keletkezésének pontos idejét, de stílusáról ítélve a Kr.u. 400 és 450 közötti időszakra helyezhető. Vagyis kevesebb, mint 350 évvel az Újszövetség megírása után másolták át.

A féltve őrzött titok: a Vatikáni Kódex

A 15. századtól – vagy talán még előbbről – a Vatikáni Könyvtár birtokában is van egy igen régi görög Biblia. Erasmus, a híres tudós, aki elsőnek nyomtatta ki az Újszövetséget görög nyelven /1516/, megbízást kapott, hogy tanulmányozza át az említett példányt. A rákövetkező évszázadokban még néhány tudós próbálkozott kutatásokkal, de egyikük sem fejezte be kutatói munkáját.

Később a könyvet elrabolták Rómából. Napóleon 1797-ben Párizsba vitette. Ott egy német tudós írt tanulmányt keletkezésének időpontjáról. Miután 1815-ben visszakerült Rómába, az illetékes egyházi fórum nem engedte meg a tudósoknak a könyv tanulmányozását. 1843-ban azonban a lángelméjű fiatal Tischendorfnak lehetővé tették, hogy hat órán át tanulmányozza, 1866-ban pedig hosszabb időre is. A nagy tudósnak azonban ki kellett ürítenie minden zsebét és kiraknia minden följegyzését, mielőtt belelapozhatott volna a könyvbe.De 1890-ben a Vatikán már lefilmeztette a könyvet, így mindenki számára hozzáférhetővé vált.

A görög Bibliának ez a másolata a negyedik század közepe táján keletkezett, tehát régibb az Alexandriai Kódexnél. A dátumot itt is az írás stílusából kiindulva állapították meg.

(hk)

Hitélet – 1994. január

DÉL-AFRIKÁBAN, ahol nemrég zajlott le az első szabad választás, 25 millió ember tartja magát keresztyénnek. Ez a lakosság 90%-a. Legtöbben az independensek /független protestánsok/ vannak, akiket létszámban a római katolikusok és a reformátusok követnek. A keresztyének növekedése azonban megtorpant. /Jó Hír Munkaköz., BaHír/

ITTHON TÖRTÉNT

Megkezdődött a Benczúr utcai teológia épületének felújítása

Szövetségünk vezetői július 7-én írták alá a szerződést azzal az építési vállalkozóval, aki az 1992-ben visszakapott volt Baptista Teológia épületének felújítását végzi. A munkálatok első ütemében a tetőtér, a II. emelet, valamint a lépcsőház felújítása készül el erőltetett ütemben, a tervek szerint szeptember 30-ra. A teljes épület átadását 1995 szeptember végére garantálják az építők.

/BaHír/

Alapkőletétel Kaposvárott

1994. június 25-én alapkőletételi ünnepély volt az épülő kaposvári imaháznál. A dokumentumokat tartalmazó urnát szövetségünk elnöke, Révész Árpád testvér helyezte el,míg az igencsak súlyos alapkövet a helyi gyülekezet lelkipásztora, Tisza Attila testvér emelte helyére egyik kőműves testvér segítségével.

/BaHír/

7400 percben hitről, egyházról

Évi 7400 percben sugároz a Magyar Televízió vallási műsorokat - állapították meg július 22-én a Keszthelyen megrendezett "Vallási műsorok Közép-Európában" című Konferencián. A jelenlegi műsoridő egyharmada katolikus, egyharmada protestáns és zsidó, egyharmada pedig más vallási műsor.

/MK/ BaHír/

ÚJ ÉNEKFÜZET

"Zeng az ének" - címmel új énekfüzetet jelentet meg a Baptista Egyház. A színes borítóval megjelenő füzet 57 éneket tartalmaz; régi missziós énekeket éppúgy, mint mai hangvételű ifjúsági énekeket. Az énekfüzetet elsőként Tahiban, az Augusztus 20-21-én rendezendő Konferenciai Napokon veheti kézbe az énekszerető baptista testvériség.

/BÉSZ, BaHír/

Jubileumi Tanfolyam

Június 27. és július 9. között immár 20. alkalommal rendezték meg a Baptista Egyház Nyári Egyházzenei Tanfolyamát. Beharka Pál testvér szervezése nyomán négy tanszakon, tizenöt tanár tanított több mint 100 hallgatót. A tanfolyamot meglátogatta Dr. Leroy Jarbrough testvér a Baptista Világszövetség egyik zenei vezetője is. A záróistentiszteleten sok tehetséges karvezető- és orgonista- jelölt adott számot a tanultakról.

/BaHír/

AZ EBF CONGRESS NEWS HÍREI

Az Európai Baptista Szövetség IX. Kongresszusának ideje alatt Lillehammerben sajtószolgálat működött, EBF Congress News néven. A közérdeklődésre igényt tartó hírekről, a kongresszusi idő előtt vagy alatt történt érdekes eseményekről, a helyszínen készült riportokról egyaránt színes tájékoztatást adott ez a sajtószolgálat. A munkát az EBPS vezetője, Stanley Crabb vezette nagy szakértelemmel. A teljes anyag közlése meghaladná lapunk terjedelmét. Ízelítőül azonban egy kis válogatást közreadunk.

Az Európai Baptista Kongresszus megnyitójának témája: az egység

"Keresztyén egység" – hallatszott az együttes kiáltás Lillehammerben, Norvégiában, amikor megnyílt a XI. Európai Baptista Konferencia. /Az EBF IX. Kongresszusa az európai baptisták XI. európai méretű találkozója – EBPS közlése./ Európa 34 országából és a Közel-Keletről 5000 résztvevőt vártak a rendezők a hat napos együttlétre.

"Az olimpiai sportolók azért jöttek, hogy megmutassák erejüket, mi pedig azért, hogy kifejezzük szeretetünket" – mondta Birgit Karlson az EBF elnöke és a Svéd Baptista Szövetség főtitkára.

Lillehammer, egy 30.000 lakosú, tóparti város, két órai távolságra van az ország fővárosától, Oslótól. Sok baptista szállt meg az olimpia résztvevőinek épített létesítményekben. A Kristins Hall már majdnem megtelt a vendégekkel, amikor a bejelentkezések még késő este is folytak.

Az ötévenként megtartott kongresszus feladata, hogy ihletet és közösséget adjon a baptistáknak. A résztvevők egy tucat szemináriumra és összejövetelre, valamint esti istentiszteletre látogatnak el. A kongresszus nyelve angol, de szinkron tolmácsolást biztosítanak fülhallgatók segítségével fél tucat nyelven.

A hangsúly a keresztyén egységen van, ami rávilágít arra, hogy sok kelet-európai országból most utazhatnak először szabadon nyugatra az emberek. De a kongresszus résztvevői különbözőségüket is kifejezték azzal, hogy a 45 ország egy-egy képviselője nemzeti öltözékben felvonult a közösség előtt, és több tucat nyelven elhangzott a kongresszus jelmondata: "Együtt szolgáljuk az Urat!"

Az országok változását jól kifejezi az a tény, hogy az albániai baptisták először vehettek részt baptista kongresszuson. Az öt évvel ezelőtti, budapesti kongresszuson nem voltak albániai baptisták, sőt, csak egy kevés baptista testvér volt az akkor még ateista Albániában. Azóta, hogy szabadon gyakorolhatják vallásukat, több tucat gyülekezet alakult ott.

"Isten csodái folytán lehetséges most így találkoznunk" – mondta a dán baptista vezető, Knud Wümpelmann, aki egyben a Baptista Világszövetség elnöke, és az EBF ex-titkára. Wümpelmann testvér köszöntéseket hozott a hat földrész több mint 150.000 gyülekezetének 38 millió baptistájától. A teljes baptista család, beleértve a bemerítetlen gyermekeket is, körülbelül 60 millió.

"A keresztyén egység nem egy cél, amit magunk elé kell tűznünk, hanem Isten ajándéka, ami már a birtokunkban van." – mondta Per Midteide, norvégiai baptista lelkész, a Norvég Gyülekezeti Segélyszolgálat főtitkára. Midteide testvér a Norvég Baptista Szemináriumban tanít közel Oslóhoz, és korábban a Norvég Baptista Szövetség főtitkára volt.

A kihívás, mondta Midteide testvér, az a baptisták számára, hogy megéljük azt az egységet, amelyre Isten elhívott minket, "úgy vigyázzunk rá, hogy egyetlen megosztó erő se tudja szétrombolni egységünket. Ez nehéz feladat, mert a Sátán folyamatosan támad, és nehéz saját erőtlenségünk miatt is."

Per Midteide emlékezett arra, hogy a baptistákat a történelmük és a nehézségeik is összekötik. A reformáció ideje alatt "a kis anabaptista család szétszórt és üldözött volt a meggyőződése miatt." Még ma is – folytatta – vannak olyan baptisták, akik az elmúlt években üldözöttek voltak. "Ti elszenvedtétek a nyomorúságot a baptista hitért, ezért úgy vagytok itt, mint akik élő bizonyságai a Szentlélek erejének, mert a Szentlélek adott nektek erőt és bölcsességet. Dicsérjük Istent érettetek!"

A baptistáknak még mindig hirdetniük kell a baptista tanokat, miszerint a Biblia a hit és az élet útmutatója, az embernek szüksége van az Istennel való személyes közösségre, a bemerítés szükséges, a tudat szabadsága, a másság tisztelete és az egyház és az állam szétválasztása elkerülhetetlen tény kell, hogy legyen.
Midteide testvér kifejezte, hogy milyen öröm közösségben lenni a más országbeli baptistákkal. De az egység – mondta – Isten ajándéka. Mekkora kihívás ezt megélni Európában, ahol a baptisták száma a lakosság két százaléka." A keresztyén hit úgy tűnik, mintha elveszítené talaját Európában. Megint háború van a területünkön. Jézus neve idegenül cseng a fiatal nemzedékek egyre nagyobb tömegében. Csatlakoznunk kell azokhoz az erőkhöz, akik készek fölkelni Jézusért, hirdetni az Ő nagyságát, megismertetni nevét másokkal, és hirdetni, hogy örök élet a része azoknak, akik hisznek benne; valamint rámutatni minden hívő felelősségére, hogy munkálkodjanak az igazságért, a megbékélésért és a békéért, mint Krisztus követői." – mondta Midteide testvér.
Továbbá, felhívta a baptistákat arra, hogy építsenek hidakat a keresztyének között, hogy végezzenek megbékítő missziót. "Mi mindenfelé képviselve vagyunk szerte Európában, mert Isten elhívott minket arra, hogy mutassuk meg szeretetünket egymás iránt azzal, hogy toleránsak vagyunk, és építjük, megőrizzük az egységet.
Isten minden ember atyja, de a bemerítkezésre, a bűnök megbocsátására és az üdvösségre Krisztus által szükség van. Midteide elmondta, hogy kedveli a nem keresztyénekkel való közösséget, "mert egy eredeti, mély, Isten által adott közösség van köztünk... Isten össze akar olvasztani minket, hogy új teremtményt hozzon létre, az Isten népét, Krisztus követőit. Ő meg akar igazítani minket." "Nincs egy sötét sarok sem a világon, ahol Isten ne lenne jelen. Nincs olyan ember, akin ne pihenne meg Isten védő tekintete. Nincs olyan helyzet az életben, amikor magamra maradnék. Ez a tény adjon nekünk magabiztosságot, amikor a jövő felé tekintünk. Adjon ez nekünk erőt, bátorságot és erős vágyat, hogy bizonyságot tegyünk másoknak az Úrról. Mondjuk el másoknak, hogy mi tanúi vagyunk az Istennel való találkozásnak, aki mindannyiunkon keresztül és mindannyiunkban munkálkodik, aki az uraknak Ura, aki mindannyiunkat fel akar emelni a halálból a Krisztussal való egységünk által" – hirdette Midteide testvér.

Mike Creswell
Ford.: Láng Emese

Az EBF Kongresszus kerítések nélkül

Lillehammer, Norvégia – Az Európai Baptista Szövetség IX. kongresszusa kerítések nélkül nyílt meg 1994. július 26-án, a mára híressé vált norvég kisvárosban, Oslótól 170 km-re. A "kerítések nélküliség" jelentheti azt, hogy a negyven európai és öt közel-keleti országból jövő küldöttek a Jézus Krisztusban való egységről tesznek bizonyságot. Készek, hogy megvallják a kongresszus fő témáját: "Együtt szolgáljuk az Urat".

"Ez az első konferencia, ahol ilyen sok kelet-európai baptista részt vehet." – mondta Karl Heinz Walter egyik vasárnap reggel, a lillehammeri baptista gyülekezetben, a kongresszus előtt. Azért jönnek, hogy érezzék, milyen a nagy baptista család tagjának lenni. Részt akarnak venni a nagy ünneplésben". K. H. Walter úgy számolta, hogy a küldöttek fele ezekből az országokból jön.

A kerítések hiánya Vidar Bergslandnak mást is jelent. A kongresszus szervezésének két éve alatt Bergslandnak olyan konkrét dolgokat kellett megszerveznie, mint szállás, utazás és – irónikusan mondta – biztonság.

Ezt az irónikus hangot az indokolta, hogy néhány nappal a kongresszus megnyitása előtt tolvajok ellopták azt a kerítést, amit Vidar rendelt, hogy a kongresszus 22 x 11 méteres platformját elkerítse. Ez egy hagyományos norvégiai nehéz tuskó-kerítés volt, mely itt, Norvégiában nagyon népszerű. A kerítést a Kristins Hall elé tették le, miután biztonságosan odaszállították. Olyan nehéz volt, hogy a tolvajoknak teherautóra volt szükségük, hogy elvihessék.

"A kerítés nagyon régi, afféle tradicionális kerítés volt, amit a norvégok a ház, vagy a kert bekerítésére használnak." – mondta Bergsland. "A tolvajok biztosan azt hitték, hogy a tizennégy nappal korábbi – más jellegű – konferencián használtuk, és már nincs rá szükség."

Bergsland és a szervezők elnöke, Sverre Skorpen nem vesztegette az időt, hanem bejelentette az esetet a rendőrségnek és a rádiónak is. A hirdetésben teljes anonimitást és a büntetés elengedését ajánlották fel a tolvajnak, ha a kongresszus kezdetéig visszaviszi a kerítést. Sőt, még azt is megígérték, hogy június 31, a kongresszus befejezése után szó nélkül az övék lehet a kerítés, ha kérik.

A kongresszus ideje alatt nem volt ott semmiféle kerítés. – A Szerk.

Ford.: Láng Emese

Vidar Bergsland az ács, aki az Ácsnak dolgozik

Vidar Bergsland Krisztust, az ácsot Uraként és Megváltójaként ismeri. És a fával való munkában is azonosul vele.

A kongresszusnak azok a résztvevői, akik vasárnap részesülnek az úrvacsorában, Bergsland által tervezett és készített poharakból fognak inni. Azok a csoportok, akik a Lillehammeri Baptista Gyülekezetben jönnek össze, láthatják az ő kézimunkáit, szobrait az épületben és kívül is. Bergsland a lillehammeri gyülekezet lelkipásztora volt, most pedig Lillehammertől 250 km-re északra, az Oppdal og Lonseth-i gyülekezetet pásztorolja.

Amikor a város megtudta, hogy az 1994-es téli olimpiai játékok házigazdája lesz, a lillehammeri gyülekezetek képviselői összejöttek, hogy megbeszéljék, mit tehetnének a város érdekében.

Az Olimpiai Szövetség támogatásából kápláni szolgálatot nyitottak, két lelkipásztorral. Az egyik adminisztrációs munkát végzett, és a helyi gyülekezetekben folyó kultúrális programokat szervezte. Bergslandot megválasztották az építésen dolgozók közötti kápláni szolgálatra. Ha bárki megsérült, Bergsland kísérte a kórházba. Mindig kész volt, hogy meghallgassa őket és tanácsot adjon nekik.

Hogy tudtára adja az embereknek, hogy ott van, és elérhető, egy kazettát készített keresztyén zenével, és munkásokkal készített interjúkkal, valamint hírt adott az építkezés előrehaladtáról. 600 példányt osztott ki az 1300 munkás között Lillehammerben, az olimpiai előkészületek alatt. "Azt akartam, hogy tudják, van mellettük egy pásztor" – mondta.

Vidar Bergsland egy természetes választás volt. "Egész életemben érdekelt az építés. Ez egy családi vonás. Édesapám is ács."

Mikor a lillehammeri gyülekezeti házat építették, sok munkást ismert meg. Őt úgy ismerték, mint olyan lelkipásztort, aki kész más gyülekezetekkel együtt dolgozni a városban.

Az olimpiai játékok ideje alatt Bergsland továbbra is vállalta, amit elkezdett, mialatt Oppdalban való szolgálatát is végeznie kellett. Benne volt abban a kezdeményezésben, hogy a környékükön kávéházat nyissanak fiatalok számára, hogy ilyen módon elérhessék őket. Ez a helyieknek új elképzelést adott a gyülekezetről, és a gyülekezetnek új látást adott a helyiek felé történő szolgálattal kapcsolatban. Újabb és újabb emberek találkozhattak és beszélhettek keresztyénekkel ezen a különös módon. Sok gyülekezeti tagot kiképeztek arra, hogyan bánjon ezekkel a nemhívő emberekkel, és miként érthetik meg őket.

Az olimpia élménye megértőbbé tette, mint pásztort az emberek felé, mondja. Látta, hogyan találkozhatnak és dolgozhatnak a gyülekezeten kívüli emberekkel, és hogy milyen fontos keresztyénként szolgálni egy ilyen munka alatt.

Az Európai Baptista Szövetség kongresszusának előkészítéséhez őt választották meg elnökül. A színfalak mögött dolgozva ismert minden apró részletet. Reménysége, hogy a lillehammeri EBF konferencia hatással lesz az itt élő emberekre, látva a keresztyének példáját, ahogy szeretik egymást.

Mikor már telítve van az olimpia és az EBF kongresszus szervezésével, Bergsland a műhelye felé veszi az irányt. Ez egy módja a pihenésnek és a kreativitásnak. De még itt is a pásztori szíve jön elő. Például azt a meglepő fa szobrot, ami egy sziklán áll a lillehammeri gyülekezet udvarán, akkor készítette, mikor eljött a gyülekezetből. Már évekkel azelőtt látta azt a bizonyos fát az erdőben. Kivágta, és elkezdte kifaragni belőle az ott látható művészi alkotást.

A szobor egy mindenki számára látható üzenetet hordoz: ahogy az ágak kapcsolódnak a törzshöz, az azt illusztrálja, hogyan függünk mi Istentől. Magasságában és szélességében is nő a fa, mint ahogy nekünk keresztyéneknek is kell. A kő, amin a szobor nyugszik, a feltámadást jelképezi, a fa pedig a keresztet, mondja Bergsland.

A gyülekezet szerepe mindig Bergsland előtt lebeg. "Ha pénzünk kilencven százalékát arra költjük, hogy bizonyos dolgokat megtartsunk, és azok ugyanúgy menjenek tovább a gyülekezetben, akkor valami baj van." – mondja. "És ha időnk kilencven százalékát arra fordítjuk, hogy egymással törődjünk, akkor szintén valami baj van. Akkor nem vagyunk többé gyülekezet, hanem egy klub."

Martha Skelton

Ford.: Láng Emese

EBF tagszövetségeinek adatai

Taglétszám országok, szövetségek szerint

Ország	Gyülekezetek száma	Tagok száma
Albánia	2	25
Ausztria	16	1064
Azerbajdzsán	15	497
Belgium	19	850
Belorusszia	135	9927
Bulgária	30	2500
Cseh Köztársaság	24	2200
Dánia	44	5765
Egyesült Királyság		
- Nagy Britannia	1967	148911
- Skócia	169	15287
- Wales	544	25384
Egyiptom	12	1000
Észtország /Estonia/	83	6000
Európai Baptista Konvenció		
/angol nyelvű gyülekezetek/	60	4730
Finnország /két szövetség/		
- Finn nyelvű	10	668
- Svéd nyelvű	21	1707
Franciaország	102	5777
Grúzia	35	2000
Hollandia	85	12386
Horvátország	30	2030
Izráel	9	677
Jordánia	9	500
Kazahsztán	170	10495
Kirgizisztán	20	3460
Közép-Ázsia		
/Tadzsikisztán, Türkmenisztán		
és Üzbegisztán/	34	2686
Lettország	70	5330
Lengyelország	56	3335
Libanon	28	1000
Litvánia	26	320
Magyarország	376	11263
Moldova	225	17800
Németország	900	88081
Norvégia	63	5577
Olaszország	98	4600
Oroszország	1050	78848
Örményország	23	790
Portugália	59	4000
Románia /két szövetség/		
- román	1400	100000
- magyar	250	9000
Spanyolország	65	7700
Svájc	16	1372
Svédország	318	20124
Szerbia	51	1368
Szíria	5	160
Szlovák Köztársaság	15	1843
Ukrajna	1301	106581
Összesen:	10040	726593

A HOLT-TENGERI TEKERCSEK RÓMÁBAN

Angelo Sodano bíboros államtitkár a közelmúltban nyitotta meg a Vatikáni Könyvtár Sixtus-termében a holt-tengeri tekercseket bemutató kiállítást. Jelen volt számos izráeli és vatikáni személyiség, közöttük az izráeli kormány képviseletében Amnon Rubinstein oktatási miniszter.

Az ünnepélyes megnyitón először Luigi Poggi érsek, főkönyvtáros köszöntötte a jelenlevőket, annak a meggyőződésének adva hangot, hogy ez a fontos kultúrális esemény, amelynek következtében Európában először láthatók a felbecsülhetetlen értékű dokumentumok, Sodano bíboros megnyitó beszédében háláját fejezte ki mindazoknak , akik lehetővé tették a kiállítás megszervezését. A kultúrának ebben a szentélyében – mondotta – elmélkedjünk el arról az üzenetről, amelyet tartalmaznak, halljuk meg Isten szavát, amellyel hozzánk szól nemzedékeken és századokon át.

A Kr.e. 200-tól Kr.u. 70-ig tartó időszakból származó kéziratok első példányaira 1947-ben bukkant rá egy beduin kecskepásztor egy Qumrán melletti barlangban. 1956-ig bezárólag, módszeres kutatások eredményeként több tízezer héber, arám, és görög nyelven írt dokumentumot fedeztek fel a qumráni romok közelében levő mészkőbarlangokban. Ezekből a Vatikáni Könyvtár most tizenkét tekercs-töredéket állít ki, kettő közülük körülbelül egy méter hosszú.

A három részből álló kiállítás első termében a tekercsek világát mutatja be, vagyis képet ad az ősi Izráelről, és történelmi környezetükben helyezi el a dokumentumokat. Használati tárgyain keresztül mutatja be a 2 ezer évvel ezelőtti qumráni közösség mindennapi életét, az ásatások során előkerült csészék, kancsók, konyhaeszközök és gyékényszőnyegek segítségével. A második részben a Qumránban talált kéziratok különböző típusai láthatók: a biblikus szövegek, vagyis azok, amik a héber Ószövetség kánoni részei, mint a Leviták könyve, a Zsoltárok, az apokrif szövegek, közöttük az ún. Háborús szabályzat, amelyet csak a hellenista júdaizmus fogadott el; továbbá olyan szövegek, amelyeket nem valós szerzőjüknek tulajdonítanak, mint például Hénoch könyve, valamint a szekták életét irányító szabályokat tartalmazó kéziratok. A qumráni szektát egyébként a legtöbb kutató az esszénusok körébe utalja, mások azt tartják, hogy a szadduceusokhoz tartoztak, vagyis a papi arisztokrácia köréből kerültek ki, akik még a farizeusoknál is szigorúbban ragaszkodtak a Törvény szószerinti betartásához.

Végül a kiállítás harmadik része a tekercsek és a modern tudomány kapcsolatát mutatja be, ismerteti a kéziratok felfedezésének, tanulmányozásának illetve közzétételének történetét. Itt látható a Leviták könyvéből való hosszú töredék, amelyet óhéber nyelven írtak kvadrátírással, mellette pedig egy XVIII. századból származó Tóra monumentális példánya, amely a léviták könyvének ugyanazon részénél van kinyitva.

/MK/

"ÚJ VALLÁSOK" A BIBLIAI HIT MÉRLEGÉN

Fenti címmel jelent meg az "Ökumenikus tanulmányi füzetek" 9. száma 1994 júniusában. Az alább közölt "Bevezető" után a kiadvány foglalkozik a vallások típusaival, amelyeket hat kategóriába sorol: egyházak; szekták; kultuszok; okkultista jelenségek; pszichotechnikák és manipulációk; világvallások.

A kiadványban a Szcientológia főbb tanításaival ismerkedhetünk meg; megtudhatjuk továbbá, mi is az a Hare Krisna mozgalom, információkat kapunk a "New Age" /Új korszak/ mibenlétéről, szembesülünk a "kereső ember" vívódásaival, és őszinte helyzetfelméréssel ismerkedhetünk meg a "Mit lehet tenni" című fejezetben. A kiadvány értékét növeli egy "Szójegyzék", amely korunk vallási ill. vallás-közeli mozgalmainak fogalmait értelmezi ill. fordítja magyar nyelvre. A "Bevezetés" fejezetben a következő olvasható:

"A vallási konjunktúra gyors és nagyütemű kibontakozásának és virágzásának idejét éljük. A piacgazdaság tükörképe megjelent vallási területen is. Miként a szupermarketekben az egyre bővülő választék, a legkülönbözőbb országokból származó árucikkek, úgy kínálják és reklámozzák magukat az új egyházak, az új vallások, az új szekták, a vallási köntösbe bújtatott világnézetek, a "lelki gyógymódok" stb. Ez a jelenség már mindenütt érződik a politikai változások nyomán a kelet-közép-európai országokban, így hazánkban is.

A korábban föld alá szorult kísérletek felszínre kerültek. Az évekkel ezelőtt még csak Észak-Amerikában és Nyugaton uralkodó vallási pluralizmus hulláma elért, vagy hamarosan el fog érni bennünket is. Azzal kell számolni, hogy a "vallási piac" évről évre egyre színesebb, változatosabb és áttekinthetetlenebbé lesz. A kínálat és a kereslet a szabad piac szabályai szerint érvényesülnek ezen a területen is.

Ezért sürgősen szükséges a látszat és a színfalak mögé pillantani, hogy különbséget lehessen tenni a valóban vallásnak tekinthető mozgalmak és a felelőtlen kalandor jellegű praktikák között. A mesterséges "művi" vallások sok esetben a közvélemény tájékozatlanságával visszaélve veszélyes eszméket terjesztenek, amelyeknél a vallás csupán külső máz, a valóságban sokszor erőszakos parancsuralmat vagy éppen durva üzleti érdeket takar.

Az új vallások befolyásának növekedése és gyors hódításaik annyival könnyebben történnek, mert a "posztmodern" ember lázasan keres valamit, ami az igazán értelmes, ami a teljes emberi életet, a minőségi életet lehetővé teszi. Azt állítják ezek az új egyházak és vallások, hogy csak ők képesek eloszlatni a félelmet, ők tudnak vigasztalást és reménységet nyújtani; erőt ígérnek a konfliktusok elhordozásához és megoldásához, sőt az emberi lélek mélyén szunnyadó erőket vélik felszabadítani tudni, és úgymond az újrakezdés feltételeit megteremteni. Más szavakkal: az újra, a másra, a szebbre és a nemesebbre vágyakozó embernek ígérik a "megváltót" és a "megváltást".

Az Ökumenikus Tanulmányi Központ ezzel a füzettel is – miként a hasonló témákról közzétett korábbi tanulmányaival – fel akarja hívni a figyelmet a problémára; információkat próbál közölni és segítséget nyújtani a tárgyilagos, objektív tájékozódáshoz. Célunk nem az ítélkezés /Mt 7:1-2/, sem nem a megbélyegzés, de ökumenikus feladatunk, alapos tájékoztatással óvni és figyelmeztetni az evangéliumi tanítás értelmében /Mk 13:22/.

Ugyanakkor nemcsak leíró és szenvtelen ismertetésre szorítkozunk, hanem az elkötelezett keresztyén hit és tanítás mércéjét alkalmazzuk az új vallási jelenségek bemutatása és elemzése során. Felelősségünket még tovább fokozza, hogy sok esetben családi, társadalmi és egészségügyi következményei is jelentkeznek az "új vallások" tevékenységének.

Azt tapasztaljuk, hogy a pluralista demokrácia feltételei között a szabadosságba át-átcsapó szabadság légkörében társadalmunk egyre égetőbb problémájává válik a vallásszabadságnak a demokratikus értékrendben történő kiegyensúlyozott elhelyezése.

Nagy erővel kell hangsúlyozni azt az igazságot, hogy a vallásszabadság alapjoga nem szakítható el a többi jogtól és nem ragadható ki az emberi alapjogok egészéből; az emberi élet tisztelete, az emberi méltóság megbecsülése, a családjog összefüggései nélkül alkalmazása negatívvá válik. Az emberi méltóság és személyiség szabad fejlődése olyan alapjogok, amelyek megsértésével súlyos kárt szenved a vallásszabadsághoz való jog, kialakulhatnak olyan helyzetek, amikor a jogok sorrendjének /prioritásának/ mérlegelése erkölcsi kötelesség.

Az alapvető emberi jogok sorrendjét minden esetben a konkrét adottságok határozzák meg. Nem lehet például a szabadságjogra hivatkozva tétlenül nézni öngyilkossági kísérletet. Vagy a szabadság megakadályozásának számít-e a testi és lelki önpusztítás megakadályozása? Az egészséges emberi értelem és az ép erkölcsi érzék ezekre a kérdésekre csak azt válaszolhatja, hogy "nem"!"

A kiadvány egyébként baptista, evangélikus, református és római katolikus teológusok munkája.

Magyar Kurír

A BIBLIA SIKERKÖNYV KÍNÁBAN

A német bibliatársulat szerint a Szentírás bestsellerré lett Kínában. Nanjingben a külföldi adományokból is támogatott nyomdát nemrégiben hagyta el a hétmilliomodik példány. A rendkívüli érdeklődésre jellemző, hogy csak az elmúlt félévben ötszázezer bibliát kellett kinyomtatni. A kínai keresztyének tanácsa engedélyért folyamodott a Kínai Népköztársaság kormányához, hogy még ebben az évben kétmillió példányt nyomtathasson ki, és terjeszthessen. Kínában ugyanis a Szentírás kiadásához hatósági engedély kell.

/Ref.Lapja, J.H. MK, BaHír/

AZ EMBERISÉG VALLÁSI MEGOSZLÁSA

A földkerekség lakóinak egyharmada: 1.8 milliárd ember keresztyén – derül ki az 1994-es "Világalmanach" adataiból. Második helyen, 971 millió hívővel az iszlám, harmadik helyen, 876 millió emberrel a vallási felekezethez nem tartozók állnak. A hinduk 733 millió, a budhisták 315 millió hívet számlálnak. A kínai népvallások 186 milliót, egyéb ázsiai vallások pedig 143 milliót. A természet- és törzsi vallások hívei 97 millióan, a sikhek 19 millióan, a New Age és egyéb szekták követői 19 millióan, a zsidók 18 millióan vannak. A sámánizmust 10 millióan, a konfucianizmust pedig 6 millióan követik.

/Ref.Lapja, BaHír/

Koalíciós pártok a lelkiismereti és vallásszabadságról

Július 27-én hozták nyilvánosságra a két koalíciós párt az MSZP és az SZDSZ megállapodását. Ennek XI. fejezete a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szól. Részletek a két kormányalakító párt június 27-én közzétett nyilatkozatából:

A koalíciót alkotó két párt felfogása szerint a hit megvallása és személyes gyakorlása, az emberek legbelső magánügye. Az egyházak társadalmi szerepvállalása viszont közügy. Ennek szellemében a kormánynak garantálnia kell a lelkiismereti és vallásszabadságot, az állam és az egyház teljes egyenjogúságon alapuló szétválasztását az alkotmánynak és az érvényes törvényeknek megfelelően.

1.1 Biztosítani kell, hogy az állam semmi módon ne avatkozhassék az egyházak belügyeibe. Az egyházak szabadságához hozzátartozik ugyanis, hogy azok sem jogi, sem adminisztratív, sem gazdasági értelemben ne legyenek függő helyzetben az államtól, a mindenkori kormányzattól, közigazgatástól.

1.4 A két párt fontosnak tartja az egyházi tevékenység anyagi hátterének kiépülését. Ezt úgy kívánják előmozdítani, hogy ez elvezessen az egyházak anyagi függetlenségéhez, másfelől ne sértse mások lelkiismereti szabadságát. Távlatilag azt tartják helyesnek, ha a hívek személyi jövedelemadójuk meghatározott részének terhére, maguk gondoskodnak egyházuk fenntartásáról. Belátják azonban, hogy az egyházak ezidő szerint még állami támogatásra szorulnak. Arra törekednek, hogy az egyházak költségvetési automatizmus révén jussanak állami támogatáshoz.

1.4.1. Annak érdekében, hogy a támogatásra elkülönített költségvetési keret hitéleti támogatást szolgáló részének egyházak közötti felosztása tükrözze az állampolgárok akaratát is, a koalíciós pártok javasolják: a kormány tegye lehetővé, hogy az állampolgárok személyi jövedelemadójuk jelképes hányadát az általuk teszőlegesen választott egyház vagy más társadalmi szervezet javára fizethessék be. Az elkülönített költségvetési keret egyházak közötti felosztásakor a befizetések alapján tükröződő támogatási arányszám szolgáljon irányadóként.

1.4.2. A költségvetési keretből rájuk eső összegen felül az egyházak természetesen az őket támogatók adóhányadát is megkapják.

1.5. A két párt a jog- és tulajdonbiztonságra törekedve elismeri a törvény által egyházi tulajdonba visszajuttatott ingatlanok tulajdonjogát. Egyet ért abban, hogy a kormány folytassa a vonatkozó törvény végrehajtását, és az ezzel kapcsolatos további intézkedéseket az egyházakkal való folyamatos egyeztetés révén hozza meg.

1.7.1. A politikai, ideológiai elem háttérbe szorítása és a szakmai elem megerősítése érdekében /valamint a kormányzati munka ésszerűsítése végett/ megszüntetendő a Miniszterelnöki Hivatal Egyházi Kapcsolatok Titkársága. A tevékenység ellátására elégséges a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Főosztálya.

1.7.6. Törvényen keresztül kell biztosítani a hadseregen belüli közösségi vallásgyakorlás garanciáit. A katonai alárendeltség és a lelkigondozás összekeveredésének megelőzésének érdekében nem kívánatos a tábori lelkészség szerves integrációja a fegyveres testületekbe. Mivel ez már elkezdődött, fel kell mérni a jelenlegi helyzetet, és ennek alapján dönteni a továbbiakról. Újabb rendfokozatok adományozására már nem kerül sor, a koalíciós partnerek a lelkészek tábori szolgálatát civil formában képzelik el.

1.7.7. Mindent meg kell tenni, hogy az egyházakra vonatkozó iratanyagok /Állami Egyházügyi Hivatal, Belügyminisztérium, Minisztertanács, Országos Levéltár, Párttörténeti Intézet/ mielőbb kutathatóvá váljanak.

/BaHír/

HÍREK INNEN-ONNAN

ARGENTÍNÁBAN az 1980-as évek óta fokozódik a lelki éhség. Sokan döntöttek Jézus Krisztus mellett. A Falkland-szigetekért vívott harcok után különösen mutatkoznak az ébredés jegyei. A legtöbb evangéliumi közösség azóta százezres nagyságrendekkel növekedett Argentínában. 1980 óta a baptisták létszámát is megkétszerezte Isten mindenkiért lehajló kegyelme. Manapság mintegy 3000 főnyi, büntetését letöltő ember fogadta el Jézus Krisztust, és várhatóan új életet folytat szabadulása után.

/Jó Hír Munkaközösség, BaHír/

A Központi Énekkar munkájáról
A Bartók Rádió Kóruspódium című műsorsorozata most a legjobb amatőr kórusok repertoárjából mutat be részleteket. Egyházunk énekkarának jó híre van zenei körökben, ezért kerülhetett sor immár másodízben arra, hogy élő adásban közvetítik, ezúttal a 22-es stúdióból énekkarunk műsorát. Új műveket is bemutatott ezúttal a jónevű, baptista kórus, Söderman svéd zeneszerző miséjének I. II. IV. V. VII. tételét énekelték testvéreink Oláh Gábor vezényletével.

Budapesten rendezték meg augusztus 17-21 között az Amerikai-Magyar Ökumenikus Szakrális Napokat. C. Szalai Ágnes, a rendezvénysorozat magyar gazdája elmondta, hogy az Amerikai-Magyar találkozón zenei előadások és hangversenyek váltották egymást. A Rádai Kollégiumban amerikai és magyar előadókat hallhattak a résztvevők. Nevezetesebb előadók voltak az amerikai Alice Parker és Robert Shaw, valamint a magyar Lukin László és Tardy László. A rendezvény keretében egyházzenei hangverseny volt az Újpesti Baptista Imaházban augusztus 17-én este a Baptista Központi Énekkar Közreműködésével, ahova sok amerikai vendéget vártak a rendezők.

/BaHír közl. nyomán/

Vancouverben (Kanada) az utóbbi néhány évben több hongkongi kínai érkezett. Őket nem tekintik menekülteknek, de mégis sok tekintetben idegenek Észak-Amerikában. A mennonita hívők felkarolták őket. Mintegy 300 megtért kínai közel fél millió kanadai dollár költség vállalásával készül új imaházat építeni.

/Jó Hír Munkaköz.-BaHíR/

Baptist WORLD
A MAGAZINE OF THE BAPTIST WORLD ALLIANCE

Miért lépnek ki az egyházból az emberek?

"Mit tanulhatunk az európai nagyegyházak elnéptelenedéséből?"

Megdöbbentő eredménnyel zárult Németországban az államegyházak helyzetének felmérése. Az Allensbach Intézet tanulmányt készített arról, hogy miért hagyják el az emberek a népi, ún. államegyházat. Bár a tanulmány a német helyzetről készült, de tipikus képet ad egész Európára nézve. Ez a kialakult helyzet ösztönözheti az európai baptistákat az evangélizálásra a teljesen világiak között. A statisztikai tanulmány nem vonatkozik a szabadegyházakra, amelyekhez a baptisták is tartoznak.
A katolikus egyházban 1986-ban 16%-os volt a visszaesés, ami ma elérte a 23%-ot. A protestáns egyházaknál még rosszabb a helyzet, mert ugyanennyi idő alatt a létszámcsökkenés elérte a 27-31%-ot. Főként a 30 éven aluli egyháztagok hagyják ott az egyházat. Az Allensbach Intézet felmérése szerint a nyugat-németek 69%-a, a kelet-németeknek pedig csak 27%-a hisz Istenben. Ezen belül a meggyőződéses hívők aránya Nyugaton 33%, Keleten pedig 15%. Egyáltalán csoda, hogy évente 500.000 német katolikus vagy lutheránus/református fordít hátat az egyháznak? Az alábbi, interjúkból kiragadott idézetekből megláthatjuk az okokat is:

– Egy titkár Düsseldorfból: "Hogyan győzném tovább anyagiakkal, ha még az egyházadót is fizetnem kellene? Egyházadó helyett inkább fizetem a betegbiztosítást."
– Egy 21 éves biztosítási ügynök nyilatkozata: "A pápa szegénységről prédikál meg mértékletességről. De a Vatikánban pompa és fényűzés van. Ez felháborító!"
– Egy 25 éves férfi nyilatkozata: "Ha bármely klubba be akarnék lépni, az csak önkéntes alapon lehetne."

– Egy 26 éves hamburgi diák: "A lelkipásztor ritkán ad meggyőző választ a kérdéseimre. Azután a teológusok felfújt nyelvezete és képmutatása is nagyon zavar."

A protestáns és katolikus egyházak 8.5 milliárd német márkát kapnak támogatásként az állami adóbevételekből. Ez kb. 7-9 %-a a személyi jövedelemadónak.
Milyen tanulságot vonhatunk le egy ilyen statisztikai felmérésből a magunk számára az evangélizáció és misszió szempontjából az egyházpolitikával kapcsolatban? Bizonyára nagyon sokat, de az alábbiakban felsoroltakat érdemes megjegyezni;

1/ A baptista felfogás az állam és egyház szétválasztásáról, valamint az állami adókból való részesedés visszautasítása helyesnek bizonyult.

2/ A hitetlen világ szemében a gazdagság és a hit ellentétes, egymással össze nem egyeztethető dolog. A világ fiai élesebben reagálnak Jézus szavára, mint az egyház. Jézus mondta a gazdag ifjúnak: "Add el minden vagyonodat, és oszd szét a szegényeknek!"

3/ A keresztyén hit másokkal való közlése megköveteli a paptól, hogy ismerje el az emberek mindennapi szükségeit és részt vállaljon abból. Nem lehet az Isten Igéjét a mindennapoktól elvonatkoztatva prédikálni, vagy elvont teológiai tantételeket, hagyományokat ismételgetni, aminek itt és most nincs jelentősége.

4/ Ez arra is figyelmeztet minket, hogy a gyülekezet maradjon Ige szerinti gyülekezet, és ne csináljunk belőle politikai pártot. Az emberek lelki eligazítást keresnek a gyülekezetben, ami segíti őket a gyakorlati életben, és célt is ad az életüknek.

5/ Ez persze nem lehet csendes belenyugvás affelett, ami a világban történik, ahol különböző politikai irányzatok és törvények uralkodnak, hanem inkább azt, hogy felismerjük-e a mögöttes a szellemi erőket, azokat a levegőbeli hatalmasságokat, amik ellen nekünk, keresztyéneknek harcolni kell, és hirdetni az Isten Igéjének prófétai kijelentéseit, amelyek egyénekre és társadalmakra is vonatkoznak.

6/ Ha valaha, úgy most nem szabad feladni a baptista elveket. Ellenkezőleg. Több, mint 500 évvel a reformáció után a baptista hívők elve és meggyőződése az állam és egyház szétválasztásáról, a lelkiismereti szabadságról és vallásszabadságról beigazolódott. Nekünk nemcsak az a kötelességünk, hogy ezt felismerjük, hanem az a feladatunk, hogy megtanítsuk ezt a következő nemzedéknek, és gyermekeinknek is meg kell tanítani. Az állam és az egyház senki helyett nem hihet. Szükségünk van személyes megtapasztalásra ahhoz, hogy elmondhassuk: Jézus Krisztus az én Megváltóm!
Van-e remény Németországban és Európában az egyházak jövőjét illetően? Igen van! Tavaly Billy Graham evangélizációs szolgálatát televízión mindenhová eljuttatták és ezrek döntöttek Jézus Krisztus mellett. Ebben a munkájában Billy Graham tesvért a német püspökök is segítették. Az evangéliumi egyházak megértették, hogy most van itt az evangélizálás ideje. Az angol baptista gyülekezetekben is ébredések vannak. Ugyanígy Francia- és Németországban, valamint Európaszerte. A vallásszabadságban lehetővé vált, hogy Kelet-Európában is nagyon sokan, talán életükben először halljanak Jézus Krisztusról.

Denton Lotz, a BVSZ főtitkára
BW. 1994. ápr./jún.
Ford: Gerő Sándorné

BEKEZDÉSEK A SAJTÓETIKÁRÓL

A rendszerváltás óta fennáll a sajtó és a kormányzat, valamint a különböző sajtótermékek közti feszültség. Némelyek ezt túlzottnak és károsnak mondják, mások a demokratikus és emberi jogok érvényesülésének bizonyítékaként emlegetik. A vitában nehéz kiegyensúlyozott véleményt nyilvánítani. Annál is inkább, mert az állásfoglalásokat eleve a liberális-konzervatív, cenzúrázó-cenzúraellenes barikádok mögüli lövöldözéseknek titulálják. A közvélemény – természetesen a sajtó által kialakított – pedig néha úgy érzi, hogy a "politikai és gazdasági kulisszatitkokba" beavatottan egyre kevesebbet kaphat a valóságból, amelynek közvetítése mégiscsak a tömegkommunikáció feladata. A bonyodalomnak azonban egyenesen örülni kellene, hiszen ezek igazi európai konfliktusok...

A politikai és sajtószakemberek véleményei mellé talán nem haszontalan odailleszteni egy olyan tudományág vonatkozó alapelveit, amely magáról azt tartja, hogy Isten kimondott és megtestesült szavának, dinamikus igéjének emlékeztetője és kommentátora, amely egyfajta hír avatott és rendszeres tolmácsolója: a jó hírnek, az evangéliumnak.

Sajtóetikai "tízparancsolat" (G. Virt nyomán)

I. Fontosabb a társadalmi kommunikáció részeit aktivizálni, véleménynyilvánításra, előítéleteik kritikájára késztetni, mint passzív fogyasztó szerepükben konzerválni. Ebből az következik, hogy az újságírónak rendelkeznie kell azzal a bátorsággal, hogy a közvélemény uralkodó nézeteivel szemben foglaljon állást. A minőség előnyt élvez a hatásvadászattal szemben.

II. A hír érthetősége fontosabb a mennyiségével szemben, amely a hallgatókat-nézőket csak összezavarja. Az újságírók ne engedjenek annak a kísértésnek, hogy csak kollégáik számára írjanak vagy olvasóik tájékoztatása helyett csak a saját népszerűségüket fokozzák.

III. A folyamatosság elemei fontosabbak, mint a diszkontinuitás elemei, nehogy a maradandó és általános igazság jelentéktelennek tűnjék.

IV. Ügyelni kell arra, hogy a negatív tartalmú jelentések ne szaporodjanak el annyira, hogy a közvélemény a társadalmi sikereket jelentéktelennek tartsa. Az újságírók törekedjenek feltárni és bemutatni a szerencsés megoldásokat.

V. Alapvető dolgokban való egyetértés fontosabb az eltérő vélemények túlzott kiemelésénél.

VI. A kritikus híreknek nem szabad olyan nagy teret szentelni, hogy az a benyomás keletkezzék, mintha a felelősök teljesen képtelenek lennének megfelelni feladataiknak. Természetesen ez csak a rendezett társadalmi viszonyokra érvényes, amelyek javát nem szolgálja a feketefehér ábrázolás. De nem érvényes azokra a helyzetekre, melyekben a döntéshozók cselekedetei és hanyagságai bizonyíthatóan felelőtlenek. A hírszolgáltatásban ugyanakkor tárgyszerűen be kell mutatni azokat a jelentős konfliktusokat is, amelyek megoldása a társadalomtól követel valamit; s ennek nemtörődömsége miatt várat magára.

VII. A lelkiismereti szabadság és a személy önállóságára vonatkozó kritikus felelősségének erkölcsi értéke fontosabb azoknál az értékeknél, amelyre a kommunikáció fogadóit rá akarnák szorítani. A jóságra ugyanis az emberek nem kényszeríthetők.

VIII. A bevallott szubjektivitás foka fontosabb a "tiszta" objektivitás látszatának keltésénél.

IX. Minél nagyobb az előre látható negatív hatás, annál súlyosabb követelmény az illető hírt mégis közölni.

X. A polgárok intimitásának védelme fontosabb az információéhség kielégítésénél. A közérdek azonban fontosabb a személyes titkok védelménél, ha azok a közjót sértő cselekedetekre és összefüggésekre mutatnak rá. Senkinek nincs joga személyes titkaira hivatkozni azért, hogy ezzel leplezze a társadalomra veszélyes tetteit. A korrupció és a bűntény nem válhat a személyes titoktartás jogos tárgyává. Azokat a személyes titkokat azonban, amelyek nyilvánosságra hozatala sérti az ember identitását és méltóságát, soha sem szabad publikálni. Az újságírók rendelkezésére álló számos információ rendkívüli erkölcsi diszkrécióra kötelezi őket.

Hazai szempontok

A tőről metszett európai sajtókultúra számára megfogalmazott etikai alapelvek hazai recepciójakor figyelembe kell venni szabad társadalmunk átmenetiségét. Ez a "félkész" vagy "épülő" demokrácia a fenti alapelvek érvényesítésekor jelentős megkülönböztetéseket követel. Néhány ilyenre szeretném befejezésül felhívni a figyelmet. A totálisan ellenőrzött sajtó ma érthetően hajlamos egyfajta "totális szabadságra". Pedig nem a szabadság a közjó legfőbb értéke, hanem a szolidaritás, vagyis a szabadságot is csak a társadalomalakulással vállalt súlyos szolidaritás korlátai között etikus alkalmazni.

A társadalom minden felelősének, így a sajtó munkatársainak is közös sorsa a közép-európai rendszerváltások paradoxitásából fakadó legitimációs hiány. A pozíciók és a szándékok kényszeres tisztázása olyan önigazolásokat hajt fel, amelyek révén a társadalom szétesettsége túlhangsúlyozódik, az eltérő álláspontok ellenségesnek, sőt kibékíthetetlennek tetszenek.

A monolitikus örökség infantilizáló hatása még sokáig valóban fogyasztói vagy totális elutasító, önrontóan kétkedő helyzetbe taszítja a tömegkommunikáció címzettjeit, akiknek önálló véleményére és kiegyensúlyozott kritikájára számítani anakronisztikusnak tűnik.

Ezek okán a fenti sajtóetikai tízparancsolat is könnyedén válhat részben a sajtóbarikádok össztüzének, részben a fogyasztók kielégítetlen szenzációéhségének áldozatává. Szerencsésebb esetben viszont a szabad és felelős tájékoztatás hazai humanitásának egyik segítő elemévé.

Máté-Tóth András
teológus

/Az Egyházfórum című folyóirat felelős szerkesztője/

"SZOLGATÁRS-NÉ"

AKIK TÁRSAINK A SZOLGÁLATBAN

Gerő Sándorné

A nők helye és szolgálata az apostoli levelek tükrében

A bibliamagyarázók sokáig figyelmen kívül hagyták a nők szerepét a gyülekezeti szolgálatban. A társadalmi nőmozgalmak késztették az egyházat arra, hogy megvizsgálja a nők helyzetét az egyházon belül és ahol erre szükség van, ott szolgálatba állítsa a nőket a Szentírás tanítása alapján.

Elfogadott tény, hogy Jézus Krisztus megváltó munkája véget vetett mindenféle elválasztó tényezőnek (Ef 2:13-22) és egy gyülekezet-testért formálta a Benne hívőket (1Kor 12, Róm 12:4-5). Ebben az új helyzetben nincs zsidó és görög, szolga és szabad, férfi és nő, mert mindnyájan egyek vagyunk a Krisztusban (Gal 3:28).

Mostmár csak az a kérdés, hogyan valósítható ez meg a gyülekezeti szolgálatban. Ebből a szempontból vizsgáljuk meg azokat a bibliai részeket, melyek erre vonatkozólag látszólag ellentétesek, de valójában lényeges eligazítást adnak.

1. Galata 3:23-28

Ezek az igeversek azt mondják el, hogy Pál apostol szerint milyen alapon fogadja el Isten a Krisztusban hívőket. A galáciai gyülekezet erősen zsidó befolyás alá került, és sürgették a körülmetélés alkalmazását, mint annak hiteles bizonyítékát, hogy Isten valóban elfogadta őket gyermekeiévé. Szerintük a Krisztusba vetett hit nyilvánvaló jel nélkül nem volt elegendő. Itt, ebben az igében Pál apostol meg akarja értetni velük, hogy az Ószövetség időszaka lezárult, Jézus Krisztus igazsága lett a miénk, és emellett nincs szükség más bizonyítékra az üdvösség szempontjából, csak a Krisztusba vetett hitre. Viszont az Ige nem szolgálati szabályzatról beszél, hanem az Isten előtti engedelmességről.

Meglehet, hogy sokak szerint ez már nem tűnik forradalminak, de ha meggondoljuk, hogy az átlag zsidó férfi minden nap hálát adott Istennek, amiért nem pogánynak, rabszolgának vagy nőnek született, akkor már nagyonis merész vállalkozás volt az apostol részéről egyenlőséget hirdetni egy zsidó befolyás alatt álló gyülekezetben. Az Isten előtti egyenlőség azonban nem jelent természetszerűleg egyenlőséget a szolgálatban is. Ez már a lelki ajándékok kérdése, ami viszont ugyanúgy nincs nemhez kötve, mint az üdvösség sem. Ez már Isten szuverén joga, hogy kit milyen szolgálatra hív el, legyen az férfi vagy nő.

2. 1Kor 11:1-16

Ez a levél egy problémákkal küzdő gyülekezetnek szól. Itt már a nők szerepének kérdése is felmerül. A problémákat éppen az okozta, hogy a keresztyén nők teljes szólásszabadságot élveztek a gyülekezetben, s ez vonzotta a pogány nőket, akik ezt a saját köreikben nem gyakorolhatták. Így történt, hogy némelyek visszaéltek ezzel a szabadsággal, és megrontották a gyülekezeti rendet. Ezért kénytelen az apostol valamilyen rendszabályt felállítani, hogy megfékezze a további romlást. Így alakítja ki a kapcsolatnak azt a sorrendjét, hogy első helyen van Isten, aztán Jézus Krisztus, majd a férfi és a nő. (3.v.) Nyilvánvaló, hogy a férfiak és nők egyformán részt vettek az imádkozásban és prófétálásban (5.v.), de kerülni kellett még a látszatát is annak, hogy ezzel túlléphetik az Isten adta-rendet (5/b. v.). A kérdés itt nem az, hogy szabad-e szolgálni a nőnek a gyülekezetben, hanem az, hogy hogyan. Ehhez ad az apostol a korintusi körülményeknek megfelelően eligazítást.

Pál apostol igyekszik részletesen megokolni és megmagyarázni a sorrend lényegét úgy, hogy az látható formában is érvényesüljön. Pl. azt, hogy a férfi feje a feleségének, a nő pedig a férfi dicsősége, ezután ezt jelképezze a befedett fő. Ez így aztán részben védelmül szolgált az asszonyoknak, de nem jelenthetett akadályt abban, hogy imádkozzon, vagy prófétáljon a gyülekezetben. A befedett fej hatalmi jel is volt, aminek alapján joggal vehetett részt nyilvános alkalmakon, amit egyébként az akkori szokás szerint nem tehetett volna meg. (Ez ma is így van az arabok között.)

Azt is figyelembe kell venni, hogy a korintusi gyülekezet vegyes összetételű volt s a megborotvált fej a zsidóknál a paráznaság büntetése volt. Az is lehet, hogy a pogányok közül megtért asszonyok hajviselete megbotránkoztatta a zsidók közül megtérteket, s Pál ezt akarta elkerülni, mikor kompromisszumos megoldásként a helyes öltözködést javasolja. Az ilyen intézkedésnek mindig az volt a célja, hogy Isten népe között mindig ékesen és jórendben menjenek a dolgok.

Ha megkíséreljük ezt az igét a mai társadalmi viszonyoknak megfelelően alkalmazni akkor két dolgot kell szem előtt tartani:

Először is a szociális és kultúrális helyzet ma merőben más. Nálunk senkinek sem feltűnő, és egy férjre nézve sem számít megalázónak, ha a feleség részt vesz az összejövetelen és ott felszólal. Szólásszabadság van. A férj-feleség kapcsolatot nem a befedett fej, hanem a jegygyűrű jelképezi az emberek előtt.

Másodszor: ma már a hajviseletnek, kendő-, kalap-, vagy fátyolviseletnek közel sincs akkora jelentősége, mint 2000 évvel ezelőtt Korintusban. Ennek a gyakorlatnak már semmiképp sem lenne olyan jelentősége vagy eredménye, mint amire Pál apostol utalt. A betűszerinti alkalmazással tehát nem tudnánk megvalósítani Pál apostol szándékát. Viszont van ebben egy lényeges szempont, ami hangsúlyozottabban ma is érvényes, és ezt kell a gyakorlatban megvalósítani. Ez pedig nem kevesebb, mint az a tény, hogy Krisztus az egyház Feje, s ezt a keresztyén igazságot a családi közösségben is ki kell ábrázolni.

A keresztyén család és a gyülekezet is veszélybe kerül, ha szabadság helyett szabadosság lesz úrrá a hívő-

kön. Ez volt a helyzet Korintusban és ma is ott, ahol engednek a radikális nőmozgalmak szélsőséges elveinek, s már nem elégednek meg a nők az Isten-adta helyzetükkel, hanem át akarják venni a férfiak szerepét, amivel felborítanák az isteni rendet.

Itt az a probléma is felmerül, hogy miért tiltja meg Pál apostol az 1Kor 14:34-35-ben az asszonyok felszólalását a gyülekezetben. Hiszen 3 fejezettel előbb még nem vitatja a jogukat, csak a módszert helyteleníti.

Sokféle feltételezés van, de ezek között a legelfogadhatóbb az, mely szerint ez a nyelveken szólással kapcsolatos (1Kor 14:29). Elképzelhető ugyanis, hogy az idegen nyelvet nem egyformán értelmezték. Ez ma is előfordul bármely idegen nyelvnél. Mindig az illetők tudásától függ annak értelmezése. Ha már most, a nyelvek magyarázatánál eltérő volt a férj és a feleség értelmezése, ebből vita kerekedhetett, s egy erőszakos nő esetében a férj szégyenben maradhatott. Ez elég kellemetlen lehetett nyilvánosság előtt, s a hallgatókra nézve sem volt épületes. Ezért ajánlja az apostol, hogy az ilyen dolgot otthon beszéljék meg férjükkel az asszonyok, és ne zavarják meg vele a gyülekezeti rendet.

Ez ma is érvényes minden gyülekezetre nézve. Az 1Kor 11:20-22-ben Pál apostol az egész gyülekezetet, férfiakat és nőket egyaránt elmarasztal az úrvacsorai istentiszteleten tanúsított helytelen magatartásukért. Ezt is figyelembe kell vennünk, mikor az igét elemezzük. A rendbontás elítélendő és a gyülekezeti rend érdekében mindent meg kell tenni, mert különben Isten nevét is gyalázat éri.

3. 1Tim 2:8-15

Ez a rész is arról tanúskodik, hogy Pál apostol mindenütt őrködött a gyülekezeti rend felett. A rossz példa hamar terjed, s nyilvánvalóan néhány helyen már megfertőzte a gyülekezeteket a szabadosság elve, s így az apostol kénytelen volt tiltásokat bevezetni. Igaz, hogy ezt csak a maga nevében tette "nem engedem meg" és nem hivatkozik arra, hogy "én az Úrtól vettem" - ahogy azt az 1Kor 11:23-ban az úrvacsora szereztetésénél mondja.

Titus 2:3-5-ben az apostol arra buzdítja az idősebb hívő asszonyokat, hogy oktassák a fiatal asszonyokat, tanítsanak másokat a jóra életpéldával is azért, hogy ne gyalázzák a hívők miatt Isten Igéjét. Világosan kell látnunk, hogy Pál apostol minden intézkedése arra irányult, hogy a hívő gyülekezetek Isten tetszésére és dicsőségére éljenek. Korlátok között vagy anélkül, ahogy azt az adott helyzet megkívánja, de a cél ugyanaz. Nem kell mást kutatni Pál apostol kijelentése mögött. Ő, akinek nagyon sok megbecsült női munkatársa volt az evangélium szolgálatában, tudta, mit miért cselekszik.

A mi feladatunk meglátni, hogyan valósítható meg a nő szolgálata a gyülekezetben a mi sajátos körülményeink között, és melyik az a terület, ahol erre vonatkozólag bibliai példát is találunk.

Világosan kitűnik az Igéből, hogy Isten értékeli a nőket, és bevonta őket az üdvtörténetbe is. Jézus Krisztus asszonytól született. Földi útján végigkísérik Őt a szolgáló tanítványnők. Sőt, már az Ószövetségben is voltak Isten kiválasztott eszközei között nők (Anna, Debóra, Eszter stb.). A Zsolt 68:12-ben olvassuk, hogy Isten örömhírt adott az asszonyok ajkára, s ez történt Húsvét reggelén is. S ha Isten adja az üzenetet, akkor azt tovább kell adni. A fentebb említett tiltás nem minden esetre, és nem örökérvényűen szól, csak meghatározott helyzetekben. Ebből nem lehet törvényt csinálni. Bár sajnos vannak un. evangéliumi közösségek, ahol éppen ezeknek a páli igéknek az alapján tiltják a nőnek nemcsak a felszólalást, hanem a hangos imádságot is a gyülekezetben.

A Szentlélek megvilágosító munkájára van szükségünk, hogy ebben a dologban világosan lássunk az Isten tetszésére, valamint embertársaink javára és nem megbotránkoztatására cselekedjünk. Egy elbukott világ feszültségében élve nem könnyű helyreállítani a kapcsolatok sorrendjét, de erre kell törekedni, s akkor nem vallunk szégyent.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Isten iránti hálával mondunk köszönetet

***dr. Haraszti Sándor** testvérnek*

azért a kétezer dolláros adományért, mely Szerkesztőségünk számára lehetővé tette egy korszerű lézer printer vásárlását. Így lapunkat, a SZOLGATÁRS lelkésztájékoztató folyóiratot végre megfelelő technikai feltételek mellett nyomtathatjuk. A HAWLETT PACKARD lézerprinter használata biztosítja a nyomdai sokszorosítás előfeltételeit is. Isten áldása legyen az Adományozón!

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Gyűjtötte, válogatta: dr. Gerzsenyi László

Ismerek egy csöndes gyümölcs- és zöldségárus férfit, aki mindennap elmegy a házunk előtt. Egy nap egy kis jegyzetfüzetet vettem fel a földről nem messze attól a helytől, ahol szekerével megállt. Az első lapon legnagyobb meglepetésemre ezeket a szavakat találtam: *"Az ő testéért, amely az egyház."* A füzetben mindenütt bibliaverseket és ehhez hasonló följegyzéseket lehetett találni: "Az alábbiak a múlt vasárnap hiányoztak a vasárnapi iskolából, meg kell őket látogatni." "Érdeklődés a beteg kisbaba után." "Gyümölcsöt vinni a vak hölgynek." "Bátorító szavakat szólni egy nyomorék öregembernek." "Meghívni az új családot az istentiszteletekre." Másnap átadtam a füzetet az egyszerű gyümölcsárusnak és megkérdeztem: "Nem ön ejtette le ezt a füzetet tegnap reggel?" A férfi így válaszolt: "Igen, ez az én emlékeztető füzetem, ahogy szoktam nevezni. Nagyon köszönöm." Aztán elmondtam neki, hogy belepillantottam a füzet tartalmába, és nagyon meglepődtem szokatlansága miatt. A gyümölcsárus rámutatva az első lapra, kezdte magyarázni: "Ez az én életem célja: *»Az ő testéért, amely az egyház.«* Tudja, ez emeli ki a lelkem a porból." Szeretet

•

Egy északi sarkkutatótól megkérdezték, hogy mi volt a legszörnyűbb pillanat az északi vidéken. Ekkor elmondta, hogy a legrosszabb esemény egy éjszaka történt egy menedékházban. Társaival együtt lefeküdt, ő egy kicsit távolabb a többitől. Már kiosztották az utolsó kétszersültet, és semmi táplálékuk sem maradt. Mindenki azt gondolta, hogy a többiek alszanak. A vezető észrevette, hogy egyik társa odafordult a mellette fekvőhöz, hogy megtudja alszik-e már. Amikor látta, hogy alszik, kinyúlt a mellette levő ember élelmiszeres zsákja után. A vezető feszültsége kibírhatatlannak tűnt. Még az életét is rábízta volna arra az emberre. Talán csak nem akarja e szörnyű helyzetben ellopni társától a kétszersültet? Amikor a férfi kinyitotta társának a zsákját, a saját zsákjából kivette kenyerét és beletette a másikéba. "Nem merném elmondani annak az embernek a nevét. Úgy érzem, hogy ez a cselekedet közte és Isten között történt."

Szeretet

•

"Hogy tudod azt elhinni?" – kérdezte egy egyetemista, amikor látta, hogy osztálytársa olvassa a Bibliát. "Neked nincs nehézséged egy olyan csodával, mint amilyen például a Vörös-tenger kettéválasztása?"

"Igen, nehézségem van a Vörös-tengerrel – válaszolta a hivő diák –, de az én nehézségem nem abban van, hogy hogyan vált ketté a tenger, hanem abban, hogy hogyan teremtették. Mert aki azt alkotta, az bizonyára ketté is tudja választani." Csoda

•

Volt egy istentelen ember, aki hírhedt volt káromkodásáról, és éppen teherhajón utazott, amikor a mellette dolgozó ember véletlenül meglökte és beleesett a vízbe. Utolsó szava egy szörnyű káromkodás volt, amivel átkozta a bajtársát. A vízben azonnal eltűnt. Rövid idő múlva kimentették a hajó alól, és nagy erőfeszítések árán újjáélesztették. Amikor magához tért, az első lélegzetvétele után felkiáltott: "Dicsőség az Úrnak, megmenekültem!" Valaki ezzel válaszolt: "Igen, elég közel kerültél a halálhoz." "Ó – válaszolt a férfi –, nem a vízből való megmenekülésre gondoltam, hanem belülről menekültem meg. Az Úr elvette bűneimet." Aztán elmondta, hogy amikor a hajó alá került, azt gondolta, hogy elérkezett a végórája. Néhány másodperc múlva ott látta magát térdepelni édesanyja mellett, és hallotta imádságát. Bűnei hegyként magasodtak fölé, és Istenhez kiáltott, majd üdvösséget nyert. Abban a pillanatban rádöbbent bűnei bocsánatára és Krisztus vérének tisztító erejére. Ezért dicsérte Istent az első lélegzetvétel után. Csoda

•

Amikor Foote admirális Sziámban (Thaiföldön) volt, meghívta a királyi méltóságokat, hogy vacsorázzanak vele a hajóján. Mihelyt a vendégek leültek az asztal mellett, szokása szerint áldást kért az ételre. A király meglepetéssel jegyezte meg, hogy eddig azt hitte, hogy csak a misszionáriusok kérnek áldást. Az admirális csöndesen válaszolt: "Így van, de minden keresztyén misszionárius.

Misszionárius

•

Valaki megkérdezte az egyik misszionáriustól, hogy szereti-e a munkát Afrikában, mire így válaszolt: "Szeretem-e a munkát? Nem, feleségem és én nem szeretjük a szennyet. Nagyon kifinomult a tisztaságérzetünk. Nem szeretjük, amikor négykézláb kell bemásznunk a bennszülöttek kunyhóiba, ahol háziállatokkal vannak együtt. Nem szeretjük a tudatlan, piszkos, brutális emberek társaságát. De vajon semmit se tegyünk Krisztusért, ha nem szeretjük a munkát? Isten őrizzen ettől! Akár szeretjük, akár nem, ez teljesen közömbös dolog. Napi parancsunk van: *»Menjetek!«* és mi megyünk. A szeretet kényszerít erre." Misszionárius

•

John G. Paton az Új-Hebridák misszionáriusa volt. Az ottlakó bennszülöttek szörnyű bűnben éltek. Paton üzenetet kapott Istentől, hogy menjen el hozzájuk az evangéliummal. Egyelőre nem találta meg a kulcsot a szívükhöz. Végül elfogyott az ivóvizük, mert elmaradt az esőzés a szigeten. A bennszülöttek még sohasem láttak kutat. Paton ásni kezdett egyet, és ez a kútásás lett a kiinduló pontja az emberek megtérésének. Amikor elkezdte a kútásást, Paton azt mondta a törzsfőnöknek, hogy Isten a földben levő lyukból ad nekik esőt. Addig a bennszülöttek friss vizet csak az esővízből nyertek. Paton kijelentésére nagy lett az izgalom. A törzsfőnök és mások azt

mondták, hogy ha Paton a földben levő lyukból esőt tud fölhozni, akkor az ő Istene az igazi Isten. Végül, amint a misszionárius ásott tovább, élő vízforrásra talált. Az embereken csodálatos volt a hatás. Az idős törzsfőnök azt a kiváltságot kérte, hogy vasárnap hadd prédikálhasson a forrás fölött. Ezt meg is tette, és hangsúlyozta őszinte felhívását még a tomahawk erős forgatásával is. A prédikáció közepén felkiáltott: "Aniwa népe, a világ a feje tetejére fordult, amióta Jahve igéje ez országba érkezett. Ki számított volna esőre a föld mélyéből? Ettől kezdve nekem őt kell imádnom, aki megnyitotta számunkra ezt a kutat, és aki lentről tölti meg azt esővel." E nevezetes prédikáció utáni héten sok bálványt elégettek Paton háza előtt. A keresztyén tanítás tovább terjedt, és néhány év múlva egyetlen pogány sem maradt a szigeten.

Misszionárius

•

Cyrus I. Scofield szülei keresztyének voltak. Amikor az édesanya haldoklott, egy imát mondott, melyet hallott a férje és a család többi tagja is, hogy aki a leghamarabb odaérkezik, az legyen az evangélium prédikátorává. Utolsó kívánságát titokban tartották egészen addig, amikor Cyrus hittel elfogadta az Úr Jézus Krisztust, és meghallotta a lelkipásztori szolgálatra való elhívást. Akkor mondták el, hogy milyen megható imával búcsúzott el édesanyja ez élettől, és az imádság meghallgattatott. Kora gyermekségétől kezdve emlékezett arra, hogy édesanyja olvasta a Bibliát a család előtt. Fiatal életébe behullottak Isten igéjének drága magvai. Édesanya

•

Egy kislány az árvaházba került, és ott megfigyelték, hogy sohasem sírt. Egy napon a gondozónő megkérdezte, hogy miért nem sír. A kislány ezt felelte: "Anyuka halála óta nincs senki, akinek sírjak." Csodás ígéretet adott Krisztus az övéinek: "Íme, veletek vagyok minden napon...", tehát minden körülmények között. A keresztyén sírhat Krisztus előtt, segítségül hívhatja őt, bízhat benne és elmondhatja neki az örömét. Édesanya

•

Gyermekkorunkban izgatottan olvastuk Robinson Crusoe történetét. Egy szigeten rekedt, ahol azt gondolta, hogy ő az egyetlen ember. Egy napon fölfedezte egy ember nyomait a homokban. A nyomokat követve rátalált egy férfira, akit Pénteknek nevezett el. Isten a csodálatos teremtett világban hagyta lábnyomait. Az ember azonban vakságában és hitetlenségében elutasítja a végtelen teremtő létezésének bizonyítékait. Pedig nem mondhatja, hogy nincs egy nagy első mozgató, vagy értelmi szerző, vagy a világmindenség Teremtője. Az ember becsapja magát, amikor azt mondja, hogy nincs Isten.

Természet

•

Itt van a kicsi méh, amely városállamot szervez, tízezer sejtet épít a méznek, tizenkétezret a lárváknak, szentélyt az anyakirálynőnek. Amikor a méhek észreveszik, hogy emelkedik a hőmérséklet és már-már megolvad a viasz és a méz veszendőbe megy, csapatokat szerveznek, őröket állítanak a bejárathoz, odaragasztják lábaikat a kaptárhoz, és repülő szárnyakkal olyan szellőztető rendszert alkotnak, ami lehűti a mézet és amit egyetlen elektromos ventillátor sem utánozhat. A kis méhecske harminc négyzetkilométeres területen őrködik a virágokon. Ha egy méhecske piciny agya ilyen csodákra képes, ki vagyok én, hogy megkérdőjelezzem Isten vezetését. Emeljük fel tekintetünket, és meglátjuk azt a kezet, amely a csillagokat tartja oszlopok nélkül, és azt az Istent, aki irányítja a bolygókat, hogy össze ne ütközzenek.

Természet

•

Egy fiatal hölgynek csodálatos volt a hangja, és a nagy Caruso egyengette az útját, míg hangverseny-csillag lett belőle. De egy napon, amikor barátai előtt énekelt, akik nem sokra értékelték a szép zenét, hangja hirtelen elcsuklott egy nehéz futamnál. Társai, akik között ott volt szíve választottja is, kinevették és kegyetlen tréfát űztek belőle. A végtelenül érzékeny női lélek félretette kottáját, és megfogadta magában, hogy soha többé nem énekel. Elég furcsa módon, néhány hónap múlva az a fiatalember vette feleségül, aki gúnyt űzött belőle, de attól kezdve negyvenöt éven át nem hallhatta felesége énekhangját. Milyen sok keresztyén hasonlít ehhez a nőhöz! Talentumokkal rendelkezik, amelyeket fölhasználhatna arra, hogy Krisztust megismerjék, de nem hallatják hangjukat.

Hanyagság

•

A nagy kínai éhínség idején orvosok látogatták meg Csinkiang falain kívül a menekülttáborokat, és egyszerű gyógyszereket vittek a szenvedőknek. Amint jártak a nyomortanyákon, ahol az éhezők a hideg földön aludtak, észrevették, hogy az éhínségben levők azon panaszkodnak, hogy nincs étvágyuk. Még amikor rizzsel kínálták is meg őket, nem volt étvágyuk, hogy megegyék. Ezek az nyomorultak nem voltak éhesek, mert már haldokoltak az éhínségtől. Ez sok ember lelki állapotát bemutatja, akik elveszítették a lelkiek utáni vágyat, mert már haldokolnak.

Hanyagság

•

A Banza Matekében levő misszióállomáson Henry Richards lelkész nagyon szokatlan tapasztalatot szerzett. Attól kezdve sohasem vonta kétségbe a bibliai kijelentések megbízhatóságát. Amint kezdte prédikálni az evangéliumot a bennszülötteknek, eldöntötte, hogy Lukács evangéliumával kezdi. Mindennap lefordít 10-12 verset, és aztán megmagyarázza a gyülekezetnek, majd Isten áldását kéri munkájára. Amikor Lukács evangéliuma 6. részének 30-ik verséhez érkezett, nehézsége támadt. Ott ezeket a szavakat találta: *"Aki kér tőled, annak adj..."* Elhatározta, hogy sohasem olvassa fel ezt a mondatot az embereknek, mert notórius koldulók lévén, mindenét elkérik tőle. Visszament az első fejezethez, és újból kezdte, hogy legyen ideje gondolkodni a kérdéses szakaszon. Minél többet elmélkedett a bibliaversen, annál jobban felismerte annak jelentését. Tehát, amikor ismét ahhoz a vershez érkezett, felolvasta az embereknek, és megmagyarázta, hogy mit jelent. A bennszülöttek azonnal kezdték elkérni tőle az ingóságait. Tétovázás nélkül odaadta nekik, amit kértek. Hamarosan mindene a bennszülöttekhez került. Aztán kezdtek beszélgetni maguk között, és megállapították, hogy a misszionárius Isten embere lehet, mert még sohasem láttak hozzá hasonlót, aki nem tagadta meg egyetlen kívánságukat sem. Kezdték visszavinni neki az elkért tárgyakat, amíg mindenét ismét megkapta. Az Isten igéje iránti engedelmesség alapján hamarosan nagy ébredés kezdődött a pogányok között.

Engedelmesség

•

A rabszolgaság korában egy néger rabszolgának volt egy hitetlen gazdája, aki egyszer így szólt szolgájá-

hoz: "Sam, ugye te prédikátor vagy?" – "Igen, beszélek egyeseknek Jézusról, uram!" "Ha tehát prédikátor vagy, akkor értened kell a Bibliát. Most mondd meg, hogy ez mit jelent." Ekkor felnyitotta a Bibliát, és ezt olvasta belőle: *"Akiket eleve ismert, azokat eleve el is rendelte..."* A rabszolga így válaszolt: "Uram, hol van ez megírva?" "A Római levélben" – felelte a rabszolgatartó. "Ó, drága uram, én megmagyarázom önnek ezt az egészet. Nagyon egyszerű. Kezdje Máténá1, és cselekedje mindazt, amit a mi drága Urunk mond. Aztán menjen Márkhoz, Lukácshoz és Jánoshoz. És mire ehhez a részhez érkezik, már elég könnyűvé válik – de ne ezzel kezdje!"

Engedelmesség

•

Kant 74 éves korában írta egyik leghíresebb művét.

Tintoretto 74 éves korában festette a hatalmas, húsz méter hosszú, tíz méter széles Paradicsom című festményét.

Verdi 74 éves korában alkotta "Othello" című mesterművét; 80 évesen a "Falstaff" és 85 évesen a híres "Ave Maria", "Stabat Mater" és "Te Deum" című darabjait.

Lamarck 78 éves korában fejezte be nagy állattanát.

Cato 80 éves korában kezdett görögül tanulni.

Goethe 80 évesen fejezte be "Faust" című munkáját.

Titian 98 éves korában festette a "Lepantói csatá"-t.

Öregség

•

Dr. Metts gyülekezete már együtt volt, és mielőtt fölment volna a szószékre, hallotta, hogy egy közelben lakó, nyolcvanéves hegyvidéki ember haldoklik. Az orvos gyakran akart már hallani megtéréséről, és most itt volt az utolsó alkalom. A férfi ott lakott a közelben, de ezer ember várt Isten igéjének hirdetésére. Még mindig volt két-három percnyi idő a kezdésig, és dr. Metts elhatározta, hogy meglátogatja az idős zarándokot. Bement a házába, elővette karóráját és így szólt: "Csak négy percem van. Ez idő alatt el tudná nekem mondani, hogy miként tért meg." A haldokló keresztyén örömmel válaszolt: "Két perc alatt is el tudom mondani. Aggódni kezdtem a lelkemért, amikor hatvanéves lettem, és az Úr Jézus Krisztus odajött és így szólt: »Sandy, cseréljünk!«" Dr. Metts belekérdezett: "És mit adott neki?" Sandy így válaszolt. "Neki adtam összes bűnös évemet, bűnös szívemet, és ő cserében átadta az ő igazságát."

Öregség

•

Egy teológiai iskolai hallgató őrült sebességgel hajtotta kocsiját a főúton. A közlekedési rendőr leállította, és észrevette a kocsin ezt a feliratot: "Jézus megvált!" Aztán így kezdte leckéztetni: "A törvény szándékos megsértése, mások és saját életének veszélyeztetése, illegális és veszélyes sebességű kocsivezetése nagyon ellentétben áll azokkal a szavakkal, amik a kocsijára vannak írva, és egyáltalán nem hoz tisztességet annak, akiről a mottó beszél!"

Állampolgári kötelesség

•

Amikor Amerikában folyt a polgárháború, egy lelkipásztor így szólt Lincoln elnökhöz: "Biztosan remélem, hogy az Úr a mi oldalunkon áll." Lincoln bölcsen így válaszolt: "Egyáltalán nem törődöm ezzel, mert az Úr mindig az igazság oldalán áll; de állandóan azért imádkozom és arra vágyom, hogy ez az ország az Úr oldalán álljon." Állampolgári kötelesség

•

Valaki farmot vásárolt, és hamarosan találkozott a legközelebbi szomszédjával, aki megkérdezte tőle: "Ön vette meg ezt a helyet?" "Igen." "Akkor egy peres ügyet vásárolt magának." "Hogy lehet ez?" "Hát úgy, hogy szerintem a kerítés három méterrel beljebb, az én földemen van, és én a bíróságra viszem követelésemet." "Nehogy megtegye. Ha a kerítés rossz helyen áll, akkor csak vegyük föl, és tegyük a helyére!" "Ezt tényleg komolyan gondolja?!" "Természetesen!" "Akkor a kerítés maradjon ott, ahol van."

Békesség

•

Egy lelkipásztor egy férfival beszélgetett a lakásában, amikor lépteket hallottak. Az ajtó kinyílt, és a lelkipásztor fia lépett a szobába. A férfi a kisfiúhoz fordult, és kérdést tett föl neki: "Kisfiam, ha apukád és anyukád vitatkozik, te mit csinálsz: anyukád mellé állsz és együtt harcolsz apukád ellen, vagy apukád mellé állsz és együtt harcolsz anyukád ellen." Kis csönd következett, majd így szólt a prédikátor fia: "Egyik oldalra sem állok. Ott maradok középen, és próbálom lecsillapítani a vitatkozást."

Békesség

•

Amikor egyszer Kelvin előadást tartott hallgatóinak, és egyik kísérletük "kudarcot" vallott, így szólt: "Uraim, ha nehézséggel találják szemben magukat, akkor küszöbön áll egy nagy fölfedezés." A kitartással kapcsolatos megjegyzése ugyanígy érvényes a lelki világban is.

Kitartás

•

Egy kis zsidó fiú csatlakozott a vasárnapi iskolához, és annyira tetszett neki János evangéliuma, hogy a központból szerzett egy evangéliumot magának. Távozása előtt átadta szívét az Úrnak, és így imádkozott: "Uram, meg akarom ismerni az igazságot." Nem sokkal később visszament a központba huszonkét előjegyzéssel, és kért huszonkét evangéliumot. Amikor hazaérkezett, édesanyja megkérdezte: "Mi van a zsebedben?" A fiú megmondta, hogy evangéliumokat szerzett a társainak, mire nagyon súlyos verést kapott, és még a szájaszéle és a feje is véres lett. Vajon mit tett ezek után? Ismét följegyezte két gyermek nevét és visszatért a központba huszonnégy evangéliumért. Ez a kitartás misszionáriusi lelkületre vallott.

Kitartás

•

Az imádság erejét még soha egyetlen gyülekezet sem próbálta ki teljes mértékében. Ha az isteni kegyelem és erő hatalmas csodáit akarjuk látni a gyengeség, kudarc és kiábrándulás helyett, az egész gyülekezet fogadja el Isten felhívását: *"Hívjatok segítségül, és válaszolok nektek, és nagy és hatalmas dolgokat mutatok, amiket nem ismertek."* (J.Hudson Taylor)

Imádság

•

Spurgeon mondta: "Hallottam egyszer egy istenfélő emberről, hogy az egyik nap egy elveszett kulcs miatt imádkozott Istenhez. Aki ezt nekem újságolta, meglepetését fejezte ki amiatt, hogy az ember még egy elveszett kulcsért is imádkozhat Isten előtt. De biztosítottam őt, hogy én is így szoktam imádkozni. Tényleg, lehet imád-

kozni egy kulcs miatt is? Igen. Kérlek, mondd meg nekem, hogy milyen nagynak kell lennie valaminek ahhoz, hogy imádkozzunk miatta? Ha bizonyos méretet határoznánk meg, akkor annak benne kellene lennie a Bibliában, és meg kellene tanulnunk az imádság matematikáját. Vajon az áll a Bibliában, hogy ha valamilyen tárgy ennyi és ennyi centiméteres, akkor imádkozhatunk érte, de ha egy negyed centiméternyivel rövidebb, akkor ne imádkozzunk érte? Ha nem imádkozhatunk a kis ügyek miatt, akkor félelmetes helyzetbe kerülünk, mert a kis kérdések okozzák nekünk a nagy aggodalmakat. Ha nem imádkozhatunk kicsiny ügyeinkben, akkor nagyon nyomorultak vagyunk."

Imádság

VIDÁM ESETEK

Spenótevés következett a vidéki nagymamánál. A kisfiú semmiképpen sem akart enni a spenótból, mire nagymamája így kezdte oktatni: "Kisfiam, nem szabad sohasem pocsékolni az ételt. Gondolj arra a sok kisfiúra és kislányra, akik Afrikában, Indiában meg a világ sok más részén éheznek." A kisfiú tétovázás nélkül eltolta maga elől a spenótos tányért és ezt mondta: "Itt van a spenót, lemondok róla az éhezők javára."

•

"Valamit mondani akarok – suttogta a pletykás. – De gondosan figyelj, mert csak egyszer mondhatom el. Megígértem ugyanis, hogy nem fogom elismételni."

•

A gyülekezetben a legnagyobb pletykásnak ismert személy egy istentisztelet végén odament lelkipásztorához és így szólt: "Szeretném nyelvemet az oltárra tenni." A prédikátor így válaszolt: "Sajnos, az oltár túl kicsi hozzá."

•

Három lelkipásztor bizalmasan feltárta egymásnak saját gyengeségeit. Az első így szólt: "Be kell vallanom, hogy nem vagyok tökéletes. Fiatal éveimben úgy káromkodtam, mint egy kocsis, és még most is van idő, amikor profán nyelvet használok." A másik is megszólalt: "Visszatérő hibám az alkoholizmus. Természetesen, nagyon ritkán iszom le magam; de olykor felülmúlja erőmet a kísértésem." A harmadik is hozzátette bűnvallomását: "Az én visszatérő hibám a pletykázás, és alig várom, hogy elmehessek innét."

•

Kérdés: "Hány személy szükséges ahhoz, hogy jó párbeszéd alakuljon ki?"

Felelet: "Három. Két jelenlevő és egy távoli, akiről beszélgetnek."

E világon sok bajt okoz, hogy némelyeknél a szűk elme széles szájjal párosul.

•

"Ide figyelj! A világért sem pletykáznék előtted, de el akarok mondani valamit valakiről, hogy imádkozzál érte."

•

A pletyka olyan, mint a tojás. Mire kikél, szárnyakat ereszt.

•

Egy jómódú, idősebb hölgy nagy mértékben süket volt, ezért megvette a legmodernebb hallókészüléket. Egy hónap múlva visszament az üzletbe, és közölte, hogy jól hallja, amit az emberek beszélnek még a másik szobában is. Az egyik elárusító megjegyezte, hogy most milyen boldogok lehetnek a rokonai, mert megjavult a hallása. A hölgy azonban így válaszolt: "Még nem mondtam meg nekik, hogy jól hallok, pedig időközben már sok mindenről tudomást szereztem, és egy hónap alatt háromszor is megváltoztattam a végrendeletemet."

•

Valamikor egy régi görög filozófust a felesége súlyos bántalmakkal illetett. A férfi csendben hallgatott, de felesége egyre dühösebbé vált, míg végül felkapott egy vödör vizet és a fejére öntötte. Miközben a víz csöpögött a filozófus fejéről, csendesen megjegyezte: "A mennydörgés és villámlás után már valóban számíthattam a záporesőre."

•

Egy férfi, aki szombat éjszakánként tivornyázott, vasárnap délelőttönként templomba kezdett járni. Természetesen, ezt észrevette a lelkipásztor és így szólt: "Milyen csodálatos, hogy önt itt látjuk az istentiszteleten!" A férfi ezt a választ adta: "Ez azért van, mert inkább itt hallgatom a prédikációt, mint odahaza!"

•

A csend az egyik legszebb, legnagyobb benyomást keltő dolog, amit az ember ismer. Ne törjük meg addig, amíg nem tudunk rajta javítani!

•

"Nem akarlak untatni több részlettel. Valójában, már így is többet mondtam, mint amennyit hallottam."

Pőre hit

A plébános autóval utazik. Hirtelen megáll, mert a tóparton egy anyaszült meztelen fiút pillant meg, aki szintén észreveszi a papot, és ijedtében beugrik a vízbe.

– Nem szégyelled magad? – kiált rá a plébános.

– Nem! – felel a fiú. – Nekem nem kell szégyenkeznem a plébános úr előtt. Én ugyanis evangélikus vagyok.

Viccözön – Szent Gellért Egyházi Kiadó